

II

(Μη νομοθετικές πράξεις)

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 651/2014 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 17ης Ιουνίου 2014

για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 108 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 994/98 του Συμβουλίου, της 7ης Μαΐου 1998, για την εφαρμογή των άρθρων 92 και 93 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σε ορισμένες κατηγορίες οριζόντιων κρατικών ενισχύσεων ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχεία α) και β),

Κατόπιν διαβούλευσης με τη συμβουλευτική επιτροπή κρατικών ενισχύσεων,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η κρατική χρηματοδότηση που πληροί τα κριτήρια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης συνιστά κρατική ενίσχυση και απαιτείται η κοινοποίησή της στην Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης. Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 109 της Συνθήκης, το Συμβούλιο δύναται να καθορίζει τις κατηγορίες ενισχύσεων που εξαιρούνται από την εν λόγω υποχρέωση κοινοποίησης. Σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 4 της Συνθήκης, η Επιτροπή μπορεί να εκδίδει κανονισμούς σχετικά με τις εν λόγω κατηγορίες κρατικών ενισχύσεων. Με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 994/98 του Συμβουλίου η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να αποφασίζει, σύμφωνα με το άρθρο 109 της Συνθήκης, ότι υπό ορισμένες προϋποθέσεις οι ακόλουθες κατηγορίες απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης: οι ενισχύσεις για μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), οι ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη, οι ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, οι ενισχύσεις για απασχόληση και επαγγελματική κατάρτιση και οι ενισχύσεις που είναι σύμφωνες με τον χάρτη που έχει εγκρίνει η Επιτροπή για κάθε κράτος μέλος όσον αφορά τη χορήγηση περιφερειακών ενισχύσεων. Σε αυτή τη βάση, η Επιτροπή εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 800/2008 της Επιτροπής ⁽²⁾. Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 800/2008 αρχικά ίσχυε έως τις 31 Δεκεμβρίου 2013, αλλά στη συνέχεια η διάρκεια ισχύος του παρατάθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1224/2013 της Επιτροπής, της 29ης Νοεμβρίου 2013, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 800/2008 όσον αφορά τη διάρκεια εφαρμογής του ⁽³⁾ και λήγει πλέον στις 30 Ιουνίου 2014. Στις 22 Ιουλίου 2013 ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 994/98 τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 733/2013 του Συμβουλίου, της 22ας Ιουλίου 2013, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 994/98 για την εφαρμογή των άρθρων 92 και 93 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σε ορισμένες κατηγορίες οριζόντιων κρατικών ενισχύσεων ⁽⁴⁾, με τον οποίο η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να επεκτείνει την απαλλαγή κατά κατηγορία σε νέες κατηγορίες ενισχύσεων, για τις οποίες μπορούν να οριστούν σαφείς προϋποθέσεις συμβατότητας. Οι νέες αυτές κατηγορίες ενισχύσεων που τυγχάνουν απαλλαγής κατά κατηγορία περιλαμβάνουν: ενισχύσεις για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από ορισμένες θεομηνίες, κοινωνικές ενισχύσεις για τη μεταφορά κατοίκων απομακρυσμένων περιοχών, ενισχύσεις για ευρωζωνικές υποδομές, ενισχύσεις για καινοτομία, ενισχύσεις για τον πολιτισμό και τη διατήρηση της κληρονομιάς, ενισχύσεις για αθλητικές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές. Εφόσον αποκτηθεί περαιτέρω επαρκής πείρα για την

⁽¹⁾ ΕΕ L 142 της 14.5.1998, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 214 της 9.8.2008, σ. 3.

⁽³⁾ ΕΕ L 320 της 30.11.2013, σ. 22.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 204 της 31.7.2013, σ. 11.

επεξεργασία λειτουργικών κριτηρίων απαλλαγής που εξασφαλίζουν την εκ των προτέρων συμβατότητα άλλων κατηγοριών ενισχύσεων, η Επιτροπή προτίθεται να επανεξετάσει το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού προκειμένου να συμπεριληφθούν σε αυτό ορισμένα είδη ενισχύσεων που εμπίπτουν στους εν λόγω τομείς. Ειδικότερα, η Επιτροπή προβλέπει να καθορίσει τα κριτήρια που θα εφαρμόζονται στις λιμενικές και αερολιμενικές υποδομές έως τον Δεκέμβριο του 2015.

- (2) Με την ανακοίνωσή της για τον εκσυγχρονισμό των κανόνων της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις ⁽¹⁾, η Επιτροπή δρομολόγησε ευρύτερη αναθεώρηση των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων. Οι κύριοι στόχοι του εκσυγχρονισμού αυτού είναι: i) η επίτευξη βιώσιμης, έξυπνης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης σε μια ανταγωνιστική εσωτερική αγορά, συμβάλλοντας ταυτόχρονα στις προσπάθειες των κρατών μελών για αποτελεσματικότερη χρήση των δημόσιων πόρων, ii) η εστίαση του εκ των προτέρων ελέγχου της Επιτροπής όσον αφορά τα μέτρα ενίσχυσης στις υποθέσεις με τον μεγαλύτερο αντίκτυπο στην εσωτερική αγορά και συγχρόνως η ενίσχυση της συνεργασίας των κρατών μελών στον τομέα της επιβολής της νομοθεσίας περί κρατικών ενισχύσεων και iii) η απλούστευση των κανόνων και η εξασφάλιση της ταχύτερης λήψης καλύτερα τεκμηριωμένων και πιο αξιόπιστων αποφάσεων με βάση σαφείς οικονομικές αρχές, κοινή προσέγγιση και σαφείς υποχρεώσεις. Η επανεξέταση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 800/2008 συνιστά κεντρικό στοιχείο του εκσυγχρονισμού των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις (SAM).
- (3) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να επιτρέπει καλύτερη ιεράρχηση των προτεραιοτήτων όσον αφορά τα μέτρα επιβολής της νομοθεσίας για τις κρατικές ενισχύσεις, καθώς και μεγαλύτερη απλούστευση, και θα πρέπει να ενισχύσει τη διαφάνεια, την αποτελεσματική αξιολόγηση και τον έλεγχο της συμμόρφωσης προς τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο, διαφυλάσσοντας παράλληλα τις θεσμικές αρμοδιότητες της Επιτροπής και των κρατών μελών. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη αυτών των στόχων.
- (4) Η πείρα που αποκόμισε η Επιτροπή από την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 800/2008 της έδωσε τη δυνατότητα να προσδιορίσει καλύτερα τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες ορισμένες κατηγορίες ενισχύσεων μπορούν να θεωρηθούν συμβιβάσιμες με την εσωτερική αγορά και να διευρύνει το πεδίο εφαρμογής των απαλλαγών κατά κατηγορία. Κατέδειξε επίσης την ανάγκη να ενισχυθεί η διαφάνεια, η παρακολούθηση και η ορθή αξιολόγηση των καθεστώτων ενισχύσεων πολύ μεγάλης κλίμακας, λαμβανομένων υπόψη των επιπτώσεών τους στον ανταγωνισμό στην εσωτερική αγορά.
- (5) Οι γενικοί όροι εφαρμογής του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να καθοριστούν με βάση σύνολο κοινών αρχών που διασφαλίζουν ότι οι ενισχύσεις εξυπηρετούν έναν σκοπό κοινού συμφέροντος, λειτουργούν σαφώς ως κίνητρα, είναι κατάλληλες και αναλογικές, χορηγούνται με απόλυτη διαφάνεια και υπόκεινται σε μηχανισμό ελέγχου, καθώς και σε τακτική αξιολόγηση, και δεν επηρεάζουν δυσμενώς τους όρους των εμπορικών συναλλαγών σε βαθμό που να αντίκεινται στο κοινό συμφέρον.
- (6) Οι ενισχύσεις που πληρούν όλες τις προϋποθέσεις του παρόντος κανονισμού, τόσο τις γενικές όσο και τις ειδικές για την εκάστοτε κατηγορία ενισχύσεων, θα πρέπει να απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης.
- (7) Οι κρατικές ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης που δεν καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό εξακολουθούν να υπόκεινται στην υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης. Ο παρών κανονισμός δεν θίγει τη δυνατότητα των κρατών μελών να κοινοποιούν ενισχύσεις, των οποίων οι στόχοι ανταποκρίνονται στους στόχους που καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό.
- (8) Λόγω του μεγαλύτερου αντίκτυπου που ενδέχεται να έχουν τα καθεστώτα μεγάλης κλίμακας στο εμπόριο και τον ανταγωνισμό, τα καθεστώτα ενισχύσεων με μέσο ετήσιο προϋπολογισμό κρατικών ενισχύσεων που υπερβαίνει ένα ορισμένο όριο υπολογιζόμενο με βάση μια απόλυτη τιμή θα πρέπει καταρχήν να υπόκεινται σε αξιολόγηση κρατικών ενισχύσεων. Η αξιολόγηση θα πρέπει να χρησιμεύει για να ελέγχεται κατά πόσον έχουν εκπληρωθεί οι παραδοχές και οι προϋποθέσεις βάσει των οποίων κηρύχθηκε συμβατό το καθεστώς, καθώς και για να κρίνεται η αποτελεσματικότητα του μέτρου ενίσχυσης με βάση τους γενικούς και ειδικούς στόχους του, και θα πρέπει να παρέχει ενδείξεις σχετικά με την επίπτωση του καθεστώτος στον ανταγωνισμό και το εμπόριο. Για να εξασφαλιστεί ίση μεταχείριση, η αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων θα πρέπει να πραγματοποιείται με βάση σχέδιο αξιολόγησης εγκεκριμένο από την Επιτροπή. Ενώ το εν λόγω σχέδιο θα πρέπει συνήθως να καταρτίζεται τη στιγμή του σχεδιασμού του καθεστώτος και να εγκρίνεται εγκαίρως για να τεθεί σε ισχύ το καθεστώς, αυτό ενδέχεται να μην είναι εφικτό σε όλες τις περιπτώσεις. Ως εκ τούτου, για να μην καθυστερεί η έναρξη ισχύος τους, ο παρών κανονισμός θα εφαρμόζεται στα καθεστώτα αυτά, για περίοδο μέγιστης διάρκειας έξι μηνών. Η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει να παρατείνει την περίοδο αυτή, όταν εγκριθεί το σχέδιο αξιολόγησης. Για τον σκοπό αυτό, το σχέδιο αξιολόγησης θα πρέπει να κοινοποιείται στην Επιτροπή εντός 20 εργάσιμων ημερών από την έναρξη ισχύος του καθεστώτος. Η Επιτροπή μπορεί επίσης, κατ' εξαίρεση, να αποφασίσει ότι η αξιολόγηση δεν είναι αναγκαία λόγω των ιδιαιτεροτήτων της περίπτωσης. Η Επιτροπή θα πρέπει να λαμβάνει από το κράτος μέλος τις αναγκαίες πληροφορίες, ώστε να είναι σε θέση να διενεργεί την εξέταση του σχεδίου αξιολόγησης, και να ζητεί συμπληρωματικές πληροφορίες χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, δίνοντας τη δυνατότητα στο κράτος μέλος να συμπληρώσει τα ελλιπή στοιχεία για να μπορέσει η Επιτροπή να λάβει απόφαση. Λόγω του καινοφανούς χαρακτήρα αυτής της

⁽¹⁾ COM(2012) 209 της 8.5.2012.

διαδικασίας, η Επιτροπή θα παράσχει, σε χωριστό έγγραφο, λεπτομερείς κατευθύνσεις σχετικά με τη διαδικασία που θα εφαρμόζεται κατά τη διάρκεια της εξαμηνιαίας περιόδου που προβλέπεται για την έγκριση του σχεδίου αξιολόγησης, καθώς και τα σχετικά υποδείγματα, βάσει των οποίων θα πρέπει να υποβάλλονται τα σχέδια αξιολόγησης. Μεταβολές των καθεστώτων που υπόκεινται σε αξιολόγηση, πλην των τροποποιήσεων που δεν είναι ικανές να επηρεάσουν τη συμβατότητα του καθεστώτος ενισχύσεων βάσει του παρόντος κανονισμού ή δεν είναι ικανές να επηρεάσουν σημαντικά το περιεχόμενο του εγκεκριμένου σχεδίου αξιολόγησης, θα πρέπει να εξετάζονται λαμβάνοντας υπόψη το αποτέλεσμα της αξιολόγησης αυτής και θα πρέπει να εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού. Μεταβολές όπως τροποποιήσεις καθάρα τυπικού ή διοικητικού χαρακτήρα ή μεταβολές που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο των μέτρων που συγχρηματοδοτούνται από την ΕΕ δεν θα πρέπει, καταρχήν, να θεωρούνται ικανές να επηρεάσουν σημαντικά το περιεχόμενο του εγκεκριμένου σχεδίου αξιολόγησης.

- (9) Ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται σε ενισχύσεις που χορηγούνται υπό τον όρο της χρησιμοποίησης εγχώριων προϊόντων αντί εισαγομένων ή σε ενισχύσεις για εξαγωγικές δραστηριότητες. Ειδικότερα, δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται σε ενισχύσεις που χρηματοδοτούν τη συγκρότηση και τη λειτουργία δικτύου διανομής σε άλλες χώρες. Στην έννοια της ενίσχυσης για εξαγωγικές δραστηριότητες κατά κανόνα δεν εμπίπτουν οι ενισχύσεις για την κάλυψη του κόστους συμμετοχής σε εμπορικές εκθέσεις ή του κόστους μελετών ή συμβουλευτικών υπηρεσιών απαραίτητων για την είσοδο ενός νέου ή ήδη υπάρχοντος προϊόντος σε μια νέα αγορά σε άλλο κράτος μέλος ή τρίτη χώρα.
- (10) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να εφαρμόζεται καταρχήν στους περισσότερους τομείς της οικονομίας. Ωστόσο, σε ορισμένους τομείς, όπως η αλιεία και η υδατοκαλλιέργεια και η πρωτογενής γεωργική παραγωγή, το πεδίο εφαρμογής θα πρέπει να περιοριστεί, λαμβανομένων υπόψη των εφαρμοστέων ειδικών κανόνων.
- (11) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να εφαρμόζεται στη μεταποίηση και την εμπορία γεωργικών προϊόντων, με την επιφύλαξη της τήρησης ορισμένων προϋποθέσεων. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, οι δραστηριότητες εντός της γεωργικής εκμετάλλευσης οι οποίες είναι απαραίτητες προκειμένου να προετοιμαστεί το προϊόν για την πρώτη πώληση, η πρώτη πώληση από πρωτογενείς παραγωγούς προς μεταπωλητές ή προς μεταποιητικές επιχειρήσεις, αλλά και οποιαδήποτε δραστηριότητα προετοιμασίας ενός προϊόντος για την πρώτη πώλησή του, δεν θα πρέπει να θεωρούνται ως μεταποίηση ή εμπορία.
- (12) Ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται σε ενισχύσεις που διευκολύνουν την παύση λειτουργίας μη ανταγωνιστικών ανθρακωρυχείων, οι οποίες εμπίπτουν στην απόφαση του Συμβουλίου, της 10ης Δεκεμβρίου 2010, σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις που διευκολύνουν την παύση λειτουργίας μη ανταγωνιστικών ανθρακωρυχείων ⁽¹⁾. Ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται σε άλλους τύπους ενισχύσεων στον τομέα του άνθρακα, με εξαίρεση τις περιφερειακές ενισχύσεις.
- (13) Η Επιτροπή θα πρέπει να εξασφαλίζει ότι οι εγκρινόμενες ενισχύσεις δεν επηρεάζουν δυσμενώς τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο αντίθετο προς το κοινό συμφέρον. Συνεπώς, οι ενισχύσεις που χορηγούνται σε δικαιούχους για τους οποίους εκκρεμεί εντολή ανάκτησης ενισχύσεων κατόπιν προηγούμενης απόφασης της Επιτροπής, με την οποία οι ενισχύσεις αυτές κηρύσσονται παράνομες και ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά, θα πρέπει να εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, με εξαίρεση τα καθεστώτα ενισχύσεων που αποσκοπούν στην επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από ορισμένες θεομηνίες.
- (14) Οι ενισχύσεις που χορηγούνται σε προβληματικές επιχειρήσεις θα πρέπει να εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, δεδομένου ότι οι ενισχύσεις αυτές θα πρέπει να αξιολογούνται με βάση τις κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων της 1ης Οκτωβρίου 2004 ⁽²⁾, η ισχύς των οποίων παρατάθηκε με την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την παράταση της εφαρμογής των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων, της 1ης Οκτωβρίου 2004 ⁽³⁾, ή τις κατευθυντήριες γραμμές που θα τις διαδεχθούν, ούτως ώστε να αποφεύγεται η καταστρατήγησή τους, με εξαίρεση τα καθεστώτα ενισχύσεων που αποσκοπούν στην επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από ορισμένες θεομηνίες. Για λόγους ασφάλειας δικαίου, κρίνεται σκόπιμο να θεσπιστούν σαφή κριτήρια που δεν απαιτούν αξιολόγηση του συνόλου των ιδιαιτεροτήτων της κατάστασης μιας επιχείρησης προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσον μια επιχείρηση θεωρείται προβληματική για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού.
- (15) Η εφαρμογή της νομοθεσίας για τις κρατικές ενισχύσεις εξαρτάται σε πολύ μεγάλο βαθμό από τη συνεργασία των κρατών μελών. Συνεπώς, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η συμμόρφωση προς τον παρόντα κανονισμό, συμπεριλαμβανομένης της συμμόρφωσης των μεμονωμένων ενισχύσεων που χορηγούνται στο πλαίσιο καθεστώτων, τα οποία έτυχαν απαλλαγής κατά κατηγορία.
- (16) Οι ενισχύσεις που ανέρχονται σε μεγάλα ποσά και χορηγούνται είτε μεμονωμένα είτε σωρευτικά θα πρέπει να αξιολογούνται από την Επιτροπή κατόπιν κοινοποίησης, επειδή ο κίνδυνος να επηρεάσουν δυσμενώς τους όρους των συναλλαγών είναι μεγάλος. Συνεπώς, θα πρέπει να καθοριστούν όρια για κάθε κατηγορία ενισχύσεων που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, σε επίπεδο που λαμβάνει υπόψη την κατηγορία της σχετικής ενίσχυσης και τις πιθανές

⁽¹⁾ EE L 336 της 21.12.2010, σ. 24.

⁽²⁾ EE C 244 της 1.10.2004, σ. 2.

⁽³⁾ EE C 296 της 2.10.2012, σ. 3.

επιπτώσεις της στους όρους των συναλλαγών. Κάθε χορηγούμενη ενίσχυση η οποία υπερβαίνει τα όρια αυτά θα πρέπει να εξακολουθεί να υπόκειται στην υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης. Τα όρια που θεσπίζονται στον παρόντα κανονισμό δεν θα πρέπει να καταστρατηγούνται με τον τεχνητό διαχωρισμό καθεστώτων ενίσχυσης ή σχεδίων ενίσχυσης σε διάφορα επιμέρους καθεστώτα ή σχέδια ενίσχυσης με παρόμοια χαρακτηριστικά, στόχους ή δικαιούχους.

- (17) Για λόγους διαφάνειας, ίσης μεταχείρισης και αποτελεσματικής παρακολούθησης, ο παρών κανονισμός πρέπει να εφαρμόζεται μόνο σε ενισχύσεις για τις οποίες είναι δυνατός ο ακριβής υπολογισμός του ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης εκ των προτέρων χωρίς να είναι αναγκαία η διενέργεια αξιολόγησης κινδύνου («διαφανείς ενισχύσεις»). Για ορισμένα συγκεκριμένα μέσα ενίσχυσης, όπως τα δάνεια, οι εγγυήσεις, τα φορολογικά μέτρα, τα μέτρα χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου και, ειδικότερα, οι επιστρεπτές προκαταβολές, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προσδιορίζει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι εν λόγω ενισχύσεις μπορούν να θεωρούνται διαφανείς. Οι εισφορές κεφαλαίου δεν θα πρέπει να θεωρούνται διαφανείς ενισχύσεις, με την επιφύλαξη των ειδικών προϋποθέσεων σχετικά με τη χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου και τις ενισχύσεις εκκίνησης. Ενισχύσεις που περιλαμβάνονται σε εγγυήσεις θα πρέπει να θεωρούνται διαφανείς, εφόσον το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης έχει υπολογιστεί με βάση τις προμήθειες ασφαλούς λιμένα που καθορίζονται για τον αντίστοιχο τύπο επιχείρησης. Στην περίπτωση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), η ανακοίνωση της Επιτροπής για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις με τη μορφή εγγυήσεων ⁽¹⁾ ορίζει τα επίπεδα ετήσιας προμήθειας πάνω από τα οποία μια κρατική εγγύηση θεωρείται ότι δεν συνιστά ενίσχυση.
- (18) Προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι οι ενισχύσεις είναι αναγκαίες και ότι λειτουργούν ως κίνητρο για την περαιτέρω ανάπτυξη δραστηριοτήτων ή έργων, ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται σε ενισχύσεις για δραστηριότητες τις οποίες θα ανέπτυξε ούτως ή άλλως ο δικαιούχος, ακόμη και αν δεν είχε χορηγηθεί η ενίσχυση. Είναι σκόπιμο οι ενισχύσεις να απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης δυνάμει του παρόντος κανονισμού μόνον εάν οι εργασίες για το ενισχυόμενο έργο ή την ενισχυόμενη δραστηριότητα αρχίζουν μετά την υποβολή γραπτής αίτησης για ενίσχυση από τον δικαιούχο.
- (19) Όσον αφορά ad hoc ενισχύσεις που καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό και χορηγούνται σε δικαιούχο που είναι μεγάλη επιχείρηση, το κράτος μέλος θα πρέπει να εξασφαλίζει, εκτός της τήρησης των όρων που αφορούν τον χαρακτήρα κινήτρου και ισχύουν για τους δικαιούχους που είναι ΜΜΕ, ότι ο δικαιούχος έχει αναλύσει, σε εσωτερικό έγγραφο, τη βιωσιμότητα του ενισχυόμενου έργου ή δραστηριότητας τόσο με την υπόθεση χορήγησης της ενίσχυσης όσο και χωρίς αυτήν. Το κράτος μέλος θα πρέπει να εξακριβώνει ότι σε αυτό το εσωτερικό έγγραφο επιβεβαιώνεται ουσιώδης αύξηση της εμβέλειας του έργου/της δραστηριότητας, ουσιώδης αύξηση του συνολικού ποσού που δαπάνησε ο δικαιούχος για το επιδοτούμενο έργο ή τη δραστηριότητα ή ουσιώδης επιτάχυνση του ρυθμού ολοκλήρωσης του συγκεκριμένου έργου ή δραστηριότητας. Οι περιφερειακές ενισχύσεις θα πρέπει να θεωρείται ότι έχουν χαρακτήρα κινήτρου, εφόσον το επενδυτικό έργο δεν θα είχε υλοποιηθεί στη συγκεκριμένη ενισχυόμενη περιφέρεια εάν δεν είχε χορηγηθεί η ενίσχυση.
- (20) Τα καθεστώτα αυτόματης χορήγησης ενισχύσεων υπό μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων θα πρέπει να εξακολουθήσουν να υπόκεινται σε ειδικό όρο όσον αφορά τον χαρακτήρα κινήτρου, δεδομένου ότι οι ενισχύσεις του είδους αυτού χορηγούνται βάσει διαφορετικών διαδικασιών σε σχέση με άλλες κατηγορίες ενισχύσεων. Τα εν λόγω καθεστώτα θα πρέπει να έχουν ήδη εγκριθεί πριν αρχίσουν οι εργασίες για το ενισχυόμενο έργο ή δραστηριότητα. Ωστόσο, ο όρος αυτός δεν θα πρέπει να ισχύει στην περίπτωση διάδοχων φορολογικών καθεστώτων, υπό την προϋπόθεση ότι η δραστηριότητα καλυπτόταν ήδη από τα προηγούμενα φορολογικά καθεστώτα υπό μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων. Για την αξιολόγηση του χαρακτήρα κινήτρου των εν λόγω καθεστώτων, η κρίσιμη στιγμή είναι εκείνη κατά την οποία το φορολογικό μέτρο θεσπίστηκε για πρώτη φορά στο αρχικό καθεστώς, το οποίο αντικαταστάθηκε στη συνέχεια από διάδοχο καθεστώς.
- (21) Όσον αφορά τις περιφερειακές ενισχύσεις λειτουργίας, τις περιφερειακές ενισχύσεις για την αστική ανάπτυξη, τις ενισχύσεις για την πρόσβαση των ΜΜΕ σε χρηματοδότηση, τις ενισχύσεις για την πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση, τις ενισχύσεις για την απασχόληση εργαζομένων με αναπηρία και τις ενισχύσεις για την αντιστάθμιση των πρόσθετων δαπανών που συνεπάγεται η απασχόληση εργαζομένων με αναπηρία, τις ενισχύσεις με τη μορφή μειώσεων περιβαλλοντικών φόρων, τις ενισχύσεις για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από ορισμένες θεομηνίες, τις κοινωνικές ενισχύσεις για τη μεταφορά κατοίκων απομακρυσμένων περιοχών και τις ενισχύσεις για τον πολιτισμό και τη διατήρηση της κληρονομιάς, η απαίτηση σχετικά με την ύπαρξη χαρακτήρα κινήτρου δεν ισχύει ή θα πρέπει να τεκμαίρεται ότι έχει τηρηθεί, εάν πληρούνται οι ειδικές προϋποθέσεις που καθορίζονται για τις εν λόγω κατηγορίες ενισχύσεων στον παρόντα κανονισμό.
- (22) Για να εξασφαλιστεί ότι η ενίσχυση ανταποκρίνεται στην αρχή της αναλογικότητας και περιορίζεται στο αναγκαίο ποσό, τα μέγιστα ποσά ενίσχυσης θα πρέπει, στο μέτρο του δυνατού, να ορίζονται ως εντάσεις ενίσχυσης σε σχέση με μια σειρά επιλέξιμων δαπανών. Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατόν να καθοριστεί η μέγιστη ένταση ενίσχυσης, λόγω αδυναμίας προσδιορισμού των επιλέξιμων δαπανών ή προκειμένου να διατιθενται απλούστερα μέσα για τα μικρά ποσά, θα πρέπει να καθορίζονται μέγιστα ποσά ενίσχυσης σε ονομαστικούς όρους, ούτως ώστε να διασφαλίζεται η αναλογικότητα των μέτρων ενίσχυσης. Η ένταση της ενίσχυσης και τα μέγιστα ποσά ενίσχυσης θα πρέπει να καθορίζονται σε τέτοιο ύψος ούτως ώστε, με βάση την πείρα της Επιτροπής, να ελαχιστοποιούνται οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στον ενισχυόμενο τομέα και να αντιμετωπίζεται η ανεπάρκεια της αγοράς ή το πρόβλημα συνοχής. Όσον αφορά τις περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις, η ένταση των ενισχύσεων θα πρέπει να είναι σύμφωνη με την επιτρεπόμενη ένταση των ενισχύσεων με βάση τους χάρτες περιφερειακών ενισχύσεων.

⁽¹⁾ EE C 155 της 20.6.2008, σ. 10.

- (23) Για τον υπολογισμό της έντασης των ενισχύσεων, θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται μόνον οι επιλέξιμες δαπάνες. Ο κανονισμός δεν απαλλάσσει ενισχύσεις που υπερβαίνουν τη σχετική ένταση ενίσχυσης ως αποτέλεσμα της συμπερίληψης μη επιλέξιμων δαπανών. Ο προσδιορισμός των επιλέξιμων δαπανών πρέπει να τεκμηριώνεται εγγράφως με σαφή, συγκεκριμένο και επικαιροποιημένο τρόπο. Όλα τα στοιχεία θα πρέπει να υπολογίζονται πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων. Οι ενισχύσεις που καταβάλλονται σε περισσότερες δόσεις θα πρέπει να ανάγονται στην αξία τους κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης. Οι επιλέξιμες δαπάνες θα πρέπει επίσης να ανάγονται στην αξία τους κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης. Το επιτόκιο που πρέπει να εφαρμόζεται για την προεξόφληση και για τον υπολογισμό του ποσού της ενίσχυσης, στην περίπτωση ενίσχυσης που δεν λαμβάνει τη μορφή επιχορήγησης, θα πρέπει να είναι το προεξοφλητικό επιτόκιο και το επιτόκιο αναφοράς, αντιστοίχως, που ισχύουν κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης, όπως προβλέπεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την αναθεώρηση της μεθόδου καθορισμού των επιτοκίων αναφοράς και προεξόφλησης⁽¹⁾. Σε περίπτωση που η ενίσχυση χορηγείται υπό μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων, οι δόσεις της ενίσχυσης θα πρέπει να προεξοφλούνται με βάση τα προεξοφλητικά επιτόκια που ισχύουν στις διάφορες ημερομηνίες κατά τις οποίες τίνονται σε ισχύ τα φορολογικά πλεονεκτήματα. Είναι σκόπιμο να ενθαρρύνεται η χρήση ενισχύσεων με τη μορφή επιστρεπτών προκαταβολών, διότι τα συγκεκριμένα μέσα επιμερισμού του κινδύνου συντελούν στην ενίσχυση του χαρακτήρα κινήτρου των ενισχύσεων. Συνεπώς, ενδείκνυται να θεσπιστεί ότι, στις περιπτώσεις χορήγησης ενισχύσεων επιστρεπτών προκαταβολών, επιτρέπεται η αύξηση των εφαρμοστέων εντάσεων ενίσχυσης για μια συγκεκριμένη ημερομηνία, μπορεί να γίνει προεξόφληση του ποσού αυτού βάσει του εφαρμοστέου τη στιγμή εκείνη προεξοφλητικού επιτοκίου. Η προεξοφλημένη αξία κάθε δόσης ενίσχυσης θα πρέπει να αφαιρείται από το συνολικό ύψος του ανώτατου ορίου («άνωτατο ποσό»).
- (24) Στην περίπτωση φορολογικών πλεονεκτημάτων που χορηγούνται για μελλοντικούς φόρους, το εφαρμοστέο προεξοφλητικό επιτόκιο και το ακριβές ποσό των δόσεων της ενίσχυσης ενδέχεται να μην είναι γνωστά εκ των προτέρων. Στις περιπτώσεις αυτές, τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίζουν εκ των προτέρων ανώτατο όριο για την προεξοφλημένη αξία της ενίσχυσης με τήρηση της εφαρμοστέας έντασης ενίσχυσης. Στη συνέχεια, όταν καταστεί γνωστό το ποσό της δόσης της ενίσχυσης για μια συγκεκριμένη ημερομηνία, μπορεί να γίνει προεξόφληση του ποσού αυτού βάσει του εφαρμοστέου τη στιγμή εκείνη προεξοφλητικού επιτοκίου. Η προεξοφλημένη αξία κάθε δόσης ενίσχυσης θα πρέπει να αφαιρείται από το συνολικό ύψος του ανώτατου ορίου («άνωτατο ποσό»).
- (25) Για να εξακριβωθεί κατά πόσον τηρούνται τα όρια κοινοποίησης ενισχύσεων και οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό των μέτρων κρατικής ενίσχυσης για την ενισχυόμενη δραστηριότητα ή το ενισχυόμενο έργο. Επιπλέον, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προσδιορίζει τις περιστάσεις υπό τις οποίες μπορεί να υπάρχει σώρευση διαφόρων κατηγοριών ενισχύσεων. Οι ενισχύσεις που απαλλάσσονται με τον παρόντα κανονισμό και οποιεσδήποτε άλλες συμβιβάσιμες ενισχύσεις οι οποίες απαλλάσσονται δυνάμει άλλου κανονισμού ή έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή, μπορούν να σωρευθούν, εφόσον τα εν λόγω μέτρα αφορούν διαφορετικές προσδιορίσιμες επιλέξιμες δαπάνες. Σε περίπτωση που διαφορετικές πηγές ενίσχυσης αφορούν τις ίδιες προσδιορίσιμες επιλέξιμες δαπάνες —που επικαλύπτονται πλήρως ή εν μέρει— η σώρευση τους θα πρέπει να επιτρέπεται, εφόσον δεν υπερβαίνει την υψηλότερη ένταση ενίσχυσης ή το υψηλότερο ποσό ενίσχυσης που ισχύει για τις εν λόγω ενισχύσεις βάσει του παρόντος κανονισμού. Στον παρόντα κανονισμό θα πρέπει επίσης να θεσπιστούν ειδικοί κανόνες για τη σώρευση μέτρων ενίσχυσης με και χωρίς προσδιορίσιμες επιλέξιμες δαπάνες, όταν πρόκειται για σώρευση με ενισχύσεις ήσσονος σημασίας και με ενισχύσεις για εργαζομένους με αναπηρία. Οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας συχνά δεν χορηγούνται για συγκεκριμένες προσδιορίσιμες επιλέξιμες δαπάνες ούτε μπορούν να αποδοθούν σε τέτοιου είδους δαπάνες. Στην περίπτωση αυτή, θα πρέπει να επιτρέπεται η ελεύθερη σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας με κρατικές ενισχύσεις που τυγχάνουν απαλλαγής δυνάμει του παρόντος κανονισμού. Ωστόσο, όταν η ενίσχυση ήσσονος σημασίας χορηγείται για τις ίδιες προσδιορίσιμες επιλέξιμες δαπάνες όπως και η κρατική ενίσχυση που απαλλάσσεται δυνάμει του παρόντος κανονισμού, η σώρευση θα πρέπει να επιτρέπεται μόνο έως τη μέγιστη ένταση της ενίσχυσης, όπως ορίζεται στο κεφάλαιο III του παρόντος κανονισμού.
- (26) Η ενωσιακή χρηματοδότηση που τελεί υπό κεντρική διαχείριση των θεσμικών οργάνων, οργανισμών, κοινών επιχειρήσεων ή άλλων οργάνων της Ένωσης και δεν υπάγεται άμεσα ή έμμεσα στον έλεγχο των κρατών μελών δεν συνιστά κρατική ενίσχυση. Όταν ενωσιακή χρηματοδότηση του είδους αυτού συνδυάζεται με κρατική ενίσχυση, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη μόνον η τελευταία για να καθοριστεί κατά πόσον τηρούνται τα όρια κοινοποίησης και οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης, εφόσον το συνολικό ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που χορηγείται για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες δεν υπερβαίνει το ευνοϊκότερο ποσοστό χρηματοδότησης που καθορίζεται στους εφαρμοστέους κανόνες του ενωσιακού δικαίου.
- (27) Δεδομένου ότι οι κρατικές ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης απαγορεύονται καταρχήν, είναι σημαντικό να είναι όλα τα μέρη σε θέση να επαληθεύουν κατά πόσον οι ενισχύσεις χορηγούνται σύμφωνα με τους εφαρμοστέους κανόνες. Ως εκ τούτου, η διαφάνεια των κρατικών ενισχύσεων είναι ουσιώδης για την ορθή εφαρμογή των κανόνων της Συνθήκης και συνεπάγεται βελτίωση της συμμόρφωσης, ενίσχυση της λογοδοσίας, αξιολόγηση από ομότιμους και, εντέλει, μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα των δημόσιων δαπανών. Για να διασφαλιστεί η διαφάνεια, τα κράτη μέλη θα πρέπει να υποχρεωθούν να δημοσιονομούν εμπειριστικώς τους δημοτικούς πότους για τις κρατικές ενισχύσεις, σε περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο, με συνοπτικές πληροφορίες για κάθε μέτρο ενίσχυσης που απαλλάσσεται δυνάμει του παρόντος κανονισμού. Η εν λόγω υποχρέωση θα πρέπει να συνιστά προϋπόθεση για το συμβιβαστικό κάθε μεμονωμένης ενίσχυσης με την εσωτερική αγορά. Σύμφωνα με την πάγια πρακτική σχετικά με τη δημοσίευση πληροφοριών που προβλέπεται στην οδηγία 2013/37/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, για την τροποποίηση της οδηγίας 2003/98/ΕΚ σχετικά με την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα⁽²⁾, θα πρέπει να χρησιμοποιείται τυποποιημένο μορφότυπο που θα επιτρέπει την αναζήτηση, λήψη και

⁽¹⁾ ΕΕ C 14 της 19.1.2008, σ. 6.

⁽²⁾ ΕΕ L 175 της 27.6.2013, σ. 1.

εύκολη δημοσίευση των πληροφοριών στο διαδίκτυο. Οι σύνδεσμοι προς τους δικτυακούς τόπους κρατικών ενισχύσεων όλων των κρατών μελών θα πρέπει να δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο της Επιτροπής. Σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 994/98, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 733/2013, θα πρέπει να δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο της Επιτροπής συνοπτικές πληροφορίες για κάθε μέτρο ενίσχυσης που απαλλάσσεται βάσει του παρόντος κανονισμού.

- (28) Για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική παρακολούθηση των μέτρων ενίσχυσης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 994/98, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 733/2013, είναι σκόπιμο να καθοριστούν απαιτήσεις για την υποβολή εκθέσεων από τα κράτη μέλη όσον αφορά τα μέτρα ενίσχυσης που έχουν τύχει απαλλαγής δυνάμει του παρόντος κανονισμού, καθώς και για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού. Επιπλέον, είναι σκόπιμο να θεσπιστούν κανόνες σχετικά με τα αρχεία που θα πρέπει να τηρούν τα κράτη μέλη για τις ενισχύσεις που τυγχάνουν απαλλαγής βάσει του παρόντος κανονισμού, λαμβανομένης υπόψη της προθεσμίας παραγραφής που προβλέπεται στο άρθρο 15 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ ⁽¹⁾.
- (29) Για να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα των προϋποθέσεων συμβατότητας που θεσπίζονται στον παρόντα κανονισμό, η Επιτροπή θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα ανάκλησης του ευεργετήματος της απαλλαγής κατά κατηγορία για τα μελλοντικά μέτρα ενίσχυσης σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς τις προϋποθέσεις αυτές. Η Επιτροπή θα πρέπει να είναι σε θέση να περιορίσει την ανάκληση του ευεργετήματος της απαλλαγής κατά κατηγορίες σε ορισμένους τύπους ενισχύσεων, ορισμένους δικαιούχους ή μέτρα ενίσχυσης που θεσπίστηκαν από ορισμένες αρχές, όταν η μη συμμόρφωση προς τον παρόντα κανονισμό αφορά μόνο μια περιορισμένη ομάδα μέτρων ή ορισμένες αρχές. Η εν λόγω στοχευμένη ανάκληση θα πρέπει να συνιστά αναλογικό διορθωτικό μέτρο, άμεσα συνδεδεμένο με τη διαπίστωση μη συμμόρφωσης προς τον παρόντα κανονισμό. Σε περίπτωση μη τήρησης των προϋποθέσεων συμβατότητας που προβλέπονται στα κεφάλαια I και III, η χορηγούμενη ενίσχυση δεν καλύπτεται από τον παρόντα κανονισμό και, κατά συνέπεια, συνιστά παράνομη ενίσχυση, την οποία η Επιτροπή θα εξετάσει στο πλαίσιο της σχετικής διαδικασίας που ορίζεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 659/1999. Σε περίπτωση μη εκπλήρωσης των απαιτήσεων του κεφαλαίου II, η ανάκληση του ευεργετήματος της απαλλαγής κατά κατηγορία για τα μελλοντικά μέτρα ενίσχυσης δεν έχει επιπτώσεις στην απαλλαγή κατά κατηγορία που είχε χορηγηθεί για τα προηγούμενα μέτρα που ήταν σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό.
- (30) Για να εξαλειφθούν οι διαφορές που ενδέχεται να προκαλέσουν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και για να διευκολυνθεί ο συντονισμός μεταξύ των διαφόρων ενωσιακών και εθνικών πρωτοβουλιών όσον αφορά τις ΜΜΕ, καθώς και για λόγους διοικητικής σαφήνειας και ασφάλειας δικαίου, ο ορισμός των ΜΜΕ που χρησιμοποιείται για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να βασίζεται στον ορισμό της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων ⁽²⁾.
- (31) Με την αντιμετώπιση των προβλημάτων των μειονεκτουσών περιφερειών, οι περιφερειακές ενισχύσεις προωθούν την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή των κρατών μελών και της Ένωσης στο σύνολό της. Οι περιφερειακές ενισχύσεις αποσκοπούν στην υποβοήθηση της ανάπτυξης των πλέον μειονεκτουσών περιοχών με τη στήριξη των επενδύσεων και της δημιουργίας θέσεων εργασίας σε ένα βιώσιμο πλαίσιο. Στις περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης, μπορούν να χορηγούνται περιφερειακές ενισχύσεις για τη δημιουργία νέων μονάδων, την επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης, τη διαφοροποίηση της παραγωγής μιας επιχειρηματικής εγκατάστασης ή θεμελιώδη αλλαγή στη συνολική παραγωγική διαδικασία υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης. Δεδομένου ότι τα περιφερειακά προβλήματα έχουν μικρότερο αντίκτυπο στις μεγάλες επιχειρήσεις από ό,τι στις ΜΜΕ, κατά την πραγματοποίηση επενδύσεων σε περιοχή που πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης, οι περιφερειακές ενισχύσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις θα πρέπει να απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης μόνον όσον αφορά τις αρχικές επενδύσεις για την έναρξη νέων οικονομικών δραστηριοτήτων στις συγκεκριμένες περιοχές.
- (32) Όταν ένα καθεστώς περιφερειακών ενισχύσεων απευθύνεται σε περιορισμένο αριθμό τομέων της οικονομίας, ο στόχος και τα πιθανά αποτελέσματα του καθεστώτος ενδέχεται να έχουν τομεακό μάλλον παρά οριζόντιο χαρακτήρα. Ως εκ τούτου, δεν είναι δυνατή η απαλλαγή τομεακών καθεστώτων από την υποχρέωση κοινοποίησης. Ωστόσο, η Επιτροπή δύναται, κατόπιν κοινοποίησης, να προβεί σε αξιολόγηση των δυνητικών θετικών αποτελεσμάτων βάσει των εφαρμοστέων κατευθυντήριων γραμμών ή πλαισίων ή αποφάσεων. Αυτό ισχύει, ειδικότερα, στην περίπτωση των καθεστώτων ενισχύσεων που καλύπτουν οικονομικές δραστηριότητες στον τομέα του άνθρακα, στον ναυπηγικό τομέα και στον τομέα των μεταφορών. Επιπλέον, λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των τομέων του χάλυβα και των συνθετικών ινών, θεωρείται ότι οι αρνητικές επιπτώσεις των περιφερειακών ενισχύσεων στους εν λόγω τομείς δεν μπορούν να αντισταθμιστούν από τον θετικό αντίκτυπο στη συνοχή για τους λόγους αυτούς, δεν μπορούν να χορηγούνται περιφερειακές ενισχύσεις στους τομείς αυτούς. Τέλος, οι τομείς του τουρισμού και των ευρυζωνικών υποδομών διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στις εθνικές οικονομίες και, εν γένει, έχουν ιδιαίτερα θετική συμβολή στην περιφερειακή ανάπτυξη. Συνεπώς, τα καθεστώτα περιφερειακών ενισχύσεων που αφορούν τουριστικές δραστηριότητες και ευρυζωνικές υποδομές θα πρέπει να απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης. Η μεταποίηση και η εμπορία γεωργικών προϊόντων είναι επίσης στενά συνδεδεμένες με τις τοπικές και περιφερειακές οικονομίες και θα πρέπει να επωφελούνται από την απαλλαγή κατά κατηγορία.

⁽¹⁾ ΕΕ L 83 της 27.3.1999, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 124 της 20.5.2003, σ. 36.

- (33) Η παραγωγή και διανομή ενέργειας καθώς και οι σχετικές υποδομές υπόκεινται σε συγκεκριμένη τομεακή νομοθεσία της εσωτερικής αγοράς, γεγονός το οποίο αντικατοπτρίζεται στα κριτήρια που διασφαλίζουν ότι οι ενισχύσεις σε αυτούς τους τομείς συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά και συνάδουν με την περιβαλλοντική και την ενεργειακή πολιτική της Ένωσης. Οι περιφερειακές ενισχύσεις που χορηγούνται δυνάμει του τμήματος 1 του παρόντος κανονισμού επιδιώκουν στόχους οικονομικής ανάπτυξης και συνοχής και, επομένως, υπόκεινται σε πολύ διαφορετικές προϋποθέσεις συμβατότητας. Ως εκ τούτου, οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού για τις περιφερειακές ενισχύσεις δεν θα πρέπει να εφαρμόζονται στα μέτρα που αφορούν την παραγωγή και διανομή ενέργειας, καθώς και τις σχετικές υποδομές.
- (34) Οι επενδύσεις που παρέχουν στις επιχειρήσεις τη δυνατότητα υπέρβασης των ενωσιακών προτύπων ή αύξησης του επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος ελλείπει ενωσιακών προτύπων, οι επενδύσεις για πρόωγη προσαρμογή σε μελλοντικά ενωσιακά πρότυπα, οι επενδύσεις για μέτρα ενεργειακής απόδοσης, συμπεριλαμβανομένων έργων ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια, οι επενδύσεις για αποκατάσταση μολυσμένων χώρων και οι ενισχύσεις για περιβαλλοντικές μελέτες δεν επιρραίζουν άμεσα τη λειτουργία των αγορών ενέργειας. Ταυτοχρόνως, οι εν λόγω επενδύσεις ενδέχεται να συμβάλλουν τόσο σε στόχους περιφερειακής πολιτικής όσο και στους ενεργειακούς και περιβαλλοντικούς στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε τέτοιες περιπτώσεις, μπορεί να εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού που αφορούν τόσο τις περιφερειακές ενισχύσεις όσο και τις ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, αναλόγως του κύριου στόχου που επιδιώκεται από το εκάστοτε μέτρο.
- (35) Για να μην ευνοούνται οι επενδύσεις κεφαλαίου έναντι των επενδύσεων σε κόστος εργασίας, θα πρέπει να προβλεφθεί δυνατότητα υπολογισμού των περιφερειακών επενδυτικών ενισχύσεων με βάση είτε το κόστος της επένδυσης είτε το μισθολογικό κόστος των νέων θέσεων εργασίας που δημιουργούνται άμεσα με την υλοποίηση του επενδυτικού έργου.
- (36) Οι περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις δεν θα πρέπει να απαλλάσσονται από την κοινοποίηση όταν χορηγούνται σε δικαιούχους που έχουν προβεί σε παύση της ίδιας ή παρεμφερούς δραστηριότητας εντός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου κατά τη διετία πριν από την υποβολή της αίτησης τους για περιφερειακή επενδυτική ενίσχυση ή σε δικαιούχους που, κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης για ενίσχυση, έχουν προγραμματίσει να προβούν σε παύση της εν λόγω δραστηριότητας εντός μέγιστου χρονικού διαστήματος δύο ετών μετά την ολοκλήρωση της αρχικής επένδυσης για την οποία έχει ζητηθεί ενίσχυση στη συγκεκριμένη περιοχή.
- (37) Η Επιτροπή έχει αποκτήσει επαρκή πείρα κατά την εφαρμογή του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ) της Συνθήκης όσον αφορά τις περιφερειακές ενισχύσεις λειτουργίας για την αντιστάθμιση τόσο των πρόσθετων δαπανών μεταφοράς των προϊόντων που παράγονται στις εξόχως απόκεντρες περιοχές ή σε αραιοκατοικημένες περιοχές και των προϊόντων που υφίστανται περαιτέρω επεξεργασία σε αυτές τις περιοχές, όσο και των πρόσθετων δαπανών παραγωγής και λειτουργίας (πλην των πρόσθετων δαπανών μεταφοράς) που επιβαρύνουν τους δικαιούχους οι οποίοι είναι εγκατεστημένοι στις εξόχως απόκεντρες περιοχές. Επειδή υπάρχει κίνδυνος υπεραντιστάθμισης των δαπανών μεταφοράς, η οποία προκύπτει από την πρόσθετη στήριξη στο πλαίσιο των προγραμμάτων POSEI στον τομέα της γεωργίας, και επειδή δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο ορισμένα γεωργικά προϊόντα να μην παράγονται σε εναλλακτική τοποθεσία, ο γεωργικός τομέας θα πρέπει να εξαιρείται από τη χορήγηση, βάσει του παρόντος κανονισμού, περιφερειακών ενισχύσεων λειτουργίας για την αντιστάθμιση των πρόσθετων δαπανών μεταφοράς εμπορευμάτων που παράγονται στις εξόχως απόκεντρες περιοχές ή σε αραιοκατοικημένες περιοχές. Οι περιφερειακές ενισχύσεις λειτουργίας για την αντιστάθμιση των πρόσθετων δαπανών στις εξόχως απόκεντρες περιοχές, εκτός των πρόσθετων δαπανών μεταφοράς, θα πρέπει να θεωρείται ότι συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά και να απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης μόνο στον βαθμό που το επίπεδό τους περιορίζεται είτε στο 15 % της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας που δημιουργεί ετησίως ο δικαιούχος στη συγκεκριμένη εξόχως απόκεντρη περιοχή, είτε στο 25 % του ετήσιου κόστους εργασίας που φέρει ο δικαιούχος στη συγκεκριμένη εξόχως απόκεντρη περιοχή ή στο 10 % του ετήσιου κύκλου εργασιών του δικαιούχου στη συγκεκριμένη εξόχως απόκεντρη περιοχή. Όταν η ενίσχυση δεν υπερβαίνει το ποσό που προκύπτει από μία από αυτές τις εναλλακτικές μεθόδους προσδιορισμού των πρόσθετων λειτουργικών δαπανών (εκτός των δαπανών μεταφοράς), μπορεί να θεωρηθεί δικαιολογημένη όσον αφορά τη συμβολή της στην περιφερειακή ανάπτυξη και αναλογική ως προς τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις στις εξόχως απόκεντρες περιοχές.
- (38) Με την αντιμετώπιση της υψηλής συγκέντρωσης οικονομικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικών προβλημάτων των αστικών περιοχών στις ενισχυόμενες περιοχές που προσδιορίζονται στον χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων, οι ενισχύσεις για την αστική ανάπτυξη συμβάλλουν στην οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή των κρατών μελών και της Ένωσης στο σύνολό της. Οι ανεπάρκειες της αγοράς που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν με τις ενισχύσεις για την αστική ανάπτυξη αφορούν το περιβάλλον χρηματοδότησης της αστικής ανάπτυξης, την απουσία ολοκληρωμένης προσέγγισης στον τομέα της αστικής ανάπτυξης, το έλλειμμα χρηματοδότησης που απαιτεί αυξημένη μόχλευση περιορισμένων δημοσίων πόρων και την ανάγκη υιοθέτησης περισσότερο εμπορικής προσέγγισης για την ανάπτυξη των αστικών περιοχών. Επομένως, οι ενισχύσεις αστικής ανάπτυξης που αποβλέπουν στη στήριξη της ανάπτυξης συμμετοχικών, ολοκληρωμένων και βιώσιμων στρατηγικών για την αντιμετώπιση των πρόσθετων προβλημάτων που διαπιστώνονται στις ενισχυόμενες περιοχές θα πρέπει να καλύπτονται από την απαλλαγή κατά κατηγορία.
- (39) Οι επενδύσεις που ανταποκρίνονται στις προτεραιότητες της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»⁽¹⁾ όσον αφορά τις πράσινες τεχνολογίες και τη στροφή προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και οι οποίες πραγματοποιούνται στις ενισχυόμενες περιοχές που προσδιορίζονται στον σχετικό χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων, θα πρέπει να είναι επιλέξιμες για υψηλότερα ποσά ενισχύσεων μέσω περιφερειακής πριμοδότησης.

(1) EUCO 13/10 REV 1.

- (40) Οι ΜΜΕ συμβάλλουν καθοριστικά στη δημιουργία θέσεων εργασίας και, γενικότερα, αποτελούν παράγοντα κοινωνικής σταθερότητας και οικονομικής ανάπτυξης. Ωστόσο, η ανάπτυξή τους μπορεί να παρεμποδιστεί από δυσλειτουργίες της αγοράς, με αποτέλεσμα οι ΜΜΕ να αντιμετωπίζουν ορισμένα από τα ακόλουθα τυπικά προβλήματα. Οι ΜΜΕ συχνά δυσκολεύονται να εξασφαλίσουν κεφάλαια ή δάνεια λόγω της απροθυμίας ορισμένων χρηματοπιστωτικών αγορών να αναλάβουν σχετικούς κινδύνους και των περιορισμένων εγγυήσεων που είναι σε θέση να παράσχουν οι ΜΜΕ. Εξάλλου, το περιορισμένο μέγεθος των πόρων τους ενδέχεται να περιτέλλει την πρόσβασή τους σε πληροφορίες, ειδικότερα όσον αφορά τις νέες τεχνολογίες και τις δυνητικές αγορές. Για να διευκολυνθεί η ανάπτυξη των οικονομικών δραστηριοτήτων των ΜΜΕ, ο παρών κανονισμός θα πρέπει, συνεπώς, να απαλλάσσει ορισμένες κατηγορίες ενισχύσεων όταν χορηγούνται υπέρ των ΜΜΕ. Οι κατηγορίες αυτές θα πρέπει να περιλαμβάνουν, ιδίως, τις επενδυτικές ενισχύσεις προς τις ΜΜΕ και τις ενισχύσεις για τη συμμετοχή των ΜΜΕ σε εμπορικές εκθέσεις.
- (41) Οι ΜΜΕ που συμμετέχουν στα έργα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΕΣ) που καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού ειδικών διατάξεων για την υποστήριξη του στόχου της Ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης ⁽¹⁾, συχνά αντιμετωπίζουν δυσχέρειες όσον αφορά τη χρηματοδότηση πρόσθετων δαπανών που συνεπάγεται η συνεργασία μεταξύ εταιρών που είναι εγκατεστημένοι σε διαφορετικές περιφέρειες και σε διαφορετικά κράτη μέλη ή τρίτες χώρες. Δεδομένης της σημασίας της ΕΕΣ για την πολιτική συνοχής που παρέχει ένα πλαίσιο στο οποίο οι εθνικοί, περιφερειακοί και τοπικοί παράγοντες διαφόρων κρατών μελών ή τρίτων χωρών μπορούν να υλοποιούν κοινές δράσεις και να ανταλλάσσουν απόψεις για την άσκηση πολιτικής, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να επιτρέπει την επίλυση ορισμένων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα έργα ΕΕΣ, ώστε να διευκολύνει τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις. Τα προβλήματα που αφορούν ειδικά τα έργα ΕΕΣ και τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπίσει ο παρών κανονισμός έχουν σχέση με την ένταση των περιφερειακών ενισχύσεων που εφαρμόζεται στα έργα αυτά, με τις δαπάνες συνεργασίας των ΜΜΕ που συμμετέχουν στα έργα ΕΕΣ και με τις υποχρεώσεις ως προς τη δημοσιότητα και την πληροφόρηση, καθώς και την κατάρτιση εκθέσεων και την τήρηση αρχείων για σκοπούς παρακολούθησης.
- (42) Λαμβανομένων υπόψη των ειδικών προβλημάτων και των διαφορών που υφίστανται μεταξύ ΜΜΕ, επιτρέπεται η εφαρμογή διαφορετικών εντάσεων ενίσχυσης και διαφορετικών προμοδοτήσεων.
- (43) Με βάση την πείρα που αποκτήθηκε κατά την εφαρμογή των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται για την προώθηση επενδύσεων επιχειρηματικών κεφαλαίων στις ΜΜΕ ⁽²⁾, υπάρχει σειρά συγκεκριμένων ανεπαρκειών στην αγορά επιχειρηματικών κεφαλαίων στην Ένωση όσον αφορά ορισμένα είδη επενδύσεων στα διάφορα στάδια ανάπτυξης των επιχειρήσεων. Οι εν λόγω ανεπάρκειες της αγοράς οφείλονται στην ατελή αντιστοίχιση προσφοράς και ζήτησης επιχειρηματικών κεφαλαίων. Ως αποτέλεσμα, το επίπεδο των επιχειρηματικών κεφαλαίων που διατίθεται στην αγορά μπορεί να είναι υπερβολικά περιορισμένο και οι επιχειρήσεις δεν εξασφαλίζουν χρηματοδότηση παρότι διαθέτουν αξιόλογο επιχειρηματικό μοντέλο και προοπτικές μεγέθυνσης. Η ανεπάρκεια που παρατηρείται στις αγορές επιχειρηματικών κεφαλαίων και η οποία επηρεάζει ιδίως την πρόσβαση των ΜΜΕ σε κεφάλαια και μπορεί να δικαιολογηθεί δημόσια παρέμβαση, οφείλεται κυρίως στην ατελή ή ασύμμετρη πληροφόρηση. Δεν έχει μόνο αντικτυπο στην εξασφάλιση επιχειρηματικών κεφαλαίων, αλλά παρεμποδίζει επίσης την πρόσβαση ορισμένων ΜΜΕ σε χρηματοδότηση με δανειακά κεφάλαια. Κατά συνέπεια, τα μέτρα χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, με τα οποία επιδιώκεται η προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων για την παροχή χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου σε μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο ΜΜΕ που υφίστανται τις συνέπειες από το κενό χρηματοδότησης και με τα οποία διασφαλίζεται η λήψη επενδυτικών αποφάσεων με γνώμονα την κερδοφορία και η εμπορική διαχείριση των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών, θα πρέπει να απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης υπό ορισμένες προϋποθέσεις.
- (44) Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, θα πρέπει επίσης να απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης οι ενισχύσεις εκκίνησης για τις μικρές επιχειρήσεις, οι ενισχύσεις για εναλλακτικές πλατφόρμες διαπραγμάτευσης, ειδικευόμενες σε ΜΜΕ, και οι ενισχύσεις για δαπάνες διερεύνησης των ΜΜΕ.
- (45) Οι ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και οι ενισχύσεις για την καινοτομία μπορούν να συμβάλουν στη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη, να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητα και να τονώσουν την απασχόληση. Η πείρα που αποκτήθηκε κατά την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 800/2008 και του κοινοτικού πλαισίου σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία ⁽³⁾ καταδεικνύει ότι οι ανεπάρκειες της αγοράς μπορεί να παρεμποδίσουν την επίτευξη του βέλτιστου επιπέδου παραγωγής στην αγορά και να οδηγήσουν σε έλλειψη αποτελεσματικότητας που συνδέεται με εξωτερικότητες, με τη διάχυση δημοσίων αγαθών/γνώσεων, την ατελή και ασύμμετρη πληροφόρηση και με αδυναμίες συντονισμού και ανεπάρκειες δικτύων.
- (46) Οι ΜΜΕ ενδέχεται να αντιμετωπίζουν δυσχέρειες όσον αφορά την πρόσβασή τους σε νέες τεχνολογικές εξελίξεις, στη μεταφορά γνώσεων ή σε προσωπικό υψηλής ειδίκευσης. Οι ενισχύσεις για έργα έρευνας και ανάπτυξης, οι ενισχύσεις για μελέτες σκοπιμότητας και οι ενισχύσεις καινοτομίας προς ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των ενισχύσεων για την κάλυψη των δαπανών που συνδέονται με δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, μπορούν να επιλύσουν αυτά τα προβλήματα και θα πρέπει, συνεπώς, να απαλλάσσονται, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, από την υποχρέωση κοινοποίησης.

⁽¹⁾ ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 259.

⁽²⁾ ΕΕ C 194 της 18.8.2006, σ. 2.

⁽³⁾ ΕΕ C 323 της 30.12.2006, σ. 1.

- (47) Όσον αφορά τις ενισχύσεις για έργα έρευνας και ανάπτυξης, το ενισχυόμενο τμήμα του έργου έρευνας θα πρέπει να εμπίπτει πλήρως στις κατηγορίες της βασικής έρευνας, της βιομηχανικής έρευνας ή της πειραματικής ανάπτυξης. Όταν ένα έργο περιλαμβάνει διάφορες δραστηριότητες, για κάθε δραστηριότητα θα πρέπει να προσδιορίζεται εάν εμπίπτει σε μία από τις εν λόγω κατηγορίες ή σε καμία από αυτές. Η υπαγωγή στις εν λόγω κατηγορίες δεν είναι απαραίτητο να ακολουθεί χρονολογική σειρά, ξεκινώντας από τη βασική έρευνα και καταλήγοντας σε δραστηριότητες που είναι εγγύτερες στην αγορά. Συνεπώς, μια δραστηριότητα που εκτελείται σε μεταγενέστερο στάδιο του έργου μπορεί να θεωρηθεί βιομηχανική έρευνα. Ομοίως, μια δραστηριότητα που ασκείται σε προγενέστερο στάδιο μπορεί να αποτελεί πειραματική ανάπτυξη. Το ενισχυόμενο τμήμα του έργου μπορεί επίσης να περιλαμβάνει μελέτες σκοπιμότητας για την προετοιμασία ερευνητικών δραστηριοτήτων.
- (48) Η ανάγκη για ερευνητικές υποδομές υψηλής ποιότητας καθίσταται ολοένα επιτακτικότερη όσον αφορά την πρωτοποριακή έρευνα και καινοτομία, διότι οι υποδομές αυτές προσελκύουν ταλέντα παγκόσμιου επιπέδου και είναι καίριες σημασίας για την υποστήριξη των νέων τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών, καθώς και των βασικών τεχνολογιών γενικής εφαρμογής. Είναι σκόπιμο να συνεχιστεί η ανάπτυξη εταιρικών σχέσεων μεταξύ των δημόσιων ερευνητικών υποδομών και της βιομηχανικής έρευνας. Η πρόσβαση σε δημόσια χρηματοδοτούμενες ερευνητικές υποδομές θα πρέπει να παρέχεται με διαφάνεια, άνευ διακρίσεων και υπό όρους της αγοράς. Εάν δεν πληρούνται αυτές οι προϋποθέσεις, το μέτρο ενίσχυσης δεν θα πρέπει να τυγχάνει απαλλαγής από την υποχρέωση κοινοποίησης. Επιτρέπεται η ιδιοκτησία, διαχείριση και χρήση μιας δεδομένης ερευνητικής υποδομής από πολλαπλά μέρη, ενώ οι δημόσιοι φορείς και επιχειρήσεις μπορούν να χρησιμοποιούν από κοινού την υποδομή αυτή.
- (49) Στις ερευνητικές υποδομές μπορούν να ασκούνται τόσο οικονομικές όσο και μη οικονομικές δραστηριότητες. Προκειμένου να αποτρέπεται η χορήγηση κρατικών ενισχύσεων σε οικονομικές δραστηριότητες μέσω της δημόσιας χρηματοδότησης μη οικονομικών δραστηριοτήτων, θα πρέπει να γίνεται σαφής διάκριση μεταξύ των δαπανών και της χρηματοδότησης οικονομικών και μη οικονομικών δραστηριοτήτων. Όταν μια υποδομή χρησιμοποιείται τόσο για οικονομικές όσο και για μη οικονομικές δραστηριότητες, η χρηματοδότηση μέσω κρατικών πόρων των δαπανών που συνδέονται με μη οικονομικές δραστηριότητες των υποδομών δεν συνιστά κρατική ενίσχυση. Η δημόσια χρηματοδότηση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις μόνο στον βαθμό που καλύπτει δαπάνες συνδεδεμένες με οικονομικές δραστηριότητες. Μόνον οι τελευταίες αυτές δαπάνες θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη με σκοπό τη διασφάλιση της συμμόρφωσης προς τα όρια κοινοποίησης και τις μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης. Εάν η υποδομή χρησιμοποιείται σχεδόν αποκλειστικά για τις μη οικονομική δραστηριότητα, η χρηματοδότηση της ενδέχεται να μην εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, εφόσον η οικονομική χρήση παραμένει αμιγώς επικουρική, ήτοι για δραστηριότητα που συνδέεται άμεσα με τη λειτουργία της υποδομής και είναι απαραίτητη για αυτήν ή είναι συνυφασμένη με την κύρια μη οικονομική χρήση της, και έχει περιορισμένο εύρος. Η προϋπόθεση αυτή μπορεί να θεωρείται ότι εκπληρώνεται όταν οι οικονομικές δραστηριότητες καταναλώνουν τις ίδιες εισροές (όπως υλικά, εξοπλισμό, εργασία και πάγιο κεφάλαιο) με τις μη οικονομικές δραστηριότητες και η ικανότητα που αφιερώνεται ετησίως για την οικονομική δραστηριότητα δεν υπερβαίνει το 20 % της συνολικής ετήσιας ικανότητας της ερευνητικής υποδομής.
- (50) Οι ενισχύσεις για συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας στοχεύουν στην αντιμετώπιση των ανεπαρειών της αγοράς που συνδέονται με προβλήματα συντονισμού, τα οποία παρεμποδίζουν την ανάπτυξη συνεργατικών σχηματισμών ή περιορίζουν τις αλληλεπιδράσεις και τη ροή των γνώσεων εντός των σχηματισμών αυτών. Οι κρατικές ενισχύσεις μπορούν είτε να στηρίζουν τις επενδύσεις σε ανοικτές και κοινές υποδομές για τους συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας είτε να στηρίζουν τη λειτουργία των σχηματισμών αυτών, ώστε να βελτιωθεί η συνεργασία, η δημιουργία δικτύων και η μάθηση. Ωστόσο, ενισχύσεις λειτουργίας για συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας θα πρέπει να χορηγούνται μόνο σε προσωρινή βάση για περιορισμένο χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τα 10 έτη. Ο λόγος του συνολικού ποσού των χορηγούμενων ενισχύσεων προς το σύνολο των επιλέξιμων δαπανών δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το 50 % κατά την περίοδο για την οποία χορηγούνται οι ενισχύσεις.
- (51) Η διαδικαστική και οργανωτική καινοτομία ενδέχεται να θίγονται από τις ανεπάρκειες της αγοράς με τη μορφή ατελούς πληροφόρησης και θετικών εξωτερικότητας, και θα πρέπει να αντιμετωπιστούν με ειδικά μέτρα. Οι ενισχύσεις για την εν λόγω μορφή καινοτομίας έχουν κυρίως σημασία για τις ΜΜΕ, επειδή αυτές αντιμετωπίζουν περιορισμούς που ενδέχεται να εμποδίζουν την ικανότητά τους να βελτιώσουν τις μεθόδους παραγωγής ή παράδοσης ή να ενισχύσουν σημαντικά τις επιχειρηματικές πρακτικές τους, την οργάνωση του χώρου εργασίας και τις εξωτερικές σχέσεις. Για να ενθαρρυνθούν οι μεγάλες επιχειρήσεις να συνεργάζονται με τις ΜΜΕ όσον αφορά τις δραστηριότητες που συνδέονται με τη διαδικαστική και οργανωτική καινοτομία, τα μέτρα ενίσχυσης που προορίζονται να χρηματοδοτήσουν τις δαπάνες των μεγάλων επιχειρήσεων για τις εν λόγω δραστηριότητες θα πρέπει επίσης να τυγχάνουν απαλλαγής κατά κατηγορία υπό ορισμένες προϋποθέσεις.
- (52) Η προώθηση της επαγγελματικής κατάρτισης και της πρόσληψης/απασχόλησης εργαζομένων σε μειονεκτική θέση και εργαζομένων με αναπηρία αποτελεί έναν από τους κυριότερους στόχους των οικονομικών και κοινωνικών πολιτικών της Ένωσης και των κρατών μελών της.
- (53) Η επαγγελματική κατάρτιση παράγει θετικές εξωτερικότητες για το σύνολο της κοινωνίας, δεδομένου ότι αυξάνει τη δεξιαμενία του ειδικευμένου εργατικού δυναμικού από την οποία άλλες επιχειρήσεις μπορούν να αντλούν προσωπικό, βελτιώνει την ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας της Ένωσης και διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη στρατηγική απασχόλησης της Ένωσης. Κατά συνέπεια, οι ενισχύσεις για την προώθηση της κατάρτισης θα πρέπει να απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Λαμβανομένων υπόψη των ειδικότερων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι ΜΜΕ και των υψηλότερων σχετικών δαπανών που πρέπει να επωμίζονται όταν επενδύουν στην επαγγελματική κατάρτιση, οι εντάσεις των απαλλασσόμενων ενισχύσεων βάσει του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να αυξηθούν για τις ΜΜΕ. Επιπλέον, οι εντάσεις ενισχύσεων που τυγχάνουν απαλλαγής βάσει του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να αυξάνονται όταν η επαγγελματική κατάρτιση παρέχεται σε εργαζομένους σε μειονεκτική θέση ή σε εργαζομένους με αναπηρία. Τα χαρακτηριστικά της επαγγελματικής κατάρτισης στον τομέα των θαλάσσιων μεταφορών δικαιολογούν την εφαρμογή ειδικής προσέγγισης για τον τομέα αυτόν.

- (54) Ορισμένες κατηγορίες εργαζομένων σε μειονεκτική θέση και εργαζομένων με αναπηρία εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν ιδιαίτερες δυσχέρειες εισόδου και παραμονής στην αγορά εργασίας. Για τον λόγο αυτόν, οι δημόσιες αρχές μπορούν να εφαρμόζουν μέτρα που παρέχουν κίνητρα στις επιχειρήσεις, ώστε να αυξήσουν το επίπεδο της απασχόλησης αυτών των κατηγοριών εργαζομένων, ιδίως των νέων. Επειδή το κόστος απασχόλησης αποτελεί μέρος του κανονικού κόστους λειτουργίας των επιχειρήσεων, η ενίσχυση για την απασχόληση εργαζομένων σε μειονεκτική θέση και εργαζομένων με αναπηρία θα πρέπει να συμβάλλει θετικά στα επίπεδα απασχόλησης των εν λόγω κατηγοριών εργαζομένων και όχι να επιτρέπει απλώς στις επιχειρήσεις να μειώνουν το κόστος που διαφορετικά θα έπρεπε να εσωμιστούν. Συνεπώς, οι εν λόγω ενισχύσεις θα πρέπει να απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης, όταν είναι πιθανό να βοηθούν αυτές τις κατηγορίες εργαζομένων να εισέλθουν για πρώτη φορά ή να εισέλθουν εκ νέου στην αγορά εργασίας και να παραμείνουν σε αυτήν. Όπως αναφέρεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Ευρωπαϊκή στρατηγική για την αναπηρία 2010-2020: Ανανέωση της δέσμευσης για μια Ευρώπη χωρίς εμπόδια ⁽¹⁾, τα βασικά στοιχεία της στρατηγικής της ΕΕ για την αναπηρία συνδυάζουν τα μέτρα για την καταπολέμηση των διακρίσεων, τις ίσες ευκαιρίες και την ενεργητική ένταξη και είναι εμπνευσμένα από τις διατάξεις της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, στην οποία η ΕΕ και τα περισσότερα κράτη μέλη είναι συμβαλλόμενα μέρη. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να αναφέρεται στις ενισχύσεις για τους εργαζομένους με αναπηρία κατά την έννοια του άρθρου 1 της σύμβασης.
- (55) Όπως αναφέρεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής «Ευρώπη 2020: Στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη» ⁽²⁾, η βιώσιμη ανάπτυξη για μια πιο πράσινη, ανταγωνιστική και αποδοτική στη χρήση πόρων οικονομία αποτελεί έναν από τους βασικούς πυλώνες της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Η βιώσιμη ανάπτυξη στηρίζεται, μεταξύ άλλων, σε υψηλό επίπεδο προστασίας και βελτίωσης της ποιότητας του περιβάλλοντος. Ο τομέας της προστασίας του περιβάλλοντος βρίσκεται αντιμέτωπος με ανεπάρκειες της αγοράς εξαιτίας των οποίων, υπό κανονικές συνθήκες αγοράς, οι επιχειρήσεις ενδέχεται να μην έχουν απαιτητικώς κίνητρο να μειώσουν τη ρύπανση που προκαλούν, δεδομένου ότι οποιαδήποτε σχετική μείωση μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση των δαπανών τους χωρίς αντίστοιχα οφέλη. Όταν οι επιχειρήσεις δεν είναι υποχρεωμένες να εσωτερικεύουν το κόστος της ρύπανσης, το κόστος αυτό βαρύνει την κοινωνία στο σύνολό της.
- (56) Η εν λόγω ανεπάρκεια της αγοράς μπορεί να αντιμετωπιστεί με την καθιέρωση υποχρεωτικών περιβαλλοντικών προτύπων. Υψηλότερο επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος μπορεί να επιτευχθεί με επενδύσεις που υπερβαίνουν τα υποχρεωτικά ενωσιακά πρότυπα. Για να δοθούν κίνητρα στις επιχειρήσεις να βελτιώσουν το επίπεδο περιβαλλοντικής προστασίας πέραν των εν λόγω υποχρεωτικών ενωσιακών προτύπων, οι κρατικές ενισχύσεις στον τομέα αυτόν θα πρέπει να καλύπτονται από την απαλλαγή κατά κατηγορία. Για να μην αποθαρρυνθούν τα κράτη μέλη να καθορίζουν υποχρεωτικά εθνικά πρότυπα αυστηρότερα από τα αντίστοιχα ενωσιακά πρότυπα, οι κρατικές ενισχύσεις του τύπου αυτού θα πρέπει να απαλλάσσονται, ανεξάρτητα από την ύπαρξη υποχρεωτικών εθνικών προτύπων αυστηρότερων των ενωσιακών.
- (57) Κατ' αρχήν δεν θα πρέπει να επιτρέπεται η χορήγηση ενισχύσεων, όταν οι επενδύσεις συμβάλλουν στη συμμόρφωση των επιχειρήσεων προς τα ενωσιακά πρότυπα που έχουν ήδη εκδοθεί αλλά δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ. Ωστόσο, οι κρατικές ενισχύσεις μπορεί να οδηγήσουν τις επιχειρήσεις να βελτιώσουν την περιβαλλοντική συμπεριφορά τους, όταν τις ενθαρρύνουν να προσαρμοστούν πρόωρα στα μελλοντικά ενωσιακά πρότυπα πριν τεθούν σε ισχύ τα πρότυπα αυτά και ενόσω δεν εφαρμόζονται αναδρομικά. Επειδή οι ενισχύσεις που χορηγούνται σε επιχειρήσεις για την προσαρμογή τους σε μελλοντικά ενωσιακά πρότυπα μπορεί να έχουν ως αποτέλεσμα την ταχύτερη επίτευξη υψηλού επιπέδου περιβαλλοντικής προστασίας, οι ενισχύσεις αυτές θα πρέπει να απαλλάσσονται.
- (58) Στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», η Ένωση έθεσε τον στόχο να αυξήσει κατά 20 % την ενεργειακή απόδοση έως το 2020, και ιδίως εξέδωσε την οδηγία 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, για την ενεργειακή απόδοση, την τροποποίηση των οδηγιών 2009/125/ΕΚ και 2010/30/ΕΕ και την κατάργηση των οδηγιών 2004/8/ΕΚ και 2006/32/ΕΚ ⁽³⁾, η οποία θεσπίζει ένα κοινό πλαίσιο για την προώθηση της ενεργειακής απόδοσης εντός της Ένωσης και την επίτευξη του γενικού στόχου που συνίσταται στην εξοικονόμηση τουλάχιστον του 20 % της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας στην Ένωση. Για να διευκολυνθεί η επίτευξη των εν λόγω στόχων, τα μέτρα για τη στήριξη της ενεργειακής απόδοσης, τη συμπαραγωγή υψηλής απόδοσης και τα δίκτυα αποδοτικής τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης θα πρέπει να καλύπτονται από την απαλλαγή κατά κατηγορία.
- (59) Τα μέτρα για την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων ανταποκρίνονται στις προτεραιότητες της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για στροφή προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Λόγω της απουσίας μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων, οι σχετικές επενδύσεις είναι πιθανό να αντιμετωπίζουν συχνά έλλειμμα χρηματοδότησης που απαιτεί αυξημένη μόχλευση περιορισμένων δημόσιων πόρων. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να στηρίζουν επενδύσεις για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων, χορηγώντας ενισχύσεις υπό μορφή άμεσων επιχορηγήσεων σε ιδιοκτήτες ή ενοικιαστές κτιρίων, σύμφωνα με τις γενικές

⁽¹⁾ COM(2010) 636 της 15.11.2010.

⁽²⁾ COM(2010) 2020 της 3.3.2010.

⁽³⁾ ΕΕ L 315 της 14.11.2012, σ. 1.

διατάξεις για τα μέτρα ενεργειακής απόδοσης, αλλά και υπό μορφή δανείων και εγγυήσεων με τη μεσολάβηση ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών που επιλέγονται μέσω διαφανούς μηχανισμού επιλογής βάσει των ειδικών διατάξεων για τα έργα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια.

- (60) Για να επιτευχθούν οι στόχοι της Ένωσης στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που καθορίζονται στην οδηγία 2009/28/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και την τροποποίηση και τη συνακόλουθη κατάργηση των οδηγιών 2001/77/ΕΚ και 2003/30/ΕΚ⁽¹⁾ και στον βαθμό που είναι αναγκαία η παροχή συμπληρωματικής στήριξης πέραν ενός ρυθμιστικού πλαισίου, όπως το σύστημα εμπορίας εκπομπών της Ένωσης που προβλέπεται στην οδηγία 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Οκτωβρίου 2003, σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Κοινότητας και την τροποποίηση της οδηγίας 96/61/ΕΚ του Συμβουλίου⁽²⁾, οι ενισχύσεις που χορηγούνται σε επενδύσεις για τη στήριξη της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές θα πρέπει να καλύπτονται από την απαλλαγή κατά κατηγορία.
- (61) Η απαλλαγή κατά κατηγορία θα πρέπει επίσης να καλύπτει τις ενισχύσεις λειτουργίας για εγκαταστάσεις μικρής κλίμακας που παράγουν ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, υπό σαφώς προσδιορισμένες προϋποθέσεις, λόγω των περιορισμένων στρεβλώσεων των συναλλαγών και του ανταγωνισμού που συνεπάγονται. Οι ενισχύσεις λειτουργίας για εγκαταστάσεις μεγαλύτερης κλίμακας θα πρέπει να καλύπτονται από την απαλλαγή κατά κατηγορία στις περιπτώσεις που οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού είναι περιορισμένες. Επομένως, αυτές οι ενισχύσεις λειτουργίας μπορούν να τυγχάνουν απαλλαγής κατά κατηγορία, όταν χορηγούνται σε νέες και καινοτόμες τεχνολογίες, εάν χορηγούνται με βάση ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών, ανοικτή σε μία τουλάχιστον τεχνολογία του είδους αυτού, και σύμφωνα με μηχανισμό που επιτρέπει στους παραγωγούς ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές να εκτίθενται στις αγοραίες τιμές. Η συνολική χορηγούμενη ενίσχυση στη βάση αυτή δεν μπορεί να χορηγείται για ποσοστό άνω του 5 % της σχεδιαζόμενης νέας δυναμικότητας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Οι ενισχύσεις που χορηγούνται μέσω διαδικασιών υποβολής προσφορών ανοικτών σε όλες τις τεχνολογίες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας θα πρέπει να καλύπτονται πλήρως από την απαλλαγή κατά κατηγορία. Στα καθεστώτα ενισχύσεων λειτουργίας θα πρέπει καταρχήν να επιτρέπεται να συμμετέχουν άλλες χώρες του ΕΟΧ και συμβαλλόμενα μέρη της Ενεργειακής Κοινότητας με σκοπό τον περιορισμό των συνολικών στρεβλωτικών επιπτώσεων. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να ξεετάζουν τη δυνατότητα να θέσουν σε εφαρμογή έναν μηχανισμό συνεργασίας πριν επιτραπεί η παροχή διασυνοριακής στήριξης. Ελλείψει μηχανισμού συνεργασίας, η παραγωγή από εγκαταστάσεις σε άλλες χώρες δεν θα καταλογίζεται στον εθνικό τους στόχο για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Λόγω αυτών των περιορισμών, θα πρέπει να δοθεί στα κράτη μέλη αρκετός χρόνος για να σχεδιάσουν κατάλληλα καθεστώτα στήριξης στα οποία θα μπορούν να συμμετέχουν και άλλες χώρες. Επομένως, η εν λόγω δυνατότητα συμμετοχής δεν αποτελεί προϋπόθεση για την απαλλαγή από την υποχρέωση κοινοποίησης, εφόσον δεν απαιτείται σύμφωνα με τη Συνθήκη.
- (62) Οι ενισχύσεις για την παραγωγή υδροηλεκτρικής ενέργειας μπορεί να έχουν διττό αντίκτυπο. Αφενός, έχουν θετικό αντίκτυπο στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και, αφετέρου, πιθανές αρνητικές επιπτώσεις στα υδατικά συστήματα και στη βιοποικιλότητα. Ως εκ τούτου, όταν χορηγούν ενισχύσεις σε υδροηλεκτρικές εγκαταστάσεις, τα κράτη μέλη θα πρέπει να συμμορφώνονται με την οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2000, για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων⁽³⁾, και ιδίως με το άρθρο 4 παράγραφος 7 που θεσπίζει τα κριτήρια σύμφωνα με τα οποία θα επιτρέπονται νέες τροποποιήσεις των υδατικών συστημάτων.
- (63) Ενισχύσεις θα πρέπει να χορηγούνται μόνο για τις βιώσιμες μορφές ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Οι ενισχύσεις για βιοκαύσιμα θα πρέπει να καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό μόνον εφόσον χορηγούνται για βιώσιμα βιοκαύσιμα, σύμφωνα με την οδηγία 2009/28/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Ωστόσο, οι ενισχύσεις για βιοκαύσιμα βασισμένα σε εδάφιμα φυτά θα πρέπει να εξαιρούνται από τη χορήγηση ενισχύσεων δύναμει του παρόντος κανονισμού προκειμένου να ενθαρρυνθεί η στροφή προς την παραγωγή πιο προηγμένων μορφών βιοκαυσίμων. Οι ενισχύσεις για βιοκαύσιμα που υπόκεινται σε υποχρέωση εφοδιασμού ή ανάμιξης θα πρέπει να εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της απαλλαγής κατά κατηγορία, δεδομένου ότι η ανωτέρω έννομη υποχρέωση μπορεί να προσφέρει επαρκές κίνητρο για επενδύσεις σε αυτούς τους τύπους ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.
- (64) Οι ενισχύσεις υπό μορφή φορολογικών ελαφρύνσεων δύναμει της οδηγίας 2003/96/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Οκτωβρίου 2003, σχετικά με την αναδιάρθρωση του κοινοτικού πλαισίου φορολογίας των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας⁽⁴⁾, οι οποίες ευνοούν την προστασία του περιβάλλοντος και καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό μπορούν να αποφέρουν έμμεσα οφέλη στο περιβάλλον. Ωστόσο, οι περιβαλλοντικοί φόροι θα πρέπει να αντικατοπτρίζουν το κοινωνικό κόστος των εκπομπών, ενώ οι μειώσεις φόρων μπορεί να έχουν αρνητική επίδραση σε αυτόν τον στόχο. Επομένως, θεωρείται σκόπιμο να περιοριστεί η διάρκεια τους στην περίοδο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού. Μετά το πέρας της περιόδου αυτής, τα κράτη μέλη θα πρέπει να αξιολογήσουν εκ νέου την καταλληλότητα των σχετικών φορολογικών ελαφρύνσεων. Για να ελαχιστοποιηθεί η στρέβλωση του ανταγωνισμού, οι ενισχύσεις θα πρέπει να χορηγούνται με τον ίδιο τρόπο σε όλους τους ανταγωνιστές που διαπιστώνεται ότι βρίσκονται στην ίδια πραγματική κατάσταση. Για να μην αλλοιώνεται το μήνυμα σχετικά με τις τιμές που έχει ως στόχο να μεταδώσει στις επιχειρήσεις ο περιβαλλοντικός φόρος, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν την επιλογή να σχεδιάζουν το καθεστώς φορολογικών μειώσεων με βάση έναν μηχανισμό εκταμίευσης σταθερού ετήσιου ποσού αντιστάθμισης (επιστροφής φόρου).

⁽¹⁾ ΕΕ L 140 της 5.6.2009, σ. 16.

⁽²⁾ ΕΕ L 275 της 25.10.2003, σ. 32.

⁽³⁾ ΕΕ L 327 της 22.12.2000, σ. 1.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 283 της 31.10.2003, σ. 51.

- (65) Λαμβανομένης υπόψη της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει», οι δαπάνες για μέτρα καταπολέμησης της ρύπανσης πρέπει να καταλογίζονται στον ρυπαίνοντα που την προκαλεί. Ενισχύσεις για την αποκατάσταση μολυσμένων χώρων δικαιολογούνται σε περιπτώσεις που δεν είναι δυνατόν να διαπιστωθεί η ταυτότητα του προσώπου που είναι υπεύθυνο σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο για τη ρύπανση. Ωστόσο, θα πρέπει να εφαρμόζονται οι προϋποθέσεις σχετικά με την περιβαλλοντική ευθύνη όσον αφορά την πρόληψη και αποκατάσταση περιβαλλοντικών ζημιών, όπως ορίζονται στην οδηγία 2004/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με την περιβαλλοντική ευθύνη όσον αφορά την πρόληψη και την αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας ⁽¹⁾, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2006/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2006, σχετικά με τη διαχείριση των αποβλήτων της εξορυκτικής βιομηχανίας και την τροποποίηση της οδηγίας 2004/35/ΕΚ ⁽²⁾, και την οδηγία 2009/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, σχετικά με την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς και για την τροποποίηση της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου, των οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2000/60/ΕΚ, 2001/80/ΕΚ, 2004/35/ΕΚ, 2006/12/ΕΚ και 2008/1/ΕΚ, και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006 ⁽³⁾. Ως εκ τούτου, για να διευκολυνθεί η επανόρθωση των υφιστάμενων περιβαλλοντικών ζημιών, οι ενισχύσεις αυτού του είδους θα πρέπει να καλύπτονται από την απαλλαγή κατά κατηγορία υπό ορισμένες προϋποθέσεις.
- (66) Σύμφωνα με την ιεράρχηση που καθιερώθηκε με την οδηγία-πλαίσιο για τα απόβλητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το έβδομο πρόγραμμα δράσης της ΕΕ για το περιβάλλον προσδιορίζει την επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωση των αποβλήτων ως μία από τις βασικές προτεραιότητες της περιβαλλοντικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι κρατικές ενισχύσεις για τις δραστηριότητες αυτές μπορούν να συμβάλουν στην προστασία του περιβάλλοντος, εφόσον τηρείται το άρθρο 4 παράγραφος 1 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων οδηγιών (οδηγία-πλαίσιο για τα απόβλητα) ⁽⁴⁾. Επιπλέον, οι ενισχύσεις αυτές δεν θα πρέπει να απαλλάσσουν έμμεσα τους ρυπαίνοντες από επιβάρυνση που πρέπει να επωμιστούν δυνάμει της νομοθεσίας της ΕΕ ή από επιβάρυνση που θεωρείται συνήθης εταιρική δαπάνη. Συνεπώς, οι ενισχύσεις που στηρίζουν παρόμοιες δραστηριότητες θα πρέπει να καλύπτονται από την απαλλαγή κατά κατηγορία, ακόμη και όταν αφορούν απόβλητα άλλων επιχειρήσεων και όταν τα προς επεξεργασία υλικά σε άλλη περίπτωση θα απορρίπτονταν ή θα υφίσταντο επεξεργασία με τρόπο λιγότερο φιλικό προς το περιβάλλον.
- (67) Οι σύγχρονες ενεργειακές υποδομές είναι ζωτικής σημασίας τόσο για την καθιέρωση μιας ενοποιημένης αγοράς ενέργειας όσο και για να είναι σε θέση η Ένωση να επιτύχει τους στόχους της για το κλίμα και την ενέργεια. Ειδικότερα, η κατασκευή και αναβάθμιση υποδομών σε ενισχυόμενες περιφέρειες συμβάλλει στην οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή των κρατών μελών και της Ένωσης ως σύνολο, στηρίζοντας τις επενδύσεις και τη δημιουργία θέσεων εργασίας, καθώς και τη λειτουργία των αγορών ενέργειας στις πλέον μειονεκτούσες περιοχές. Προκειμένου να περιοριστούν οποιοσδήποτε αδικαιολόγητες στρεβλωτικές επιπτώσεις των εν λόγω ενισχύσεων, θα πρέπει να απαλλάσσονται κατά κατηγορία μόνο οι ενισχύσεις για υποδομές που υπόκεινται και συμμορφώνονται με τη νομοθεσία για την εσωτερική αγορά ενέργειας.
- (68) Οι περιβαλλοντικές μελέτες μπορούν να συμβάλουν στον προσδιορισμό των επενδύσεων που είναι απαραίτητες για την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος. Επομένως, οι κρατικές ενισχύσεις για τη χρηματοδότηση της εκπόνησης περιβαλλοντικών μελετών που αποβλέπουν στη στήριξη επενδύσεων για την περιβαλλοντική προστασία οι οποίες εμπίπτουν στον παρόντα κανονισμό, θα πρέπει να καλύπτονται από την απαλλαγή κατά κατηγορία. Δεν θα πρέπει να χορηγούνται κρατικές ενισχύσεις για τους ενεργειακούς ελέγχους, δεδομένου ότι οι έλεγχοι αυτοί είναι υποχρεωτικοί για τις μεγάλες επιχειρήσεις.
- (69) Το άρθρο 107 παράγραφος 2 στοιχείο β) της Συνθήκης ορίζει ότι οι ενισχύσεις που αποβλέπουν στην επανόρθωση των ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά. Για λόγους ασφάλειας δικαίου, είναι αναγκαίο να οριστεί το είδος των γεγονότων που μπορεί να συνιστούν θεομηνία που τυγχάνει απαλλαγής από τον παρόντα κανονισμό. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, οι σεισμοί, οι κατολισθήσεις, οι πλημμύρες, ιδίως οι πλημμύρες που προκαλούνται από την υπερχείλιση υδάτων ποταμών ή λιμνών, οι χιονοστιβάδες, οι ανεμοστρόβιλοι, οι τυφώνες, οι ηφαιστειακές εκρήξεις και οι ανεξέλεγκτες πυρκαγιές από φυσικά αίτια θα πρέπει να θεωρούνται γεγονότα που συνιστούν θεομηνία. Οι ζημιές που προκαλούνται από δυσμενείς καιρικές συνθήκες, όπως ο παγετός, το χαλάζι, ο πάγος, η βροχή ή η ξηρασία, που παρατηρούνται σε πιο τακτική βάση, δεν θα πρέπει να θεωρούνται θεομηνίες κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 2 στοιχείο β) της Συνθήκης. Για να διασφαλιστεί ότι οι ενισχύσεις που χορηγούνται για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες καλύπτονται πράγματι από την απαλλαγή, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να θεσπίσει όρους σύμφωνα με την πάγια πρακτική, η εκπλήρωση των οποίων θα διασφαλίζει ότι τα καθεστώτα ενισχύσεων που προορίζονται για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες μπορούν να τυγχάνουν απαλλαγής κατά κατηγορία. Οι όροι αυτοί θα πρέπει να έχουν, ιδίως, σχέση με την επίσημη αναγνώριση από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών του χαρακτήρα του εν λόγω γεγονότος ως θεομηνίας και με άμεσο αιτιώδη σύνδεσμο μεταξύ της θεομηνίας και των ζημιών που υπέστη η δικαιούχος επιχείρηση, η οποία μπορεί να περιλαμβάνεται μεταξύ των προβληματικών επιχειρήσεων, και θα πρέπει να διασφαλίζουν την αποφυγή υπεραντιστάθμισης. Η αντιστάθμιση δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το ποσό που είναι αναγκαίο για να επιτρέψει στον δικαιούχο να επανέλθει στην κατάσταση που επικρατούσε πριν από την καταστροφή.

⁽¹⁾ ΕΕ L 143 της 30.4.2004, σ. 56.

⁽²⁾ ΕΕ L 102 της 11.4.2006, σ. 15.

⁽³⁾ ΕΕ L 140 της 5.6.2009, σ. 114.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 312 της 22.11.2008, σ. 3.

- (70) Οι ενισχύσεις έχουν κοινωνικό χαρακτήρα για τις αεροπορικές και τις θαλάσσιες μεταφορές επιβατών, εφόσον επιλύουν το πρόβλημα της σταθερής σύνδεσης των κατοίκων απομακρυσμένων περιοχών με μείωση της τιμής ορισμένων εισιτηρίων γι' αυτούς. Τούτο μπορεί να ισχύει για τις εξόχως απόκεντρες περιοχές, τη Μάλτα, την Κύπρο, τη Θέουτα και τη Μελίλια, άλλα νησιά τα οποία αποτελούν τμήμα της επικράτειας ενός κράτους μέλους, καθώς και για τις αραιοκατοικημένες περιοχές. Όταν μια απομακρυσμένη περιοχή συνδέεται με τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο με αρκετές γραμμές μεταφορών, συμπεριλαμβανομένων γραμμών με ενδιάμεση στάση, θα πρέπει να είναι δυνατές οι ενισχύσεις για όλες αυτές τις γραμμές, καθώς και για τις μεταφορές από το σύνολο των μεταφορέων που εκτελούν τις εν λόγω γραμμές. Οι ενισχύσεις θα πρέπει να χορηγούνται χωρίς διάκριση όσον αφορά την ταυτότητα ή του τύπου των παρεχόμενων υπηρεσιών, στις οποίες μπορεί να περιλαμβάνονται τακτικές, ναυλωμένες και χαμηλού κόστους γραμμές.
- (71) Η ευρυζωνική συνδεσιμότητα έχει στρατηγική σημασία για την επίτευξη του στόχου της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και καινοτομία, καθώς και για την κοινωνική και εδαφική συνοχή⁽¹⁾. Οι επενδυτικές ενισχύσεις για ευρυζωνικές υποδομές αποσκοπούν στην ενθάρρυνση της ανάπτυξης των υποδομών αυτών και συναφών έργων πολιτικού μηχανικού σε περιοχές όπου δεν υπάρχουν συγκρίσιμες υποδομές ούτε και είναι πιθανόν να αναπτυχθούν από τους φορείς της αγοράς στο προσεχές μέλλον. Με βάση την πείρα της Επιτροπής, τέτοιου είδους επενδυτικές ενισχύσεις δεν προκαλούν αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του εμπορίου και του ανταγωνισμού, εφόσον πληρούνται ορισμένοι όροι. Οι εν λόγω όροι θα πρέπει να αποσκοπούν, ιδίως, στον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού, με την υπαγωγή των ενισχύσεων σε τεχνολογικά ουδέτερη ανταγωνιστική διαδικασία επιλογής και τη διασφάλιση χονδρικής πρόσβασης στα επιδοτούμενα δίκτυα, λαμβανομένης υπόψη της ενίσχυσης που χορηγείται στον φορέα εκμετάλλευσης του δικτύου. Αν και η εικονική αποδεσμοποίηση μπορεί να θεωρείται, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, ισοδύναμη με την υλική αποδεσμοποίηση, μέχρι να αποκτηθεί μεγαλύτερη πείρα στον τομέα αυτό, είναι αναγκαίο να αξιολογείται κατά περίπτωση εάν ένα μη υλικό ή εικονικό προϊόν χονδρικής πρόσβασης πρέπει να θεωρείται ισοδύναμο με την αποδεσμοποίηση του τοπικού βρόχου ενός δικτύου καλωδίων χαλκού ή οπτικών ινών. Για τον λόγο αυτό, και έως ότου καταστεί δυνατόν να ληφθεί υπόψη, στο πλαίσιο μελλοντικής επανεξέτασης, σχετική πείρα που θα έχει αποκτηθεί σε μεμονωμένες περιπτώσεις κρατικών ενισχύσεων ή στο εκ των προτέρων κανονιστικό πλαίσιο, θα πρέπει να απαιτείται υλική αποδεσμοποίηση για την υπαγωγή μιας ενίσχυσης στον παρόντα κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία. Όταν οι μελλοντικές εξελίξεις όσον αφορά τις δαπάνες και τα έσοδα είναι αβέβαιες και υπάρχει έντονη ασυμμετρία πληροφοριών, τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να θεσπίζουν μοντέλα χρηματοδότησης που θα περιλαμβάνουν στοιχεία παρακολούθησης και ανάκτησης, ώστε να καθίσταται δυνατή η ισορροπημένη κατανομή των μη αναμενόμενων οφελών. Για να αποφευχθεί η δυσανάλογη επιβάρυνση των μικρών, τοπικών έργων, αυτά τα μοντέλα θα πρέπει να τεθούν σε ισχύ μόνο για τα έργα που υπερβαίνουν ένα κατώτατο όριο.
- (72) Στον τομέα του πολιτισμού και της διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς, ορισμένα μέτρα που λαμβάνουν τα κράτη μέλη ενδέχεται να μην συνιστούν ενίσχυση, διότι δεν πληρούν όλα τα κριτήρια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης, για παράδειγμα, επειδή ο δικαιούχος δεν ασκεί οικονομική δραστηριότητα ή επειδή δεν επηρεάζεται το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών. Στον βαθμό που τα εν λόγω μέτρα καλύπτονται από το άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης, τα πολιτιστικά ιδρύματα και τα έργα δεν οδηγούν κατά κανόνα σε σημαντική στρέβλωση του ανταγωνισμού, η δε πάγια πρακτική έχει καταδείξει ότι οι ενισχύσεις αυτές έχουν περιορισμένο αντίκτυπο στο εμπόριο. Το άρθρο 167 της Συνθήκης αναγνωρίζει τη σημασία που έχει η προώθηση του πολιτισμού για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της και ορίζει ότι η Ένωση πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις πολιτιστικές πτυχές στις ενέργειές της δύναμι άλλων διατάξεων της Συνθήκης, αποβλέποντας ειδικότερα στον σεβασμό και στην προώθηση της πολυμορφίας των πολιτισμών της. Επειδή η φυσική κληρονομιά είναι συχνά ζωτικής σημασίας για τη διαμόρφωση της καλλιτεχνικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, η διατήρηση της κληρονομιάς κατά την έννοια του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να νοείται ότι καλύπτει και τη φυσική κληρονομιά που συνδέεται με την πολιτιστική κληρονομιά ή έχει αναγνωριστεί επίσημα από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές ενός κράτους μέλους. Λόγω του διττού χαρακτήρα του πολιτισμού που αποτελεί, αφενός, οικονομικό αγαθό που παρέχει σημαντικές ευκαιρίες για τη δημιουργία πλούτου και απασχόλησης και, αφετέρου, φορέα ταυτότητας, αξιών και νοήματος που αντικατοπτρίζουν και διαμορφώνουν τις κοινωνίες μας, οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις θα πρέπει να αναγνωρίζουν τις ιδιαιτερότητες του πολιτισμού και των οικονομικών δραστηριοτήτων που συνδέονται με αυτόν. Θα πρέπει να καταρτιστεί κατάλογος των επιλέξιμων πολιτιστικών σκοπών και δραστηριοτήτων και να αποσαφηνιστούν οι επιλέξιμες δαπάνες. Τόσο οι επενδυτικές ενισχύσεις όσο και οι ενισχύσεις λειτουργίας έως ένα καθορισμένο όριο θα πρέπει να υπαχθούν στην απαλλαγή κατά κατηγορία, υπό την προϋπόθεση ότι αποκλείεται η υπεραντιστάθμιση. Σε γενικές γραμμές, δεν θα πρέπει να καλύπτονται δραστηριότητες οι οποίες, αν και παρουσιάζουν πολιτιστικές πτυχές, έχουν κυρίως εμπορικό χαρακτήρα λόγω του σημαντικότερου κινδύνου στρεβλώσεων του ανταγωνισμού που ενέχουν, όπως ο Τύπος και τα περιοδικά (έντυπα ή ηλεκτρονικά). Επιπλέον, ο κατάλογος των επιλέξιμων πολιτιστικών σκοπών και δραστηριοτήτων δεν θα πρέπει να περιλαμβάνει εμπορικές δραστηριότητες, όπως η μόδα, η παραγωγή σχεδίων ή υποδειγμάτων ή τα βιντεοπαιχνίδια.
- (73) Τα οπτικοακουστικά έργα διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση των ευρωπαϊκών ταυτοτήτων και αντικατοπτρίζουν τις διάφορες παραδόσεις των κρατών μελών και των περιφερειών. Ενώ υπάρχει ισχυρός ανταγωνισμός μεταξύ των ταινιών που παράγονται εκτός της Ένωσης, υπάρχει περιορισμένη κυκλοφορία ευρωπαϊκών κινηματογραφικών έργων εκτός της χώρας καταγωγής τους λόγω του κατακερματισμού σε εθνικές ή περιφερειακές αγορές. Ο τομέας χαρακτηρίζεται από υψηλές επενδυτικές δαπάνες, αντίληψη ανεπαρκούς κερδοφορίας λόγω των περιορισμένων ακροατηρίων και δυσκολία στην κινητοποίηση πρόσθετης χρηματοδότησης από τον ιδιωτικό τομέα. Λόγω αυτών των παραγόντων, η Επιτροπή έχει αναπτύξει συγκεκριμένα κριτήρια για την αξιολόγηση της αναγκαιότητας, της αναλογικότητας και της καταλληλότητας των ενισχύσεων υπέρ της συγγραφής σεναρίων, της ανάπτυξης, της παραγωγής, της διανομής και της προώθησης των οπτικοακουστικών έργων. Νέα κριτήρια καθορίστηκαν στην ανακοίνωση της Επιτροπής για τις κρατικές

(1) COM(2010) 245 της 19.5.2010.

ενισχύσεις για κινηματογραφικές ταινίες και λοιπά οπτικοακουστικά έργα ⁽¹⁾ και θα πρέπει να αντανακλώνται στους κανόνες απαλλαγής κατά κατηγορία για τα καθεστώτα ενισχύσεων υπέρ των οπτικοακουστικών έργων. Υψηλότερες εντάσεις ενίσχυσης είναι δικαιολογημένες για τις διασυνοριακές παραγωγές και συμπαραγωγές που είναι πιθανότερο να διανεμηθούν σε πολλά κράτη μέλη.

- (74) Μέτρα ενισχύσεων για επενδύσεις σε αθλητικές υποδομές θα πρέπει να καλύπτονται από την απαλλαγή κατά κατηγορία, εφόσον πληρούν τους όρους του παρόντος κανονισμού, στον βαθμό που συνιστούν κρατική ενίσχυση. Στον τομέα του αθλητισμού, ορισμένα μέτρα που λαμβάνουν τα κράτη μέλη μπορεί να μην συνιστούν κρατική ενίσχυση, διότι ο δικαιούχος δεν ασκεί οικονομική δραστηριότητα, ή διότι δεν υπάρχουν επιπτώσεις στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών. Αυτό θα μπορούσε να ισχύει, υπό ορισμένες συνθήκες, στην περίπτωση που τα μέτρα ενίσχυσης έχουν καθαρά τοπικό χαρακτήρα ή λαμβάνονται στον τομέα του ερασιτεχνικού αθλητισμού. Το άρθρο 165 της Συνθήκης αναγνωρίζει τη σημασία της προώθησης των ευρωπαϊκών επιδιώξεων στον χώρο του αθλητισμού, λαμβάνοντας υπόψη παράλληλα τις ιδιαιτερότητές του, τις δομές του που βασίζονται στον εθελοντισμό, καθώς και τον κοινωνικό και εκπαιδευτικό του ρόλο. Οι ενισχύσεις για υποδομές οι οποίες εξυπηρετούν περισσότερους σκοπούς αναψυχής και, κατά συνέπεια, είναι πολυλειτουργικές, θα πρέπει επίσης να καλύπτονται από την απαλλαγή κατά κατηγορία. Ωστόσο, οι ενισχύσεις για πολυλειτουργικές τουριστικές υποδομές, όπως τα πάρκα αναψυχής και οι ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις θα πρέπει να τυγχάνουν απαλλαγής μόνον εφόσον αποτελούν μέρος καθεστώτος περιφερειακών ενισχύσεων που στοχεύει σε τουριστικές δραστηριότητες σε μια ενισχυόμενη περιφέρεια οι οποίες έχουν ιδιαίτερα θετική συμβολή στην περιφερειακή ανάπτυξη. Οι όροι συμβατότητας όσον αφορά τις ενισχύσεις για τον αθλητισμό ή τις πολυλειτουργικές υποδομές θα πρέπει να διασφαλίζουν, ιδίως, ανοικτή και άνευ διακρίσεων πρόσβαση στις υποδομές και δίκαιη διαδικασία ανάθεσης παραχωρήσεων σε τρίτους, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του ενωσιακού δικαίου και τη νομολογία της Ένωσης για την κατασκευή, τη βελτίωση και/ή τη λειτουργία της υποδομής. Εάν η αθλητική υποδομή χρησιμοποιείται από επαγγελματικά αθλητικά σωματεία, οι όροι τιμολόγησης για τη χρησιμοποίηση της υποδομής από τα εν λόγω σωματεία θα πρέπει να δημοσιοποιούνται, ώστε να διασφαλίζεται η διαφάνεια και η ίση μεταχείριση των χρηστών. Θα πρέπει να διασφαλιστεί ο αποκλεισμός της υπεραντιστάθμισης.
- (75) Όπως τονίζεται στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 17ης Ιουνίου 2010, με τα οποία εγκρίθηκε η στρατηγική «Ευρώπη 2020» ⁽²⁾, στόχος των προσπάθειών θα πρέπει να είναι η αντιμετώπιση των κύριων εμποδίων που παρακλύουν την ανάπτυξη σε επίπεδο ΕΕ, μεταξύ των οποίων και τα εμπόδια που σχετίζονται με τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και τις υποδομές. Η ύπαρξη τοπικών υποδομών αποτελεί σημαντικό προαπαιτούμενο για την ανάπτυξη του επιχειρηματικού και καταναλωτικού περιβάλλοντος, καθώς και για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη της βιομηχανικής βάσης, ώστε να εξασφαλιστεί η πλήρης λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, όπως αναφέρεται στη σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με τους γενικούς προσανατολισμούς των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών και της Ένωσης ⁽³⁾, που εντάσσονται στις ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Αυτές οι υποδομές, που τίθενται στη διάθεση των ενδιαφερομένων ανοιχτά, με διαφάνεια και χωρίς διακρίσεις, επιτρέπουν τη δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος για τις ιδιωτικές επενδύσεις και την ανάπτυξη, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό θετικά στη επίτευξη στόχων κοινού ενδιαφέροντος, και ιδίως των προτεραιοτήτων και στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» ⁽⁴⁾, ενώ οι κίνδυνοι στρέβλωσης παραμένουν περιορισμένοι. Ορισμένα μέτρα που λαμβάνουν τα κράτη μέλη σχετικά με τις τοπικές υποδομές δεν συνιστούν ενίσχυση, διότι δεν πληρούν όλα τα κριτήρια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης, για παράδειγμα επειδή ο δικαιούχος δεν ασκεί οικονομική δραστηριότητα, επειδή δεν επηρεάζονται οι συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών ή επειδή το μέτρο συνίσταται στην παροχή αποζημίωσης για υπηρεσία γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος που πληροί όλα τα κριτήρια της νομολογίας Altmark ⁽⁵⁾. Ωστόσο, όταν η χρηματοδότηση τέτοιων τοπικών υποδομών συνιστά κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης, οι εν λόγω ενισχύσεις θα πρέπει να απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης, όταν χορηγούνται μόνο μικρά ποσά ενίσχυσης.
- (76) Καθώς οι ενισχύσεις για άλλα είδη υποδομών ενδέχεται να υπόκεινται σε ειδικά και σαφώς προσδιορισμένα κριτήρια που διασφαλίζουν τη συμβατότητά τους με την εσωτερική αγορά, οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού σχετικά με τις ενισχύσεις για τοπικές υποδομές δεν θα πρέπει να εφαρμόζονται στις ενισχύσεις για τα ακόλουθα είδη υποδομών: ερευνητικές υποδομές, συνεργατικοί σχηματισμοί καινοτομίας, ενεργειακά αποδοτικά συστήματα τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης, ενεργειακές υποδομές, ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων, υποδομές ευρυζωνικών δικτύων, πολιτισμός και διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, αθλητικές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές, υποδομές αερολιμένων και λιμένων.
- (77) Όπως προκύπτει από την πείρα της Επιτροπής στον τομέα αυτό, η πολιτική για τις κρατικές ενισχύσεις θα πρέπει να αναθεωρείται περιοδικά. Επομένως, η διάρκεια εφαρμογής του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να είναι περιορισμένη. Είναι σκόπιμο να προβλεφθούν μεταβατικές διατάξεις, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων που θα ισχύουν για τα καθεστώτα ενισχύσεων που τυγχάνουν απαλλαγής στο τέλος της περιόδου εφαρμογής του παρόντος κανονισμού. Οι εν λόγω κανόνες θα πρέπει να παρέχουν στα κράτη μέλη χρονικό περιθώριο για να προσαρμοστούν σε κάθε μελλοντικό καθεστώς. Η περίοδος προσαρμογής δεν θα πρέπει, ωστόσο, να εφαρμόζεται στα καθεστώτα περιφερειακών ενισχύσεων, συμπεριλαμβανομένων των καθεστώτων περιφερειακών ενισχύσεων υπέρ της αστικής ανάπτυξης, για τα οποία η απαλλαγή πρέπει να λήγει κατά την ημερομηνία λήξης της ισχύος των συγκεκριμένων χαρτών για τις περιφερειακές ενισχύσεις, και σε ορισμένα καθεστώτα ενισχύσεων για τη χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου,

⁽¹⁾ ΕΕ C 332 της 15.11.2013, σ. 1.

⁽²⁾ EUCO 13/10 REV 1.

⁽³⁾ ΕΕ L 191 της 23.7.2010, σ. 28.

⁽⁴⁾ COM(2010) 2020, της 3.3.2010.

⁽⁵⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 24ης Ιουλίου 2003 στην υπόθεση C-280/00, Altmark Trans GmbH και Regierungspräsidium Magdeburg κατά Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH και Oberbundesanwalt beim Bundesverwaltungsgericht, Συλλογή 2003, σ. I-7747.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I:	Κοινές διατάξεις	15
ΚΕΦΑΛΑΙΟ II:	Παρακολούθηση	36
ΚΕΦΑΛΑΙΟ III:	Ειδικές διατάξεις για διάφορες κατηγορίες ενισχύσεων	37
Τμήμα 1 —	Περιφερειακές ενισχύσεις	37
Τμήμα 2 —	Ενισχύσεις προς ΜΜΕ	41
Τμήμα 3 —	Ενισχύσεις για πρόσβαση ΜΜΕ σε χρηματοδότηση	43
Τμήμα 4 —	Ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη και καινοτομία	47
Τμήμα 5 —	Ενισχύσεις για επαγγελματική κατάρτιση	51
Τμήμα 6 —	Ενισχύσεις για εργαζομένους σε μειονεκτική θέση και εργαζομένους με αναπηρία	52
Τμήμα 7 —	Ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος	53
Τμήμα 8 —	Ενισχύσεις για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από ορισμένες θεομηνίες	62
Τμήμα 9 —	Ενισχύσεις κοινωνικού χαρακτήρα για μεταφορά κατοίκων απομακρυσμένων περιοχών	63
Τμήμα 10 —	Ενισχύσεις για υποδομές ευρυζωνικών δικτύων	63
Τμήμα 11 —	Ενισχύσεις για τον πολιτισμό και τη διατήρηση της κληρονομιάς	64
Τμήμα 12 —	Ενισχύσεις για αθλητικές υποδομές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές	67
Τμήμα 13 —	Ενισχύσεις για τοπικές υποδομές	68
ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV:	Τελικές διατάξεις	68

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Πεδίο εφαρμογής

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στις ακόλουθες κατηγορίες ενισχύσεων:
 - α) περιφερειακές ενισχύσεις·
 - β) ενισχύσεις προς ΜΜΕ με τη μορφή επενδυτικών ενισχύσεων, ενισχύσεων λειτουργίας και ενισχύσεων για την πρόσβαση ΜΜΕ σε χρηματοδότηση·
 - γ) ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος·
 - δ) ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία·
 - ε) ενισχύσεις για επαγγελματική κατάρτιση·
 - στ) ενισχύσεις για εργαζομένους σε μειονεκτική θέση και εργαζομένους με αναπηρία·
 - ζ) ενισχύσεις για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από ορισμένες θεομηνίες·

- η) ενισχύσεις κοινωνικού χαρακτήρα για μεταφορά κατοίκων απομακρυσμένων περιοχών·
- θ) ενισχύσεις για ευζωνικές υποδομές·
- ι) ενισχύσεις για τον πολιτισμό και τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς·
- ια) ενισχύσεις για αθλητικές υποδομές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές και
- ιβ) ενισχύσεις για τοπικές υποδομές.

2. Ο παρών κανονισμός δεν εφαρμόζεται:

- α) στα καθεστώτα που εμπίπτουν στα τμήματα 1 (εξαιρουμένου του άρθρου 15), 2, 3, 4, 7 (εξαιρουμένου του άρθρου 44) και 10 του κεφαλαίου III του παρόντος κανονισμού, εάν ο μέσος ετήσιος προϋπολογισμός κρατικών ενισχύσεων υπερβαίνει τα 150 εκατ. ευρώ, μετά την παρέλευση εξαμήνου από την έναρξη ισχύος τους. Η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει ότι ο παρών κανονισμός εξακολουθεί να εφαρμόζεται για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα σε οποιοδήποτε από αυτά τα καθεστώτα ενισχύσεων, αφού εξετάσει το σχετικό σχέδιο αξιολόγησης, το οποίο κοινοποιείται από το κράτος μέλος στην Επιτροπή, εντός 20 εργάσιμων ημερών από την έναρξη ισχύος του καθεστώτος·
- β) σε οποιοδήποτε μεταβολές των καθεστώτων που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο α), πλην των τροποποιήσεων που δεν είναι ικανές να επηρεάσουν τη συμβατότητα του καθεστώτος ενισχύσεων βάσει του παρόντος κανονισμού ή δεν είναι ικανές να επηρεάσουν σημαντικά το περιεχόμενο του εγκεκριμένου σχεδίου αξιολόγησης·
- γ) στις ενισχύσεις για δραστηριότητες που σχετίζονται με εξαγωγές προς τρίτες χώρες ή προς κράτη μέλη, και συγκεκριμένα στις ενισχύσεις που συνδέονται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, με τη δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής ή με άλλες τρέχουσες δαπάνες που σχετίζονται με την εξαγωγική δραστηριότητα·
- δ) στις ενισχύσεις που εξαρτώνται από την κατά προτίμηση χρήση εγχώριων προϊόντων αντί των εισαγομένων.

3. Ο παρών κανονισμός δεν εφαρμόζεται:

- α) στις ενισχύσεις που χορηγούνται στον τομέα της αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, οι οποίες εμπίπτουν στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1379/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, για την κοινή οργάνωση των αγορών των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, την τροποποίηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1184/2006 και (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 104/2000 του Συμβουλίου (¹), με εξαίρεση τις ενισχύσεις για επαγγελματική κατάρτιση, τις ενισχύσεις για πρόσβαση των ΜΜΕ σε χρηματοδότηση, τις ενισχύσεις στον τομέα της έρευνας και ανάπτυξης, τις ενισχύσεις καινοτομίας προς ΜΜΕ και τις ενισχύσεις για εργαζομένους σε μειονεκτική θέση και εργαζομένους με αναπηρία·
- β) στις ενισχύσεις που χορηγούνται στον τομέα της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής, με εξαίρεση την αντιστάθμιση άλλων επιπρόσθετων δαπανών, πλην των δαπανών μεταφοράς στις εξόχως απόκεντρες περιοχές, που προβλέπονται στο άρθρο 15 παράγραφος 2 στοιχείο β), τις ενισχύσεις για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε ΜΜΕ, τις ενισχύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, τις ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη, τις ενισχύσεις καινοτομίας προς τις ΜΜΕ, τις ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, τις ενισχύσεις για επαγγελματική κατάρτιση και τις ενισχύσεις για εργαζομένους σε μειονεκτική θέση και εργαζομένους με αναπηρία·
- γ) στις ενισχύσεις που χορηγούνται στον τομέα της μεταποίησης και της εμπορίας γεωργικών προϊόντων, στις ακόλουθες περιπτώσεις:
 - i) όταν το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των εν λόγω προϊόντων που αγοράζονται από πρωτογενείς παραγωγούς ή διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις· ή
 - ii) όταν η ενίσχυση συνοδεύεται από την υποχρέωση της απόδοσής της εν μέρει ή εξ ολοκλήρου σε πρωτογενείς παραγωγούς·
- δ) στις ενισχύσεις που διευκολύνουν την παύση λειτουργίας μη ανταγωνιστικών ανθρακωρυχείων, που εμπίπτουν στην απόφαση 2010/787/ΕΕ του Συμβουλίου·
- ε) στις κατηγορίες περιφερειακών ενισχύσεων που εξαιρούνται στο άρθρο 13.

Όταν μια επιχείρηση δραστηριοποιείται τόσο στους τομείς που εξαιρούνται σύμφωνα με τα στοιχεία α), β) ή γ) του πρώτου εδαφίου όσο και στους τομείς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στις ενισχύσεις που χορηγούνται στους τομείς ή δραστηριότητες της δεύτερης αυτής περίπτωσης, υπό την προϋπόθεση ότι τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν, με τα κατάλληλα μέσα, όπως τον διαχωρισμό των δραστηριοτήτων ή τη διάκριση των δαπανών, ότι οι δραστηριότητες που ασκούνται στους εξαιρούμενους τομείς δεν επωφελούνται από τις ενισχύσεις που χορηγούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού.

(¹) ΕΕ L 354 της 28.12.2013, σ. 1.

4. Ο παρών κανονισμός δεν εφαρμόζεται:
- στα καθεστώτα ενισχύσεων που δεν αποκλείουν ρητά την καταβολή μεμονωμένων ενισχύσεων υπέρ επιχείρησης κατά της οποίας εκκρεμεί διαταγή ανάκτησης, κατόπιν προηγούμενης αποφάσεως της Επιτροπής, με την οποία μια ενίσχυση κηρύσσεται παράνομη και ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά, με εξαίρεση τα καθεστώτα ενισχύσεων για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από ορισμένες θεομηνίες·
 - στις ad hoc ενισχύσεις υπέρ επιχείρησης που αναφέρεται στο στοιχείο α)·
 - στις ενισχύσεις για προβληματικές επιχειρήσεις, με εξαίρεση τα καθεστώτα ενισχύσεων για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από ορισμένες θεομηνίες.
5. Ο παρών κανονισμός δεν εφαρμόζεται στα μέτρα κρατικών ενισχύσεων που συνιστούν, είτε αυτά καθαυτά είτε οι όροι που τα συνοδεύουν ή η εφαρμοζόμενη μέθοδος χρηματοδότησής τους, παραβίαση του δικαίου της Ένωσης που τα καθιστά παράνομα στο σύνολό τους, και ιδίως:
- σε μέτρα ενίσχυσης βάσει των οποίων η χορήγηση ενισχύσεων υπόκειται στην υποχρέωση του δικαιούχου να διατηρεί στο αντίστοιχο κράτος μέλος είτε την έδρα του είτε την κύρια εγκατάστασή του. Ωστόσο, είναι αποδεκτή η υποχρέωση του δικαιούχου να διατηρεί, κατά τη χρονική στιγμή καταβολής της ενίσχυσης, εγκατάσταση ή υποκατάστημα στο κράτος μέλος που χορηγεί την ενίσχυση·
 - σε μέτρα ενίσχυσης βάσει των οποίων η χορήγηση ενισχύσεων υπόκειται στην υποχρέωση του δικαιούχου να χρησιμοποιεί προϊόντα εγχώριας παραγωγής ή εθνικές υπηρεσίες·
 - σε μέτρα ενίσχυσης τα οποία περιορίζουν τη δυνατότητα των δικαιούχων να κάνουν χρήση των αποτελεσμάτων έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας σε άλλα κράτη μέλη.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- «ενίσχυση»: κάθε μέτρο που πληροί όλα τα κριτήρια που προβλέπονται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης·
- «μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις» ή «ΜΜΕ»: οι επιχειρήσεις που πληρούν τα κριτήρια που ορίζονται στο παράρτημα Ι·
- «εργαζόμενος με αναπηρία»: κάθε άτομο:
 - που έχει αναγνωρισθεί ως εργαζόμενος με αναπηρία βάσει της εθνικής νομοθεσίας· ή
 - με μακροχρόνιες σωματικές, νοητικές, πνευματικές ή αισθητηριακές βλάβες, οι οποίες σε συνδυασμό με διάφορα εμπόδια μπορούν να δυσχεράνουν την πλήρη και αποτελεσματική συμμετοχή του στο εργασιακό περιβάλλον σε ισότιμη βάση με τους άλλους εργαζομένους·
- «εργαζόμενος σε μειονεκτική θέση»: κάθε άτομο που:
 - δεν είχε κανονική αμειβόμενη απασχόληση κατά τους προηγούμενους 6 μήνες ή·
 - είναι ηλικίας μεταξύ 15 και 24 ετών· ή
 - δεν παρακολούθησε ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση ή επαγγελματική κατάρτιση (Διεθνής Τυποποιημένη Ταξινόμηση της Εκπαίδευσης — ISCED 3) ή δεν έχει ακόμη συμπληρώσει δύο έτη από την ολοκλήρωση εκπαίδευσης με πλήρες ωράριο και δεν είχε προηγούμενη κανονική αμειβόμενη απασχόληση· ή
 - είναι άνω των 50 ετών· ή
 - ζει μόνο έχοντας τη φροντίδα ενός ή περισσότερων εξαρτώμενων μελών· ή
 - απασχολείται, σε ένα κράτος μέλος, σε κλάδο ή επάγγελμα όπου η ανισορροπία μεταξύ των φύλων υπερβαίνει κατά τουλάχιστον 25 % τη μέση ανισορροπία σε όλους τους κλάδους της οικονομίας του εν λόγω κράτους μέλους, και ανήκει στη μειοψηφούσα ομάδα φύλου· ή
 - είναι μέλος εθνικής μειονότητας εντός κράτους μέλους και χρειάζεται να αναπτύξει τις γλωσσικές του δεξιότητες, την επαγγελματική του κατάρτιση ή την επαγγελματική του πείρα, ώστε να βελτιώσει τις προοπτικές του να αποκτήσει πρόσβαση σε σταθερή απασχόληση·
- «μεταφορά»: η μεταφορά επιβατών με αεροσκάφος, με θαλάσσια, οδική, σιδηροδρομική ή εσωτερική πλωτή μεταφορά ή οι υπηρεσίες μεταφορής εμπορευμάτων για λογαριασμό τρίτου·

- 6) «δαπάνες μεταφοράς»: οι δαπάνες μεταφοράς επί μισθώσει ή επ' αμοιβή που όντως καταβάλλονται από τους δικαιούχους ανά διαδρομή, στις οποίες περιλαμβάνονται οι εξής:
- α) χρεώσεις μεταφοράς εμπορευμάτων, δαπάνες χειρισμού και δαπάνες προσωρινής φύλαξης, εφόσον οι δαπάνες αυτές σχετίζονται με τη διαδρομή·
 - β) δαπάνες ασφάλισης του φορτίου·
 - γ) φόροι, δασμοί ή τέλη επί του φορτίου και, κατά περίπτωση, επί του νεκρού βάρους, τόσο στο σημείο προέλευσης όσο και στο σημείο προορισμού· και
 - δ) δαπάνες για ελέγχους ασφαλείας, πρόσθετες επιβαρύνσεις για αυξημένο κόστος καυσίμων·
- 7) «απομακρυσμένες περιοχές»: οι εξόχως απόκεντρες περιοχές, η Μάλτα, η Κύπρος, η Θέουτα και η Μελίλια, τα νησιά τα οποία αποτελούν τμήμα της επικράτειας κράτους μέλους και οι αραιοκατοικημένες περιοχές·
- 8) «εμπορία γεωργικών προϊόντων»: η κατοχή ή η έκθεση με σκοπό την πώληση, η προσφορά προς πώληση, η παράδοση ή η κατά οποιονδήποτε άλλο τρόπο διάθεση στην αγορά, με εξαίρεση την πρώτη πώληση εκ μέρους του πρωτογενούς παραγωγού σε μεταπωλητές ή μεταποιητικές επιχειρήσεις και κάθε δραστηριότητα προκειμένου να προετοιμαστεί το προϊόν για την εν λόγω πρώτη πώληση· η πώληση από πρωτογενή παραγωγό σε τελικούς καταναλωτές θεωρείται εμπορία μόνο αν πραγματοποιείται σε χωριστές εγκαταστάσεις ειδικά προοριζόμενες για τον σκοπό αυτό·
- 9) «πρωτογενής γεωργική παραγωγή»: η παραγωγή προϊόντων του εδάφους και της κτηνοτροφίας που απαριθμούνται στο παράρτημα I της Συνθήκης, χωρίς να εκτελούνται περαιτέρω εργασίες που μεταβάλλουν τη φύση αυτών των προϊόντων·
- 10) «μεταποίηση γεωργικών προϊόντων»: κάθε επέμβαση επί γεωργικού προϊόντος από την οποία προκύπτει επίσης γεωργικό προϊόν, με εξαίρεση τις εργασίες εντός της γεωργικής εκμετάλλευσης που είναι απαραίτητες για την προετοιμασία προϊόντος ζωτικής ή φυτικής προέλευσης για την πρώτη του πώληση·
- 11) «γεωργικό προϊόν»: τα προϊόντα που απαριθμούνται στο παράρτημα I της Συνθήκης, με εξαίρεση τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας που απαριθμούνται στο παράρτημα I του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1379/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2013·
- 12) «εξόχως απόκεντρες περιοχές»: οι περιοχές που ορίζονται στο άρθρο 349 της Συνθήκης. Σύμφωνα με την απόφαση 2010/718/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, από την 1η Ιανουαρίου 2012 η νήσος του Αγίου Βαρθολομαίου έπαψε να αποτελεί εξόχως απόκεντρη περιοχή. Σύμφωνα με την απόφαση 2012/419/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, την 1η Ιανουαρίου 2014 η νήσος Μαγιότ κατέστη εξόχως απόκεντρη περιοχή·
- 13) «λιθάνθρακας» ή «άνθρακας»: ο άνθρακας υψηλής, μέσης και χαμηλής ποιότητας της κατηγορίας «Α» και «Β», σύμφωνα με το διεθνές σύστημα κωδικοποίησης ανθράκων της Οικονομικής Επιτροπής για την Ευρώπη των Ηνωμένων Εθνών, όπως διευκρινίστηκε με την απόφαση του Συμβουλίου, της 10ης Δεκεμβρίου 2010, σχετικά με τις Κρατικές Ενισχύσεις που διευκολύνουν την παύση λειτουργίας μη ανταγωνιστικών ανθρακωρυχείων ⁽¹⁾·
- 14) «μεμονωμένη ενίσχυση»:
- i) μια ενίσχυση ad hoc, και
 - ii) ενίσχυση που χορηγείται σε μεμονωμένους δικαιούχους βάσει καθεστώτος ενισχύσεων·
- 15) «καθεστώς ενισχύσεων»: κάθε πράξη βάσει της οποίας, χωρίς να απαιτούνται περαιτέρω μέτρα εκτέλεσης, μπορούν να χορηγούνται μεμονωμένες ενισχύσεις σε επιχειρήσεις οι οποίες ορίζονται στην εν λόγω πράξη κατά τρόπο γενικό και αφηρημένο και κάθε πράξη βάσει της οποίας μπορεί να χορηγείται ενίσχυση μη συνδεδεμένη με συγκεκριμένο έργο σε μια ή περισσότερες επιχειρήσεις για αόριστο χρονικό διάστημα και/ή για απροσδιόριστο ποσό·
- 16) «σχέδιο αξιολόγησης»: ένα έγγραφο που περιέχει τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία: τους στόχους του καθεστώτος ενίσχυσης που αξιολογείται, τα ερωτήματα αξιολόγησης, τους δείκτες αποτελεσμάτων, την προβλεπόμενη μεθοδολογία διεξαγωγής της αξιολόγησης, τις απαιτήσεις συλλογής δεδομένων, το προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα της αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένης της ημερομηνίας υποβολής της τελικής έκθεσης αξιολόγησης, την περιγραφή του ανεξάρτητου φορέα που διενεργεί την αξιολόγηση ή τα κριτήρια που θα χρησιμοποιηθούν για την επιλογή του και τις λεπτομέρειες για την εξασφάλιση της δημοσιότητας της αξιολόγησης·
- 17) «ενίσχυση ad hoc»: η ενίσχυση που δεν χορηγείται βάσει καθεστώτος ενισχύσεων·

⁽¹⁾ EE L 336 της 21.12.2010, σ. 24.

- 18) «προβληματική επιχείρηση»: η επιχείρηση για την οποία συντρέχει τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
- α) εάν πρόκειται για εταιρεία περιορισμένης ευθύνης (πλην ΜΜΕ που δεν έχει συμπληρώσει τριετία από τη σύστασή της ή, όσον αφορά την επιλεξιμότητα για ενίσχυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, ΜΜΕ που δεν έχει συμπληρώσει επταετία από την πρώτη εμπορική της πώληση, η οποία πληροί τα κριτήρια για επενδύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου κατόπιν ελέγχου με τη δέουσα επιμέλεια από τον επιλεγμένο ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό), όταν έχει απολεσθεί πάνω από το ήμισυ του εγγεγραμμένου της κεφαλαίου λόγω συσσωρευμένων ζημιών. Αυτό ισχύει όταν από την αφαίρεση των συσσωρευμένων ζημιών από τα αποθεματικά (και όλα τα άλλα στοιχεία που θεωρούνται εν γένει ως μέρος των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας) προκύπτει αρνητικό σωρευτικό ποσό που υπερβαίνει το ήμισυ του εγγεγραμμένου κεφαλαίου. Για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης, ο όρος «εταιρεία περιορισμένης ευθύνης» παραπέμπει ειδικότερα στα είδη εταιρειών που αναφέρονται στο παράρτημα I της οδηγίας 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾ και ο όρος «κεφάλαιο» περιλαμβάνει, ενδεχομένως, και κάθε διαφορά από έκδοση υπέρ το άρτιο·
 - β) εάν πρόκειται για εταιρεία στην οποία τουλάχιστον ορισμένα μέλη έχουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας (πλην ΜΜΕ που δεν έχει συμπληρώσει τριετία από τη σύστασή της ή, όσον αφορά την επιλεξιμότητα για ενίσχυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, ΜΜΕ που δεν έχει συμπληρώσει επταετία από την πρώτη εμπορική της πώληση, η οποία πληροί τα κριτήρια για επενδύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου κατόπιν ελέγχου με τη δέουσα επιμέλεια από τον επιλεγμένο ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό), εφόσον έχει απολεσθεί πάνω από το ήμισυ του κεφαλαίου της, όπως εμφανίζεται στους λογαριασμούς της εταιρείας, λόγω συσσωρευμένων ζημιών. Για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης, ο όρος «εταιρεία στην οποία τουλάχιστον ορισμένα μέλη έχουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας» παραπέμπει ειδικότερα στα είδη εταιρειών που αναφέρονται στο παράρτημα II της οδηγίας 2013/34/ΕΕ·
 - γ) εάν πρόκειται για εταιρεία που υπάγεται σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία ή πληροί τις προϋποθέσεις του εθνικού δικαίου που τη διέπει όσον αφορά την υπαγωγή της σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία μετά από αίτημα των πιστωτών της·
 - δ) εάν πρόκειται για επιχείρηση που έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης και δεν έχει ακόμη αποπληρώσει το δάνειο ή λύσει τη σύμβαση εγγύησης ή που έχει λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης και υπόκειται ακόμη σε σχέδιο αναδιάρθρωσης·
 - ε) εάν πρόκειται για άλλη επιχείρηση εκτός ΜΜΕ, εφόσον τα τελευταία δύο έτη:
 - 1) ο δείκτης χρέους προς ίδια κεφάλαια της επιχείρησης είναι υψηλότερος του 7,5 και
 - 2) ο δείκτης κάλυψης χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων της επιχείρησης (EBITDA interest coverage ratio) είναι κάτω του 1,0.
- 19) «υποχρεώσεις εδαφικότητας των δαπανών»: οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται στους δικαιούχους από την αρχή χορήγησης της ενίσχυσης όσον αφορά τη δαπάνη ελάχιστου ποσού και/ή τη διεξαγωγή ελάχιστου επιπέδου παραγωγικής δραστηριότητας σε μια συγκεκριμένη περιοχή·
- 20) «προσαρμοσμένο ποσό ενίσχυσης»: το μέγιστο επιτρεπτό ποσό ενίσχυσης για μεγάλο επενδυτικό έργο που υπολογίζεται σύμφωνα με τον ακόλουθο μαθηματικό τύπο:
- $$\text{μέγιστο ποσό ενίσχυσης} = R \times (A + 0,50 \times B + 0 \times C)$$
- όπου: R είναι η μέγιστη ένταση ενίσχυσης που εφαρμόζεται στη συγκεκριμένη περιοχή, η οποία έχει καθοριστεί σε συγκεκριμένο χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων και η οποία ισχύει κατά την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης, με εξαίρεση την αυξημένη ένταση ενίσχυσης για τις ΜΜΕ· A είναι το πρώτο μέρος των επιλέξιμων δαπανών μέχρι 50 εκατ. ευρώ, B είναι το μέρος των επιλέξιμων δαπανών μεταξύ 50 και 100 εκατ. ευρώ και C είναι το μέρος των επιλέξιμων δαπανών άνω των 100 εκατ. ευρώ·
- 21) «επιστρεπτέα προκαταβολή»: δάνειο για έργο, το οποίο χορηγείται σε μία ή περισσότερες δόσεις και οι όροι αποπληρωμής του οποίου εξαρτώνται από το αποτέλεσμα του έργου·
- 22) «ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης»: το ποσό της ενίσχυσης, εάν είχε παρασχεθεί υπό μορφή επιχορήγησης στον δικαιούχο κατά την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης, πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων·
- 23) «έναρξη των εργασιών»: το πρώτο χρονικά μεταξύ είτε της έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν την επένδυση είτε της πρώτης νομικά δεσμευτικής ανάληψης υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού είτε άλλης ανάληψης υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση. Η αγορά γης και οι προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως η λήψη αδειών και η εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη των εργασιών. Για τις εξαγορές, ως «έναρξη των εργασιών» νοείται η στιγμή απόκτησης των στοιχείων ενεργητικού που συνδέονται άμεσα με την αποκτηθείσα εγκατάσταση·
- 24) «μεγάλες επιχειρήσεις»: οι επιχειρήσεις που δεν πληρούν τα κριτήρια που ορίζονται στο παράρτημα I·

⁽¹⁾ Οδηγία 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και συναφείς εκθέσεις επιχειρήσεων ορισμένων μορφών, την τροποποίηση της οδηγίας 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση των οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 182 της 29.6.2013, σ. 19).

- 25) «διάδοχο φορολογικό καθεστώς»: καθεστώς υπό μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων που συνιστά τροποποιημένη έκδοση προηγούμενου καθεστώτος υπό μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων και αντικαθιστά το τελευταίο·
- 26) «ένταση ενίσχυσης»: το ακαθάριστο ποσό της ενίσχυσης εκφραζόμενο ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών, πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων·
- 27) «ενισχυόμενες περιοχές»: οι περιοχές που προσδιορίζονται σε εγκεκριμένο χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων για την περίοδο 1.7.2014 — 31.12.2020 κατ' εφαρμογή του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ) της Συνθήκης·
- 28) «ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης»: η ημερομηνία απονομής στον δικαιούχο του εννόμου δικαιώματος να λάβει την ενίσχυση σύμφωνα με το εφαρμοστέο εθνικό καθεστώς·
- 29) «ενσώματα στοιχεία ενεργητικού»: τα στοιχεία ενεργητικού που συνίστανται σε γήπεδα, κτίρια και μονάδα παραγωγής, μηχανήματα και εξοπλισμό·
- 30) «άυλα στοιχεία ενεργητικού»: τα στοιχεία ενεργητικού που δεν έχουν φυσική ή χρηματοοικονομική υπόσταση, όπως δικαιώματα ευρεσιτεχνίας, άδειες εκμετάλλευσης, τεχνογνωσία ή άλλη διανοητική ιδιοκτησία·
- 31) «μισθολογικό κόστος»: το συνολικό ποσό που πράγματι επιβαρύνει τον δικαιούχο της ενίσχυσης όσον αφορά τις αντίστοιχες θέσεις εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των ακαθάριστων αποδοχών προ φόρων και υποχρεωτικών εισφορών, όπως οι εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, οι δαπάνες παιδικής μέριμνας και οι δαπάνες φροντίδας γονέων στη διάρκεια καθορισμένης χρονικής περιόδου·
- 32) «καθαρή αύξηση του αριθμού των εργαζομένων»: η καθαρή αύξηση του αριθμού των εργαζομένων στη συγκεκριμένη επιχειρηματική εγκατάσταση σε σύγκριση με τον μέσο όρο σε μια δεδομένη χρονική περίοδο. Κάθε θέση εργασίας που καταργείται κατά την εν λόγω περίοδο πρέπει, ως εκ τούτου, να αφαιρείται και ο αριθμός των ατόμων πλήρους, μερικής και εποχιακής απασχόλησης πρέπει να λαμβάνεται υπόψη σύμφωνα με τα κλάσματα των ετήσιων μονάδων εργασίας·
- 33) «ειδικές υποδομές»: οι υποδομές που κατασκευάζονται για εκ των προτέρων προσδιορισίμες επιχειρήσεις και προσαρμόζονται στις ανάγκες τους·
- 34) «ενδιάμεσος χρηματοπιστωτικός οργανισμός»: οποιοσδήποτε χρηματοπιστωτικός οργανισμός, ανεξάρτητα από τη μορφή και το καθεστώς ιδιοκτησίας του, συμπεριλαμβανομένων ταμείων χαρτοφυλακίου, ταμείων επενδύσεων ιδιωτικών κεφαλαίων, δημόσιων επενδυτικών ταμείων, τραπεζών, οργανισμών μικροχρηματοδότησης και εταιρειών εγγυήσεων·
- 35) «διαδρομή»: η μεταφορά εμπορευμάτων από το σημείο προέλευσης στο σημείο προορισμού, συμπεριλαμβανομένων τυχόν ενδιάμεσων τμημάτων ή σταδίων εντός ή εκτός του οικείου κράτους μέλους, η οποία πραγματοποιείται με τη χρήση ενός ή περισσότερων μεταφορικών μέσων·
- 36) «εύλογο ποσοστό απόδοσης»: το προσδοκώμενο ποσοστό απόδοσης, ισοδύναμο με προεξοφλητικό επιτόκιο προσαρμοσμένο ανάλογα με τον κίνδυνο, το οποίο αντικατοπτρίζει το επίπεδο κινδύνου ενός έργου, καθώς και το είδος και το ύψος του κεφαλαίου που σκοπεύουν να επενδύσουν οι ιδιώτες επενδυτές·
- 37) «συνολική χρηματοδότηση»: το συνολικό ποσό που επενδύεται σε επιλέξιμη επιχείρηση ή έργο δυνάμει του τμήματος 3 ή των άρθρων 16 ή 39 του παρόντος κανονισμού, με εξαίρεση τις εξ ολοκλήρου ιδιωτικές επενδύσεις που πραγματοποιούνται με όρους της αγοράς και εκτός του πεδίου εφαρμογής του σχετικού μέτρου κρατικής ενίσχυσης·
- 38) «ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών»: η άνευ διακρίσεων διαδικασία υποβολής προσφορών που προβλέπει τη συμμετοχή επαρκούς αριθμού επιχειρήσεων και στο πλαίσιο της οποίας η ενίσχυση χορηγείται είτε βάσει της αρχικής προσφοράς που υποβάλλει ο υποψήφιος είτε βάσει τιμής εκκαθάρισης. Επιπλέον, ο προϋπολογισμός ή ο όγκος που αφορά τη διαδικασία υποβολής προσφορών αποτελεί δεσμευτικό περιορισμό που έχει ως αποτέλεσμα να μην είναι δυνατόν να λάβουν ενίσχυση όλοι οι υποψήφιοι·
- 39) «κέρδος εκμετάλλευσης»: η διαφορά μεταξύ των προεξοφλημένων εσόδων και των προεξοφλημένων δαπανών λειτουργίας κατά τη διάρκεια ζωής της επένδυσης, όταν η διαφορά αυτή είναι θετική. Στις δαπάνες λειτουργίας περιλαμβάνονται οι δαπάνες προσωπικού, υλικών, υπηρεσιών που ανατίθενται σε τρίτους, επικοινωνίας, ενέργειας, συντήρησης, μισθωμάτων, διοίκησης, αλλά δεν περιλαμβάνονται, για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, αποσβέσεις και έξοδα χρηματοδότησης, εάν αυτά έχουν καλυφθεί από επενδυτική ενίσχυση.

Ορισμοί που ισχύουν για τις περιφερειακές ενισχύσεις

- 40) Οι ορισμοί που ισχύουν για τις ενισχύσεις υποδομών ευρωζωνικών δικτύων (τμήμα 10) ισχύουν για τις σχετικές διατάξεις που αφορούν τις περιφερειακές ενισχύσεις·
- 41) «περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις»: οι περιφερειακές ενισχύσεις που χορηγούνται για αρχική επένδυση ή για αρχική επένδυση για νέα οικονομική δραστηριότητα·

- 42) «περιφερειακές ενισχύσεις λειτουργίας»: οι ενισχύσεις που αποβλέπουν στη μείωση των τρεχουσών δαπανών μιας επιχείρησης που δεν σχετίζονται με την αρχική επένδυση. Σε αυτές περιλαμβάνονται κατηγορίες δαπανών όπως οι δαπάνες προσωπικού, υλικών, υπηρεσιών που ανατίθενται σε τρίτους, επικοινωνίας, ενέργειας, συντήρησης, μισθωμάτων, διοίκησης κ.λπ., αλλά δεν περιλαμβάνονται αποσβέσεις και έξοδα χρηματοδότησης, εφόσον αυτά έχουν περιληφθεί στις επιλέξιμες δαπάνες κατά τη χορήγηση της επενδυτικής ενίσχυσης·
- 43) «τομέας του χάλυβα»: όλες οι δραστηριότητες που σχετίζονται με την παραγωγή ενός ή περισσότερων από τα ακόλουθα προϊόντα:
- α) χυτοσίδηρος και σιδηροκράματα:
- χυτοσίδηρος για την παραγωγή χάλυβα, για χυτήρια και άλλους ακατέργαστους χυτοσίδηρους, χυτοσίδηρος spiegel και ανθρακούχο σιδηρομαγνήσιο, μη συμπεριλαμβανομένων των άλλων σιδηροκραμάτων·
- β) ακατέργαστα και ημικατεργασμένα προϊόντα σιδήρου, συνήθους ή ειδικού χάλυβα:
- ρευστός χάλυβας χυτευμένος ή μη σε πλινθώματα, συμπεριλαμβανομένων και των πλινθωμάτων που προορίζονται για σφυρηλάτηση ημικατεργασμένων προϊόντων: κορμοί, πρίσματα, πλατέα, πλατίνες· ρόλοι θερμής έλασης, με εξαίρεση την παραγωγή ρευστού χάλυβα για χύτευση από μικρά και μεσαίου μεγέθους χυτήρια·
- γ) τελικά προϊόντα που λαμβάνονται εν θερμώ από σίδηρο και από συνήθη ή ειδικό χάλυβα:
- σιδηροτροχιές, στρωτήρες, πλάκες έδρασης, αμφιδέτες, δοκοί, βαρείς μορφοσίδηροι και ράβδοι 80 mm και άνω, πάσσαλοι πεπλατυσμένοι, ράβδοι και μορφοσίδηροι κάτω των 80 mm και πλατέα κάτω των 150 mm, χονδρόσυρμα, προϊόντα στρογγυλής ή τετραγώνου τομής για σωλήνες, φύλλα και ταινίες ελασματοποιηθέντα εν θερμώ (συμπεριλαμβανομένων και των ταινιών για σωλήνες και των ρολών που θεωρούνται ως τελικά προϊόντα), λαμαρίνες ελασματοποιηθείσες εν θερμώ (με ή χωρίς επένδυση), πλάκες και λαμαρίνες πάχους 3 mm και άνω, μεγάλα πλατέα 150 mm και άνω, με εξαίρεση τα προϊόντα συρματοποίησης, οι ολκομετρημένες ράβδοι και τα χυτεύματα σιδήρου·
- δ) τελικά προϊόντα που λαμβάνονται εν ψυχρώ:
- λευκοσίδηρος, λαμαρίνες επιμολυβωμένες, λαμαρίνες για επίστρωση, επιψευδαργυρωμένες λαμαρίνες, άλλες επιστρωμένες λαμαρίνες, λαμαρίνες ψυχρής έλασης, λαμαρίνες μαγνητικές, ταινίες προοριζόμενες για την παραγωγή λευκοσίδηρου, λαμαρίνες ελασματοποιηθείσες εν ψυχρώ, σε ρόλους και φύλλα·
- ε) σωλήνες:
- όλοι οι άνευ ραφής χαλύβδινοι σωλήνες, συγκολλητοί χαλύβδινοι σωλήνες με διάμετρο πάνω από 406,4 χιλιοστά·
- 44) «τομέας των συνθετικών ινών»:
- α) η εξέλαση/ελαστικοποίηση όλων των γενικών κατηγοριών ινών και νημάτων από πολυεστέρα, πολυαμίδιο, ακρυλικό ή πολυπροπυλένιο, ανεξαρτήτως της τελικής χρήσης τους· ή
- β) ο πολυμερισμός (συμπεριλαμβανομένης της πολυσυμπύκνωσης), εφόσον συνδυάζεται με εξέλαση από την άποψη των χρησιμοποιούμενων μηχανών· ή
- γ) οποιαδήποτε πρόσθετη διαδικασία συνδέεται με την ταυτόχρονη εγκατάσταση δυναμικού εξέλασης/ελαστικοποίησης από τον μελλοντικό αποδέκτη της ενίσχυσης ή από άλλη επιχείρηση του ομίλου στον οποίο ανήκει, και η οποία, στο πλαίσιο της συγκεκριμένης επιχειρηματικής δραστηριότητας, εντάσσεται κατά κανόνα στο σχετικό παραγωγικό δυναμικό, από την άποψη των χρησιμοποιούμενων μηχανών·
- 45) «τομέας μεταφορών»: η μεταφορά επιβατών με αεροσκάφος, με θαλάσσια, οδική, σιδηροδρομική και εσωτερική πλωτή μεταφορά ή οι υπηρεσίες μεταφοράς εμπορευμάτων για λογαριασμό τρίτου· ειδικότερα ως «τομέας μεταφορών» νοούνται οι ακόλουθες δραστηριότητες κατά την έννοια της NACE αναθ. 2:
- α) NACE 49: Χερσαίες μεταφορές και μεταφορές μέσω αγωγών, εξαιρουμένων των τάξεων NACE 49.32 Εκμετάλλευση ταξί, 49.42 Υπηρεσίες μετακόμισης, 49.5 Μεταφορές μέσω αγωγών·
- β) NACE 50: Πλωτές μεταφορές·
- γ) NACE 51: Αεροπορικές μεταφορές, εξαιρουμένης της τάξης NACE 51.22 Διαστημικές μεταφορές·
- 46) «καθεστώς που στοχεύει σε περιορισμένο αριθμό συγκεκριμένων τομέων οικονομικής δραστηριότητας»: το καθεστώς που καλύπτει δραστηριότητες οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής λιγότερων από πέντε τάξεων (τετραψήφιος αριθμητικός κωδικός) της στατιστικής ταξινόμησης οικονομικών δραστηριοτήτων NACE αναθ. 2·
- 47) «τουριστικές δραστηριότητες»: οι ακόλουθες δραστηριότητες κατά την έννοια της NACE αναθ. 2:
- α) NACE 55: Καταλύματα·
- β) NACE 56: Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης·

- γ) NACE 79: Δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων, γραφείων οργανωμένων ταξιδιών και υπηρεσιών κρατήσεων και συναφείς δραστηριότητες·
- δ) NACE 90: Δημιουργικές δραστηριότητες, τέχνες και διασκέδαση·
- ε) NACE 91: Δραστηριότητες βιβλιοθηκών, αρχειοφυλακείων, μουσείων και λοιπές πολιτιστικές δραστηριότητες·
- στ) NACE 93: Αθλητικές δραστηριότητες και δραστηριότητες διασκέδασης και ψυχαγωγίας·
- 48) «αραιοκατοικημένες περιοχές»: οι περιοχές που αναγνωρίζονται από την Επιτροπή ως τέτοιες στις μεμονωμένες αποφάσεις της σχετικά με την έγκριση χαρτών περιφερειακών ενισχύσεων για την περίοδο 1.7.2014 — 31.12.2020·
- 49) «αρχική επένδυση»:
- α) η επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σε σχέση με τη δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης, την επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης, τη διαφοροποίηση της παραγωγής μιας επιχειρηματικής εγκατάστασης σε προϊόντα που δεν έχουν παραχθεί ποτέ σε αυτή ή τη θεμελιώδη αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης· ή
- β) η απόκτηση στοιχείων ενεργητικού που ανήκουν σε επιχειρηματική εγκατάσταση που έχει κλείσει ή θα είχε κλείσει αν δεν είχε αγορασθεί και η οποία αγοράζεται από επενδυτή που δεν σχετίζεται με τον πωλητή και αποκλείει την απλή εξαγορά των μετοχών μιας επιχείρησης·
- 50) «ίδια ή παρεμφερής δραστηριότητα»: κάθε δραστηριότητα που εμπίπτει στην ίδια τάξη (τετραψήφιος αριθμητικός κωδικός) της στατιστικής ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων NACE αναθ. 2, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1893/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2006, για τη θέσπιση της στατιστικής ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων NACE — αναθεώρηση 2 και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3037/90 του Συμβουλίου και ορισμένων κανονισμών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σχετικών με ειδικούς στατιστικούς τομείς ⁽¹⁾·
- 51) «αρχική επένδυση για νέα οικονομική δραστηριότητα»:
- α) η επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σχετικά με τη δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης ή τη διαφοροποίηση της δραστηριότητας επιχειρηματικής εγκατάστασης, υπό την προϋπόθεση ότι η νέα δραστηριότητα δεν είναι η ίδια ή παρεμφερής με εκείνη που ασκούσαν προηγουμένως στην εγκατάσταση·
- β) η απόκτηση των στοιχείων ενεργητικού που ανήκουν σε επιχειρηματική εγκατάσταση που έχει κλείσει ή θα είχε κλείσει εάν δεν είχε αγορασθεί και η οποία αγοράζεται από επενδυτή που δεν έχει σχέση με τον πωλητή, υπό την προϋπόθεση ότι η νέα δραστηριότητα που θα ασκείται με τη χρήση των αποκτηθέντων στοιχείων ενεργητικού δεν είναι ίδια ή παρεμφερής με εκείνη που ασκούσαν στην επιχειρηματική εγκατάσταση πριν από την αγορά·
- 52) «μεγάλο επενδυτικό έργο»: η αρχική επένδυση με επιλέξιμες δαπάνες άνω των 50 εκατ. ευρώ, υπολογιζόμενες με τις τιμές και τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ισχύουν την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης·
- 53) «σημείο προορισμού»: ο τόπος εκφόρτωσης των εμπορευμάτων·
- 54) «σημείο προέλευσης»: ο τόπος φόρτωσης των εμπορευμάτων για μεταφορά·
- 55) «περιοχές επιλέξιμες για ενισχύσεις λειτουργίας»: οι εξόχως απόκεντρες περιοχές που αναφέρονται στο άρθρο 349 της Συνθήκης ή αραιοκατοικημένες περιοχές, όπως προσδιορίζονται στον εγκεκριμένο χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων για το οικείο κράτος μέλος για την περίοδο 1.7.2014 — 31.12.2020·
- 56) «μέσα μεταφοράς»: οι σιδηροδρομικές μεταφορές, οι οδικές μεταφορές εμπορευμάτων, οι εσωτερικές πλωτές μεταφορές, οι θαλάσσιες μεταφορές, οι αεροπορικές μεταφορές και οι διατροπικές μεταφορές·
- 57) «ταμείο αστικής ανάπτυξης» ή «ΤΑΑ»: ο εξειδικευμένος επενδυτικός οργανισμός που έχει συσταθεί με σκοπό την πραγματοποίηση επενδύσεων σε έργα αστικής ανάπτυξης στο πλαίσιο μέτρου ενίσχυσης για αστική ανάπτυξη. Τη διαχείριση των ΤΑΑ αναλαμβάνει ένας διαχειριστής ταμείων αστικής ανάπτυξης·
- 58) «διαχειριστής ταμείου αστικής ανάπτυξης»: μια επαγγελματική εταιρεία διαχείρισης με νομική προσωπικότητα, που επιλέγει και πραγματοποιεί επενδύσεις σε επιλέξιμα έργα αστικής ανάπτυξης·

⁽¹⁾ EE L 393 της 30.12.2006, σ. 1.

- 59) «έργο αστικής ανάπτυξης» ή «ΕΑΑ»: ένα επενδυτικό έργο που έχει τη δυνατότητα να στηρίξει την υλοποίηση των παρεμβάσεων που προβλέπει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για βιώσιμη αστική ανάπτυξη και να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων που καθορίζονται σε αυτήν, συμπεριλαμβανομένων των έργων με ποσοστό εσωτερικής απόδοσης που ενδέχεται να μην είναι επαρκές για την προσέλκυση χρηματοδότησης σε καθαρά εμπορική βάση. Ένα έργο αστικής ανάπτυξης μπορεί να οργανωθεί ως χωριστή χρηματοδότηση στο πλαίσιο των νομικών δομών του δικαιούχου ιδιώτη επενδυτή ή ως χωριστή νομική οντότητα, π.χ. οντότητα ειδικού σκοπού.
- 60) «ολοκληρωμένη στρατηγική για βιώσιμη αστική ανάπτυξη»: μια στρατηγική επισήμως προτεινόμενη και πιστοποιούμενη από οικεία τοπική αρχή ή οργανισμό του δημόσιου τομέα, η οποία καθορίζεται για συγκεκριμένη αστική γεωγραφική περιοχή και περίοδο και προβλέπει ολοκληρωμένες ενέργειες για την αντιμετώπιση των οικονομικών, περιβαλλοντικών, κλιματικών, δημογραφικών και κοινωνικών προκλήσεων που επηρεάζουν τις αστικές περιοχές.
- 61) «συνεισφορά σε είδος»: η συνεισφορά έκτασης γης ή ακινήτου, όταν η έκταση ή το ακίνητο αποτελούν μέρος του έργου αστικής ανάπτυξης.

Ορισμοί που ισχύουν για τις ενισχύσεις προς ΜΜΕ

- 62) «θέσεις εργασίας δημιουργούμενες άμεσα από επενδυτικό έργο»: οι θέσεις εργασίας που αφορούν τη δραστηριότητα με την οποία σχετίζεται η επένδυση, περιλαμβανομένων των θέσεων εργασίας που δημιουργούνται ύστερα από αύξηση του ποσοστού χρησιμοποίησης της παραγωγικής ικανότητας που δημιουργείται από την επένδυση.
- 63) «οργανωτική συνεργασία»: η ανάπτυξη κοινών επιχειρηματικών στρατηγικών ή διαχειριστικών δομών, η παροχή κοινών υπηρεσιών ή υπηρεσιών για τη διευκόλυνση της συνεργασίας, συντονισμένες δραστηριότητες, όπως η έρευνα, η εμπορία, η υποστήριξη δικτύων και συνεργατικών σχηματισμών, η βελτίωση της προσβασιμότητας και της επικοινωνίας, η χρήση κοινών μέσων για την ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας και των εμπορικών συναλλαγών με ΜΜΕ.
- 64) «συμβουλευτικές υπηρεσίες σχετικά με τη συνεργασία»: υπηρεσίες παροχής συμβουλών, βοήθειας και επαγγελματικής κατάρτισης για την ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών, καθώς και για τη βελτίωση της συνεργασίας.
- 65) «υποστηρικτικές υπηρεσίες σχετικά με τη συνεργασία»: η παροχή χώρων γραφείων, δικτυακών τόπων, βάσεων δεδομένων, βιβλιοθηκών, έρευνας αγοράς, εγχειριδίων, καθώς και εγγράφων εργασίας και υποδειγμάτων εγγράφων.

Ορισμοί που ισχύουν για τις ενισχύσεις για πρόσβαση ΜΜΕ σε χρηματοδότηση

- 66) «επένδυση οιονεί ιδίων κεφαλαίων»: ένα είδος χρηματοδότησης το οποίο τοποθετείται μεταξύ ιδίων και δανειακών κεφαλαίων και συνεπάγεται μεγαλύτερο κίνδυνο από το δάνειο αυξημένης εξασφάλισης και μικρότερο κίνδυνο από το κοινό μετοχικό κεφάλαιο, της οποίας η απόδοση για τον κάτοχο βασίζεται κυρίως στα κέρδη ή τις ζημίες της υποκείμενης στοχευόμενης επιχείρησης και η οποία δεν διασφαλίζεται σε περίπτωση αφερεγγυότητάς της. Οι επενδύσεις οιονεί ιδίων κεφαλαίων μπορεί να είναι δομημένες με τη μορφή χρέους, χωρίς εξασφάλιση και εξοφλητική προτεραιότητα, συμπεριλαμβανομένου χρέους υβριδικής μορφής, και σε ορισμένες περιπτώσεις μετατρέψιμου σε μετοχές, ή με τη μορφή προνομίων μετοχών.
- 67) «εγγύηση»: στο πλαίσιο των τμημάτων 1, 3 και 7 του κανονισμού, η γραπτή δέσμευση ανάληψης ευθύνης για το σύνολο ή ένα μέρος πρόσφατων δανειακών συναλλαγών ενός τρίτου μέρους, όπως χρεωστικοί τίτλοι, συμβάσεις μίσθωσης, καθώς και χρηματοδοτικά μέσα οιονεί ιδίων κεφαλαίων.
- 68) «ποσοστό εγγύησης»: η ποσοστιαία κάλυψη από δημόσιο επενδυτή των ζημιών όλων ανεξαιρέτως των συναλλαγών που είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο του σχετικού μέτρου κρατικής ενίσχυσης.
- 69) «έξοδος»: η ρευστοποίηση των συμμετοχών από ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό ή επενδυτή, που περιλαμβάνει πώληση με διαπραγμάτευση, διαγραφή χρεών, εξόφληση μετοχών/δανείων, πώληση σε άλλον ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό ή επενδυτή, πώληση σε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα και πώληση με δημόσια προσφορά, συμπεριλαμβανομένης της αρχικής δημόσιας προσφοράς.
- 70) «επενδυτική χορηγία»: η επιστρεπτέα δημόσια επένδυση που έχει πραγματοποιηθεί σε ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό για τους σκοπούς της πραγματοποίησης επενδύσεων στο πλαίσιο μέτρου χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου και της οποίας όλο το προϊόν επιστρέφεται στον δημόσιο επενδυτή.
- 71) «επένδυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου»: επενδύσεις ιδίων κεφαλαίων και οιονεί ιδίων κεφαλαίων, δάνεια, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοδοτικών μισθώσεων, εγγυήσεις ή συνδυασμός αυτών, σε επιλέξιμες επιχειρήσεις για την πραγματοποίηση νέων επενδύσεων.
- 72) «ανεξάρτητος ιδιώτης επενδυτής»: επενδυτής του ιδιωτικού τομέα που δεν είναι μέτοχος της επιλέξιμης επιχείρησης στην οποία επενδύει, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρηματικών αγγέλων και των χρηματοπιστωτικών οργανισμών, ανεξαρτήτως του ιδιοκτησιακού καθεστώτος τους, στον βαθμό που αναλαμβάνουν εξ ολοκλήρου τον κίνδυνο που συνεπάγεται η επένδυσή τους. Κατά τη δημιουργία νέας εταιρείας, θεωρείται ότι οι ιδιώτες επενδυτές, συμπεριλαμβανομένων των ιδρυτών, είναι ανεξάρτητοι από αυτήν.

- 73) «φυσικό πρόσωπο»: για τους σκοπούς των άρθρων 21 και 23, κάθε πρόσωπο εκτός νομικής οντότητας που δεν αποτελεί επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης·
- 74) «επένδυση ιδίων κεφαλαίων»: η παροχή κεφαλαίων σε επιχείρηση, επενδύμενων άμεσα ή έμμεσα έναντι ιδιοκτησίας του αντίστοιχου μεριδίου της επιχείρησης αυτής·
- 75) «πρώτη εμπορική πώληση»: η πρώτη πώληση από μια επιχείρηση σε αγορά προϊόντων ή υπηρεσιών, πλην των περιορισμένων δοκιμαστικών πωλήσεων στην αγορά·
- 76) «μη εισηγμένη ΜΜΕ»: κάθε ΜΜΕ που δεν περιλαμβάνεται σε επίσημο κατάλογο χρηματιστηρίου, εκτός από τις εναλλακτικές πλατφόρμες διαπραγμάτευσης·
- 77) «επένδυση συνέχειας»: η επιπρόσθετη επένδυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου σε επιχείρηση, που έπεται ενός ή περισσότερων προηγούμενων κύκλων επενδύσεων χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου·
- 78) «κεφάλαιο αντικατάστασης»: η αγορά υφιστάμενων μετοχών μιας επιχείρησης από προγενέστερο επενδυτή ή μέτοχο·
- 79) «εντεταλμένη οντότητα»: η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων, ένας διεθνής χρηματοπιστωτικός οργανισμός στον οποίο ένα κράτος μέλος είναι μέτοχος ή ένας χρηματοπιστωτικός οργανισμός εγκατεστημένος σε κράτος μέλος με αποστολή την επίτευξη στόχων δημοσίου συμφέροντος υπό τον έλεγχο δημόσιας αρχής, νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ή νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου με αποστολή δημόσιας υπηρεσίας· η εντεταλμένη οντότητα μπορεί να επιλέγεται ή να ορίζεται απευθείας σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών⁽¹⁾ ή οποιασδήποτε μεταγενέστερης νομοθεσίας για την αντικατάσταση εξ ολοκλήρου ή εν μέρει της εν λόγω οδηγίας·
- 80) «καινοτόμος επιχείρηση»: κάθε επιχείρηση:
- α) η οποία μπορεί να αποδείξει, μέσω αξιολόγησης που διεξάγεται από εξωτερικό εμπειρογνώμονα, ότι στο προβλεπτό μέλλον θα αναπτύξει προϊόντα, υπηρεσίες ή διεργασίες που είναι νέες ή ουσιωδώς βελτιωμένες σε σχέση με τη σύγχρονη τεχνολογία στον σχετικό κλάδο και ενέχουν κίνδυνο τεχνολογικής ή βιομηχανικής αποτυχίας, ή
 - β) της οποίας οι δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 10 % του συνόλου των λειτουργικών της δαπανών, σε τουλάχιστον ένα από τα τρία τελευταία έτη πριν από τη χορήγηση της ενίσχυσης ή, σε περίπτωση επιχείρησης που βρίσκεται σε φάση εκκίνησης και δεν έχει οικονομικό ιστορικό, στον έλεγχο της τρέχουσας φορολογικής χρήσης, όπως πιστοποιείται από εξωτερικό ελεγκτή·
- 81) «εναλλακτική πλατφόρμα διαπραγμάτευσης»: ένας πολυμερής μηχανισμός διαπραγμάτευσης, όπως ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο 15 της οδηγίας 2004/39/ΕΚ, όπου η πλειονότητα των χρηματοοικονομικών μέσων που έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση εκδίδονται από ΜΜΕ·
- 82) «δάνειο»: συμφωνία που υποχρεώνει τον δανειοδότη να διαθέσει στον δανειολήπτη χρηματικό ποσό συμφωνημένου ύψους και για συμφωνημένο χρονικό διάστημα. Ο δανειολήπτης υποχρεούται βάσει της συμφωνίας να αποπληρώσει το δάνειο που του χορηγήθηκε εντός της συμφωνηθείσας περιόδου. Δύναται να λάβει τη μορφή δανείου ή άλλου χρηματοδοτικού μέσου, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδοτικής μίσθωσης, που παρέχει στον δανειοδότη ένα βασικό στοιχείο ελάχιστης απόδοσης. Η αναχρηματοδότηση υφιστάμενων δανείων δεν αποτελεί επιλέξιμο δάνειο·

Ορισμοί που ισχύουν για τις ενισχύσεις στον τομέα της έρευνας και ανάπτυξης και της καινοτομίας

- 83) «οργανισμός έρευνας και διάδοσης γνώσεων»: οντότητα (όπως πανεπιστήμια ή ερευνητικά ινστιτούτα, οργανισμοί μεταφοράς τεχνολογίας, ενδιάμεσοι φορείς καινοτομίας, ερευνητικοί συνεργαζόμενοι φορείς με φυσική ή εικονική παρουσία), ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς του (δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου) ή τον τρόπο χρηματοδότησής του, πρωταρχικός σκοπός της οποίας είναι η ανεξάρτητη διεξαγωγή βασικής έρευνας, βιομηχανικής έρευνας ή πειραματικής ανάπτυξης ή η ευρεία διάδοση των αποτελεσμάτων των εν λόγω δραστηριοτήτων με τη διδασκαλία, τη δημοσίευση ή τη μεταφορά γνώσεων. Στην περίπτωση που η οντότητα αυτή ασκεί επίσης οικονομικές δραστηριότητες, η χρηματοδότηση, οι δαπάνες και τα έσοδα από τις οικονομικές αυτές δραστηριότητες πρέπει να δηλώνονται χωριστά. Οι επιχειρήσεις που μπορούν να επηρεάσουν αποφασιστικά μια οντότητα του είδους αυτού, π.χ. με την ιδιότητα του μετόχου ή του μέλους, δεν επιτρέπεται να έχουν προνομιακή πρόσβαση στα ερευνητικά της αποτελέσματα·
- 84) «βασική έρευνα»: η πειραματική ή θεωρητική εργασία που αναλαμβάνεται κυρίως για την απόκτηση νέων γνώσεων σχετικά με τα βασικά αίτια φαινομένων και παρατηρήσιμων γεγονότων, χωρίς να προβλέπεται άμεση εμπορική εφαρμογή ή χρήση·

⁽¹⁾ ΕΕ L 134 της 30.4.2004, σ. 114.

- 85) «βιομηχανική έρευνα»: η σχεδιασμένη έρευνα ή κριτική διερεύνηση που αποσκοπεί στην απόκτηση νέων γνώσεων και δεξιοτήτων για την ανάπτυξη νέων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών ή για τη σημαντική βελτίωση υφιστάμενων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών. Περιλαμβάνει τη δημιουργία συστατικών στοιχείων πολύπλοκων συστημάτων και μπορεί να συμπεριλαμβάνει την κατασκευή πρωτοτύπων σε εργαστηριακό περιβάλλον ή σε περιβάλλον προσομοίωσης διεπαφών με υφιστάμενα συστήματα, καθώς και δοκιμαστικές γραμμές παραγωγής, εφόσον κρίνεται αναγκαίο για τη βιομηχανική έρευνα και ιδιαίτερα για την επικύρωση τεχνολογίας πολλαπλών εφαρμογών·
- 86) «πειραματική ανάπτυξη»: η απόκτηση, ο συνδυασμός, η διαμόρφωση και η χρήση υφιστάμενων επιστημονικών, τεχνολογικών, επιχειρηματικών και άλλων συναφών γνώσεων και δεξιοτήτων που αποσκοπούν στην ανάπτυξη νέων ή βελτιωμένων προϊόντων, διαδικασιών ή υπηρεσιών. Μπορεί να περιλαμβάνονται, για παράδειγμα, και άλλες δραστηριότητες με στόχο τον εννοιολογικό προσδιορισμό, τον σχεδιασμό και την τεκμηρίωση νέων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών.
- Η πειραματική ανάπτυξη μπορεί να περιλαμβάνει την κατασκευή πρωτοτύπων, την επίδειξη, την πιλοτική λειτουργία, τη δοκιμή και επικύρωση νέων ή βελτιωμένων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών σε αντιπροσωπευτικά περιβάλλοντα πραγματικών συνθηκών λειτουργίας, στα οποία ο πρωταρχικός στόχος συνίσταται στην υλοποίηση περαιτέρω τεχνικών βελτιώσεων σε προϊόντα, διεργασίες ή υπηρεσίες που δεν έχουν διαμορφωθεί ουσιαστικά. Εν προκειμένω, μπορεί να περιλαμβάνεται η ανάπτυξη πρωτοτύπων ή πιλοτικών σχεδίων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν εμπορικά στις περιπτώσεις που τα πρωτότυπα συνιστούν κατ' ανάγκη το τελικό εμπορικό προϊόν και είναι υπερβολικά δαπανηρό να παραχθούν και να χρησιμοποιηθούν μόνο για σκοπούς επίδειξης και επικύρωσης.
- Η πειραματική ανάπτυξη δεν περιλαμβάνει τις συνήθεις ή περιοδικές τροποποιήσεις σε υφιστάμενα προϊόντα, γραμμές παραγωγής, μεταποιητικές μεθόδους, υπηρεσίες και άλλες λειτουργίες σε εξέλιξη, ακόμη και αν αυτές οι τροποποιήσεις αποτελούν, ενδεχομένως, βελτιώσεις·
- 87) «μελέτη σκοπιμότητας»: η αξιολόγηση και ανάλυση του δυναμικού ενός σχεδίου, με στόχο την υποστήριξη της διαδικασίας λήψης αποφάσεων, αποκαλύπτοντας κατά τρόπο αντικειμενικό και ορθολογικό τα πλεονεκτήματα και τις αδυναμίες του, τις ευκαιρίες και τις απειλές που προκύπτουν από αυτό, καθώς και προσδιορίζοντας τους πόρους που απαιτούνται για την εκτέλεσή του και, τελικά, τις προοπτικές επιτυχίας του·
- 88) «δαπάνες προσωπικού»: το κόστος ερευνητών, τεχνικών και λοιπού υποστηρικτικού προσωπικού στον βαθμό που τα άτομα αυτά απασχολούνται στο σχετικό έργο ή δραστηριότητα·
- 89) «τήρηση ίσων αποστάσεων»: συναλλαγή υπό συνθήκες στις οποίες οι όροι της συναλλαγής μεταξύ των συμβαλλομένων μερών δεν διαφέρουν από εκείνους που θα είχαν οριστεί μεταξύ ανεξάρτητων επιχειρήσεων και δεν περιέχουν κανένα στοιχείο αθέμιτης σύμβασης. Κάθε συναλλαγή που προκύπτει από ανοιχτή, διαφανή και χωρίς διακρίσεις διαδικασία θεωρείται ότι πληροί την αρχή της τήρησης ίσων αποστάσεων·
- 90) «πραγματική συνεργασία»: η συνεργασία μεταξύ δύο τουλάχιστον ανεξάρτητων μερών για την ανταλλαγή γνώσεων ή τεχνολογίας ή για την επίτευξη κοινού στόχου βάσει του καταμερισμού της εργασίας, στην περίπτωση που τα μέρη καθορίζουν από κοινού το αντικείμενο του συνεργατικού έργου, συμβάλλουν στην υλοποίησή του και αναλαμβάνουν από κοινού τους κινδύνους, καθώς και τα αποτελέσματά του. Ένα ή περισσότερα μέρη μπορεί να επιβαρύνονται με το πλήρες κόστος του έργου και άρα να απαλλάσσονται τα λοιπά μέλη από τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους του. Η έρευνα επί συμβάσει και η παροχή ερευνητικών υπηρεσιών δεν θεωρούνται μορφές συνεργασίας·
- 91) «ερευνητική υποδομή»: οι εγκαταστάσεις, οι πόροι και οι συναφείς υπηρεσίες που χρησιμοποιεί η επιστημονική κοινότητα για τη διεξαγωγή έρευνας στους αντίστοιχους τομείς. Ο ορισμός αυτός καλύπτει τον επιστημονικό εξοπλισμό ή σύνολα οργάνων, τους γνωστικούς πόρους, όπως συλλογές, αρχεία και δομημένες επιστημονικές πληροφορίες, τις υποδομές με βάση την τεχνολογία πληροφοριών και επικοινωνιών, όπως δίκτυα τύπου GRID, εξοπλισμό πληροφορικής, λογισμικό και επικοινωνιακά εργαλεία, καθώς και κάθε άλλο μέσο το οποίο είναι απαραίτητο για τη διεξαγωγή έρευνας. Οι ερευνητικές αυτές υποδομές μπορεί να είναι «ενιαίας θέσης» ή «κατανεμημένες» (οργανωμένο δίκτυο πόρων) σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 723/2009 του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 2009, σχετικά με κοινοτικό νομικό πλαίσιο για την κοινοπραξία ευρωπαϊκής ερευνητικής υποδομής (KEEY) ⁽¹⁾·
- 92) «συνεργατικοί σχηματισμοί καινοτομίας»: δομές ή οργανωμένες ομάδες ανεξάρτητων μερών (όπως καινοτόμες νεοσύστατες επιχειρήσεις, μικρές, μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις, καθώς και οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων, μη κερδοσκοπικές οργανώσεις και άλλοι συναφείς οικονομικοί παράγοντες) που έχουν σχεδιαστεί για να τονώσουν την καινοτόμο δραστηριότητα, με την προώθηση, την από κοινού χρήση εγκαταστάσεων και την ανταλλαγή γνώσεων και εμπειρογνωμοσύνης και συμβάλλοντας αποτελεσματικά στη μεταφορά γνώσεων, τη δημιουργία δικτύων, τη διάδοση πληροφοριών και τη συνεργασία μεταξύ των επιχειρήσεων και άλλων οργανισμών του συνεργατικού σχηματισμού·
- 93) «προσωπικό υψηλής ειδίκευσης»: προσωπικό που διαθέτει πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και τουλάχιστον πενταετή σχετική επαγγελματική πείρα, στην οποία μπορεί να περιλαμβάνονται επίσης οι διδακτορικές σπουδές·

(¹) EE L 206 της 8.8.2009, σ. 1.

- 94) «συμβουλευτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας»: οι συμβουλευτικές υπηρεσίες, η συνδρομή και η επαγγελματική κατάρτιση στους τομείς της μεταφοράς γνώσεων, της απόκτησης, της προστασίας και της εκμετάλλευσης άυλων στοιχείων ενεργητικού, της χρήσης προτύπων και κανονισμών που τα εμπεριέχουν·
- 95) «υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας»: η παροχή χώρων γραφείων, βάσεων δεδομένων, βιβλιοθηκών, έρευνας αγοράς, χρήσης εργαστηρίου, σήμανσης ποιότητας, δοκιμών και πιστοποίησης με σκοπό την ανάπτυξη αποτελεσματικότερων προϊόντων, διεργασιών ή υπηρεσιών·
- 96) «οργανωτική καινοτομία»: η εφαρμογή νέων οργανωτικών μεθόδων στις επιχειρηματικές πρακτικές, στην οργάνωση του χώρου εργασίας ή στις εξωτερικές σχέσεις μιας επιχείρησης· εξαιρούνται οι αλλαγές που βασίζονται σε οργανωτικές μεθόδους που ήδη χρησιμοποιούνται στην επιχείρηση, οι αλλαγές στη στρατηγική διαχείρισης, οι συγχωνεύσεις και εξαγορές, η παύση χρήσης μιας διαδικασίας, η απλή αντικατάσταση ή επέκταση κεφαλαίου, οι αλλαγές που απορρέουν αμιγώς από αλλαγές στις τιμές των συντελεστών, η προσαρμογή στις ανάγκες του χρήστη, η κατά τόπους προσαρμογή, οι τακτικές, εποχικές και άλλες κυκλικές αλλαγές και η εμπορία νέων ή ουσιωδώς βελτιωμένων προϊόντων·
- 97) «διαδικαστική καινοτομία»: η εφαρμογή νέων ή ουσιωδώς βελτιωμένων μεθόδων παραγωγής ή διανομής (περιλαμβανομένων σημαντικών αλλαγών σε τεχνικές, εξοπλισμό ή λογισμικό)· εξαιρούνται οι ελάσσονες αλλαγές ή βελτιώσεις, η αύξηση της παραγωγικής ικανότητας ή της ικανότητας παροχής υπηρεσιών μέσω της προσθήκης μεταποιητικών ή εφοδιαστικών συστημάτων που είναι παρόμοια με αυτά που χρησιμοποιούνται ήδη, η παύση χρήσης μιας διεργασίας, η απλή αντικατάσταση ή επέκταση κεφαλαίου, οι αλλαγές που απορρέουν αμιγώς από αλλαγές στις τιμές των συντελεστών, η προσαρμογή στις ανάγκες του χρήστη, η κατά τόπους προσαρμογή, οι τακτικές, εποχικές και άλλες κυκλικές αλλαγές, καθώς και η εμπορία νέων ή ουσιωδώς βελτιωμένων προϊόντων·
- 98) «απόσπαση»: η προσωρινή απασχόληση προσωπικού από δικαιούχο ενίσχυσης με δικαίωμα του προσωπικού να επιστρέψει στον προηγούμενο εργοδότη του·

Ορισμοί που ισχύουν για τις ενισχύσεις για εργαζομένους σε μειονεκτική θέση και εργαζομένους με αναπηρία

- 99) «εργαζόμενος σε ιδιαίτερα μειονεκτική θέση»: κάθε άτομο που:
- δεν έχει κανονική αμειβόμενη απασχόληση επί τουλάχιστον 24 μήνες· ή
 - δεν έχει κανονική αμειβόμενη απασχόληση επί τουλάχιστον 12 μήνες και ανήκει σε μία από τις κατηγορίες β) έως ζ) που αναφέρονται στον ορισμό του «εργαζομένου σε μειονεκτική θέση»·
- 100) «προστατευόμενη απασχόληση»: η απασχόληση σε επιχείρηση όπου τουλάχιστον το 30 % των εργαζομένων είναι εργαζόμενοι με αναπηρία·

Ορισμοί που ισχύουν για τις ενισχύσεις στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος

- 101) «προστασία του περιβάλλοντος»: οποιαδήποτε ενέργεια αποσκοπεί στην αποκατάσταση ή την πρόληψη ζημιών στο φυσικό περιβάλλον ή τους φυσικούς πόρους με δραστηριότητες του δικαιούχου, στη μείωση του κινδύνου τέτοιων ζημιών ή στην αποτελεσματικότερη χρήση των φυσικών πόρων, περιλαμβανομένων μέτρων για την εξοικονόμηση ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας·
- 102) «ενωσιακό πρότυπο»:
- υποχρεωτικό ενωσιακό πρότυπο που καθορίζει τα επίπεδα που πρέπει να επιτευχθούν από περιβαλλοντική άποψη από μεμονωμένες επιχειρήσεις· ή
 - η υποχρέωση που προβλέπει η οδηγία 2010/75/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾ για χρησιμοποίηση των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών (ΒΔΤ) και διασφάλιση ότι τα επίπεδα εκπομπών ρύπων δεν είναι υψηλότερα από αυτά που θα σημειώνονταν με την εφαρμογή των ΒΔΤ· στις περιπτώσεις όπου τα επίπεδα εκπομπών που συνδέονται με τις ΒΔΤ έχουν καθοριστεί σε εκτελεστικές πράξεις που έχουν εκδοθεί δυνάμει της οδηγίας 2010/75/ΕΕ, τα εν λόγω επίπεδα είναι εφαρμοστέα για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού· όταν αυτά τα επίπεδα εκφράζονται ως κλίμακα, είναι εφαρμοστέο το πρώτο όριο όπου επιτυγχάνεται ΒΔΤ·
- 103) «ενεργειακή απόδοση»: ποσότητα εξοικονομούμενης ενέργειας, η οποία προσδιορίζεται με τη μέτρηση και/ή τον κατ' εκτίμηση υπολογισμό της κατανάλωσης πριν και μετά την εφαρμογή ενός μέτρου βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, με ταυτόχρονη εξασφάλιση της σταθερότητας των εξωτερικών συνθηκών που επηρεάζουν την ενεργειακή κατανάλωση·
- 104) «έργο για την πρόωθηση της ενεργειακής απόδοσης»: κάθε επενδυτικό έργο που αυξάνει την ενεργειακή απόδοση κτιρίου·

⁽¹⁾ ΕΕ L 24 της 29.1.2008, σ. 8.

- 105) «ταμείο ενεργειακής απόδοσης (TEA)»: εξειδικευμένος επενδυτικός οργανισμός που έχει συσταθεί με σκοπό την πραγματοποίηση επενδύσεων σε έργα που αποβλέπουν στην αύξηση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων τόσο στον οικιακό όσο και στον μη οικιακό τομέα. Τη διαχείριση των TEA αναλαμβάνει ένας διαχειριστής ταμείων ενεργειακής απόδοσης·
- 106) «διαχειριστής ταμείου ενεργειακής απόδοσης»: εταιρεία επαγγελματικής διαχείρισης με νομική προσωπικότητα, που επιλέγει και πραγματοποιεί επενδύσεις σε επιλέξιμα έργα για την προώθηση της ενεργειακής απόδοσης·
- 107) «συμπαγωγή υψηλής απόδοσης»: η συμπαγωγή που ανταποκρίνεται στον ορισμό της συμπαγωγής υψηλής απόδοσης όπως διατυπώνεται στο άρθρο 2 σημείο 34 της οδηγίας 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, για την ενεργειακή απόδοση, την τροποποίηση των οδηγιών 2009/125/ΕΚ και 2010/30/ΕΕ και την κατάργηση των οδηγιών 2004/8/ΕΚ και 2006/32/ΕΚ ⁽¹⁾·
- 108) «συμπαγωγή» ή συνδυασμένη παραγωγή ηλεκτρισμού και θερμότητας: η ταυτόχρονη παραγωγή θερμικής και ηλεκτρικής και/ή μηχανικής ενέργειας·
- 109) «ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας»: η ενέργεια που παράγεται από μονάδες που χρησιμοποιούν μόνο ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, καθώς και το μερίδιο, ως προς τη θερμογόνο ισχύ, της ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σε υβριδικές εγκαταστάσεις οι οποίες χρησιμοποιούν και συμβατικές πηγές ενέργειας. Περιλαμβάνεται επίσης η ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές που χρησιμοποιείται για τα συστήματα αποθήκευσης, εξαιρουμένου του ηλεκτρισμού που παράγεται ως αποτέλεσμα των συστημάτων αποθήκευσης·
- 110) «ανανεώσιμες πηγές ενέργειας»: οι ακόλουθες ανανεώσιμες, μη ορυκτές πηγές ενέργειας: αιολική, ηλιακή, αεροθερμική, γεωθερμική, υδροθερμική και ωκεάνια ενέργεια, υδροηλεκτρική ενέργεια, βιομάζα, αέρια χώρων ταφής απορριμμάτων, αέρια που παράγονται σε μονάδες επεξεργασίας λυμάτων και βιοαέρια·
- 111) «βιοκαύσιμα»: υγρά ή αέρια καύσιμα κίνησης τα οποία παράγονται από βιομάζα·
- 112) «βιώσιμα βιοκαύσιμα»: τα βιοκαύσιμα που πληρούν τα κριτήρια βιωσιμότητας που προβλέπονται στο άρθρο 17 της οδηγίας 2009/28/ΕΚ·
- 113) «βιοκαύσιμα βασιζόμενα σε εδώδιμα φυτά»: βιοκαύσιμα που παράγονται από σιτηρά και άλλα αμυλούχα, σακχαρούχα και ελαιούχα φυτά, όπως ορίζονται στην πρόταση της Επιτροπής για οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τροποποίηση της οδηγίας 98/70/ΕΚ σχετικά με την ποιότητα των καυσίμων βενζίνης και ντίζελ και για τροποποίηση της οδηγίας 2009/28/ΕΚ σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ⁽²⁾·
- 114) «νέα και καινοτόμος τεχνολογία»: νέα και μη δοκιμασμένη τεχνολογία σε σύγκριση με τη σύγχρονη τεχνολογία του κλάδου, η οποία ενέχει κίνδυνο τεχνολογικής ή βιομηχανικής αποτυχίας και δεν αποτελεί βελτιστοποίηση ή κλιμάκωση υφιστάμενης τεχνολογίας·
- 115) «υποχρεώσεις εξισορρόπησης»: η ευθύνη για ανισορροπίες (αποκλίσεις μεταξύ της παραγωγής, της κατανάλωσης και των εμπορικών συναλλαγών) ενός συμμετέχοντος στην αγορά ή του επιλεγμένου αντιπροσώπου του, καλούμενου «υπεύθυνου φορέα εξισορρόπησης (Balance Responsible Party — BRP)», κατά τη διάρκεια δεδομένης χρονικής περιόδου, καλούμενης «περιόδου διευθέτησης των ανισορροπιών»·
- 116) «συνήθεις υποχρεώσεις εξισορρόπησης»: οι υποχρεώσεις εξισορρόπησης που δεν εισάγουν διακρίσεις μεταξύ των τεχνολογιών και δεν απαλλάσσουν κανέναν παραγωγό από τις υποχρεώσεις αυτές·
- 117) «βιομάζα»: το βιοαποικοδομήσιμο κλάσμα προϊόντων, αποβλήτων και καταλοίπων από τους τομείς της γεωργίας (συμπεριλαμβανομένων φυτικών και ζωικών ουσιών), της δασοκομίας και συναφών τομέων, συμπεριλαμβανομένης της αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, καθώς και βιοαέρια και το βιοαποικοδομήσιμο κλάσμα των βιομηχανικών και αστικών αποβλήτων·
- 118) «συνολικό σταθμισμένο κόστος παραγωγής ενέργειας»: ο υπολογισμός του κόστους παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στο σημείο σύνδεσης με δίκτυο φορτίου ή ηλεκτρικής ενέργειας. Ο υπολογισμός αυτός περιλαμβάνει το αρχικό κεφάλαιο, το προεξοφλητικό επιτόκιο, καθώς και το κόστος συνεχούς λειτουργίας, καυσίμων και συντήρησης·
- 119) «περιβαλλοντικός φόρος»: ο φόρος του οποίου η ειδική φορολογική βάση έχει σαφώς αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον ή στόχος του οποίου είναι η φορολόγηση ορισμένων δραστηριοτήτων, αγαθών ή υπηρεσιών, ώστε να μπορεί να περιλαμβάνεται το σχετικό περιβαλλοντικό κόστος στην τιμή τους και/ή ώστε οι παραγωγοί και οι καταναλωτές να προσανατολίζονται σε δραστηριότητες που σέβονται περισσότερο το περιβάλλον·

⁽¹⁾ ΕΕ L 315 της 14.11.2012, σ. 1.

⁽²⁾ COM(2012) 595 της 17.10.2012.

- 120) «ενωσιακό ελάχιστο φορολογικό επίπεδο»: το ελάχιστο επίπεδο φορολόγησης που προβλέπεται στη νομοθεσία της Ένωσης· για τα ενεργειακά προϊόντα και την ηλεκτρική ενέργεια ως ενωσιακό ελάχιστο φορολογικό επίπεδο νοείται το ελάχιστο επίπεδο φορολογίας που προβλέπεται στο παράρτημα I της οδηγίας 2003/96/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Οκτωβρίου 2003, σχετικά με την αναδιάρθρωση του κοινοτικού πλαισίου φορολογίας των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας ⁽¹⁾·
- 121) «μολυσμένος χώρος»: ο χώρος στον οποίο έχει διαπιστωθεί η παρουσία, λόγω ανθρώπινης παρέμβασης, επικίνδυνων ουσιών σε επίπεδο που θεωρείται ότι συνιστά σημαντικό κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία ή το περιβάλλον, λαμβανομένης υπόψη της τρέχουσας και εγκεκριμένης μελλοντικής χρήσης της έκτασης γης·
- 122) αρχή «ο ρυπαίων πληρώνει»: η αρχή σύμφωνα με την οποία οι δαπάνες για την καταπολέμηση της ρύπανσης πρέπει να καταλογίζονται στους ρυπαίνοντες που τις προκαλούν·
- 123) «ρύπανση»: η ζημία που προκαλείται από τον ρυπαίνοντα μέσω της άμεσης ή έμμεσης πρόκλησης ζημίας του περιβάλλοντος ή μέσω της δημιουργίας των συνθηκών που οδηγούν στην εν λόγω ζημία του φυσικού περιβάλλοντος ή των φυσικών πόρων·
- 124) «αποδοτικό σύστημα τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης»: σύστημα τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης που ανταποκρίνεται στον ορισμό του αποδοτικού συστήματος τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης, όπως διατυπώνεται στο άρθρο 2 σημεία 41 και 42 της οδηγίας 2012/27/ΕΕ. Ο ορισμός περιλαμβάνει τις μονάδες παραγωγής θέρμανσης/ψύξης και το δίκτυο (συμπεριλαμβανομένων σχετικών εγκαταστάσεων) που απαιτείται για τη διανομή της θέρμανσης/ψύξης από τις μονάδες παραγωγής στις εγκαταστάσεις του καταναλωτή·
- 125) «ρυπαίνων»: εκείνος που προκαλεί άμεσα ή έμμεσα ζημιές στο περιβάλλον ή δημιουργεί συνθήκες που οδηγούν στις ζημιές αυτές·
- 126) «επαναχρησιμοποίηση»: κάθε εργασία με την οποία προϊόντα ή συστατικά στοιχεία που δεν είναι απόβλητα χρησιμοποιούνται εκ νέου για τον σκοπό για τον οποίο σχεδιάστηκαν·
- 127) «προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση»: κάθε εργασία ανάκτησης που συνιστά έλεγχο, καθαρισμό ή επισκευή, με την οποία προϊόντα ή συστατικά στοιχεία προϊόντων που αποτελούν πλέον απόβλητα προετοιμάζονται προκειμένου να επαναχρησιμοποιηθούν χωρίς άλλη προπεξεργασία·
- 128) «ανακύκλωση»: οιαδήποτε εργασία ανάκτησης με την οποία τα απόβλητα μετατρέπονται εκ νέου σε προϊόντα, υλικά ή ουσίες που προορίζονται είτε να εξυπηρετήσουν και πάλι τον αρχικό τους σκοπό είτε άλλους σκοπούς. Περιλαμβάνει την επανεπεξεργασία οργανικών υλικών αλλά όχι την ανάκτηση ενέργειας και την επανεπεξεργασία σε υλικά που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν ως καύσιμα ή σε εργασίες επίχωσης·
- 129) «σύγχρονη τεχνολογία»: μια διαδικασία στο πλαίσιο της οποίας η επαναχρησιμοποίηση ενός αποβλήτου για την παραγωγή τελικού προϊόντος είναι οικονομικά συμφέρουσα και αποτελεί συνήθη πρακτική. Όπου χρειάζεται, η έννοια της «σύγχρονης τεχνολογίας» πρέπει να ερμηνεύεται στο πλαίσιο τεχνολογίας ενωσιακού επιπέδου και της εσωτερικής αγοράς·
- 130) «ενεργειακή υποδομή»: κάθε υλικός εξοπλισμός ή εγκατάσταση που βρίσκεται στο έδαφος της Ένωσης ή συνδέει την Ένωση με μία ή περισσότερες τρίτες χώρες και εμπίπτει στις ακόλουθες κατηγορίες:
- a) αναφορικά με την ηλεκτρική ενέργεια:
- i) υποδομή για μεταφορά, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 3 της οδηγίας 2009/72/ΕΚ, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας ⁽²⁾·
 - ii) υποδομή για διανομή, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 5 της οδηγίας 2009/72/ΕΚ
 - iii) εγκαταστάσεις αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας: εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούνται για τη μόνιμη ή προσωρινή αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας σε υπέργειες ή υπόγειες υποδομές ή γεωλογικούς χώρους, με την προϋπόθεση ότι συνδέονται άμεσα με γραμμές μεταφοράς υψηλής τάσης που έχουν σχεδιαστεί για τάση 110 kV ή ανώτερη·
 - iv) κάθε εξοπλισμός ή εγκατάσταση που είναι ουσιώδης για την ορθή, ασφαλή και αποδοτική λειτουργία των συστημάτων που ορίζονται στα σημεία i) έως iii), συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων προστασίας, παρακολούθησης και ελέγχου σε όλα τα επίπεδα τάσης και τους υποσταθμούς· και

⁽¹⁾ ΕΕ L 283 της 31.10.2003, σ. 51.

⁽²⁾ ΕΕ L 211 της 14.8.2009, σ. 55.

- ν) «έξυπνα δίκτυα μεταφοράς»: κάθε εξοπλισμός, γραμμή, καλώδιο ή εγκατάσταση μεταφοράς και διανομής χαμηλής και μέσης τάσης που αποσκοπεί στην αμφίδρομη ψηφιακή επικοινωνία, τη διαδραστική και έξυπνη παρακολούθηση και διαχείριση της ηλεκτροπαραγωγής σε πραγματικό χρόνο ή σχεδόν σε πραγματικό χρόνο, τη μεταφορά, διανομή και κατανάλωση σε ένα δίκτυο ηλεκτρισμού με στόχο την ανάπτυξη ενός δικτύου που θα ενοποιεί αποτελεσματικά τη συμπεριφορά και τις ενέργειες όλων των συνδεδεμένων σε αυτό χρηστών —εταιρειών ηλεκτροπαραγωγής, καταναλωτών και όσων έχουν και τις δύο ιδιότητες— για να δημιουργηθεί οικονομικά αποδοτικό και βιώσιμο σύστημα ηλεκτρισμού που θα χαρακτηρίζεται από μικρές απώλειες, υψηλή ποιότητα, ασφάλεια του εφοδιασμού και προστασία·
- β) αναφορικά με το αέριο:
- i) αγωγοί μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου και βιοαερίου που αποτελούν τμήματα ενός δικτύου, πλην των αγωγών υψηλής πίεσης που χρησιμοποιούνται στην ανάντη διανομή φυσικού αερίου·
 - ii) υπόγειοι χώροι αποθήκευσης που είναι συνδεδεμένοι με τους αγωγούς αερίου υψηλής πίεσης που αναφέρονται στο σημείο i)·
 - iii) χώροι παραλαβής, αποθήκευσης και επαναεριοποίησης ή αποσυμπίεσης υγροποιημένου φυσικού αερίου (ΥΦΑ) ή συμπιεσμένου φυσικού αερίου (ΣΦΑ)· και
 - iv) κάθε εξοπλισμός ή εγκατάσταση που είναι ουσιώδης για την ορθή, ασφαλή και αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος ή για τη δυνατότητα αμφίδρομης ροής, περιλαμβανομένων των σταθμών συμπίεσης·
- γ) αναφορικά με το πετρέλαιο:
- i) αγωγοί μεταφοράς αργού πετρελαίου·
 - ii) σταθμοί άντλησης και εγκαταστάσεις αποθήκευσης που είναι απαραίτητοι για τη λειτουργία αγωγών αργού πετρελαίου· και
 - iii) κάθε εξοπλισμός ή εγκατάσταση που είναι ουσιώδης για την ορθή, ασφαλή και αποτελεσματική λειτουργία του εν λόγω συστήματος, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων προστασίας, παρακολούθησης και ελέγχου και των διατάξεων αντιστροφής ροής·
- δ) αναφορικά με το CO₂: δίκτυα αγωγών, μεταξύ άλλων συνδεδεμένων με σταθμούς ανύψωσης της πίεσης, για τη μεταφορά CO₂ σε χώρους αποθήκευσης, με σκοπό την εισαγωγή CO₂ σε κατάλληλους υπόγειους γεωλογικούς σχηματισμούς για τη μόνιμη αποθήκευσή του·
- 131) «νομοθεσία για την εσωτερική αγορά ενέργειας»: περιλαμβάνει την οδηγία 2009/72/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, την οδηγία 2009/73/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου ⁽¹⁾, τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 713/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, για την ίδρυση Οργανισμού Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας ⁽²⁾, τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 714/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους όρους πρόσβασης στο δίκτυο για τις διασυνοριακές ανταλλαγές ηλεκτρικής ενέργειας ⁽³⁾, και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 715/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους όρους πρόσβασης στα δίκτυα μεταφοράς φυσικού αερίου ⁽⁴⁾, ή οποιαδήποτε μεταγενέστερη νομοθεσία για την αντικατάσταση εξ ολοκλήρου ή εν μέρει των πράξεων αυτών·

Ορισμοί που ισχύουν για τις κοινωνικές ενισχύσεις για μεταφορά κατοίκων απομακρυσμένων περιοχών

- 132) «συνήθης κατοικία»: ο τόπος στον οποίο ένα φυσικό πρόσωπο διαμένει τουλάχιστον 185 ημέρες ανά ημερολογιακό έτος, λόγω προσωπικών και επαγγελματικών δεσμών. Στην περίπτωση ενός ατόμου του οποίου οι επαγγελματικοί δεσμοί βρίσκονται σε τόπο άλλον από τον τόπο των προσωπικών του δεσμών και το οποίο διαμένει σε δύο ή περισσότερα κράτη μέλη, ως τόπος συνήθους κατοικίας νοείται ο τόπος των προσωπικών του δεσμών υπό την προϋπόθεση ότι επιστρέφει εκεί τακτικά. Όταν ένα άτομο διαμένει σε ένα κράτος μέλος για την εκτέλεση αποστολής ορισμένης διάρκειας, ως τόπος κατοικίας του εξακολουθεί να θεωρείται ο τόπος των προσωπικών του δεσμών, ανεξαρτήτως εάν επιστρέφει εκεί κατά τη διάρκεια αυτής της δραστηριότητας. Η φοίτηση σε πανεπιστήμιο ή σε σχολείο άλλου κράτους μέλους δεν αποτελεί μεταφορά της συνήθους κατοικίας. Έναλλακτικά, η «συνήθης κατοικία» έχει την έννοια που της αποδίδεται στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών·

Ορισμοί που ισχύουν για τις ενισχύσεις για υποδομές ευρυζωνικών δικτύων

- 133) «βασικό εύρος ζώνης» ή «βασικά ευρυζωνικά δίκτυα»: δίκτυα που παρέχουν βασικές λειτουργίες και βασίζονται σε τεχνολογικές πλατφόρμες, όπως οι ασύμμετρες ψηφιακές συνδρομητικές γραμμές (μέχρι σύνδεση δικτύων ADSL2+), τα μη ενισχυμένα καλώδια (π.χ. DOCSIS 2.0), τα κινητά δίκτυα τρίτης γενεάς (UMTS) και τα δορυφορικά συστήματα·

⁽¹⁾ ΕΕ L 211 της 14.8.2009, σ. 94.

⁽²⁾ ΕΕ L 211 της 14.8.2009, σ. 1.

⁽³⁾ ΕΕ L 211 της 14.8.2009, σ. 15.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 211 της 14.8.2009, σ. 36.

- 134) «έργα πολιτικού μηχανικού σχετικά με την ευρυζωνικότητα»: τα έργα πολιτικού μηχανικού που είναι απαραίτητα για την ανάπτυξη ευρυζωνικού δικτύου, όπως η εκσκαφή ενός δρόμου για να μπορέσουν να τοποθετηθούν οι (ευρυζωνικοί) αγωγοί·
- 135) «αγωγός»: υπόγεια σωλήνωση που περιέχει καλώδια (οπτικής ίνας, χαλκού ή ομοαξονικά) ευρυζωνικού δικτύου·
- 136) «υλική αποδεσμοποίηση»: η αποδεσμοποίηση που χορηγεί πρόσβαση στη γραμμή πρόσβασης του τελικού καταναλωτή και επιτρέπει στα ίδια συστήματα μετάδοσης των ανταγωνιστών να μεταδίδουν απευθείας από τη γραμμή αυτή·
- 137) «παθητική ευρυζωνική υποδομή»: ευρυζωνικό δίκτυο χωρίς κανένα ενεργό στοιχείο. Κατά κανόνα περιλαμβάνει έργα τεχνικής υποδομής, αγωγούς και σκοτεινές οπτικές ίνες και οδικά κυτία·
- 138) «δίκτυα πρόσβασης επόμενης γενιάς (NGA)»: τα προηγμένα δίκτυα που διαθέτουν τουλάχιστον τα ακόλουθα χαρακτηριστικά: α) παρέχουν με αξιοπιστία υπηρεσίες σε πολύ υψηλή ταχύτητα ανά συνδρομητή μέσω οπτικής (ή ισοδύναμης τεχνολογίας) οπισθόζευξης αρκετά κοντά στις εγκαταστάσεις του χρήστη για να εξασφαλίζεται η πραγματική παροχή της πολύ υψηλής ταχύτητας· β) υποστηρίζουν πληθώρα προηγμένων ψηφιακών υπηρεσιών, περιλαμβανομένων συγκλινουσών υπηρεσιών που βασίζονται αποκλειστικά στο πρωτόκολλο Ίντερνετ (IP), και γ) έχουν σημαντικά υψηλότερες ταχύτητες αναφόρτωσης (σε σύγκριση με τα βασικά ευρυζωνικά δίκτυα). Στο σημερινό στάδιο ανάπτυξης της αγοράς και τεχνολογικής ανάπτυξης, τα δίκτυα NGA είναι: α) δίκτυα πρόσβασης με οπτικές ίνες (FTTx), β) προηγμένα αναβαθμισμένα καλωδιακά δίκτυα και γ) ορισμένα προηγμένα ασύρματα δίκτυα πρόσβασης ικανά να παρέχουν αξιόπιστες υψηλές ταχύτητες ανά συνδρομητή·
- 139) «χονδρική πρόσβαση»: η πρόσβαση που επιτρέπει σε φορέα εκμετάλλευσης να χρησιμοποιεί τις εγκαταστάσεις άλλου φορέα. Η ευρύτερη δυνατή πρόσβαση που θα παρέχεται μέσω του σχετικού δικτύου περιλαμβάνει, με βάση τις σημερινές τεχνολογικές εξελίξεις, τουλάχιστον τα ακόλουθα προϊόντα πρόσβασης. Για δίκτυα FTTH/FTTB: πρόσβαση σε αγωγό, πρόσβαση σε σκοτεινές οπτικές ίνες, αδεσμοποιητή πρόσβαση στον τοπικό βρόχο και δυφιορρευματική πρόσβαση. Για καλωδιακά δίκτυα: πρόσβαση σε αγωγό και δυφιορρευματική πρόσβαση. Για δίκτυα FTTC: πρόσβαση σε αγωγό, αποδεσμοποίηση υποβρόχου και δυφιορρευματική πρόσβαση. Για παθητική υποδομή δικτύου: πρόσβαση σε αγωγό, πρόσβαση σε σκοτεινές οπτικές ίνες και/ή αδεσμοποιητή πρόσβαση στον τοπικό βρόχο. Για ευρυζωνικά δίκτυα ADSL: αδεσμοποιητή πρόσβαση στον τοπικό βρόχο, δυφιορρευματική πρόσβαση. Για κινητά ή ασύρματα δίκτυα: δυφιορρευματική πρόσβαση, κοινοχρησία ιστών κεραιών και πρόσβαση στα δίκτυα οπισθόζευξης. Για δορυφορικές πλατφόρμες: δυφιορρευματική πρόσβαση·

Ορισμοί που ισχύουν για τις ενισχύσεις για τον πολιτισμό και τη διατήρηση της κληρονομιάς

- 140) «δύσκολα οπτικοακουστικά έργα»: τα έργα που έχουν προσδιοριστεί ως τέτοια από τα κράτη μέλη με βάση προκαθορισμένα κριτήρια κατά τη σύσταση καθεστώτων ενισχύσεων ή τη χορήγηση των ενισχύσεων και μπορούν να περιλαμβάνουν τις ταινίες των οποίων το μοναδικό πρωτότυπο είναι σε γλώσσα κράτους μέλους με περιορισμένη επικράτεια, πληθυσμό και γλωσσική εμβέλεια, καθώς και τις ταινίες μικρού μήκους, την πρώτη ή δεύτερη ταινία ενός σκηνοθέτη, τα ντοκιμαντέρ ή τα χαμηλού προϋπολογισμού ή εν γένει εμπορικός δύσκολα έργα·
- 141) «κατάλογος της Επιτροπής Αναπτυξιακής Βοήθειας (EAB) του ΟΟΣΑ»: όλες οι χώρες και τα εδάφη που είναι επιλέξιμα να λαμβάνουν επίσημη αναπτυξιακή βοήθεια και περιλαμβάνονται στον κατάλογο που καταρτίζει ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ)·
- 142) «εύλογο κέρδος»: κέρδος που προσδιορίζεται σε σχέση με το σύνηθες κέρδος για τον οικείο τομέα. Σε κάθε περίπτωση, ποσοστό απόδοσης κεφαλαίου που δεν υπερβαίνει το σχετικό διαπραγματικό επιτόκιο ανταλλαγής (swap rate) συν 100 μονάδες βάσης θα θεωρείται εύλογο·

Ορισμοί που ισχύουν για τις ενισχύσεις για αθλητικές υποδομές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές

- 143) «επαγγελματικός αθλητισμός»: η ενασχόληση με τον αθλητισμό με χαρακτήρα αμειβόμενης απασχόλησης ή αμειβόμενης υπηρεσίας, ανεξάρτητα από το αν υπάρχει ή όχι επίσημη σύμβαση εργασίας μεταξύ του επαγγελματία αθλητή και της σχετικής αθλητικής οργάνωσης, όταν η αμοιβή υπερβαίνει το κόστος συμμετοχής και αποτελεί σημαντικό μέρος του εισοδήματος του αθλητή. Η επιστροφή των εξόδων ταξιδιού και διαμονής για τη συμμετοχή στην αθλητική εκδήλωση δεν θεωρείται αμοιβή για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 3

Προϋποθέσεις απαλλαγής

Τα καθεστώτα ενισχύσεων, οι μεμονωμένες ενισχύσεις που χορηγούνται δυνάμει των καθεστώτων ενισχύσεων και οι ad hoc ενισχύσεις συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 2 ή 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον οι ενισχύσεις αυτές πληρούν όλες τις προϋποθέσεις του κεφαλαίου I του παρόντος κανονισμού, καθώς και τις ειδικές προϋποθέσεις για την αντίστοιχη κατηγορία ενισχύσεων που προβλέπονται στο κεφάλαιο III του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 4

Όρια κοινοποίησης

1. Ο παρών κανονισμός δεν εφαρμόζεται στις ενισχύσεις που υπερβαίνουν τα ακόλουθα όρια:
 - α) για τις περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις: το «προσαρμοσμένο ποσό της ενίσχυσης», που υπολογίζεται σύμφωνα με τον μηχανισμό που διευκρινίζεται στο άρθρο 2 σημείο 20, προκειμένου για επένδυση με επιλέξιμες δαπάνες ύψους 100 εκατ. ευρώ·
 - β) για τις περιφερειακές ενισχύσεις αστικής ανάπτυξης, 20 εκατ. ευρώ, όπως ορίζεται στο άρθρο 16 παράγραφος 3·
 - γ) για τις επενδυτικές ενισχύσεις προς ΜΜΕ: 7,5 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση και ανά επενδυτικό έργο·
 - δ) για τις ενισχύσεις για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε ΜΜΕ: 2 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση και ανά έργο·
 - ε) για τις ενισχύσεις προς ΜΜΕ για συμμετοχή σε εμπορικές εκδόσεις: 2 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση, ανά έτος·
 - στ) για τις ενισχύσεις προς ΜΜΕ για την κάλυψη των δαπανών συνεργασίας που οφείλονται στη συμμετοχή τους σε έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας: 2 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση και ανά έργο·
 - ζ) για τις ενισχύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου: 15 εκατ. ευρώ ανά επιλέξιμη επιχείρηση, όπως προβλέπεται στο άρθρο 21 παράγραφος 9·
 - η) για τις ενισχύσεις προς νεοσύστατες επιχειρήσεις: τα ποσά που ορίζονται ανά επιχείρηση στο άρθρο 22 παράγραφοι 3, 4 και 5·
 - θ) για τις ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη:
 - i) εάν το έργο αφορά κυρίως βασική έρευνα: 40 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση και ανά έργο. Τούτο ισχύει όταν περισσότερο από το ήμισυ των επιλέξιμων δαπανών του έργου συνδέεται με δραστηριότητες που εμπίπτουν στην κατηγορία της βασικής έρευνας·
 - ii) εάν το έργο αφορά κυρίως βιομηχανική έρευνα: 20 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση και ανά έργο. Τούτο ισχύει όταν περισσότερο από το ήμισυ των επιλέξιμων δαπανών του έργου συνδέεται με δραστηριότητες που εμπίπτουν στην κατηγορία της βιομηχανικής έρευνας ή στις κατηγορίες της βιομηχανικής έρευνας και της βασικής έρευνας από κοινού·
 - iii) εάν το έργο αφορά κυρίως πειραματική ανάπτυξη: 15 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση και ανά έργο. Τούτο ισχύει όταν περισσότερο από το ήμισυ των επιλέξιμων δαπανών του έργου συνδέεται με δραστηριότητες που εμπίπτουν στην κατηγορία της πειραματικής ανάπτυξης·
 - iv) εάν το έργο είναι έργο Eureka ή υλοποιείται από κοινή επιχείρηση που έχει συσταθεί βάσει του άρθρου 185 ή του άρθρου 187 της Συνθήκης, τα ποσά που αναφέρονται στα σημεία i) έως iii) διπλασιάζονται·
 - v) εάν οι ενισχύσεις για έργα έρευνας και ανάπτυξης χορηγούνται υπό μορφή επιστρεπτών προκαταβολών οι οποίες, ελλείψει αποδεκτής μεθόδου για τον υπολογισμό του αντίστοιχου ακαθάριστου ισοδυνάμου επιχορήγησης, εκφράζονται ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών και το μέτρο προβλέπει ότι σε περίπτωση επιτυχούς έκβασης του έργου, όπως προσδιορίζεται βάσει εύλογων και συνετών υποθέσεων, οι προκαταβολές θα επιστρέφονται με επιτόκιο τουλάχιστον ίσο προς το προεξοφλητικό επιτόκιο που ίσχυε κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης, τα ποσά που αναφέρονται στα σημεία i) έως iv) αυξάνονται κατά 50 %·
 - vi) ενισχύσεις για μελέτες σκοπιμότητας κατά την προετοιμασία ερευνητικών δραστηριοτήτων: 7,5 εκατ. ευρώ ανά μελέτη·
- ι) για τις επενδυτικές ενισχύσεις για ερευνητικές υποδομές: 20 εκατ. ευρώ ανά υποδομή·
- ια) για τις ενισχύσεις για συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας: 7,5 εκατ. ευρώ ανά συνεργατικό σχηματισμό·
- ιβ) ενισχύσεις καινοτομίας για ΜΜΕ: 5 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση και ανά έργο·
- ιγ) για τις ενισχύσεις για διαδικαστική και οργανωτική καινοτομία: 7,5 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση και ανά έργο·
- ιδ) για τις ενισχύσεις για επαγγελματική κατάρτιση: 2 εκατ. ευρώ ανά έργο επαγγελματικής κατάρτισης·
- ιε) για τις ενισχύσεις για την πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση: 5 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση, ανά έτος·
- ιστ) για τις ενισχύσεις για την απασχόληση εργαζομένων με αναπηρία υπό μορφή επιδότησης μισθού: 10 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση, ανά έτος·
- ιζ) για τις ενισχύσεις για την αντιστάθμιση των πρόσθετων δαπανών που συνεπάγεται η απασχόληση εργαζομένων με αναπηρία: 10 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση, ανά έτος·

- ιη) για τις ενισχύσεις αντιστάθμισης των δαπανών της υποστήριξης που παρέχεται σε εργαζομένους σε μειονεκτική θέση: 5 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση, ανά έτος·
- ιθ) για τις επενδυτικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, εξαιρουμένων των επενδυτικών ενισχύσεων για την αποκατάσταση μολυσμένων χώρων και των ενισχύσεων για το σκέλος του δικτύου διανομής της εγκατάστασης ενεργειακά αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης: 15 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση και ανά επενδυτικό έργο·
- κ) για τις επενδυτικές ενισχύσεις για έργα ενεργειακής απόδοσης: 10 εκατ. ευρώ, όπως προβλέπεται στο άρθρο 39 παράγραφος 5·
- κα) για τις επενδυτικές ενισχύσεις για την αποκατάσταση μολυσμένων χώρων: 20 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση και ανά επενδυτικό έργο·
- κβ) για τις ενισχύσεις λειτουργίας για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και για τις ενισχύσεις λειτουργίας για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σε εγκαταστάσεις μικρής κλίμακας: 15 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση και ανά έργο. Όταν η ενίσχυση χορηγείται βάσει ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών σύμφωνα με το άρθρο 42: 150 εκατ. ευρώ ετησίως, λαμβανομένου υπόψη του συνδυασμένου προϋπολογισμού όλων των καθεστώτων που εμπίπτουν στο άρθρο 42·
- κγ) για τις επενδυτικές ενισχύσεις για το δίκτυο διανομής τηλεθέρμανσης ή τηλεψύξης: 20 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση και ανά επενδυτικό έργο·
- κδ) για τις επενδυτικές ενισχύσεις για ενεργειακές υποδομές: 50 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση και ανά επενδυτικό έργο·
- κε) για τις ενισχύσεις για ευρυζωνικές υποδομές: συνολικές δαπάνες 70 εκατ. ευρώ ανά έργο·
- κστ) για τις επενδυτικές ενισχύσεις για τον πολιτισμό και τη διατήρηση της κληρονομιάς: 100 εκατ. ευρώ ανά έργο· ενισχύσεις λειτουργίας για τον πολιτισμό και τη διατήρηση της κληρονομιάς: 50 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση ετησίως·
- κζ) για τα καθεστώτα ενισχύσεων για οπτικοακουστικά έργα: 50 εκατ. ευρώ ανά καθεστώς ετησίως·
- κη) για τις επενδυτικές ενισχύσεις για αθλητικές και πολυλειτουργικές υποδομές: 15 εκατ. ευρώ ή το συνολικό κόστος που υπερβαίνει τα 50 εκατ. ευρώ ανά έργο· ενισχύσεις λειτουργίας για αθλητικές υποδομές: 2 εκατ. ευρώ ανά υποδομή ετησίως· και
- κθ) για τις επενδυτικές ενισχύσεις για τοπικές υποδομές: 10 εκατ. ευρώ ή το συνολικό κόστος που υπερβαίνει τα 20 εκατ. ευρώ για την ίδια υποδομή.
2. Τα όρια που καθορίζονται ή αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεν επιτρέπεται να καταστρατηγούνται με τον τεχνητό διαχωρισμό των καθεστώτων ενισχύσεων ή των έργων ενίσχυσης.

Άρθρο 5

Διαφάνεια των ενισχύσεων

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται μόνο στις ενισχύσεις ως προς τις οποίες είναι δυνατόν να υπολογιστεί εκ των προτέρων με ακρίβεια το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης της ενίσχυσης χωρίς να είναι αναγκαία εκτίμηση κινδύνου («διαφανείς ενισχύσεις»).
2. Οι ακόλουθες κατηγορίες ενισχύσεων θεωρείται ότι χαρακτηρίζονται από διαφάνεια:
- α) ενισχύσεις που περιλαμβάνονται σε επιχορηγήσεις και επιδοτήσεις επιτοκίου·
- β) ενισχύσεις που περιλαμβάνονται σε δάνεια, όταν το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης υπολογίστηκε βάσει του επιτοκίου αναφοράς που ίσχυε στην αγορά τη στιγμή της χορήγησης·
- γ) ενισχύσεις που περιλαμβάνονται σε εγγυήσεις:
- i) όταν το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης έχει υπολογιστεί με βάση τις προμήθειες ασφαλούς λιμένα που καθορίζονται σε ανακοίνωση της Επιτροπής· ή
- ii) εάν πριν από την εφαρμογή του μέτρου, η μέθοδος για τον υπολογισμό του ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης της εγγυήσης έχει γίνει δεκτή με βάση την ανακοίνωση της Επιτροπής για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή εγγυήσεων⁽¹⁾ ή οποιαδήποτε άλλη ανακοίνωση που τη διαδέχθηκε, μετά την κοινοποίηση της εν λόγω μεθόδου στην Επιτροπή δυνάμει κανονισμού που έχει εκδώσει η Επιτροπή στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων και που εφαρμόζονταν τη στιγμή εκείνη, και εφόσον η μέθοδος αυτή αναφέρει ρητά τα είδη εγγυήσεων και το είδος των υποκειμένων πράξεων στο πλαίσιο της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού·
- δ) ενισχύσεις με τη μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων, όταν το μέτρο προβλέπει ανώτατο όριο με το οποίο διασφαλίζεται ότι δεν γίνεται υπέρβαση του ισχύοντος ορίου·

⁽¹⁾ EE C 155 της 20.6.2008, σ. 10.

- β) ενισχύσεις για περιφερειακή αστική ανάπτυξη, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 16·
- γ) ενισχύσεις που περιλαμβάνονται σε μέτρα χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 21·
- δ) ενισχύσεις για νεοσύστατες επιχειρήσεις, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 22·
- ε) ενισχύσεις για έργα ενεργειακής απόδοσης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 39·
- στ) ενισχύσεις με τη μορφή πριμοδοτήσεων επιπλέον της τιμής της αγοράς, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 42·
- ζ) ενισχύσεις υπό μορφή επιστρεπτέων προκαταβολών, εφόσον το συνολικό ονομαστικό ποσό της επιστρεπτέας προκαταβολής δεν υπερβαίνει τα ισχύοντα όρια βάσει του παρόντος κανονισμού ή εφόσον, πριν από την εφαρμογή του μέτρου, η μέθοδος υπολογισμού του ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης της επιστρεπτέας προκαταβολής έγινε δεκτή μετά την κοινοποίησή της στην Επιτροπή.

Άρθρο 6

Χαρακτήρας κινήτρου

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται μόνο σε ενισχύσεις που έχουν χαρακτήρα κινήτρου.
2. Θεωρείται ότι οι ενισχύσεις έχουν χαρακτήρα κινήτρου, εάν ο δικαιούχος έχει υποβάλει γραπτή αίτηση ενίσχυσης στο οικείο κράτος μέλος πριν από την έναρξη των εργασιών για το έργο ή τη δραστηριότητα. Η αίτηση για τη χορήγηση ενίσχυσης περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:
 - α) την ονομασία και το μέγεθος της επιχείρησης·
 - β) περιγραφή του έργου, συμπεριλαμβανομένων των ημερομηνιών έναρξης και λήξης·
 - γ) τον τόπο εκτέλεσης του έργου·
 - δ) κατάλογο των δαπανών του έργου·
 - ε) είδος ενίσχυσης (επιχορήγηση, δάνειο, εγγύηση, επιστρεπτέα προκαταβολή, εισφορά κεφαλαίου ή άλλο) και ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που απαιτείται για το έργο.
3. Οι ad hoc ενισχύσεις που χορηγούνται σε μεγάλες επιχειρήσεις θεωρείται ότι έχουν χαρακτήρα κινήτρου, εάν το κράτος μέλος, εκτός του ότι έχει μεριμνήσει για την τήρηση του όρου της παραγράφου 2, έχει επίσης ελέγξει, πριν χορηγήσει τη σχετική ενίσχυση, ότι τα έγγραφα που συντάξε ο δικαιούχος αποδεικνύουν ότι η ενίσχυση θα έχει ένα ή περισσότερα από τα εξής αποτελέσματα:
 - α) στην περίπτωση των περιφερειακών επενδυτικών ενισχύσεων: υλοποίηση ενός έργου το οποίο δεν θα είχε υλοποιηθεί στη συγκεκριμένη περιοχή ή δεν θα ήταν επαρκώς αποδοτικό για τον δικαιούχο, εάν δεν είχε χορηγηθεί η ενίσχυση·
 - β) σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, ότι υπάρχει:
 - ουσιαστικής αύξηση του αντικειμένου του έργου/της δραστηριότητας ως αποτέλεσμα της ενίσχυσης· ή
 - ουσιαστικής αύξηση του συνολικού ποσού που δαπανά ο δικαιούχος για το έργο/τη δραστηριότητα ως αποτέλεσμα της ενίσχυσης· ή
 - ουσιαστικής αύξηση της ταχύτητας ολοκλήρωσης του συγκεκριμένου έργου/δραστηριότητας.
4. Κατά παρέκκλιση των παραγράφων 2 και 3, τα μέτρα υπό μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων θεωρείται ότι έχουν χαρακτήρα κινήτρου εάν πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - α) με το μέτρο παρέχεται δικαίωμα για ενισχύσεις βάσει αντικειμενικών κριτηρίων και χωρίς περαιτέρω άσκηση διακριτικής ευχέρειας από την πλευρά του κράτους μέλους· και
 - β) το μέτρο εγκρίθηκε και τέθηκε σε ισχύ προτού αρχίσουν οι εργασίες για το ενισχυόμενο έργο ή δραστηριότητα, με εξαίρεση την περίπτωση διάδοχων φορολογικών καθεστώτων, εφόσον η δραστηριότητα είχε ήδη καλυφθεί από τα προηγούμενα καθεστώτα υπό μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων.
5. Κατά παρέκκλιση των παραγράφων 2, 3 και 4, οι ακόλουθες κατηγορίες ενισχύσεων δεν απαιτείται να έχουν ή θεωρείται ότι έχουν χαρακτήρα κινήτρου:
 - α) περιφερειακές ενισχύσεις λειτουργίας, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 15·
 - β) ενισχύσεις για την πρόσβαση των ΜΜΕ σε χρηματοδότηση, εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις που προβλέπονται στα άρθρα 21 και 22·

- γ) ενισχύσεις για την πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση με τη μορφή επιδότησης μισθού και ενισχύσεις για την απασχόληση εργαζομένων με αναπηρία με τη μορφή επιδότησης μισθού, εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις που προβλέπονται στα άρθρα 32 και 33 αντίστοιχα·
- δ) ενισχύσεις για την αντιστάθμιση των πρόσθετων δαπανών που συνεπάγεται η απασχόληση εργαζομένων με αναπηρία, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 34·
- ε) ενισχύσεις με τη μορφή μειώσεων περιβαλλοντικών φόρων δυνάμει της οδηγίας 2003/96/EK, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 44 του παρόντος κανονισμού·
- στ) ενισχύσεις για επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από ορισμένες θεομηνίες, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 50·
- ζ) ενισχύσεις κοινωνικού χαρακτήρα για τη μεταφορά κατοίκων απομακρυσμένων περιοχών, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 51·
- η) ενισχύσεις για τον πολιτισμό και τη διατήρηση της κληρονομιάς, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 53.

Άρθρο 7

Ένταση της ενίσχυσης και επιλέξιμες δαπάνες

1. Για τον υπολογισμό της έντασης των ενισχύσεων και των επιλέξιμων δαπανών, όλα τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται υπολογίζονται πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων. Οι επιλέξιμες δαπάνες τεκμηριώνονται εγγράφως με σαφή, συγκεκριμένο και επικαιροποιημένο τρόπο.
2. Εφόσον η ενίσχυση χορηγείται με μορφή άλλη εκτός από επιχορήγηση, το ποσό της ενίσχυσης είναι το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης της ενίσχυσης.
3. Οι ενισχύσεις που καταβάλλονται σε περισσότερες δόσεις ανάγονται στην αξία τους κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης. Οι επιλέξιμες δαπάνες ανάγονται στην αξία τους κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης. Το επιτόκιο που χρησιμοποιείται για την αναγωγή είναι το προεξοφλητικό επιτόκιο που ισχύει κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης.
4. Στις περιπτώσεις όπου η ενίσχυση χορηγείται μέσω φορολογικών πλεονεκτημάτων, η αναγωγή της αξίας των δόσεων της ενίσχυσης γίνεται με βάση τα προεξοφλητικά επιτόκια που ισχύουν κατά τον χρόνο υλοποίησης των διαφόρων φορολογικών πλεονεκτημάτων.
5. Εάν οι ενισχύσεις χορηγούνται με τη μορφή επιστρεπτέων προκαταβολών οι οποίες, ελλείψει αποδεκτής μεθόδου για τον υπολογισμό του αντίστοιχου ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης, εκφράζονται ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών και το μέτρο προβλέπει ότι σε περίπτωση επιτυχούς έκβασης του έργου, όπως προσδιορίζεται βάσει εύλογων και συνετών υποθέσεων, οι προκαταβολές θα επιστρέφονται με επιτόκιο τουλάχιστον ίσο προς το προεξοφλητικό επιτόκιο που ίσχυε κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης, οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης που καθορίζονται στο κεφάλαιο III μπορούν να αυξηθούν κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες.
6. Εάν οι περιφερειακές ενισχύσεις χορηγούνται υπό μορφή επιστρεπτέων προκαταβολών, δεν επιτρέπεται η αύξηση της μέγιστης έντασης ενίσχυσης που καθορίζεται σε χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων που ισχύει κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης.

Άρθρο 8

Σώρευση

1. Για να εξακριβωθεί κατά πόσον τηρούνται τα όρια κοινοποίησης του άρθρου 4 και οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης του κεφαλαίου III, λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό των κρατικών ενισχύσεων που χορηγούνται στην ενισχυόμενη δραστηριότητα, στο ενισχυόμενο έργο ή στην επιχείρηση.
2. Όταν ενωσιακή χρηματοδότηση που υπόκειται σε κεντρική διαχείριση από τα θεσμικά όργανα, τους οργανισμούς, τις κοινές επιχειρήσεις ή άλλους φορείς της Ένωσης και δεν τελεί υπό τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο των κρατών μελών συνδυάζεται με κρατική ενίσχυση, για να εξακριβωθεί κατά πόσον τηρούνται τα όρια κοινοποίησης και οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης ή τα μέγιστα ποσά ενίσχυσης, λαμβάνονται υπόψη μόνο οι κρατικές ενισχύσεις, με την προϋπόθεση ότι το συνολικό ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που χορηγείται για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες δεν υπερβαίνει το πλέον ευνοϊκό ποσοστό χρηματοδότησης που καθορίζουν οι ισχύοντες κανόνες της ενωσιακής νομοθεσίας.
3. Οι ενισχύσεις με προσδιορισμένες επιλέξιμες δαπάνες που απαλλάσσονται βάσει του παρόντος κανονισμού μπορούν να σωρευθούν:
 - α) με οποιεσδήποτε άλλες κρατικές ενισχύσεις, εφόσον τα εν λόγω μέτρα αφορούν διαφορετικές προσδιορισμένες επιλέξιμες δαπάνες·

- β) με οποιοδήποτε άλλες κρατικές ενισχύσεις, όσον αφορά τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, οι οποίες επικαλύπτονται πλήρως ή εν μέρει, μόνον αν η σώρευση αυτή δεν οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης έντασης ή του υψηλότερου ποσού ενίσχυσης που εφαρμόζονται στην ενίσχυση αυτή δυνάμει του παρόντος κανονισμού.
4. Οι ενισχύσεις χωρίς προσδιορισμένες επιλέξιμες δαπάνες που απαλλάσσονται βάσει των άρθρων 21, 22 και 23 του παρόντος κανονισμού μπορούν να σωρευθούν με οποιαδήποτε άλλη κρατική ενίσχυση με προσδιορισμένες επιλέξιμες δαπάνες. Οι ενισχύσεις χωρίς προσδιορισμένες επιλέξιμες δαπάνες μπορούν να σωρευθούν με οποιοδήποτε άλλες κρατικές ενισχύσεις χωρίς προσδιορισμένες επιλέξιμες δαπάνες, μέχρι το υψηλότερο σχετικό όριο συνολικής χρηματοδότησης που καθορίζεται με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα κάθε περίπτωσης από τον παρόντα ή άλλο κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση που έχει εκδώσει η Επιτροπή.
5. Οι κρατικές ενισχύσεις που τυγχάνουν απαλλαγής δυνάμει του παρόντος κανονισμού δεν σωρεύονται με οποιοδήποτε ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που αφορούν τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, εάν η σώρευση αυτή θα οδηγήσει σε υπέρβαση της έντασης ενίσχυσης που προβλέπεται στο κεφάλαιο III του παρόντος κανονισμού.
6. Κατά παρέκκλιση της παραγράφου 3 στοιχείο β), οι ενισχύσεις υπέρ εργαζομένων με αναπηρία, που προβλέπονται στα άρθρα 33 και 34, μπορούν να σωρευθούν με άλλες ενισχύσεις που απαλλάσσονται βάσει του παρόντος κανονισμού και αφορούν τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες πάνω από το υψηλότερο ισχύον όριο βάσει του παρόντος κανονισμού, εφόσον η σώρευση αυτή δεν οδηγεί σε ένταση ενίσχυσης μεγαλύτερη από το 100 % των σχετικών δαπανών για όλη την περίοδο κατά την οποία απασχολούνται οι εν λόγω εργαζόμενοι.

Άρθρο 9

Δημοσίευση και πληροφορίες

1. Το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος μεριμνά ώστε να δημοσιεύονται σε εμπεριστατωμένο δικτυακό τόπο για τις κρατικές ενισχύσεις, σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο:
- α) οι συνοπτικές πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 11 με το τυποποιημένο μορφότυπο που ορίζεται στο παράρτημα II ή σύνδεσμος που παρέχει πρόσβαση σε αυτές·
- β) το πλήρες κείμενο κάθε μέτρου ενίσχυσης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 11, ή σύνδεσμος που παρέχει πρόσβαση στο πλήρες κείμενο·
- γ) οι πληροφορίες που αναφέρονται στο παράρτημα III για κάθε χορήγηση μεμονωμένης ενίσχυσης που υπερβαίνει τα 500 000 ευρώ.

Όσον αφορά τις ενισχύσεις που χορηγούνται για έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας, οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο αναρτώνται στον δικτυακό τόπο του κράτους μέλους στο οποίο έχει την έδρα της η αρμόδια διαχειριστική αρχή, όπως ορίζεται στο άρθρο 21 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Εναλλακτικά, τα συμμετέχοντα κράτη μέλη μπορούν επίσης να αποφασίσουν ότι καθένα από αυτά θα παρέχει τις πληροφορίες που αφορούν τα μέτρα ενίσχυσης εντός της επικράτειάς του στον αντίστοιχο δικτυακό τόπο.

2. Για τα καθεστώτα υπό μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων και για τα καθεστώτα που υπάγονται στα άρθρα 16 και 21 (¹), οι όροι που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο γ) του παρόντος άρθρου θεωρείται ότι πληρούνται, εάν τα κράτη μέλη δημοσιεύουν τις απαιτούμενες πληροφορίες για τα ποσά των μεμονωμένων ενισχύσεων στις εξής κλίμακες (σε εκατ. ευρώ):

0,5-1·

1-2·

2-5·

5-10·

10-30· και

30 και άνω.

3. Για τα καθεστώτα ενίσχυσης βάσει του άρθρου 51 του παρόντος κανονισμού, οι υποχρεώσεις δημοσίευσης που ορίζονται στο παρόν άρθρο δεν εφαρμόζονται στους τελικούς καταναλωτές.

4. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο γ) του παρόντος άρθρου οργανώνονται και είναι προσβάσιμες με τυποποιημένο τρόπο, όπως περιγράφεται στο παράρτημα III, και επιτρέπουν λειτουργίες αποτελεσματικής αναζήτησης και λήψης αρχείων. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δημοσιεύονται εντός 6 μηνών από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης ή, για τις ενισχύσεις με τη μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων, εντός 1 έτους από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής φορολογικής δήλωσης και παραμένουν διαθέσιμες για τουλάχιστον 10 έτη από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης.

(¹) Για τα καθεστώτα βάσει των άρθρων 16 και 21 του παρόντος κανονισμού, η απαίτηση δημοσίευσης πληροφοριών για κάθε μεμονωμένη ενίσχυση που υπερβαίνει τα 500 000 ευρώ μπορεί να αρθεί όσον αφορά τις ΜΜΕ που δεν έχουν πραγματοποιήσει καμία εμπορική πώληση σε οποιαδήποτε αγορά.

5. Η Επιτροπή δημοσιεύει στον δικτυακό τόπο της:
- α) τους συνδέσμους προς τους δικτυακούς τόπους για τις κρατικές ενισχύσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου·
 - β) τις συνοπτικές πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 11.
6. Τα κράτη μέλη συμμορφώνονται με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου το αργότερο εντός δύο ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

Άρθρο 10

Ανάκληση του ευεργετήματος της απαλλαγής κατά κατηγορία

Εάν ένα κράτος μέλος χορηγήσει ενίσχυση που, κατά την άποψή του, απαλλάσσεται από την υποχρέωση κοινοποίησης δυνάμει του παρόντος κανονισμού, χωρίς να πληρούνται οι προϋποθέσεις των κεφαλαίων I έως III, η Επιτροπή μπορεί, αφού δώσει στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος τη δυνατότητα να παρουσιάσει τις απόψεις του, να εκδώσει απόφαση με την οποία θα ορίζεται ότι όλα ή ορισμένα από τα μελλοντικά μέτρα ενίσχυσης που θεσπίζονται από το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, τα οποία, σε αντίθετη περίπτωση, θα ικανοποιούσαν τις απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού, πρέπει να κοινοποιούνται στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης. Τα μέτρα που υπόκεινται σε υποχρέωση κοινοποίησης μπορούν να περιοριστούν στα μέτρα χορήγησης ορισμένων τύπων ενισχύσεων ή υπέρ ορισμένων δικαιούχων ή σε μέτρα ενίσχυσης που θεσπίζονται από ορισμένες αρχές του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους.

Άρθρο 11

Υποβολή εκθέσεων

Τα κράτη μέλη, ή εναλλακτικά, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται για έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας, το κράτος μέλος στο οποίο έχει την έδρα της η διαχειριστική αρχή, όπως ορίζεται στο άρθρο 21 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, διαβιβάζουν στην Επιτροπή:

- α) μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος κοινοποίησης της Επιτροπής, τις συνοπτικές πληροφορίες για κάθε μέτρο ενίσχυσης που τυγχάνει απαλλαγής δυνάμει του παρόντος κανονισμού, με το τυποποιημένο μορφότυπο που ορίζεται στο παράρτημα II, καθώς και σύνδεσμο που παρέχει πρόσβαση στο πλήρες κείμενο του μέτρου ενίσχυσης, συμπεριλαμβανομένων των τροποποιήσεών του, εντός 20 εργάσιμων ημερών από την έναρξη ισχύος του μέτρου·
- β) ετήσια έκθεση, όπως αναφέρεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 794/2004 της Επιτροπής, της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ ⁽¹⁾, όπως τροποποιήθηκε, σε ηλεκτρονική μορφή, σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, η οποία περιέχει τις πληροφορίες που αναφέρονται στον εκτελεστικό κανονισμό, για κάθε πλήρες έτος ή κάθε τμήμα του έτους κατά το οποίο ισχύει ο παρών κανονισμός.

Άρθρο 12

Παρακολούθηση

Για να είναι η Επιτροπή σε θέση να παρακολουθεί τις ενισχύσεις που απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης βάσει του παρόντος κανονισμού, τα κράτη μέλη, ή εναλλακτικά, στην περίπτωση των ενισχύσεων που χορηγούνται για έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας, το κράτος μέλος όπου έχει την έδρα της η διαχειριστική αρχή, διατηρούν λεπτομερείς φακέλους με τις πληροφορίες και τα δικαιολογητικά έγγραφα που απαιτούνται προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσον πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό. Οι φάκελοι αυτοί φυλάσσονται επί 10 έτη από την ημερομηνία κατά την οποία χορηγήθηκαν είτε η ad hoc ενίσχυση είτε η τελευταία ενίσχυση δυνάμει του καθεστώτος. Το οικείο κράτος μέλος υποβάλλει στην Επιτροπή, εντός προθεσμίας 20 εργάσιμων ημερών ή άλλης μεγαλύτερης προθεσμίας που καθορίζεται, ενδεχομένως, στο αίτημα, όλες τις πληροφορίες και τα δικαιολογητικά έγγραφα που κρίνονται απαραίτητα από την Επιτροπή για την παρακολούθηση της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.

⁽¹⁾ ΕΕ L 140 της 30.4.2004, σ. 1.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

ΤΜΗΜΑ 1

Περιφερειακές ενισχύσεις

Υποτμήμα Α

Περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις και ενισχύσεις λειτουργίας

Άρθρο 13

Πεδίο εφαρμογής των περιφερειακών ενισχύσεων

Το παρόν τμήμα δεν εφαρμόζεται:

- α) στις ενισχύσεις που ευνοούν δραστηριότητες στον τομέα του χάλυβα, στον τομέα του άνθρακα, στον ναυπηγικό τομέα, στον τομέα των συνθετικών ινών, στον τομέα των μεταφορών και στη συναφή υποδομή, καθώς και στην παραγωγή, διανομή και τις υποδομές ενέργειας·
- β) στις περιφερειακές ενισχύσεις υπό μορφή καθεστώτων που στοχεύουν σε περιορισμένο αριθμό συγκεκριμένων τομέων οικονομικής δραστηριότητας· τα καθεστώτα που αφορούν τουριστικές δραστηριότητες, υποδομές ευρυζωνικών δικτύων ή τη μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων δεν θεωρείται ότι στοχεύουν σε συγκεκριμένους τομείς οικονομικής δραστηριότητας·
- γ) στις περιφερειακές ενισχύσεις υπό μορφή καθεστώτων για την αντιστάθμιση των δαπανών μεταφοράς προϊόντων που παράγονται στις εξόχως απόκεντρες περιοχές ή σε αραιοκατοικημένες περιοχές και οι οποίες χορηγούνται για:
 - i) δραστηριότητες στον τομέα της παραγωγής, της μεταποίησης και της εμπορίας των προϊόντων που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι της Συνθήκης· ή
 - ii) δραστηριότητες που χαρακτηρίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1893/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2006, για τη θέσπιση της στατιστικής ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων NACE — αναθεώρηση 2 και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3037/90 του Συμβουλίου και ορισμένων κανονισμών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σχετικών με ειδικούς στατιστικούς τομείς ⁽¹⁾ ως γεωργικές, δασοκομικές και αλιευτικές βάσει του τομέα Α της στατιστικής ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων NACE αναθεώρηση 2, εξορυκτικές και λατομικές βάσει του τομέα Β της NACE αναθ. 2, καθώς και δραστηριότητες παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού βάσει του τομέα Δ της NACE αναθ. 2· ή
 - iii) τη μεταφορά εμπορευμάτων μέσω αγωγών·
- δ) στις μεμονωμένες περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις προς δικαιούχους οι οποίοι έχουν προβεί σε παύση της ίδιας ή παρεμφερούς δραστηριότητας εντός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου κατά τη διετία πριν από την υποβολή της αίτησής τους για περιφερειακή επενδυτική ενίσχυση ή που, κατά τη χρονική στιγμή υποβολής της αίτησής τους για ενίσχυση, έχουν προγραμματίσει να προβούν σε παύση της εν λόγω δραστηριότητας εντός μέγιστου χρονικού διαστήματος δύο ετών μετά την ολοκλήρωση της αρχικής επένδυσης για την οποία έχουν υποβάλει αίτηση ενίσχυσης στη συγκεκριμένη περιοχή·
- ε) στις περιφερειακές ενισχύσεις λειτουργίας που χορηγούνται σε επιχειρήσεις, των οποίων οι κύριες δραστηριότητες εμπίπτουν στον τομέα Κ «Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες» της NACE αναθ. 2 ή σε επιχειρήσεις που ασκούν ενδοομιλικές δραστηριότητες και των οποίων οι κύριες δραστηριότητες εμπίπτουν στις τάξεις 70.10 «Δραστηριότητες κεντρικών γραφείων» ή 70.22 «Δραστηριότητες παροχής επιχειρηματικών συμβουλών και άλλων συμβουλών διαχείρισης» της NACE αναθ. 2.

Άρθρο 14

Περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις

1. Τα μέτρα περιφερειακών επενδυτικών ενισχύσεων συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου Ι.
2. Οι ενισχύσεις χορηγούνται σε ενισχυόμενες περιοχές.

⁽¹⁾ EE L 393 της 30.12.2006, σ. 1.

3. Στις ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης, οι ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται για αρχικές επενδύσεις, ανεξάρτητα από το μέγεθος του δικαιούχου. Στις ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης, οι ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται σε ΜΜΕ για οποιαδήποτε μορφή αρχικής επένδυσης. Οι ενισχύσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις χορηγούνται μόνο για αρχική επένδυση για νέα οικονομική δραστηριότητα στη συγκεκριμένη περιοχή.

4. Είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες δαπάνες:

- α) επενδυτικές δαπάνες σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού·
- β) το εκτιμώμενο μισθολογικό κόστος που προκύπτει από τη δημιουργία θέσεων εργασίας ως αποτέλεσμα αρχικής επένδυσης, υπολογιζόμενο σε περίοδο δύο ετών· ή
- γ) συνδυασμός των δαπανών που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β), εφόσον το συνολικό ποσό δεν υπερβαίνει το ποσό του α) ή του β), ανάλογα με το ποιο είναι μεγαλύτερο.

5. Η επένδυση διατηρείται στην περιοχή όπου χορηγείται η ενίσχυση για τουλάχιστον πέντε έτη, ή τουλάχιστον τρία έτη στην περίπτωση των ΜΜΕ, μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης. Αυτό δεν εμποδίζει την αντικατάσταση μονάδας ή εξοπλισμού που κατέστησαν παρωχημένα ή υπέστησαν βλάβες κατά την περίοδο αυτή, εφόσον η οικονομική δραστηριότητα διατηρείται στη συγκεκριμένη περιοχή κατά τη σχετική ελάχιστη απαιτούμενη περίοδο.

6. Τα αποκτώμενα στοιχεία ενεργητικού πρέπει να είναι καινούρια, εκτός αν αποκτώνται από ΜΜΕ ή αν πρόκειται για την απόκτηση επιχειρηματικής εγκατάστασης. Οι δαπάνες που συνδέονται με τη μίσθωση ενσώματων στοιχείων ενεργητικού μπορούν να λαμβάνονται υπόψη υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) για τα γήπεδα και τα κτίρια, η μίσθωση πρέπει να συνεχίζεται για τουλάχιστον πέντε έτη μετά την αναμενόμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης του επενδυτικού έργου στην περίπτωση μεγάλων επιχειρήσεων ή τρία έτη στην περίπτωση των ΜΜΕ·
- β) για τις μονάδες παραγωγής ή τα μηχανήματα, η μίσθωση πρέπει να λαμβάνει τη μορφή χρηματοδοτικής μίσθωσης και να περιλαμβάνει υποχρέωση αγοράς των στοιχείων ενεργητικού από τον δικαιούχο της ενίσχυσης κατά τη λήξη της περιόδου μίσθωσης.

Σε περίπτωση απόκτησης στοιχείων ενεργητικού επιχειρηματικής εγκατάστασης, κατά την έννοια του άρθρου 2 σημείο 49, λαμβάνονται υπόψη μόνον οι δαπάνες για την αγορά των στοιχείων ενεργητικού από τρίτους οι οποίοι δεν σχετίζονται με τον αγοραστή. Η συναλλαγή πραγματοποιείται υπό τους όρους της αγοράς. Στην περίπτωση που έχει ήδη χορηγηθεί ενίσχυση για την απόκτηση στοιχείων ενεργητικού πριν από την αγορά τους, το κόστος των εν λόγω στοιχείων ενεργητικού αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες που συνδέονται με την απόκτηση επιχειρηματικής εγκατάστασης. Όταν ένα μέλος της οικογένειας ή ένας υπάλληλος του αρχικού ιδιοκτήτη αναλαμβάνει μια μικρή επιχείρηση, δεν ισχύει ο όρος ότι τα στοιχεία ενεργητικού πρέπει να αγοράζονται από τρίτους που δεν σχετίζονται με τον αγοραστή. Η απόκτηση μετοχών δεν συνιστά αρχική επένδυση.

7. Όσον αφορά τις ενισχύσεις που χορηγούνται για την υλοποίηση θεμελιώδους αλλαγής στην παραγωγική διαδικασία, οι επιλέξιμες δαπάνες πρέπει να υπερβαίνουν τις αποσβέσεις των στοιχείων ενεργητικού που συνδέονται με τη δραστηριότητα που πρόκειται να εκσυγχρονιστεί κατά τη διάρκεια των τριών προηγούμενων οικονομικών ετών. Όσον αφορά ενισχύσεις που χορηγούνται για διαφοροποίηση υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης, οι επιλέξιμες δαπάνες πρέπει να υπερβαίνουν κατά τουλάχιστον 200 % τη λογιστική αξία των στοιχείων ενεργητικού που επαναχρησιμοποιούνται, όπως έχει καταγραφεί στο οικονομικό έτος που προηγείται της έναρξης των εργασιών.

8. Τα άυλα στοιχεία ενεργητικού είναι επιλέξιμα για τον υπολογισμό των επενδυτικών δαπανών, εφόσον πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) πρέπει να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά στην επιχειρηματική εγκατάσταση που λαμβάνει την ενίσχυση·
- β) πρέπει να είναι αποσβεστέα·
- γ) πρέπει να αγοράζονται σύμφωνα με τους όρους της αγοράς από τρίτους που δεν έχουν σχέση με τον αγοραστή και
- δ) πρέπει να περιλαμβάνονται στα στοιχεία ενεργητικού της επιχείρησης στην οποία χορηγείται η ενίσχυση και να παραμένουν συνδεδεμένα με το έργο για το οποίο χορηγείται η ενίσχυση επί τουλάχιστον πέντε έτη ή τρία έτη στην περίπτωση των ΜΜΕ.

Για τις μεγάλες επιχειρήσεις, οι δαπάνες άυλων στοιχείων ενεργητικού είναι επιλέξιμες μόνο μέχρι ανώτατου ποσοστού 50 % των συνολικών επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών για την αρχική επένδυση.

9. Όταν οι επιλέξιμες δαπάνες υπολογίζονται με βάση το εκτιμώμενο μισθολογικό κόστος, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 4 στοιχείο β), πρέπει να πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) το επενδυτικό έργο συνεπάγεται καθαρή αύξηση του αριθμού εργαζομένων στη συγκεκριμένη επιχειρηματική εγκατάσταση σε σύγκριση με τον μέσο όρο του προηγηθέντος δωδεκαμήνου. Αυτό σημαίνει ότι κάθε χαμένη θέση εργασίας αφαιρείται από τον εμφανή αριθμό των θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν κατά την περίοδο εκείνη·
- β) η πλήρωση κάθε θέσης εργασίας πραγματοποιείται εντός τριών ετών από την περάτωση των εργασιών· και
- γ) κάθε θέση εργασίας που δημιουργείται μέσω της επένδυσης διατηρείται στη συγκεκριμένη περιοχή για περίοδο τουλάχιστον πέντε ετών, ή τριών ετών σε περίπτωση ΜΜΕ, από την ημερομηνία πλήρωσης της θέσης για πρώτη φορά.

10. Οι περιφερειακές ενισχύσεις για την ανάπτυξη ευρυζωνικών δικτύων πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
- οι ενισχύσεις χορηγούνται μόνο σε περιοχές όπου δεν υπάρχει δίκτυο της ίδιας κατηγορίας (είτε βασικό ευρυζωνικό δίκτυο είτε δίκτυο πρόσβασης νέας γενιάς) και όπου το δίκτυο αυτό δεν είναι πιθανόν να αναπτυχθεί με εμπορικούς όρους εντός τριών ετών από την απόφαση για τη χορήγηση της ενίσχυσης·
 - ο φορέας εκμετάλλευσης του επιδοτούμενου δικτύου πρέπει να παρέχει υπηρεσίες ενεργητικής και παθητικής χονδρικής πρόσβασης υπό δίκαιους όρους και άνευ διακρίσεων, συμπεριλαμβανομένης της υλικής αποδεσμοποίησης στην περίπτωση δικτύων πρόσβασης νέας γενιάς· και
 - οι ενισχύσεις χορηγούνται βάσει ανταγωνιστικής διαδικασίας επιλογής.
11. Οι περιφερειακές ενισχύσεις για ερευνητικές υποδομές χορηγούνται μόνον αν συνοδεύονται από την υποχρέωση παροχής πρόσβασης στις ενισχυόμενες υποδομές σε διαφανή βάση και χωρίς διακρίσεις.
12. Η ένταση της ενίσχυσης, εκφραζόμενη σε ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης, δεν υπερβαίνει τη μέγιστη ένταση ενίσχυσης που προσδιορίζεται στον χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων ο οποίος ισχύει κατά την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης στη συγκεκριμένη περιοχή. Όταν η ένταση ενίσχυσης υπολογίζεται βάσει της παραγράφου 4 στοιχείο γ), η μέγιστη ένταση ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το πλέον ευνοϊκό ποσό που προκύπτει από την εφαρμογή της εν λόγω έντασης με βάση τις επενδυτικές δαπάνες ή το μισθολογικό κόστος. Για τα μεγάλα επενδυτικά έργα, το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το προσαρμοσμένο ποσό ενίσχυσης που υπολογίζεται σύμφωνα με τον μηχανισμό που ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 20.
13. Κάθε αρχική επένδυση του ίδιου δικαιούχου (σε επίπεδο ομίλου), η οποία αρχίζει εντός τριών ετών από την ημερομηνία έναρξης των εργασιών για άλλη ενισχυόμενη επένδυση στην ίδια περιφέρεια επιπέδου 3 της ονοματολογίας εδαφικών στατιστικών μονάδων, θεωρείται ότι ανήκει σε ενιαίο επενδυτικό έργο. Όταν το ενιαίο επενδυτικό έργο αποτελεί μεγάλο επενδυτικό έργο, το συνολικό ποσό της ενίσχυσης για το ενιαίο επενδυτικό έργο δεν υπερβαίνει το προσαρμοσμένο ποσό ενίσχυσης για μεγάλα επενδυτικά έργα.
14. Η οικονομική συμμετοχή του δικαιούχου της ενίσχυσης πρέπει να ανέρχεται σε τουλάχιστον 25 % των επιλέξιμων δαπανών, είτε μέσω ιδίων πόρων είτε μέσω εξωτερικής χρηματοδότησης, και με μορφή που δεν περιέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης. Στις εξόχως απόκεντρες περιοχές, επένδυση που πραγματοποιείται από ΜΜΕ μπορεί να λάβει ενίσχυση με μέγιστη ένταση ενίσχυσης άνω του 75 %. Στις περιπτώσεις αυτές, το υπόλοιπο καλύπτεται με οικονομική συμμετοχή του δικαιούχου της ενίσχυσης.
15. Όσον αφορά τις αρχικές επενδύσεις που συνδέονται με έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας που υπάγονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1299/2013, η ένταση ενίσχυσης της περιοχής στην οποία πραγματοποιείται η αρχική επένδυση ισχύει για όλους τους δικαιούχους που συμμετέχουν στο έργο. Εάν η αρχική επένδυση υλοποιείται σε δύο ή περισσότερες ενισχυόμενες περιοχές, ως μέγιστη ένταση ενίσχυσης ορίζεται εκείνη που εφαρμόζεται στην ενισχυόμενη περιοχή που παρουσιάζει τις υψηλότερες επιλέξιμες δαπάνες. Στις ενισχυόμενες περιοχές που είναι επιλέξιμες για ενίσχυση βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης, η παρούσα διάταξη εφαρμόζεται σε μεγάλες επιχειρήσεις μόνον αν η αρχική επένδυση αφορά νέα οικονομική δραστηριότητα.

Άρθρο 15

Περιφερειακές ενισχύσεις λειτουργίας

1. Τα καθεστώτα περιφερειακών ενισχύσεων λειτουργίας στις εξόχως απόκεντρες περιοχές και στις αραιοκατοικημένες περιοχές, όπως ορίζονται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του οικείου χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων που έχει εγκριθεί από την Επιτροπή σύμφωνα με την παράγραφο 161 των κατευθυντηρίων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα 2014-2020 ⁽¹⁾, συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Τα καθεστώτα περιφερειακών ενισχύσεων λειτουργίας αντισταθμίζουν:
- τις επιπρόσθετες δαπάνες μεταφοράς εμπορευμάτων που έχουν παραχθεί σε περιοχές επιλέξιμες για τη χορήγηση ενισχύσεων λειτουργίας, καθώς και τις επιπρόσθετες δαπάνες μεταφοράς εμπορευμάτων που υποβάλλονται σε περαιτέρω επεξεργασία σε αυτές τις περιοχές, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - οι δικαιούχοι ασκούν την παραγωγική δραστηριότητά τους στις περιοχές αυτές·
 - οι ενισχύσεις ποσοτικοποιούνται αντικειμενικά εκ των προτέρων με βάση κατ' αποκοπή ποσό ή ποσό ανά τόνο/χιλιόμετρο ή οποιαδήποτε άλλη σχετική μονάδα μέτρησης·
 - οι εν λόγω επιπρόσθετες δαπάνες μεταφοράς υπολογίζονται με βάση τη διανυθείσα διαδρομή των προϊόντων εντός των εθνικών συνόρων του οικείου κράτους μέλους, με χρήση μέσων μεταφοράς που παρουσιάζουν το χαμηλότερο κόστος για τον δικαιούχο. Για τις εξόχως απόκεντρες περιοχές και μόνο, οι επιπρόσθετες δαπάνες μεταφοράς εμπορευμάτων που υποβάλλονται σε περαιτέρω επεξεργασία σε αυτές τις περιοχές μπορούν να περιλαμβάνουν τις δαπάνες μεταφοράς προϊόντων από οποιοδήποτε τόπο παραγωγής τους προς τις περιοχές αυτές·

⁽¹⁾ ΕΕ C 209 της 23.7.2013, σ. 1.

- β) τις επιπρόσθετες δαπάνες λειτουργίας, εκτός των δαπανών μεταφοράς, που πραγματοποιούνται στις εξόχως απόκεντρες περιοχές ως άμεσο αποτέλεσμα ενός ή περισσότερων από τα μόνιμα μειονεκτήματα που αναφέρονται στο άρθρο 349 της Συνθήκης, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
- i) οι δικαιούχοι ασκούν την παραγωγική δραστηριότητά τους σε εξόχως απόκεντρη περιοχή·
 - ii) το ετήσιο ποσό ενίσχυσης ανά δικαιούχο για όλα τα καθεστώτα ενισχύσεων λειτουργίας δεν υπερβαίνει:
 - το 15 % της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας που δημιουργείται ετησίως από τον δικαιούχο στη συγκεκριμένη εξόχως απόκεντρη περιοχή· ή
 - το 25 % του ετήσιου κόστους εργασίας που φέρει ο δικαιούχος στη συγκεκριμένη εξόχως απόκεντρη περιοχή· ή
 - το 10 % του ετήσιου κύκλου εργασιών του δικαιούχου που πραγματοποιείται στη συγκεκριμένη εξόχως απόκεντρη περιοχή.
3. Η ένταση ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 100 % των επιλέξιμων επιπρόσθετων δαπανών που καθορίζονται στο παρόν άρθρο.

Υποτμήμα Β

Ενισχύσεις για την αστική ανάπτυξη

Άρθρο 16

Περιφερειακές ενισχύσεις για την αστική ανάπτυξη

1. Οι περιφερειακές ενισχύσεις για την αστική ανάπτυξη συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Τα έργα αστικής ανάπτυξης πρέπει να πληρούν τα ακόλουθα κριτήρια:
 - α) υλοποιούνται μέσω ταμείων αστικής ανάπτυξης σε ενισχυόμενες περιοχές·
 - β) συγχρηματοδοτούνται από τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία·
 - γ) υποστηρίζουν την εφαρμογή «ολοκληρωμένης στρατηγικής για τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη».
3. Η συνολική επένδυση σε ένα έργο αστικής ανάπτυξης στο πλαίσιο οποιουδήποτε μέτρου ενίσχυσης για την αστική ανάπτυξη δεν υπερβαίνει το ποσό των 20 εκατ. ευρώ.
4. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι συνολικές δαπάνες του έργου αστικής ανάπτυξης, στον βαθμό που είναι σύμφωνες με τα άρθρα 65 και 37 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾.
5. Οι ενισχύσεις που χορηγούνται από ταμείο αστικής ανάπτυξης στα επιλέξιμα έργα αστικής ανάπτυξης μπορούν να λάβουν τη μορφή ιδίων κεφαλαίων, οιονεί ιδίων κεφαλαίων, δανείων, εγγυήσεων ή συνδυασμού αυτών.
6. Οι ενισχύσεις για την αστική ανάπτυξη δημιουργούν μόχλευση επιπρόσθετων επενδύσεων από ιδιώτες επενδυτές στο επίπεδο των ταμείων αστικής ανάπτυξης ή των έργων αστικής ανάπτυξης, ούτως ώστε να επιτευχθεί συνολικό ποσό το οποίο ανέρχεται τουλάχιστον στο 30 % της συνολικής χρηματοδότησης που παρέχεται σε ένα έργο αστικής ανάπτυξης.
7. Οι ιδιώτες και δημόσιοι επενδυτές μπορούν να παρέχουν μετρητά ή συνεισφορά σε είδος ή συνδυασμό αμοιτέρων για την υλοποίηση του έργου αστικής ανάπτυξης. Η συνεισφορά σε είδος λαμβάνεται υπόψη σύμφωνα με την αγοραία της αξία, όπως πιστοποιείται από ανεξάρτητο ειδικευμένο εκτιμητή ή από δεόντως εξουσιοδοτημένο επίσημο φορέα.
8. Τα μέτρα αστικής ανάπτυξης πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - α) οι διαχειριστές των ταμείων αστικής ανάπτυξης επιλέγονται με ανοικτή, διαφανή και άνευ διακρίσεων διαδικασία υποβολής προσφορών σύμφωνα με το εφαρμοστέο ενωσιακό και εθνικό δίκαιο. Ειδικότερα, δεν πρέπει να γίνονται διακρίσεις μεταξύ των διαχειριστών ταμείων αστικής ανάπτυξης με βάση τον τόπο εγκατάστασης ή σύστασής τους σε οποιοδήποτε κράτος μέλος. Οι διαχειριστές ταμείων αστικής ανάπτυξης μπορούν να πληρούν προκαθορισμένα κριτήρια που δικαιολογούνται αντικειμενικά λόγω του χαρακτήρα των επενδύσεων·

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

- β) οι ανεξάρτητοι ιδιώτες επενδυτές επιλέγονται μέσω ανοικτής, διαφανούς και άνευ διακρίσεων διαδικασίας υποβολής προσφορών, σύμφωνα με το εφαρμοστέο ενωσιακό και εθνικό δίκαιο, με στόχο τον καθορισμό κατάλληλων ρυθμίσεων επιμερισμού του κινδύνου και της ανταμοιβής, βάσει των οποίων, για επενδύσεις εκτός των εγγυήσεων, προκρίνεται ο ασύμμετρος επιμερισμός των κερδών έναντι της προστασίας από κινδύνους ζημιών. Εάν οι ιδιώτες επενδυτές δεν έχουν επιλεγεί με τέτοια διαδικασία, το εύλογο ποσοστό απόδοσης για τους ιδιώτες επενδυτές προσδιορίζεται από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα που επιλέγεται με ανοικτή, διαφανή και άνευ διακρίσεων διαδικασία·
- γ) σε περίπτωση ασύμμετρου επιμερισμού των ζημιών μεταξύ των επενδυτών του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, η πρώτη ζημία που αναλαμβάνει ο επενδυτής του δημόσιου τομέα περιορίζεται στο 25 % κατ' ανώτατο όριο της συνολικής επένδυσης·
- δ) στην περίπτωση εγγυήσεων που χορηγούνται σε ιδιώτες επενδυτές στα έργα αστικής ανάπτυξης, το ποσοστό εγγυήσεων περιορίζεται στο 80 % και οι συνολικές ζημιές που αναλαμβάνει το κράτος μέλος περιορίζονται στο 25 % κατ' ανώτατο όριο του υποκείμενου εγγυημένου χαρτοφυλακίου·
- ε) οι επενδυτές επιτρέπεται να εκπροσωπούνται στα όργανα διακυβέρνησης του ταμείου αστικής ανάπτυξης, όπως το εποπτικό συμβούλιο ή η συμβουλευτική επιτροπή·
- στ) το ταμείο αστικής ανάπτυξης συγκροτείται σύμφωνα με τους ισχύοντες νόμους. Το κράτος μέλος προβλέπει διαδικασία δέουσας επιμέλειας, ώστε να διασφαλιστεί εμπορικά υγιής επενδυτική στρατηγική για τους σκοπούς της εφαρμογής του μέτρου ενίσχυσης για την αστική ανάπτυξη·
9. Η διαχείριση των ταμείων αστικής ανάπτυξης γίνεται με γνώμονα την εμπορική προοπτική και διασφαλίζει τη λήψη αποφάσεων χρηματοδότησης με κίνητρο την επίτευξη κέρδους. Τούτο θεωρείται ότι συμβαίνει όταν οι διαχειριστές του ταμείου αστικής ανάπτυξης πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
- α) οι διαχειριστές ταμείων αστικής ανάπτυξης είναι υποχρεωμένοι, βάσει νόμου ή σύμβασης, να ενεργούν με την επιμέλεια του επαγγελματία διαχειριστή και με καλή πίστη, καθώς και να αποφεύγουν τις συγκρούσεις συμφερόντων· εφαρμόζονται βέλτιστες πρακτικές και κανονιστική εποπτεία·
- β) η αμοιβή των διαχειριστών ταμείων αστικής ανάπτυξης είναι σύμφωνη με τις πρακτικές της αγοράς. Η απαίτηση αυτή θεωρείται ότι τηρείται εφόσον οι διαχειριστές επιλέγονται μέσω ανοικτής, διαφανούς και άνευ διακρίσεων διαδικασίας υποβολής προσφορών, με βάση αντικειμενικά κριτήρια που συνδέονται με την πείρα, την εμπειρογνώση και την επιχειρησιακή και χρηματοοικονομική ικανότητα·
- γ) οι διαχειριστές ταμείων αστικής ανάπτυξης αμείβονται σε συνάρτηση με τις επιδόσεις τους ή αναλαμβάνουν μέρος των επενδυτικών κινδύνων συμμετέχοντας στην επένδυση με ίδιους πόρους, ώστε τα συμφέροντά τους να εναρμονίζονται ανά πάσα στιγμή με τα συμφέροντα των δημόσιων επενδυτών·
- δ) οι διαχειριστές ταμείων αστικής ανάπτυξης σχεδιάζουν επενδυτική στρατηγική, κριτήρια και προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα των επενδύσεων σε έργα αστικής ανάπτυξης, καθορίζοντας εκ των προτέρων τη χρηματοοικονομική βιωσιμότητα, καθώς και τις προβλεπόμενες επιπτώσεις τους στην αστική ανάπτυξη·
- ε) υπάρχει σαφής και ρεαλιστική στρατηγική εξόδου για κάθε επένδυση ιδίων κεφαλαίων ή οιοσεί ιδίων κεφαλαίων.
10. Όταν το ταμείο αστικής ανάπτυξης παρέχει δάνεια ή εγγυήσεις για έργα αστικής ανάπτυξης, πρέπει να πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
- α) στην περίπτωση δανείου, το ονομαστικό ποσό του δανείου αυτού λαμβάνεται υπόψη κατά τον υπολογισμό του μέγιστου επενδυτικού ποσού για τους σκοπούς της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου·
- β) στην περίπτωση εγγύησης, το ονομαστικό ποσό του υποκείμενου δανείου λαμβάνεται υπόψη κατά τον υπολογισμό του μέγιστου επενδυτικού ποσού για τους σκοπούς της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου.
11. Το κράτος μέλος μπορεί να αναθέσει την εκτέλεση του μέτρου ενίσχυσης για την αστική ανάπτυξη σε εντεταλμένη οντότητα.

ΤΜΗΜΑ 2

Ενισχύσεις προς ΜΜΕ

Άρθρο 17

Επενδυτικές ενισχύσεις προς ΜΜΕ

1. Οι επενδυτικές ενισχύσεις προς ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται εντός ή εκτός του εδάφους της Ένωσης συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι ακόλουθες (μεμονωμένα ή συνδυαστικά):
 - α) οι δαπάνες επένδυσης σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού·
 - β) το εκτιμώμενο μισθολογικό κόστος των θέσεων εργασίας που δημιουργούνται άμεσα από το επενδυτικό έργο, υπολογιζόμενο για περίοδο δύο ετών.
3. Προκειμένου να θεωρηθεί ότι αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, μια επένδυση πρέπει να συνίσταται σε:
 - α) επένδυση σε ενσώματα και/ή άυλα στοιχεία ενεργητικού σε σχέση με τη δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης, την επέκταση υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης, τη διαφοροποίηση της παραγωγής μιας επιχειρηματικής εγκατάστασης με νέα επιπρόσθετα προϊόντα ή τη θεμελιώδη αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης, ή
 - β) την απόκτηση των στοιχείων ενεργητικού που ανήκουν σε επιχειρηματική εγκατάσταση, όταν πληρούνται οι εξής προϋποθέσεις:
 - η επιχειρηματική εγκατάσταση έχει κλείσει ή θα είχε κλείσει αν δεν είχε αγορασθεί,
 - τα στοιχεία ενεργητικού αγοράζονται από τρίτους που δεν έχουν σχέση με τον αγοραστή,
 - η συναλλαγή πραγματοποιείται υπό τους όρους της αγοράς.

Όταν ένα μέλος της οικογένειας ή ένας υπάλληλος του αρχικού ιδιοκτήτη αναλαμβάνει μια μικρή επιχείρηση, δεν ισχύει ο όρος ότι τα στοιχεία ενεργητικού πρέπει να αγοράζονται από τρίτους που δεν σχετίζονται με τον αγοραστή. Η απλή εξαγορά των μετοχών μιας επιχείρησης δεν συνιστά επένδυση.
4. Τα άυλα στοιχεία ενεργητικού πρέπει να πληρούν όλες τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - α) χρησιμοποιούνται αποκλειστικά στην επιχειρηματική εγκατάσταση στην οποία χορηγείται η ενίσχυση·
 - β) θεωρούνται αποσβεστέα στοιχεία ενεργητικού·
 - γ) αγοράζονται σύμφωνα με τους όρους της αγοράς από τρίτους που δεν έχουν σχέση με τον αγοραστή·
 - δ) περιλαμβάνονται στα στοιχεία ενεργητικού της επιχείρησης επί τουλάχιστον τρία έτη.
5. Οι θέσεις εργασίας που δημιουργούνται άμεσα από επενδυτικό έργο πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - α) δημιουργούνται εντός τριών ετών από την ολοκλήρωση της επένδυσης·
 - β) σημειώνεται καθαρή αύξηση του αριθμού εργαζομένων στη συγκεκριμένη επιχειρηματική εγκατάσταση, σε σύγκριση με τον μέσο όρο του προηγηθέντος δωδεκαμήνου·
 - γ) διατηρούνται για ελάχιστη περίοδο τριών ετών από την ημερομηνία πλήρωσης της θέσης για πρώτη φορά.
6. Η ένταση ενίσχυσης δεν υπερβαίνει:
 - α) το 20 % των επιλέξιμων δαπανών στην περίπτωση μικρών επιχειρήσεων·
 - β) το 10 % των επιλέξιμων δαπανών στην περίπτωση επιχειρήσεων μεσαίου μεγέθους.

Άρθρο 18

Ενισχύσεις για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜΜΕ

1. Οι ενισχύσεις για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜΜΕ συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 50 % των επιλέξιμων δαπανών.
3. Οι επιλέξιμες δαπάνες συνίστανται στο κόστος των συμβουλευτικών υπηρεσιών που παρέχονται από εξωτερικούς συμβούλους.
4. Οι εν λόγω υπηρεσίες δεν πρέπει να αποτελούν συνεχή ή περιοδική δραστηριότητα ούτε να συνδέονται με τις συνήθεις λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης, όπως τακτικές υπηρεσίες παροχής φορολογικών και νομικών συμβουλών ή διαφημιστικές υπηρεσίες.

Άρθρο 19

Ενισχύσεις για συμμετοχή ΜΜΕ σε εμπορικές εκθέσεις

1. Οι ενισχύσεις για τη συμμετοχή των ΜΜΕ σε εμπορικές εκθέσεις συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες μίσθωσης, εγκατάστασης και διαχείρισης περιπτέρου για τη συμμετοχή μιας επιχείρησης σε οποιαδήποτε εμπορική έκθεση.
3. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 50 % των επιλέξιμων δαπανών.

Άρθρο 20

Ενισχύσεις για την κάλυψη των δαπανών συνεργασίας των ΜΜΕ που συμμετέχουν σε έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας

1. Οι ενισχύσεις για την κάλυψη των δαπανών συνεργασίας οι οποίες επιβαρύνουν τις ΜΜΕ που συμμετέχουν σε έργα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας που καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες δαπάνες:
 - α) οι δαπάνες για την οργανωτική συνεργασία, περιλαμβανομένων των δαπανών προσωπικού και γραφείων στον βαθμό που έχουν σχέση με το έργο συνεργασίας·
 - β) οι δαπάνες για συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες που συνδέονται με τη συνεργασία και παρέχονται από εξωτερικούς συμβούλους και παρόχους υπηρεσιών·
 - γ) τα έξοδα μετακίνησης, οι δαπάνες εξοπλισμού και οι επενδυτικές δαπάνες που σχετίζονται άμεσα με το έργο, καθώς και οι αποσβέσεις των υλικότεχνικών μέσων και του εξοπλισμού που χρησιμοποιούνται άμεσα για το έργο.
3. Οι υπηρεσίες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στοιχείο β) δεν πρέπει να αποτελούν συνεχή ή περιοδική δραστηριότητα ούτε να συνδέονται με τις συνήθεις δαπάνες λειτουργίας της επιχείρησης, όπως τακτικές υπηρεσίες παροχής φορολογικών και νομικών συμβουλών ή τακτικές διαφημιστικές υπηρεσίες.
4. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 50 % των επιλέξιμων δαπανών.

ΤΜΗΜΑ 3

Ενισχύσεις για πρόσβαση ΜΜΕ σε χρηματοδότηση

Άρθρο 21

Ενισχύσεις για τη χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου

1. Τα καθεστάτα ενισχύσεων για τη χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου υπέρ των ΜΜΕ συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Στο επίπεδο των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών, οι ενισχύσεις για τη χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου προς ανεξάρτητους ιδιώτες επενδυτές μπορούν να λαμβάνουν μία από τις ακόλουθες μορφές:
 - α) ίδια κεφάλαια ή οιονεί ίδια κεφάλαια, ή επενδυτική χορηγία για την παροχή επενδύσεων χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου άμεσα ή έμμεσα σε επιλέξιμες επιχειρήσεις·
 - β) δάνεια για την παροχή επενδύσεων χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου άμεσα ή έμμεσα σε επιλέξιμες επιχειρήσεις·
 - γ) εγγυήσεις για την κάλυψη των ζημιών από τις επενδύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου που παρέχονται άμεσα ή έμμεσα σε επιλέξιμες επιχειρήσεις.

3. Στο επίπεδο των ανεξάρτητων ιδιωτών επενδυτών, οι ενισχύσεις για τη χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου μπορούν να λαμβάνουν τις μορφές που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου ή τη μορφή φορολογικών κινήτρων για ιδιώτες επενδυτές που είναι φυσικά πρόσωπα τα οποία παρέχουν άμεση ή έμμεση χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου σε επιλέξιμες επιχειρήσεις.
4. Στο επίπεδο των επιλέξιμων επιχειρήσεων, οι ενισχύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου μπορούν να λαμβάνουν τη μορφή επενδύσεων ιδίων ή οιονεί ιδίων κεφαλαίων, δανείων, εγγυήσεων ή συνδυασμού αυτών.
5. Οι επιλέξιμες επιχειρήσεις είναι επιχειρήσεις που, τη στιγμή της αρχικής επένδυσης για τη χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου, αποτελούν μη εισηγμένες ΜΜΕ και πληρούν τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
- α) δεν ασκούν δραστηριότητες σε καμία αγορά·
 - β) ασκούν δραστηριότητες σε οποιαδήποτε αγορά λιγότερο από 7 έτη μετά την πρώτη εμπορική τους πώληση·
 - γ) χρειάζονται αρχική επένδυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου η οποία, βάσει επιχειρηματικού σχεδίου που καταρτίζεται για τη διείσδυση σε νέα γεωγραφική αγορά ή αγορά προϊόντος, είναι υψηλότερη του 50 % του μέσου ετήσιου κύκλου εργασιών τους κατά τα προηγούμενα 5 έτη.
6. Η ενίσχυση για τη χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου μπορεί επίσης να καλύπτει επενδύσεις συνέχειας που πραγματοποιούνται σε επιλέξιμες επιχειρήσεις, ακόμη και μετά την επταετή περίοδο που αναφέρεται στην παράγραφο 5 στοιχείο β), εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες σωρευτικές προϋποθέσεις:
- α) δεν γίνεται υπέρβαση του συνολικού ποσού της χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου που αναφέρεται στην παράγραφο 9·
 - β) η δυνατότητα επενδύσεων συνέχειας είχε προβλεφθεί στο αρχικό επιχειρηματικό σχέδιο·
 - γ) η επιχείρηση που λαμβάνει επενδύσεις συνέχειας δεν έχει συνδεθεί, κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 3 του παραρτήματος Ι, με άλλη επιχείρηση εκτός από τον ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό ή τον ανεξάρτητο ιδιώτη επενδυτή που παρέχει κεφάλαια χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου στο πλαίσιο του μέτρου, εκτός εάν η νέα οντότητα πληροί τις προϋποθέσεις του ορισμού των ΜΜΕ.
7. Όσον αφορά τις επενδύσεις ιδίων κεφαλαίων ή οιονεί ιδίων κεφαλαίων στις επιλέξιμες επιχειρήσεις, το μέτρο χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου μπορεί να παρέχει στήριξη για κεφάλαιο αντικατάστασης μόνον εφόσον το τελευταίο συνδυάζεται με νέο κεφάλαιο, το οποίο αντιπροσωπεύει τουλάχιστον το 50 % κάθε επενδυτικού κύκλου στις επιλέξιμες επιχειρήσεις.
8. Όσον αφορά τις επενδύσεις ιδίων κεφαλαίων ή οιονεί ιδίων κεφαλαίων που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στοιχείο α), το συνολικό ποσό των εισφορών κεφαλαίου και του μη καταβεβλημένου δεσμευμένου κεφαλαίου του ενδιάμεσου χρηματοπιστωτικού οργανισμού που χρησιμοποιείται για σκοπούς διαχείρισης της ρευστότητας δεν μπορεί να υπερβαίνει το 30 %.
9. Το συνολικό ποσό της χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου που αναφέρεται στην παράγραφο 4 δεν υπερβαίνει τα 15 εκατ. ευρώ ανά επιλέξιμη επιχείρηση, στο πλαίσιο οποιουδήποτε μέτρου χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου.
10. Τα μέτρα χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου που συνίστανται σε επενδύσεις ιδίων κεφαλαίων, οιονεί ιδίων κεφαλαίων ή δανείων υπέρ των επιλέξιμων επιχειρήσεων πρέπει να δημιουργούν μόχλευση επιπρόσθετων κεφαλαίων από ανεξάρτητους ιδιώτες επενδυτές στο επίπεδο των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών ή των επιλέξιμων επιχειρήσεων, ούτως ώστε ο συνολικός συντελεστής ιδιωτικής συμμετοχής να ανέρχεται στα ακόλουθα ελάχιστα όρια:
- α) στο 10 % της χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου των επιλέξιμων επιχειρήσεων πριν από την πρώτη εμπορική τους πώληση σε οιαδήποτε αγορά·
 - β) στο 40 % της χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου των επιλέξιμων επιχειρήσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 5 στοιχείο β) του παρόντος άρθρου·
 - γ) στο 60 % της χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου για τις επενδύσεις που πραγματοποιούνται στις επιλέξιμες επιχειρήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 5 στοιχείο γ) και για επενδύσεις συνέχειας στις επιλέξιμες επιχειρήσεις μετά την επταετή περίοδο που αναφέρεται στην παράγραφο 5 στοιχείο β).
11. Όταν το μέτρο χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου υλοποιείται μέσω ενδιάμεσου χρηματοπιστωτικού οργανισμού που απευθύνεται σε επιλέξιμες επιχειρήσεις σε διαφορετικά στάδια ανάπτυξης, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 10, και δεν προβλέπει συμμετοχή ιδιωτικών κεφαλαίων στο επίπεδο των επιλέξιμων επιχειρήσεων, ο ενδιάμεσος χρηματοπιστωτικός οργανισμός πρέπει να επιτυγχάνει συνολικό ποσοστό ιδιωτικής συμμετοχής που αντιπροσωπεύει τουλάχιστον τον σταθμισμένο μέσο όρο βάσει του όγκου των επιμέρους επενδύσεων στο υποκείμενο χαρτοφυλάκιο και που προκύπτει από την εφαρμογή των ελάχιστων ποσοστών συμμετοχής σε τέτοιες επενδύσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 10.
12. Το μέτρο χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου δεν εισάγει διακρίσεις μεταξύ των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών με βάση τον τόπο εγκατάστασης ή σύστασής τους σε οποιοδήποτε κράτος μέλος. Οι ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί μπορούν να πληρούν προκαθορισμένα κριτήρια που δικαιολογούνται αντικειμενικά λόγω του χαρακτήρα των επενδύσεων.

13. Το μέτρο χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου πρέπει να πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
- α) υλοποιείται μέσω ενός ή περισσότερων ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών, με εξαίρεση τα φορολογικά κίνητρα για τους ιδιώτες επενδυτές όσον αφορά τις άμεσες επενδύσεις που πραγματοποιούν σε επιλέξιμες επιχειρήσεις·
 - β) οι ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, καθώς και οι επενδυτές ή οι διαχειριστές κεφαλαίων, επιλέγονται μέσω ανοικτής, διαφανούς και άνευ διακρίσεων διαδικασίας, σύμφωνα με το εφαρμοστέο ενωσιακό και εθνικό δίκαιο, με στόχο τον καθορισμό κατάλληλων ρυθμίσεων επιμερισμού του κινδύνου και της ανταμοιβής, βάσει των οποίων, για επενδύσεις εκτός των εγγυήσεων, προκρίνεται ο ασύμμετρος επιμερισμός των κερδών έναντι της προστασίας από κινδύνους ζημιών·
 - γ) σε περίπτωση ασύμμετρου επιμερισμού των ζημιών μεταξύ των επενδυτών του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, η πρώτη ζημία που αναλαμβάνει ο επενδυτής του δημόσιου τομέα περιορίζεται στο 25 % κατ' ανώτατο όριο της συνολικής επένδυσης·
 - δ) στην περίπτωση εγγυήσεων που εμπίπτουν στο σημείο 2 στοιχείο γ), το ποσοστό εγγυήσεων περιορίζεται στο 80 % και οι συνολικές ζημίες που αναλαμβάνονται από ένα κράτος μέλος περιορίζονται στο 25 % κατ' ανώτατο όριο του υποκείμενου εγγυημένου χαρτοφυλακίου· Μόνο οι εγγυήσεις που καλύπτουν τις αναμενόμενες ζημίες του υποκείμενου εγγυημένου χαρτοφυλακίου μπορούν να παρέχονται δωρεάν· Όταν μια εγγύηση περιλαμβάνει επίσης την κάλυψη μη αναμενόμενων ζημιών, ο ενδιάμεσος χρηματοπιστωτικός οργανισμός καταβάλλει, επί του μέρους της εγγύησης που καλύπτει τις ζημίες αυτές, προμήθεια εγγύησης σύμφωνη με την αγορά·
14. Τα μέτρα χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου εξασφαλίζουν τη λήψη αποφάσεων χρηματοδότησης με γνώμονα την κερδοφορία. Τούτο θεωρείται ότι ισχύει όταν πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
- α) οι ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί συγκροτούνται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία·
 - β) το κράτος μέλος ή η εντεταλμένη οντότητα στην οποία έχει ανατεθεί η εφαρμογή του μέτρου προβλέπει διαδικασία δέουσας επιμέλειας, ώστε να διασφαλιστεί εμπορικά υγιής επενδυτική στρατηγική για τους σκοπούς της εφαρμογής του μέτρου χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, συμπεριλαμβανομένης κατάλληλης πολιτικής για τη διαφοροποίηση του κινδύνου, η οποία στοχεύει στην επίτευξη οικονομικής βιωσιμότητας και αποδοτικής κλίμακας ως προς το μέγεθος και το πεδίο εδαφικής εφαρμογής του σχετικού επενδυτικού χαρτοφυλακίου·
 - γ) η χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου που παρέχεται στις επιλέξιμες επιχειρήσεις βασίζεται σε βιώσιμο επιχειρηματικό σχέδιο, το οποίο περιέχει λεπτομέρειες σχετικά με το προϊόν, τις πωλήσεις και την εξέλιξη της κερδοφορίας και καθορίζει την εκ των προτέρων χρηματοοικονομική βιωσιμότητα·
 - δ) υπάρχει σαφής και ρεαλιστική στρατηγική εξόδου για κάθε επένδυση ιδίων κεφαλαίων ή οιονεί ιδίων κεφαλαίων·
15. Η διαχείριση των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών γίνεται με γνώμονα την εμπορική προοπτική. Η απαίτηση αυτή θεωρείται ότι ικανοποιείται, όταν ο ενδιάμεσος χρηματοπιστωτικός οργανισμός και, ανάλογα με τον τύπο του μέτρου χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, ο διαχειριστής του ταμείου, πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
- α) είναι υποχρεωμένοι, βάσει νόμου ή σύμβασης, να ενεργούν με την επιμέλεια του επαγγελματία διαχειριστή και με καλή πίστη, καθώς και να αποφεύγουν τις συγκρούσεις συμφερόντων· εφαρμόζονται βέλτιστες πρακτικές και κανονιστική εποπτεία·
 - β) η αμοιβή τους είναι σύμφωνη με τις πρακτικές της αγοράς. Η απαίτηση αυτή θεωρείται ότι τηρείται εφόσον ο διαχειριστής ή ο ενδιάμεσος χρηματοπιστωτικός οργανισμός επιλέγεται μέσω ανοικτής, διαφανούς και άνευ διακρίσεων διαδικασίας επιλογής, με βάση αντικειμενικά κριτήρια που συνδέονται με την πείρα, την εμπειρογνώσια και την επιχειρησιακή και χρηματοοικονομική ικανότητα·
 - γ) αμείβονται σε συνάρτηση με τις επιδόσεις τους ή αναλαμβάνουν μέρος των επενδυτικών κινδύνων συμμετέχοντας στην επένδυση με ίδιους πόρους, ώστε τα συμφέροντά τους να εναρμονίζονται ανά πάσα στιγμή με τα συμφέροντα του δημόσιου επενδυτή·
 - δ) καθορίζουν μια επενδυτική στρατηγική, τα κριτήρια και το προτεινόμενο επενδυτικό χρονοδιάγραμμα·
 - ε) οι επενδυτές επιτρέπεται να εκπροσωπούνται στα όργανα διακυβέρνησης του ταμείου επενδύσεων, όπως το εποπτικό συμβούλιο ή η συμβουλευτική επιτροπή·
16. Ένα μέτρο χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου που παρέχει εγγυήσεις ή δάνεια σε επιλέξιμες επιχειρήσεις πρέπει να πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
- α) ως αποτέλεσμα του μέτρου, ο ενδιάμεσος χρηματοπιστωτικός οργανισμός αναλαμβάνει επενδύσεις που δεν θα είχαν πραγματοποιηθεί ή θα είχαν πραγματοποιηθεί σε περιορισμένο βαθμό ή με διαφορετικό τρόπο χωρίς την ενίσχυση. Ο ενδιάμεσος χρηματοπιστωτικός οργανισμός είναι σε θέση να αποδείξει ότι χρησιμοποιεί μηχανισμό που διασφαλίζει ότι όλα τα πλεονεκτήματα μετακλίνονται όσο το δυνατόν περισσότερο στους τελικούς δικαιούχους, υπό μορφή σημαντικότερων όγκων χρηματοδότησης, χαρτοφυλακίων υψηλότερου κινδύνου, χαμηλότερων απαιτήσεων για εξασφαλίσεις, χαμηλότερων προμηθειών εγγυήσεων ή χαμηλότερων επιτοκίων·

- β) στην περίπτωση δανείου, το ονομαστικό ποσό του δανείου αυτού λαμβάνεται υπόψη κατά τον υπολογισμό του μέγιστου επενδυτικού ποσού για τους σκοπούς της παραγράφου 9·
- γ) στην περίπτωση εγγυήσεων, το ονομαστικό ποσό του υποκείμενου δανείου λαμβάνεται υπόψη κατά τον υπολογισμό του μέγιστου επενδυτικού ποσού για τους σκοπούς της παραγράφου 9. Η εγγύηση δεν υπερβαίνει το 80 % του υποκείμενου δανείου.
17. Το κράτος μέλος μπορεί να αναθέσει την εκτέλεση του μέτρου χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου σε εντεταλμένη οντότητα.
18. Οι ενισχύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου προς ΜΜΕ που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις της παραγράφου 5 συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον:
- α) στο επίπεδο των ΜΜΕ, η ενίσχυση πληροί τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1407/2013· και
- β) πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις που καθορίζονται στο παρόν άρθρο, με εξαίρεση εκείνων που προβλέπονται στις παραγράφους 5, 6, 9, 10 και 11· και
- γ) τα μέτρα χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου που συνίστανται σε επενδύσεις με τη μορφή ιδίων κεφαλαίων, οιονεί ιδίων κεφαλαίων ή δανείων υπέρ των επιλέξιμων επιχειρήσεων δημιουργούν μόχλευση επιπρόσθετων κεφαλαίων από ανεξάρτητους ιδιώτες επενδυτές στο επίπεδο των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών ή των ΜΜΕ, ούτως ώστε το συνολικό ποσοστό ιδιωτικής συμμετοχής να ανέρχεται τουλάχιστον στο 60 % της χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου που παρέχεται στις ΜΜΕ.

Άρθρο 22

Ενισχύσεις για νεοσύστατες επιχειρήσεις

1. Τα καθεστάτα ενισχύσεων εκκίνησης συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Είναι επιλέξιμες οι μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο μικρές επιχειρήσεις, έως και πέντε έτη μετά την καταχώρισή τους, οι οποίες δεν έχουν προβεί ακόμη σε διανομή κερδών και δεν έχουν συσταθεί μέσω συγχώνευσης. Για τις επιλέξιμες επιχειρήσεις που δεν υπόκεινται σε καταχώριση, η πενταετής περίοδος επιλεξιμότητας μπορεί να θεωρηθεί ότι αρχίζει από τη στιγμή που η επιχείρηση είτε αρχίζει την οικονομική της δραστηριότητα ή καθίσταται υπόχρεη καταβολής φόρου για την οικονομική της δραστηριότητα.
3. Οι ενισχύσεις εκκίνησης λαμβάνουν τις ακόλουθες μορφές:
- α) δάνεια με επιτόκια που δεν ανταποκρίνονται στα επιτόκια της αγοράς, διάρκειας δέκα ετών και ανώτατου ονομαστικού ποσού 1 εκατ. ευρώ ή 1,5 εκατ. ευρώ για επιχειρήσεις εγκατεστημένες σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης ή 2 εκατ. ευρώ για επιχειρήσεις εγκατεστημένες σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης. Για δάνεια με διάρκεια μεταξύ 5 και 10 ετών τα ανώτατα ποσά μπορούν να προσαρμοστούν με τον πολλαπλασιασμό των προαναφερόμενων ποσών επί τον λόγο μεταξύ δέκα ετών και της πραγματικής διάρκειας του δανείου. Για δάνεια με διάρκεια κάτω των 5 ετών, το ανώτατο ποσό είναι το ίδιο με εκείνο των δανείων διάρκειας 5 ετών·
- β) εγγυήσεις με προμήθειες που δεν ανταποκρίνονται στις συνθήκες της αγοράς, διάρκειας δέκα ετών και για τις οποίες το ανώτατο εγγυημένο ποσό δεν υπερβαίνει 1,5 εκατ. ευρώ ή 2,25 εκατ. ευρώ για τις επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης ή 3 εκατ. ευρώ για επιχειρήσεις εγκατεστημένες σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης. Για εγγυήσεις με διάρκεια μεταξύ 5 και 10 ετών, τα ανώτατα εγγυημένα ποσά μπορούν να προσαρμοστούν με τον πολλαπλασιασμό των προαναφερόμενων ποσών επί τον λόγο μεταξύ δέκα ετών και της πραγματικής διάρκειας της εγγύησης. Για εγγυήσεις με διάρκεια κάτω των 5 ετών, το ανώτατο εγγυημένο ποσό είναι το ίδιο με εκείνο των εγγυήσεων διάρκειας 5 ετών. Η εγγύηση δεν υπερβαίνει το 80 % του υποκείμενου δανείου·
- γ) επιχορηγήσεις, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων ιδίων ή οιονεί ιδίων κεφαλαίων και μειώσεις επιτοκίων και προμηθειών εγγυήσεων των οποίων το μέγιστο ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης δεν υπερβαίνει 0,4 εκατ. ευρώ ή 0,6 εκατ. ευρώ για επιχειρήσεις εγκατεστημένες σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης ή 0,8 εκατ. ευρώ για επιχειρήσεις εγκατεστημένες σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης.
4. Ένας δικαιούχος μπορεί να λάβει στήριξη μέσω συνδυασμών των μέσων ενισχύσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, με την προϋπόθεση ότι η αναλογία του ποσού που χορηγείται με ένα από τα μέσα αυτά, υπολογισμένη με βάση το μέγιστο επιτρεπόμενο ποσό ενίσχυσης για το εν λόγω μέσο, λαμβάνεται υπόψη για να προσδιοριστεί το υπόλοιπο ποσοστό του μέγιστου επιτρεπόμενου ποσού ενίσχυσης για τα άλλα μέσα που αποτελούν μέρος ενός συνδυασμού μέσων.
5. Για τις μικρές και καινοτόμες επιχειρήσεις, τα ανώτατα ποσά που καθορίζονται στην παράγραφο 3 μπορούν να διπλασιαστούν.

Άρθρο 23

Ενισχύσεις για εναλλακτικές πλατφόρμες διαπραγμάτευσης που ειδικεύονται στις ΜΜΕ

1. Οι ενισχύσεις για εναλλακτικές πλατφόρμες διαπραγμάτευσης που ειδικεύονται στις ΜΜΕ συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Σε περίπτωση που ο φορέας εκμετάλλευσης της πλατφόρμας είναι μικρή επιχείρηση, το μέτρο ενίσχυσης μπορεί να λάβει τη μορφή ενίσχυσης εκκίνησης προς τον φορέα εκμετάλλευσης της πλατφόρμας και στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται οι όροι του άρθρου 22.

Τα μέτρα ενίσχυσης μπορούν επίσης να λάβουν τη μορφή φορολογικών κινήτρων για ανεξάρτητους ιδιώτες επενδυτές που είναι φυσικά πρόσωπα, σε ό,τι αφορά τις επενδύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου που πραγματοποιούνται μέσω εναλλακτικής πλατφόρμας διαπραγμάτευσης σε επιχειρήσεις επιλέξιμες υπό τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 21.

Άρθρο 24

Ενισχύσεις για δαπάνες διερεύνησης

1. Οι ενισχύσεις για δαπάνες διερεύνησης συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Είναι επιλέξιμες οι δαπάνες για την αρχική διαλογή και τον επίσημο έλεγχο με τη δέουσα επιμέλεια από διευθυντές ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών ή επενδυτών για τον εντοπισμό επιλέξιμων επιχειρήσεων σύμφωνα με τα άρθρα 21 και 22.

3. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 50 % των επιλέξιμων δαπανών.

ΤΜΗΜΑ 4

Ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη και καινοτομία

Άρθρο 25

Ενισχύσεις για έργα έρευνας και ανάπτυξης

1. Οι ενισχύσεις για έργα έρευνας και ανάπτυξης συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Το ενισχυόμενο μέρος του έργου έρευνας και ανάπτυξης πρέπει να εμπίπτει πλήρως σε μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες κατηγορίες:

- α) βασική έρευνα·
- β) βιομηχανική έρευνα·
- γ) πειραματική ανάπτυξη·
- δ) μελέτες σκοπιμότητας.

3. Οι επιλέξιμες δαπάνες των έργων έρευνας και ανάπτυξης αφορούν συγκεκριμένη κατηγορία έρευνας και ανάπτυξης και είναι οι εξής:

- α) δαπάνες προσωπικού: ερευνητές, τεχνικοί και λοιπό υποστηρικτικό προσωπικό στον βαθμό που απασχολούνται στο έργο·
- β) δαπάνες οργάνων και εξοπλισμού, στον βαθμό και για όσο χρόνο χρησιμοποιούνται για το έργο· Όταν τα όργανα και ο εξοπλισμός δεν χρησιμοποιούνται καθ' όλη τη διάρκεια ζωής τους για το έργο, επιλέξιμες θεωρούνται μόνον οι δαπάνες απόσβεσης που αντιστοιχούν στη διάρκεια του έργου, οι οποίες υπολογίζονται με βάση τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές·

- γ) δαπάνες για κτίρια και γήπεδα, στον βαθμό και για όσον χρόνο χρησιμοποιούνται για το έργο. Όσον αφορά τα κτίρια, επιλέξιμες θεωρούνται μόνον οι δαπάνες απόσβεσης που αντιστοιχούν στη διάρκεια του έργου, οι οποίες υπολογίζονται με βάση τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές. Για τα γήπεδα, είναι επιλέξιμες οι δαπάνες εμπορικής μεταβίβασης ή οι όντως καταβληθείσες κεφαλαιουχικές δαπάνες·
- δ) δαπάνες για έρευνα επί συμβάσει, γνώσεις και διπλώματα ευρεσιτεχνίας που αγοράστηκαν ή ελήφθησαν με άδεια εκμετάλλευσης από εξωτερικές πηγές με τήρηση της αρχής των ίσων αποστάσεων, καθώς και δαπάνες για συμβουλευτικές και ισοδύναμες υπηρεσίες χρησιμοποιούμενες αποκλειστικά για το έργο·
- ε) πρόσθετα γενικά έξοδα και λοιπές λειτουργικές δαπάνες, συμπεριλαμβανομένου του κόστους υλικών, εφοδίων και συναφών προϊόντων, που είναι άμεσο αποτέλεσμα του έργου.
4. Επιλέξιμες δαπάνες για τις μελέτες σκοπιμότητας είναι οι δαπάνες διεξαγωγής της μελέτης.
5. Η ένταση ενίσχυσης για κάθε δικαιούχο δεν υπερβαίνει:
- α) το 100 % των επιλέξιμων δαπανών για τη βασική έρευνα·
- β) το 50 % των επιλέξιμων δαπανών για τη βιομηχανική έρευνα·
- γ) το 25 % των επιλέξιμων δαπανών για την πειραματική ανάπτυξη·
- δ) το 50 % των επιλέξιμων δαπανών για τις μελέτες σκοπιμότητας.
6. Η ένταση της ενίσχυσης για τη βιομηχανική έρευνα και την πειραματική ανάπτυξη μπορεί να αυξηθεί μέχρι το 80 % των επιλέξιμων δαπανών κατ' ανώτατο όριο ως εξής:
- α) κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες για τις μεσαίες επιχειρήσεις και κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες για τις μικρές επιχειρήσεις·
- β) κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες, εάν πληρούνται μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
- i) το έργο προβλέπει πραγματική συνεργασία:
- μεταξύ επιχειρήσεων από τις οποίες τουλάχιστον μία είναι ΜΜΕ ή πραγματοποιείται σε τουλάχιστον δύο κράτη μέλη ή σε ένα κράτος μέλος και σε ένα συμβαλλόμενο μέρος της συμφωνίας ΕΟΧ και καμία μεμονωμένη επιχείρηση δεν φέρει άνω του 70 % των επιλέξιμων δαπανών, ή
 - μεταξύ μιας επιχείρησης και ενός ή περισσότερων οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσεων, οι οποίοι φέρουν τουλάχιστον το 10 % των επιλέξιμων δαπανών και έχουν δικαίωμα να δημοσιεύουν τα αποτελέσματα των ερευνών τους·
- ii) τα αποτελέσματα του έργου διαδίδονται ευρέως μέσω συνεδρίων, δημοσιεύσεων, αποθητηρίων ελεύθερης πρόσβασης ή μέσω δωρεάν λογισμικού ή λογισμικού ανοικτής πηγής.
7. Η ένταση της ενίσχυσης για μελέτες σκοπιμότητας μπορεί να αυξηθεί κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες για τις μεσαίες επιχειρήσεις και κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες για τις μικρές επιχειρήσεις.

Άρθρο 26

Επενδυτικές ενισχύσεις για ερευνητικές υποδομές

1. Οι ενισχύσεις για την κατασκευή ή την αναβάθμιση ερευνητικών υποδομών που ασκούν οικονομικές δραστηριότητες συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Όταν μια ερευνητική υποδομή ασκεί τόσο οικονομικές όσο και μη οικονομικές δραστηριότητες, η χρηματοδότηση, οι δαπάνες και τα έσοδα κάθε τύπου δραστηριότητας δηλώνονται χωριστά, με βάση αρχές αναλυτικής λογιστικής που εφαρμόζονται με συνέπεια και δικαιολογούνται αντικειμενικά.
3. Η τιμή που χρεώνεται για τη λειτουργία ή τη χρήση της υποδομής αντιστοιχεί στην τιμή της αγοράς.
4. Η πρόσβαση στην υποδομή είναι ανοικτή σε διάφορους χρήστες και παρέχεται με διαφάνεια και άνευ διακρίσεων. Επιχειρήσεις που έχουν χρηματοδοτήσει τουλάχιστον το 10 % των επενδυτικών δαπανών της υποδομής μπορούν να έχουν προτιμησιακή πρόσβαση με ευνοϊκότερους όρους. Για να αποφεύγεται η υπεραντιστάθμιση, αυτή η πρόσβαση είναι ανάλογη προς τη συμβολή της επιχείρησης στις επενδυτικές δαπάνες και οι όροι της δημοσιοποιούνται.

5. Είναι επιλέξιμες οι επενδυτικές δαπάνες σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού.
6. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 50 % των επιλέξιμων δαπανών.
7. Όταν μια ερευνητική υποδομή λαμβάνει δημόσια χρηματοδότηση τόσο για οικονομικές όσο και για μη οικονομικές δραστηριότητες, τα κράτη μέλη θέτουν σε εφαρμογή μηχανισμό παρακολούθησης και ανάκτησης, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι δεν υπάρχει υπέρβαση της ισχύουσας έντασης ενίσχυσης ως αποτέλεσμα αύξησης του μεριδίου των οικονομικών δραστηριοτήτων σε σύγκριση με την κατάσταση που προβλεπόταν κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης.

Άρθρο 27

Ενισχύσεις για συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας

1. Οι ενισχύσεις για συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Η ενίσχυση για συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας χορηγείται αποκλειστικά στις νομικές οντότητες που διαχειρίζονται τους εν λόγω σχηματισμούς (οργάνωση συνεργατικών σχηματισμών).
3. Η πρόσβαση στις εγκαταστάσεις, στον εξοπλισμό και στις δραστηριότητες του συνεργατικού σχηματισμού είναι ανοικτή σε διάφορους χρήστες και παρέχεται με διαφάνεια και άνευ διακρίσεων. Οι επιχειρήσεις που έχουν χρηματοδοτήσει τουλάχιστον 10 % των επενδυτικών δαπανών του συνεργατικού σχηματισμού καινοτομίας μπορούν να έχουν προτιμησιακή πρόσβαση με ευνοϊκότερους όρους. Για να αποφεύγεται η υπεραντισταθμισμό, αυτή η πρόσβαση είναι ανάλογη προς τη συμβολή της επιχείρησης στις επενδυτικές δαπάνες και οι όροι της δημοσιοποιούνται.
4. Τα τέλη που χρεώνονται για τη χρήση του εξοπλισμού του συνεργατικού σχηματισμού και τη συμμετοχή στις δραστηριότητες του αντιστοιχούν στην τιμή της αγοράς ή αντικατοπτρίζουν το σχετικό κόστος.
5. Μπορούν να χορηγηθούν επενδυτικές ενισχύσεις για την κατασκευή ή την αναβάθμιση συνεργατικών σχηματισμών καινοτομίας. Είναι επιλέξιμες οι επενδυτικές δαπάνες σε άυλα και ενσώματα στοιχεία ενεργητικού.
6. Η ένταση των επενδυτικών ενισχύσεων για συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας δεν υπερβαίνει το 50 % των επιλέξιμων δαπανών. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες για συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας εγκατεστημένους σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης και κατά 5 εκατοστιαίες μονάδες για συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας εγκατεστημένους σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης.
7. Μπορούν να χορηγηθούν ενισχύσεις λειτουργίας για τη λειτουργία συνεργατικών σχηματισμών καινοτομίας, για διάστημα που δεν υπερβαίνει τα δέκα έτη.
8. Επιλέξιμες δαπάνες των ενισχύσεων λειτουργίας για συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας είναι οι δαπάνες προσωπικού και οι διοικητικές δαπάνες (συμπεριλαμβανομένων των γενικών εξόδων) σχετικά με:
 - α) τον συντονισμό του συνεργατικού σχηματισμού για τη διευκόλυνση της συνεργασίας, την ανταλλαγή πληροφοριών και την παροχή ή τη διάθεση των εξειδικευμένων και εξατομικευμένων υπηρεσιών υποστήριξης των επιχειρήσεων·
 - β) την προβολή του συνεργατικού σχηματισμού για την αύξηση της συμμετοχής νέων επιχειρήσεων ή οργανισμών, καθώς και για την αύξηση της προβολής του σχηματισμού·
 - γ) τη διαχείριση των εγκαταστάσεων του συνεργατικού σχηματισμού, την οργάνωση προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης, εργαστηρίων και συνεδρίων για τη στήριξη της διάδοσης των γνώσεων και της δικτύωσης και της διεθνούς συνεργασίας.
9. Η ένταση της ενίσχυσης για τις ενισχύσεις λειτουργίας δεν υπερβαίνει το 50 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών κατά τη διάρκεια της περιόδου κατά την οποία χορηγείται η ενίσχυση.

Άρθρο 28

Ενισχύσεις καινοτομίας για ΜΜΕ

1. Οι ενισχύσεις καινοτομίας για ΜΜΕ συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες δαπάνες:
 - α) οι δαπάνες για την απόκτηση, την επικύρωση και την προστασία των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και λοιπών άυλων στοιχείων ενεργητικού·
 - β) οι δαπάνες για την απόσπαση, από οργανισμό έρευνας και διάδοσης γνώσεων ή από μεγάλη επιχείρηση, προσωπικού υψηλής ειδίκευσης, το οποίο απασχολείται σε δραστηριότητες έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας σε νέες θέσεις που έχουν δημιουργηθεί προς τον σκοπό αυτό στη δικαιούχο επιχείρηση και δεν αντικαθιστά άλλο προσωπικό·
 - γ) οι δαπάνες για συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας.
3. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 50 % των επιλέξιμων δαπανών.
4. Στην ειδική περίπτωση των ενισχύσεων για συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας, η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί έως και το 100 % των επιλέξιμων δαπανών, υπό την προϋπόθεση ότι το συνολικό ποσό της ενίσχυσης για συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες στον τομέα της καινοτομίας δεν υπερβαίνει τα 200 000 ευρώ ανά επιχείρηση για οποιαδήποτε περίοδο τριών ετών.

Άρθρο 29

Ενισχύσεις για διαδικαστική και οργανωτική καινοτομία

1. Οι ενισχύσεις για διαδικαστική και οργανωτική καινοτομία συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Οι ενισχύσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις συμβιβάζονται μόνον εφόσον αυτές οι επιχειρήσεις συνεργάζονται πραγματικά με ΜΜΕ όσον αφορά την ενισχυόμενη δραστηριότητα και οι συνεργαζόμενες ΜΜΕ καταβάλλουν τουλάχιστον το 30 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών.
3. Είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες δαπάνες:
 - α) δαπάνες προσωπικού·
 - β) δαπάνες οργάνων, εξοπλισμού, κτιρίων και γηπέδων, στον βαθμό και για όσο χρόνο χρησιμοποιούνται για το έργο·
 - γ) δαπάνες για έρευνα επί συμβάσει, γνώσεις και διπλώματα ευρεσιτεχνίας που αγοράστηκαν ή ελήφθησαν με άδεια εκμετάλλευσης από εξωτερικές πηγές με τήρηση της αρχής των ίσων αποστάσεων·
 - δ) πρόσθετα γενικά έξοδα και λοιπές λειτουργικές δαπάνες, συμπεριλαμβανομένου του κόστους υλικών, εφοδίων και συναφών προϊόντων, που είναι άμεσο αποτέλεσμα του έργου.
4. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 15 % των επιλέξιμων δαπανών για τις μεγάλες επιχειρήσεις και το 50 % των επιλέξιμων δαπανών για τις ΜΜΕ.

Άρθρο 30

Ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη στον τομέα της αλιείας και υδατοκαλλιέργειας

1. Οι ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη στον τομέα της αλιείας και υδατοκαλλιέργειας συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Το ενισχυόμενο έργο πρέπει να ενδιαφέρει όλες τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον συγκεκριμένο τομέα ή υποτομέα.
3. Πριν από την ημερομηνία έναρξης του ενισχυόμενου έργου δημοσιεύονται στο διαδίκτυο οι εξής πληροφορίες:
 - α) η επικείμενη υλοποίηση του ενισχυόμενου έργου·
 - β) οι στόχοι του ενισχυόμενου έργου·

- γ) η κατά προσέγγιση ημερομηνία δημοσίευσης των αποτελεσμάτων που αναμένονται από το ενισχυόμενο έργο και ο τόπος δημοσίευσης στο διαδίκτυο·
- δ) αναφορά ότι τα αποτελέσματα του ενισχυόμενου έργου θα είναι διαθέσιμα δωρεάν για όλες τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον συγκεκριμένο τομέα ή υποτομέα.
4. Τα αποτελέσματα του ενισχυόμενου έργου καθίστανται διαθέσιμα στο διαδίκτυο από την ημερομηνία λήξης του ενισχυόμενου έργου ή την ημερομηνία κατά την οποία παρέχονται οποιοσδήποτε πληροφορίες σχετικά με αυτά τα αποτελέσματα στα μέλη οποιουδήποτε οργανισμού, όποια προηγείται χρονικά. Τα αποτελέσματα παραμένουν διαθέσιμα στο διαδίκτυο για περίοδο τουλάχιστον 5 ετών, η οποία αρχίζει από την ημερομηνία λήξης του ενισχυόμενου έργου.
5. Η ενίσχυση χορηγείται απευθείας στον οργανισμό έρευνας και διάδοσης γνώσεων και δεν περιλαμβάνει την άμεση χορήγηση ενίσχυσης που δεν σχετίζεται με έρευνα σε επιχείρηση που παράγει, μεταποιεί ή εμπορεύεται προϊόντα αλιείας ή υδατοκαλλιέργειας.
6. Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που αναφέρονται στο άρθρο 25 παράγραφος 3.
7. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 100 % των επιλέξιμων δαπανών.

ΤΜΗΜΑ 5

Ενισχύσεις για επαγγελματική κατάρτιση

Άρθρο 31

Ενισχύσεις για επαγγελματική κατάρτιση

1. Οι ενισχύσεις για επαγγελματική κατάρτιση συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Δεν χορηγούνται ενισχύσεις για επαγγελματική κατάρτιση που πραγματοποιείται από επιχειρήσεις προκειμένου να συμμορφωθούν με τα εθνικά υποχρεωτικά πρότυπα επαγγελματικής κατάρτισης.
3. Είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες δαπάνες:
- α) δαπάνες προσωπικού των εκπαιδευτών, για τις ώρες κατά τις οποίες οι εκπαιδευτές συμμετέχουν στην επαγγελματική κατάρτιση·
- β) λειτουργικές δαπάνες εκπαιδευτών και εκπαιδευόμενων που σχετίζονται άμεσα με το έργο επαγγελματικής κατάρτισης, όπως έξοδα μετακίνησης, υλικά και εφόδια που σχετίζονται άμεσα με το έργο, αποσβέσεις των υλικοτεχνικών μέσων και του εξοπλισμού, στον βαθμό που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για το έργο επαγγελματικής κατάρτισης. Εξαιρούνται τα έξοδα διαμονής εκτός από τα ελάχιστα αναγκαία έξοδα διαμονής των εκπαιδευόμενων που είναι εργαζόμενοι με αναπηρία·
- γ) δαπάνες συμβουλευτικών υπηρεσιών σε σχέση με το έργο επαγγελματικής κατάρτισης·
- δ) δαπάνες προσωπικού των εκπαιδευόμενων και γενικές έμμεσες δαπάνες (διοικητικές δαπάνες, μισθώματα, γενικά έξοδα) για τις ώρες κατά τις οποίες οι εκπαιδευόμενοι συμμετέχουν στην επαγγελματική κατάρτιση.
4. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 50 % των επιλέξιμων δαπανών. Μπορεί να αυξηθεί, μέχρι το 70 % των επιλέξιμων δαπανών κατ' ανώτατο όριο, ως εξής:
- α) κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες, εάν η επαγγελματική κατάρτιση απευθύνεται σε εργαζομένους με αναπηρία ή σε εργαζομένους σε μειονεκτική θέση·
- β) κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες, εάν η ενίσχυση χορηγείται σε μεσαίες επιχειρήσεις και κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες, εάν χορηγείται σε μικρές επιχειρήσεις.
5. Όταν η ενίσχυση χορηγείται στον τομέα των θαλάσσιων μεταφορών, η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί στο 100 % των επιλέξιμων δαπανών, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
- α) οι εκπαιδευόμενοι δεν αποτελούν ενεργά μέλη του πληρώματος, αλλά είναι υπεράριθμοι επί του πλοίου· και
- β) η επαγγελματική κατάρτιση πραγματοποιείται σε πλοία εγγεγραμμένα σε νηολόγια της Ένωσης.

ΤΜΗΜΑ 6

Ενισχύσεις για εργαζομένους σε μειονεκτική θέση και εργαζομένους με αναπηρία**Άρθρο 32****Ενισχύσεις για την πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση με τη μορφή επιδότησης μισθού**

1. Τα καθεστώτα ενισχύσεων για την πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι μισθολογικές δαπάνες για περίοδο 12 μηνών το πολύ από την πρόσληψη εργαζόμενου σε μειονεκτική θέση. Στις περιπτώσεις που ο υπόψη εργαζόμενος τελεί σε ιδιαίτερα μειονεκτική θέση, επιλέξιμες δαπάνες είναι οι μισθολογικές δαπάνες για μέγιστη περίοδο 24 μηνών από την πρόσληψη.
3. Όταν η πρόσληψη δεν αντιπροσωπεύει καθαρή αύξηση του αριθμού των εργαζομένων της οικείας επιχείρησης, σε σχέση με τον μέσο όρο του δωδεκαμήνου που προηγήθηκε, η θέση ή οι θέσεις εργασίας πρέπει να έχουν μείνει κενές λόγω εθελοντικής αποχώρησης, αναπηρίας, συνταξιοδότησης λόγω ηλικίας, εθελοντικής μείωσης του χρόνου εργασίας ή νόμιμης απόλυσης για πειθαρχικούς λόγους και όχι λόγω κατάργησης των θέσεων εργασίας.
4. Εκτός από την περίπτωση νόμιμης απόλυσης για πειθαρχικούς λόγους, οι εργαζόμενοι σε μειονεκτική θέση δικαιούνται να απασχοληθούν σε συνεχή βάση για την ελάχιστη περίοδο που προβλέπεται στην οικεία εθνική νομοθεσία περί συμβάσεων εργασίας ή στις ενδεχόμενες συλλογικές συμβάσεις του κράτους μέλους.
5. Εάν η περίοδος απασχόλησης είναι βραχύτερη των 12 μηνών, ή των 24 μηνών για εργαζομένους σε ιδιαίτερα μειονεκτική θέση, η ενίσχυση μειώνεται κατ' αναλογία χρόνου.
6. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 50 % των επιλέξιμων δαπανών.

Άρθρο 33**Ενισχύσεις για την απασχόληση εργαζομένων με αναπηρία υπό μορφή επιδότησης μισθού**

1. Οι ενισχύσεις για την απασχόληση εργαζομένων με αναπηρία συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι μισθολογικές δαπάνες για κάθε δεδομένη περίοδο απασχόλησης του εργαζόμενου με αναπηρία.
3. Όταν η πρόσληψη δεν αντιπροσωπεύει καθαρή αύξηση του αριθμού των εργαζομένων της οικείας επιχείρησης, σε σχέση με τον μέσο όρο του δωδεκαμήνου που προηγήθηκε, η θέση ή οι θέσεις εργασίας πρέπει να έχουν μείνει κενές λόγω εθελοντικής αποχώρησης, αναπηρίας, συνταξιοδότησης λόγω ηλικίας, εθελοντικής μείωσης του χρόνου εργασίας ή νόμιμης απόλυσης για πειθαρχικούς λόγους και όχι λόγω κατάργησης των θέσεων εργασίας.
4. Εκτός από την περίπτωση νόμιμης απόλυσης για πειθαρχικούς λόγους, οι εργαζόμενοι με αναπηρία δικαιούνται να απασχοληθούν σε συνεχή βάση για την ελάχιστη περίοδο που προβλέπεται στην οικεία εθνική νομοθεσία ή στις ενδεχόμενες συλλογικές συμβάσεις που είναι νομικά δεσμευτικές για την επιχείρηση και διέπουν τις συμβάσεις εργασίας.
5. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 75 % των επιλέξιμων δαπανών.

Άρθρο 34**Ενισχύσεις για την αντιστάθμιση των πρόσθετων δαπανών που συνεπάγεται η απασχόληση εργαζομένων με αναπηρία**

1. Οι ενισχύσεις για την αντιστάθμιση των πρόσθετων δαπανών που συνεπάγεται η απασχόληση εργαζομένων με αναπηρία συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες δαπάνες:
 - α) δαπάνες προσαρμογής του χώρου εργασίας·
 - β) δαπάνες απασχόλησης προσωπικού αποκλειστικά για τον χρόνο που διανύεται για την υποστήριξη των εργαζομένων με αναπηρία και επαγγελματικής κατάρτισης του προσωπικού αυτού προκειμένου να βοηθηθούν οι εργαζόμενοι με αναπηρία·
 - γ) δαπάνες προσαρμογής ή αγοράς εξοπλισμού, ή αγοράς και επικύρωσης λογισμικού προς χρήση από εργαζομένους με αναπηρία, περιλαμβανομένων προσαρμοσμένων ή βοηθητικών τεχνολογικών διευκολύνσεων, οι οποίες προστίθενται σε εκείνες τις οποίες θα πραγματοποιούσε ο δικαιούχος εάν απασχολούσε εργαζομένους χωρίς αναπηρία·
 - δ) δαπάνες που συνδέονται άμεσα με τη μεταφορά των εργαζομένων με αναπηρία στον χώρο εργασίας και για δραστηριότητες που συνδέονται με την εργασία τους·
 - ε) μισθολογικό κόστος για τις ώρες που αφιερώνει στην αποκατάσταση ένας εργαζόμενος με αναπηρία·
 - στ) όταν ο δικαιούχος παρέχει προστατευόμενη απασχόληση, οι δαπάνες κατασκευής, εγκατάστασης ή εκσυγχρονισμού των μονάδων παραγωγής της συγκεκριμένης επιχείρησης, καθώς και οποιεσδήποτε δαπάνες διοίκησης και μεταφοράς, υπό την προϋπόθεση ότι οι δαπάνες αυτές απορρέουν άμεσα από την απασχόληση εργαζομένων με αναπηρία.
3. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 100 % των επιλέξιμων δαπανών.

Άρθρο 35

Ενισχύσεις για την αντιστάθμιση των δαπανών της υποστήριξης που παρέχεται σε εργαζομένους σε μειονεκτική θέση

1. Οι ενισχύσεις για την αντιστάθμιση των δαπανών της υποστήριξης που παρέχεται σε εργαζομένους σε μειονεκτική θέση συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες:
 - α) απασχόλησης προσωπικού αποκλειστικά για τον χρόνο που διανύεται για την υποστήριξη των εργαζομένων σε μειονεκτική θέση, για περίοδο 12 μηνών το πολύ από την πρόσληψη εργαζομένου σε μειονεκτική θέση ή για περίοδο 24 μηνών το πολύ από την πρόσληψη εργαζομένου σε ιδιαίτερα μειονεκτική θέση·
 - β) επαγγελματικής κατάρτισης του προσωπικού αυτού προκειμένου να βοηθηθούν οι εργαζόμενοι σε μειονεκτική θέση.
3. Η παρεχόμενη υποστήριξη συνίσταται σε μέτρα για την υποστήριξη της αυτονομίας και της προσαρμογής στο περιβάλλον εργασίας του εργαζομένου σε μειονεκτική θέση, στην παρουσία συνόδου του εργαζομένου στις κοινωνικές και διοικητικές διαδικασίες, στη διευκόλυνση της επικοινωνίας με τον επιχειρηματία και στη διαχείριση των συγκρούσεων.
4. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 50 % των επιλέξιμων δαπανών.

ΤΜΗΜΑ 7

Ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος

Άρθρο 36

Επενδυτικές ενισχύσεις προς επιχειρήσεις για την υπέρβαση ενωσιακών προτύπων ή για την αύξηση της προστασίας του περιβάλλοντος ελλείψει ενωσιακών προτύπων

1. Οι επενδυτικές ενισχύσεις προς επιχειρήσεις για την υπέρβαση των ενωσιακών προτύπων προστασίας του περιβάλλοντος ή για την αύξηση του επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος ελλείψει ενωσιακών προτύπων συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Η επένδυση πρέπει να πληροί μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - α) επιτρέπει στον δικαιούχο να αυξήσει το επίπεδο της περιβαλλοντικής προστασίας ως αποτέλεσμα των δραστηριοτήτων του υπερβαίνοντας τα ισχύοντα ενωσιακά πρότυπα, ανεξαρτήτως της ύπαρξης υποχρεωτικών εθνικών προτύπων τα οποία είναι αυστηρότερα των ενωσιακών προτύπων·

- β) επιτρέπει στον δικαιούχο να αυξήσει το επίπεδο της περιβαλλοντικής προστασίας ως αποτέλεσμα των δραστηριοτήτων του ελλείψει ενωσιακών προτύπων.
3. Δεν χορηγούνται ενισχύσεις όταν οι επενδύσεις πραγματοποιούνται με σκοπό να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση των επιχειρήσεων με ενωσιακά πρότυπα που έχουν ήδη εκδοθεί, αλλά δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ.
4. Κατά παρέκκλιση της παραγράφου 3, ενισχύσεις μπορούν να χορηγούνται:
- α) για την αγορά καινούριων οχημάτων για οδικές, σιδηροδρομικές, εσωτερικές πλωτές και θαλάσσιες μεταφορές που ανταποκρίνονται σε εκδοθέντα ενωσιακά πρότυπα, υπό την προϋπόθεση ότι η αγορά πραγματοποιείται πριν τεθούν σε ισχύ τα εν λόγω πρότυπα και ότι, αφού καταστούν υποχρεωτικά, δεν ισχύουν για ήδη αγορασθέντα οχήματα πριν από την ημερομηνία εκείνη·
- β) για τις εργασίες εκσυγχρονισμού υφιστάμενων μεταφορικών οχημάτων για οδικές, σιδηροδρομικές, εσωτερικές πλωτές και θαλάσσιες μεταφορές, υπό την προϋπόθεση ότι τα ενωσιακά πρότυπα δεν έχουν τεθεί ακόμα σε ισχύ κατά την ημερομηνία έναρξης χρήσης των εν λόγω οχημάτων και ότι τα εν λόγω ενωσιακά πρότυπα, αφού καταστούν υποχρεωτικά, δεν ισχύουν αναδρομικά για τα οχήματα αυτά.
5. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που είναι απαραίτητες για την υπέρβαση των εφαρμοστέων ενωσιακών προτύπων ή για την αύξηση του επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος ελλείψει ενωσιακών προτύπων. Οι δαπάνες αυτές καθορίζονται ως εξής:
- α) όταν το κόστος της επένδυσης για την προστασία του περιβάλλοντος μπορεί να προσδιοριστεί στο συνολικό επενδυτικό κόστος ως χωριστή επένδυση, αυτό το κόστος που σχετίζεται με την προστασία του περιβάλλοντος συνιστά τις επιλέξιμες δαπάνες·
- β) σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, το κόστος της επένδυσης στην προστασία του περιβάλλοντος προσδιορίζεται με βάση παρόμοια, λιγότερη φιλική προς το περιβάλλον επένδυση που θα μπορούσε προφανώς να πραγματοποιηθεί χωρίς την ενίσχυση. Η διαφορά μεταξύ του κόστους των δύο επενδύσεων προσδιορίζει το κόστος που συνδέεται με την προστασία του περιβάλλοντος και συνιστά τις επιλέξιμες δαπάνες.
- Οι δαπάνες που δεν συνδέονται άμεσα με την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος δεν είναι επιλέξιμες.
6. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 40 % των επιλέξιμων δαπανών.
7. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις, και κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις.
8. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης και κατά 5 εκατοστιαίες μονάδες για τις επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης.

Άρθρο 37

Επενδυτικές ενισχύσεις για την πρόωγη προσαρμογή σε μελλοντικά ενωσιακά πρότυπα

1. Οι ενισχύσεις που ενθαρρύνουν επιχειρήσεις να συμμορφωθούν με νέα ενωσιακά πρότυπα, τα οποία αυξάνουν το επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος αλλά δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ, συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Τα ενωσιακά πρότυπα πρέπει να έχουν εγκριθεί, η δε επένδυση υλοποιείται και ολοκληρώνεται τουλάχιστον ένα έτος πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του σχετικού προτύπου.
3. Οι επιλέξιμες δαπάνες συνίστανται στις πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που είναι απαραίτητες για την υπέρβαση των εφαρμοστέων ενωσιακών προτύπων. Οι δαπάνες αυτές καθορίζονται ως εξής:
- α) όταν το κόστος της επένδυσης για την προστασία του περιβάλλοντος μπορεί να προσδιοριστεί στο συνολικό επενδυτικό κόστος ως χωριστή επένδυση, αυτό το κόστος που σχετίζεται με την προστασία του περιβάλλοντος συνιστά τις επιλέξιμες δαπάνες·
- β) σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, το κόστος της επένδυσης στην προστασία του περιβάλλοντος προσδιορίζεται με βάση παρόμοια, λιγότερη φιλική προς το περιβάλλον επένδυση, που θα μπορούσε προφανώς να πραγματοποιηθεί χωρίς την ενίσχυση. Η διαφορά μεταξύ του κόστους των δύο επενδύσεων προσδιορίζει το κόστος που συνδέεται με την προστασία του περιβάλλοντος και συνιστά τις επιλέξιμες δαπάνες.
- Οι δαπάνες που δεν συνδέονται άμεσα με την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος δεν είναι επιλέξιμες.

4. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει:
- α) το 20 % των επιλέξιμων δαπανών για τις μικρές επιχειρήσεις, το 15 % των επιλέξιμων δαπανών για τις μεσαίες επιχειρήσεις και το 10 % των επιλέξιμων δαπανών για τις μεγάλες επιχειρήσεις, εάν η υλοποίηση και η ολοκλήρωση της επένδυσης πραγματοποιηθούν πάνω από τρία έτη πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του νέου ενωσιακού προτύπου·
 - β) το 15 % των επιλέξιμων δαπανών για τις μικρές επιχειρήσεις, το 10 % των επιλέξιμων δαπανών για τις μεσαίες επιχειρήσεις και το 5 % των επιλέξιμων δαπανών για τις μεγάλες επιχειρήσεις, εάν η υλοποίηση και η ολοκλήρωση της επένδυσης πραγματοποιηθούν από ένα έως τρία έτη πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του νέου ενωσιακού προτύπου·
5. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης και κατά 5 εκατοστιαίες μονάδες για τις επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης.

Άρθρο 38

Επενδυτικές ενισχύσεις για μέτρα ενεργειακής απόδοσης

1. Οι επενδυτικές ενισχύσεις που επιτρέπουν στις επιχειρήσεις να βελτιώνουν την ενεργειακή τους απόδοση συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Δεν χορηγούνται ενισχύσεις βάσει του παρόντος άρθρου όταν οι βελτιώσεις πραγματοποιούνται με σκοπό να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση των επιχειρήσεων με ενωσιακά πρότυπα που έχουν ήδη εγκριθεί, έστω και αν δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ.
3. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που απαιτούνται ώστε να επιτευχθεί το υψηλότερο επίπεδο ενεργειακής απόδοσης. Οι δαπάνες αυτές καθορίζονται ως εξής:
 - α) όταν το κόστος της επένδυσης στην ενεργειακή απόδοση μπορεί να προσδιοριστεί στο συνολικό επενδυτικό κόστος ως χωριστή επένδυση, αυτό το κόστος σχετίζεται με την ενεργειακή απόδοση συνιστά τις επιλέξιμες δαπάνες·
 - β) σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, το κόστος της επένδυσης στην ενεργειακή απόδοση προσδιορίζεται σε σχέση με παρόμοια επένδυση που έχει ως αποτέλεσμα μικρότερη ενεργειακή απόδοση και που θα μπορούσε προφανώς να πραγματοποιηθεί χωρίς την ενίσχυση. Η διαφορά μεταξύ του κόστους των δύο επενδύσεων προσδιορίζει το κόστος που συνδέεται με την ενεργειακή απόδοση και συνιστά τις επιλέξιμες δαπάνες.

Οι δαπάνες που δεν συνδέονται άμεσα με την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου ενεργειακής απόδοσης δεν είναι επιλέξιμες.

4. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 30 % των επιλέξιμων δαπανών.
5. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις, και κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις.
6. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης και κατά 5 εκατοστιαίες μονάδες για τις επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης.

Άρθρο 39

Επενδυτικές ενισχύσεις για έργα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια

1. Οι επενδυτικές ενισχύσεις για έργα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Επιλέξιμα για ενίσχυση βάσει του παρόντος άρθρου είναι έργα ενεργειακής απόδοσης που αφορούν κτίρια.
3. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι συνολικές δαπάνες του έργου ενεργειακής απόδοσης.
4. Η ενίσχυση μπορεί να χορηγηθεί υπό μορφή χορηγίας, ιδίων κεφαλαίων, εγγύησης ή δανείου προς ένα ταμείο ενεργειακής απόδοσης ή άλλον ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό και μετακυλιείται πλήρως στους τελικούς δικαιούχους που είναι οι ιδιοκτήτες ή ενοικιαστές των κτιρίων.

5. Η ενίσχυση που χορηγείται από το ταμείο ενεργειακής απόδοσης ή άλλον ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό στα επιλέξιμα έργα ενεργειακής απόδοσης μπορεί να λάβει τη μορφή δανείων ή εγγυήσεων. Η ονομαστική αξία του δανείου ή του εγγυημένου ποσού δεν υπερβαίνει το ποσό των 10 εκατ. ευρώ ανά έργο σε επίπεδο τελικών δικαιούχων. Η εγγύηση δεν μπορεί να υπερβαίνει το 80 % του υποκείμενου δανείου.

6. Η αποπληρωμή από τους ιδιοκτήτες των κτιρίων στο ταμείο ενεργειακής απόδοσης ή σε άλλον ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό δεν αφορά ποσό μικρότερο από την ονομαστική αξία του δανείου.

7. Οι ενισχύσεις ενεργειακής απόδοσης δημιουργούν μόχλευση επιπρόσθετων επενδύσεων από ιδιώτες επενδυτές ύψους τουλάχιστον 30 % της συνολικής χρηματοδότησης που παρέχεται σε έργο ενεργειακής απόδοσης. Όταν οι ενισχύσεις παρέχονται από ταμείο ενεργειακής απόδοσης, η μόχλευση των ιδιωτικών επενδύσεων μπορεί να επιτευχθεί στο επίπεδο του ταμείου ενεργειακής απόδοσης και/ή στο επίπεδο των έργων ενεργειακής απόδοσης, ούτως ώστε να επιτευχθεί συνολικό ποσό ίσο τουλάχιστον με το 30 % της συνολικής χρηματοδότησης που παρέχεται σε ένα έργο ενεργειακής απόδοσης.

8. Τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να δημιουργούν ταμεία ενεργειακής απόδοσης και/ή να καταφεύγουν σε ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς κατά την παροχή ενισχύσεων ενεργειακής απόδοσης. Πρέπει να πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) οι διαχειριστές των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών, καθώς και οι διαχειριστές των ταμείων ενεργειακής απόδοσης επιλέγονται με ανοικτή, διαφανή και άνευ διακρίσεων διαδικασία υποβολής προσφορών, σύμφωνα με το εφαρμοστέο ενωσιακό και εθνικό δίκαιο. Ειδικότερα, δεν πρέπει να υπάρχουν διακρίσεις με βάση τον τόπο εγκατάστασης ή σύστασης τους σε οποιοδήποτε κράτος μέλος. Οι διαχειριστές ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών και οι διαχειριστές ταμείων ενεργειακής απόδοσης μπορούν να υποχρεωθούν να πληρούν προκαθορισμένα κριτήρια που δικαιολογούνται αντικειμενικά λόγω του χαρακτήρα των επενδύσεων·
- β) οι ανεξάρτητοι ιδιώτες επενδυτές επιλέγονται μέσω ανοικτής, διαφανούς και άνευ διακρίσεων διαδικασίας υποβολής προσφορών, σύμφωνα με το εφαρμοστέο ενωσιακό και εθνικό δίκαιο, με στόχο τον καθορισμό κατάλληλων ρυθμίσεων επιμερισμού του κινδύνου και της ανταμοιβής, βάσει των οποίων, για επενδύσεις εκτός των εγγυήσεων, προκρίνεται ο ασύμμετρος επιμερισμός των κερδών έναντι της προστασίας από κινδύνους ζημιών. Εάν οι ιδιώτες επενδυτές δεν έχουν επιλεγεί με τέτοια διαδικασία, το εύλογο ποσοστό απόδοσης για τους ιδιώτες επενδυτές προσδιορίζεται από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα που επιλέγεται με ανοικτή, διαφανή και άνευ διακρίσεων διαδικασία·
- γ) σε περίπτωση ασύμμετρου επιμερισμού των ζημιών μεταξύ των επενδυτών του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, η πρώτη ζημία που αναλαμβάνει ο επενδυτής του δημόσιου τομέα περιορίζεται στο 25 % κατ' ανώτατο όριο της συνολικής επένδυσης·
- δ) στην περίπτωση εγγυήσεων, το ποσοστό εγγύησης περιορίζεται στο 80 % και οι συνολικές ζημιές που αναλαμβάνει το κράτος μέλος περιορίζονται στο 25 % κατ' ανώτατο όριο του υποκείμενου εγγυημένου χαρτοφυλακίου. Μόνον οι εγγυήσεις που καλύπτουν τις αναμενόμενες ζημιές του υποκείμενου εγγυημένου χαρτοφυλακίου μπορούν να παρέχονται δωρεάν. Όταν μια εγγύηση περιλαμβάνει επίσης την κάλυψη μη αναμενόμενων ζημιών, ο ενδιάμεσος χρηματοπιστωτικός οργανισμός καταβάλλει, επί του μέρους της εγγύησης που καλύπτει τις ζημιές αυτές, προμήθεια εγγύησης σύμφωνη με την αγορά·
- ε) οι επενδυτές επιτρέπεται να εκπροσωπούνται στα όργανα διακυβέρνησης του ταμείου ενεργειακής απόδοσης ή του ενδιάμεσου χρηματοπιστωτικού οργανισμού, όπως το εποπτικό συμβούλιο ή η συμβουλευτική επιτροπή·
- στ) το ταμείο ενεργειακής απόδοσης ή ο ενδιάμεσος χρηματοπιστωτικός οργανισμός συγκροτείται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και το κράτος μέλος προβλέπει διαδικασία δέουσας επιμέλειας, ώστε να διασφαλιστεί εμπορικά υγιής επενδυτική στρατηγική για τους σκοπούς της εφαρμογής του μέτρου ενίσχυσης ενεργειακής απόδοσης.

9. Η διαχείριση των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών, συμπεριλαμβανομένων των ταμείων ενεργειακής απόδοσης, ασκείται με γνώμονα την εμπορική προοπτική και διασφαλίζει τη λήψη αποφάσεων χρηματοδότησης με κίνητρο την επίτευξη κέρδους. Τούτο θεωρείται ότι συμβαίνει όταν ο ενδιάμεσος χρηματοπιστωτικός οργανισμός και, ενδεχομένως, οι διαχειριστές του ταμείου ενεργειακής απόδοσης πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) είναι υποχρεωμένοι, βάσει νόμου ή σύμβασης, να ενεργούν με την επιμέλεια του επαγγελματία διαχειριστή και με καλή πίστη, καθώς και να αποφεύγουν τις συγκρούσεις συμφερόντων· εφαρμόζονται βέλτιστες πρακτικές και κανονιστική εποπτεία·
- β) η αμοιβή τους είναι σύμφωνη με τις πρακτικές της αγοράς. Η απαίτηση αυτή θεωρείται ότι τηρείται εφόσον οι διαχειριστές επιλέγονται μέσω ανοικτής, διαφανούς και άνευ διακρίσεων διαδικασίας υποβολής προσφορών, με βάση αντικειμενικά κριτήρια που συνδέονται με την πείρα, την εμπειρογνωσία και την επιχειρησιακή και χρηματοοικονομική ικανότητα·
- γ) αμείβονται σε συνάρτηση με τις επιδόσεις τους ή αναλαμβάνουν μέρος των επενδυτικών κινδύνων συμμετέχοντας στην επένδυση με ίδιους πόρους, ώστε τα συμφέροντά τους να εναρμονίζονται ανά πάσα στιγμή με τα συμφέροντα του δημόσιου επενδυτή·
- δ) παρουσιάζουν επενδυτική στρατηγική, κριτήρια και προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα των επενδύσεων σε έργα ενεργειακής απόδοσης, καθορίζοντας εκ των προτέρων τη χρηματοοικονομική βιωσιμότητα, καθώς και τις προβλεπόμενες επιπτώσεις στην ενεργειακή απόδοση·
- ε) υπάρχει σαφής και ρεαλιστική στρατηγική εξόδου για τα δημόσια κεφάλαια που επενδύονται στο ταμείο ενεργειακής απόδοσης ή χορηγούνται στον ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό, χάρη στην οποία η αγορά μπορεί να χρηματοδοτεί έργα ενεργειακής απόδοσης όταν είναι έτοιμη να το πράξει.

10. Οι βελτιώσεις της ενεργειακής απόδοσης, οι οποίες πραγματοποιούνται με σκοπό να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση του δικαιούχου με ενωσιακά πρότυπα που έχουν ήδη θεσπιστεί, δεν απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης βάσει του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 40

Επενδυτικές ενισχύσεις για τη συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης

1. Οι επενδυτικές ενισχύσεις για συμπαραγωγή υψηλής απόδοσης συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Οι επενδυτικές ενισχύσεις χορηγούνται μόνο σε πρόσφατα εγκατεστημένη ή ανακαινισμένη δυναμικότητα παραγωγής.
3. Η νέα μονάδα συμπαραγωγής εξασφαλίζει συνολική εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας σε σύγκριση με τη χωριστή παραγωγή θερμότητας και ηλεκτρισμού, όπως προβλέπεται στην οδηγία 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, για την ενεργειακή απόδοση, την τροποποίηση των οδηγιών 2009/125/ΕΚ και 2010/30/ΕΕ και την κατάργηση των οδηγιών 2004/8/ΕΚ και 2006/32/ΕΚ⁽¹⁾. Η αναβάθμιση υπάρχουσας μονάδας συμπαραγωγής ή η μετατροπή υπάρχουσας μονάδας παραγωγής ενέργειας σε μονάδα συμπαραγωγής έχει ως αποτέλεσμα την εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας σε σύγκριση με την αρχική κατάσταση.
4. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες σε εξοπλισμό που χρειάζεται η εγκατάσταση για να λειτουργήσει ως εγκατάσταση συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης, σε σύγκριση με συμβατικές εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ή θέρμανσης της ίδιας δυναμικότητας, ή οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες για την αναβάθμιση της απόδοσης, εάν η υπάρχουσα εγκατάσταση έχει ήδη επιτύχει το όριο υψηλής απόδοσης.
5. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 45 % των επιλέξιμων δαπανών. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις, και κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις.
6. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης και κατά 5 εκατοστιαίες μονάδες για τις επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης.

Άρθρο 41

Επενδυτικές ενισχύσεις για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές

1. Οι επενδυτικές ενισχύσεις για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Οι επενδυτικές ενισχύσεις για την παραγωγή βιοκαυσίμων απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης μόνον στο μέτρο που οι ενισχυόμενες επενδύσεις χρησιμοποιούνται για την παραγωγή βιώσιμων βιοκαυσίμων που δεν είναι βιοκαύσιμα βασισμένα σε εδάφιμα φυτά. Ωστόσο, οι επενδυτικές ενισχύσεις για τη μετατροπή υφισταμένων μονάδων παραγωγής βιοκαυσίμων βασισμένων σε εδάφιμα φυτά σε μονάδες παραγωγής προηγμένων βιοκαυσίμων απαλλάσσονται βάσει του παρόντος άρθρου, υπό την προϋπόθεση ότι η παραγωγή που βασίζεται σε εδάφιμα φυτά θα μειωθεί κατ' αντιστοιχία προς τη νέα δυναμικότητα.
3. Δεν χορηγούνται ενισχύσεις για βιοκαύσιμα που υπόκεινται σε υποχρέωση εφοδιασμού ή ανάμειξης.
4. Δεν χορηγούνται ενισχύσεις για υδροηλεκτρικές εγκαταστάσεις που δεν συμμορφώνονται με την οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.
5. Οι επενδυτικές ενισχύσεις χορηγούνται μόνο σε νέες εγκαταστάσεις. Καμία ενίσχυση δεν χορηγείται ούτε καταβάλλεται μετά την έναρξη λειτουργίας της εγκατάστασης και η ενίσχυση είναι ανεξάρτητη από την παραγωγή.
6. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που είναι απαραίτητες για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Οι δαπάνες αυτές καθορίζονται ως εξής:
 - α) όταν το κόστος της επένδυσης για την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές μπορεί να προσδιοριστεί στο συνολικό επενδυτικό κόστος ως χωριστή επένδυση, για παράδειγμα ως εύκολα προσδιορίσιμο πρόσθετο κατασκευαστικό στοιχείο σε προϋφιστάμενη εγκατάσταση, αυτό το κόστος που σχετίζεται με την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές συνιστά τις επιλέξιμες δαπάνες·

⁽¹⁾ EE L 315 της 14.11.2012, σ. 1.

- β) όταν το κόστος της επένδυσης για την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές μπορεί να προσδιοριστεί με βάση παρόμοια, λιγότερο φιλική προς το περιβάλλον επένδυση, που θα μπορούσε προφανώς να πραγματοποιηθεί χωρίς την ενίσχυση, η διαφορά αυτή μεταξύ του κόστους των δύο επενδύσεων προσδιορίζει το κόστος που συνδέεται με την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και συνιστά τις επιλέξιμες δαπάνες·
- γ) για ορισμένες μικρές εγκαταστάσεις όπου δεν μπορεί να καθοριστεί λιγότερο φιλική προς το περιβάλλον επένδυση, δεδομένου ότι δεν υπάρχουν μονάδες παραγωγής περιορισμένου μεγέθους, το συνολικό κόστος της επένδυσης για την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος συνιστά τις επιλέξιμες δαπάνες.

Οι δαπάνες που δεν συνδέονται άμεσα με την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος δεν είναι επιλέξιμες.

7. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει:

- α) το 45 % των επιλέξιμων δαπανών, εάν οι επιλέξιμες δαπάνες υπολογίζονται με βάση το στοιχείο α) ή β) της παραγράφου 6·
- β) το 30 % των επιλέξιμων δαπανών, εάν οι επιλέξιμες δαπάνες υπολογίζονται με βάση το στοιχείο γ) της παραγράφου 6.

8. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις, και κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις.

9. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης και κατά 5 εκατοστιαίες μονάδες για τις επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης.

10. Στις περιπτώσεις που η ενίσχυση χορηγείται στο πλαίσιο ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών βάσει σαφών, διαφανών και αμερόληπτων κριτηρίων, η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να ανέλθει στο 100 % των επιλέξιμων δαπανών. Η εν λόγω διαδικασία υποβολής προσφορών δεν πρέπει να εισάγει διακρίσεις και να προβλέπει τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων. Ο προϋπολογισμός που συνδέεται με τη διαδικασία υποβολής προσφορών αποτελεί δεσμευτικό περιορισμό, με την έννοια ότι δεν μπορούν να λάβουν ενίσχυση όλοι οι συμμετέχοντες και η ενίσχυση χορηγείται βάσει της αρχικής προσφοράς του συμμετέχοντος, αποκλείοντας επομένως μεταγενέστερες διαπραγματεύσεις.

Άρθρο 42

Ενισχύσεις λειτουργίας για την προώθηση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές

1. Οι ενισχύσεις λειτουργίας για την προώθηση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Οι ενισχύσεις χορηγούνται μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών βάσει σαφών, διαφανών και αμερόληπτων κριτηρίων, η οποία είναι ανοικτή σε όλους τους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές άνευ διακρίσεων.

3. Η διαδικασία υποβολής προσφορών μπορεί να περιοριστεί σε συγκεκριμένες τεχνολογίες, όταν μια διαδικασία ανοικτή σε όλους τους παραγωγούς θα οδηγούσε σε κατώτερο του βέλτιστου αποτέλεσμα το οποίο δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί κατά τον σχεδιασμό της διαδικασίας λαμβάνοντας υπόψη ιδίως:

- i) το μακροπρόθεσμο δυναμικό δεδομένης νέας και καινοτόμου τεχνολογίας· ή
- ii) την ανάγκη επίτευξης διαφοροποίησης· ή
- iii) τους περιορισμούς του δικτύου και τη σταθερότητα του δικτύου μεταφοράς· ή
- iv) το κόστος (ολοκλήρωσης) του συστήματος· ή
- v) την ανάγκη αποφυγής στρεβλώσεων στις αγορές πρώτων υλών από τη στήριξη της βιομάζας.

Τα κράτη μέλη διενεργούν λεπτομερή εκτίμηση της δυνατότητας εφαρμογής των εν λόγω προϋποθέσεων και την υποβάλλουν στην Επιτροπή με τον τρόπο που περιγράφεται στο άρθρο 11 στοιχείο α).

4. Χορηγούνται ενισχύσεις σε νέες και καινοτόμες τεχνολογίες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών ανοικτή σε τουλάχιστον μία τέτοια τεχνολογία βάσει σαφών, διαφανών και αμερόληπτων κριτηρίων. Οι ενισχύσεις αυτές δεν χορηγούνται για ποσοστό άνω του 5 % της σχεδιαζόμενης νέας δυναμικότητας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ανά έτος συνολικά.

5. Οι ενισχύσεις χορηγούνται ως πριμοδότηση επιπλέον της τιμής της αγοράς βάσει της οποίας οι παραγωγοί πωλούν την ηλεκτρική ενέργεια απευθείας στην αγορά.

6. Οι δικαιούχοι ενισχύσεων υπόκεινται σε συνήθεις υποχρεώσεις εξισορρόπησης. Οι δικαιούχοι μπορούν να αναθέτουν τις υποχρεώσεις εξισορρόπησης σε άλλες επιχειρήσεις για λογαριασμό τους, όπως για παράδειγμα σε φορείς συγκέντρωσης.
7. Δεν χορηγούνται ενισχύσεις όταν οι τιμές είναι αρνητικές.
8. Μπορούν να χορηγούνται ενισχύσεις χωρίς την ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών που περιγράφεται στην παράγραφο 2 σε εγκαταστάσεις με εγκατεστημένη δυναμικότητα ηλεκτροπαραγωγής μικρότερη του 1 MW για την παραγωγή ηλεκτρισμού από όλες τις ανανεώσιμες πηγές εκτός της αιολικής ενέργειας, για την οποία μπορούν να χορηγούνται ενισχύσεις χωρίς την ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών που περιγράφεται στην παράγραφο 2 σε εγκαταστάσεις με εγκατεστημένη δυναμικότητα ηλεκτροπαραγωγής μικρότερη των 6 MW ή σε εγκαταστάσεις με λιγότερες των 6 μονάδων ηλεκτροπαραγωγής. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 9, όταν χορηγούνται ενισχύσεις χωρίς ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών, τηρούνται οι όροι των παραγράφων 5, 6 και 7. Επιπλέον, όταν χορηγούνται ενισχύσεις χωρίς ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών, εφαρμόζονται οι όροι του άρθρου 43 παραγράφοι 5, 6 και 7.
9. Οι όροι των παραγράφων 5, 6 και 7 δεν εφαρμόζονται στις ενισχύσεις λειτουργίας που χορηγούνται σε εγκαταστάσεις με εγκατεστημένη δυναμικότητα ηλεκτροπαραγωγής μικρότερη των 500 kW για την παραγωγή ηλεκτρισμού από όλες τις ανανεώσιμες πηγές εκτός της αιολικής ενέργειας, για την οποία οι όροι αυτοί δεν εφαρμόζονται στις ενισχύσεις λειτουργίας που χορηγούνται σε εγκαταστάσεις με εγκατεστημένη δυναμικότητα ηλεκτροπαραγωγής μικρότερη των 3 MW ή σε εγκαταστάσεις με λιγότερες των 3 μονάδων ηλεκτροπαραγωγής.
10. Για τον υπολογισμό των ανωτέρω μέγιστων δυναμικοτήτων που αναφέρονται στις παραγράφους 8 και 9, οι εγκαταστάσεις με κοινό σημείο σύνδεσης με το δίκτυο ηλεκτροδότησης θεωρούνται μία εγκατάσταση.
11. Οι ενισχύσεις χορηγούνται μόνον έως την πλήρη απόσβεση των εγκαταστάσεων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σύμφωνα με τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές. Κάθε επενδυτική ενίσχυση που έχει ήδη ληφθεί πρέπει να αφαιρείται από τις ενισχύσεις λειτουργίας.

Άρθρο 43

Ενισχύσεις λειτουργίας για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σε εγκαταστάσεις μικρής κλίμακας

1. Οι ενισχύσεις λειτουργίας για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σε εγκαταστάσεις μικρής κλίμακας συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Οι ενισχύσεις χορηγούνται μόνο σε εγκαταστάσεις με εγκατεστημένη δυναμικότητα μικρότερη των 500 kW για την παραγωγή ενέργειας από όλες τις ανανεώσιμες πηγές εκτός της αιολικής ενέργειας, για την οποία χορηγούνται ενισχύσεις σε εγκαταστάσεις με εγκατεστημένη δυναμικότητα μικρότερη των 3 MW ή με λιγότερες των 3 μονάδων ηλεκτροπαραγωγής, και των βιοκαυσίμων, για τα οποία χορηγούνται ενισχύσεις σε εγκαταστάσεις με εγκατεστημένη δυναμικότητα κάτω των 50 000 τόνων ετησίως. Για τον υπολογισμό των εν λόγω μέγιστων δυναμικοτήτων, οι μικρής κλίμακας εγκαταστάσεις με κοινό σημείο σύνδεσης με το δίκτυο ηλεκτροδότησης θεωρούνται μία εγκατάσταση.
3. Ενισχύσεις χορηγούνται μόνο σε εγκαταστάσεις που παράγουν βιώσιμα βιοκαύσιμα που δεν είναι βιοκαύσιμα βασίζόμενα σε εδάφιμα φυτά. Ωστόσο, οι ενισχύσεις λειτουργίας σε μονάδες που παράγουν βιοκαύσιμα που βασίζονται σε εδάφιμα φυτά, οι οποίες άρχισαν να λειτουργούν πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 2013 και δεν έχουν ακόμη αποσβεσθεί πλήρως, απαλλάσσονται βάσει του παρόντος άρθρου, σε κάθε όμως περίπτωση το πολύ έως το 2020.
4. Δεν χορηγούνται ενισχύσεις για βιοκαύσιμα που υπόκεινται σε υποχρέωση εφοδιασμού ή ανάμειξης.
5. Οι ενισχύσεις ανά μονάδα ενέργειας δεν υπερβαίνουν τη διαφορά μεταξύ του συνολικού σταθμισμένου κόστους ηλεκτροπαραγωγής από τη συγκεκριμένη ανανεώσιμη πηγή ενέργειας και της αγοραίας τιμής της εν λόγω μορφής ενέργειας. Το σταθμισμένο κόστος επικαιροποιείται τακτικά και τουλάχιστον ανά έτος.
6. Το μέγιστο ποσοστό απόδοσης που χρησιμοποιείται στον υπολογισμό του σταθμισμένου κόστους δεν υπερβαίνει το σχετικό διατραπεζικό επιτόκιο ανταλλαγής συν 100 μονάδες βάσης. Το σχετικό διατραπεζικό επιτόκιο ανταλλαγής είναι το διατραπεζικό επιτόκιο ανταλλαγής του νομίσματος στο οποίο χορηγείται η ενίσχυση για διάρκεια που αντιστοιχεί στην περίοδο απόσβεσης των ενισχυόμενων εγκαταστάσεων.
7. Οι ενισχύσεις χορηγούνται μόνον έως την πλήρη απόσβεση των εγκαταστάσεων σύμφωνα με τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές. Κάθε επενδυτική ενίσχυση που χορηγείται σε εγκατάσταση αφαιρείται από τις ενισχύσεις λειτουργίας.

Άρθρο 44

Ενισχύσεις υπό μορφή μειώσεων περιβαλλοντικών φόρων δυνάμει της οδηγίας 2003/96/ΕΚ

1. Τα καθεστώτα ενισχύσεων υπό μορφή μειώσεων των περιβαλλοντικών φόρων που πληρούν τις προϋποθέσεις της οδηγίας 2003/96/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Οκτωβρίου 2003, σχετικά με την αναδιάρθρωση του κοινοτικού πλαισίου φορολογίας των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας ⁽¹⁾ συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι όροι του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Οι δικαιούχοι της μείωσης φόρου επιλέγονται βάσει διαφανών και αντικειμενικών κριτηρίων και καταβάλλουν τουλάχιστον το αντίστοιχο ελάχιστο επίπεδο φορολογίας που καθορίζεται από την οδηγία 2003/96/ΕΚ.
3. Τα καθεστώτα ενισχύσεων με τη μορφή φορολογικών μειώσεων βασίζονται στη μείωση του εφαρμοστέου συντελεστή περιβαλλοντικού φόρου ή στην καταβολή ενός σταθερού ποσού αντιστάθμισης ή σε συνδυασμό αυτών των μηχανισμών.
4. Δεν χορηγούνται ενισχύσεις για βιοκαύσιμα που υπόκεινται σε υποχρέωση εφοδιασμού ή ανάμειξης.

Άρθρο 45

Επενδυτικές ενισχύσεις για την αποκατάσταση μολυσμένων χώρων

1. Οι επενδυτικές ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που προβαίνουν σε αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας μέσω αποκατάστασης μολυσμένων χώρων συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Η επένδυση οδηγεί στην αποκατάσταση της περιβαλλοντικής ζημίας, συμπεριλαμβανομένης ζημίας στην ποιότητα του εδάφους ή των επιφανειακών ή υπόγειων υδάτων.
3. Όταν διαπιστώνεται η ταυτότητα του φυσικού ή νομικού προσώπου που είναι υπεύθυνο για την περιβαλλοντική ζημία, σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο σε κάθε κράτος μέλος, με την επιφύλαξη των ενωσιακών κανόνων στον τομέα αυτό, και ειδικότερα της οδηγίας 2004/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με την περιβαλλοντική ευθύνη όσον αφορά την πρόληψη και την αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας ⁽²⁾, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2006/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2006, σχετικά με τη διαχείριση των αποβλήτων της εξορυκτικής βιομηχανίας ⁽³⁾, την οδηγία 2009/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, σχετικά με την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς και για την τροποποίηση της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου, των οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2000/60/ΕΚ, 2001/80/ΕΚ, 2004/35/ΕΚ, 2006/12/ΕΚ και 2008/1/ΕΚ, και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006 ⁽⁴⁾, και την οδηγία 2013/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουνίου 2013, για την ασφάλεια των υπεράκτιων εργασιών πετρελαίου και φυσικού αερίου και την τροποποίηση της οδηγίας 2004/35/ΕΚ ⁽⁵⁾, το εν λόγω πρόσωπο οφείλει να αναλάβει το κόστος της αποκατάστασης σύμφωνα με την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» και δεν χορηγείται κρατική ενίσχυση. Όταν η ταυτότητα του υπεύθυνου σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο δεν έχει διαπιστωθεί ή όταν αυτός δεν μπορεί να εξαναγκαστεί να επιβαρυνθεί με το σχετικό κόστος, το πρόσωπο που είναι υπεύθυνο για την αποκατάσταση ή την απορρύπανση μπορεί να λάβει κρατική ενίσχυση.
4. Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που απαιτούνται για τις εργασίες αποκατάστασης, μειωμένες κατά την αύξηση της αξίας του γηπέδου. Στην περίπτωση της αποκατάστασης μολυσμένων χώρων, όλες οι δαπάνες στις οποίες υποβάλλεται μια επιχείρηση κατά την αποκατάσταση του χώρου της μπορούν να θεωρηθούν επιλέξιμες επενδύσεις, ανεξαρτήτως του εάν είναι ή όχι δυνατή η εγγραφή των εν λόγω δαπανών στον ισολογισμό της ως πάγιων στοιχείων ενεργητικού.
5. Οι αποτιμήσεις της αύξησης της αξίας του γηπέδου λόγω της αποκατάστασης διενεργούνται από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα.
6. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 100 % των επιλέξιμων δαπανών.

⁽¹⁾ ΕΕ L 283 της 31.10.2003, σ. 51.

⁽²⁾ ΕΕ L 143 της 30.4.2004, σ. 56.

⁽³⁾ ΕΕ L 102 της 11.4.2006, σ. 1.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 140 της 5.6.2009, σ. 114.

⁽⁵⁾ ΕΕ L 178 της 28.6.2013, σ. 66.

Άρθρο 46

Επενδυτικές ενισχύσεις για ενεργειακά αποδοτικό σύστημα τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης

1. Οι επενδυτικές ενισχύσεις για την εγκατάσταση ενεργειακά αποδοτικού συστήματος τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Επιλέξιμες δαπάνες για τη μονάδα παραγωγής είναι οι πρόσθετες δαπάνες που απαιτούνται για την κατασκευή, την επέκταση και την ανακαίνιση μιας ή περισσότερων μονάδων ηλεκτροπαραγωγής, ώστε να μπορέσουν να αποτελέσουν αποδοτικό σύστημα τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης, σε σύγκριση με μια συμβατική μονάδα παραγωγής. Η επένδυση αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του συστήματος ενεργειακά αποδοτικής τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης.
3. Η ένταση της ενίσχυσης για τη μονάδα παραγωγής δεν υπερβαίνει το 45 % των επιλέξιμων δαπανών. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις, και κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις.
4. Η ένταση της ενίσχυσης για τη μονάδα παραγωγής μπορεί να αυξηθεί κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης και κατά 5 εκατοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης.
5. Επιλέξιμες δαπάνες για το δίκτυο διανομής είναι οι επενδυτικές δαπάνες.
6. Το ποσό της ενίσχυσης για το δίκτυο διανομής δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων ή μέσω μηχανισμού ανάκτησης.

Άρθρο 47

Επενδυτικές ενισχύσεις για ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων

1. Οι επενδυτικές ενισχύσεις για ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Οι επενδυτικές ενισχύσεις χορηγούνται για την ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων που δημιουργούν άλλες επιχειρήσεις.
3. Τα προς επεξεργασία ανακυκλούμενα ή επαναχρησιμοποιούμενα υλικά σε άλλη περίπτωση θα απορρίπτονταν ή θα υφίσταντο επεξεργασία με τρόπο λιγότερο φιλικό προς το περιβάλλον. Οι ενισχύσεις για άλλες εργασίες ανάκτησης αποβλήτων πλην της ανακύκλωσης δεν απαλλάσσονται κατά κατηγορία βάσει του παρόντος άρθρου.
4. Η ενίσχυση δεν απαλλάσσει έμμεσα τους ρυπαίνοντες από επιβάρυνση που πρέπει να τους επιβάλει η ενωσιακή νομοθεσία ή από επιβάρυνση που θεωρείται συνήθης επιχειρηματική δαπάνη.
5. Η επένδυση δεν αυξάνει απλώς τη ζήτηση για τα προς ανακύκλωση υλικά χωρίς να αυξάνει συγχρόνως τη συλλογή αυτών των υλικών.
6. Η επένδυση υπερβαίνει τη σύγχρονη τεχνολογία.
7. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που είναι απαραίτητες για να πραγματοποιηθεί μια επένδυση σε καλύτερες ή αποδοτικότερες δραστηριότητες ανακύκλωσης ή επαναχρησιμοποίησης, σε σύγκριση με μια συμβατική μονάδα επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης ίδιας δυναμικότητας που θα κατασκευαζόταν ελλείψει ενίσχυσης.
8. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 35 % των επιλέξιμων δαπανών. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις, και κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις.
9. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 15 εκατοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της Συνθήκης και κατά 5 εκατοστιαίες μονάδες για τις επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης.

10. Οι ενισχύσεις για επενδύσεις που αφορούν την ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση των αποβλήτων του ίδιου του δικαιούχου δεν απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης βάσει του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 48

Επενδυτικές ενισχύσεις για ενεργειακές υποδομές

1. Οι επενδυτικές ενισχύσεις για την κατασκευή ή την αναβάθμιση ενεργειακών υποδομών συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Οι ενισχύσεις χορηγούνται για ενεργειακές υποδομές εγκατεστημένες σε ενισχυόμενες περιοχές.
3. Οι ενεργειακές υποδομές υπόκεινται πλήρως σε κανονιστικές ρυθμίσεις όσον αφορά την τιμολόγηση και την πρόσβαση, σύμφωνα με τη νομοθεσία της εσωτερικής αγοράς ενέργειας.
4. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι επενδυτικές δαπάνες.
5. Το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων ή μέσω μηχανισμού ανάκτησης.
6. Οι ενισχύσεις για επενδύσεις σε έργα αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου και σε υποδομές πετρελαίου δεν απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης βάσει του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 49

Ενισχύσεις για την εκπόνηση περιβαλλοντικών μελετών

1. Οι ενισχύσεις για την εκπόνηση μελετών, συμπεριλαμβανομένων των ενεργειακών ελέγχων, που συνδέονται άμεσα με τις επενδύσεις που αναφέρονται στο παρόν τμήμα συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες εκπόνησης των μελετών που αναφέρονται στην παράγραφο 1.
3. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 50 % των επιλέξιμων δαπανών.
4. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες για τις μελέτες που εκπονούνται για λογαριασμό μικρών επιχειρήσεων και κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες για τις μελέτες που εκπονούνται για λογαριασμό μεσαίων επιχειρήσεων.
5. Δεν χορηγούνται ενισχύσεις σε μεγάλες επιχειρήσεις για ενεργειακούς ελέγχους που διενεργούνται δυνάμει του άρθρου 8 παράγραφος 4 της οδηγίας 2012/27/ΕΕ, εκτός εάν ο ενεργειακός έλεγχος πραγματοποιείται επιπλέον του υποχρεωτικού ενεργειακού ελέγχου που προβλέπεται στην εν λόγω οδηγία.

ΤΜΗΜΑ 8

Ενισχύσεις για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από ορισμένες θεομηνίες

Άρθρο 50

Καθεστώς ενισχύσεων για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από ορισμένες θεομηνίες

1. Τα καθεστώτα ενισχύσεων που αποβλέπουν στην επανόρθωση των ζημιών που προκαλούνται από σεισμούς, χιονοστιβάδες, κατολισθήσεις, πλημμύρες, ανεμοστρόβιλους, τυφώνες, ηφαιστειακές εκρήξεις και ανεξέλεγκτες πυρκαγιές από φυσικά αίτια συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 2 στοιχείο β) της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Οι ενισχύσεις χορηγούνται υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - α) οι αρμόδιες δημόσιες αρχές ενός κράτους μέλους έχουν αναγνωρίσει επίσημα τον χαρακτήρα του γεγονότος ως θεομηνίας και

β) υπάρχει άμεσος αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της θεομηνίας και των ζημιών που υπέστη η πληττόμενη επιχείρηση.

3. Τα καθεστώτα ενισχύσεων που αφορούν συγκεκριμένη θεομηνία θεσπίζονται εντός τριών ετών από την επέλευση του γεγονότος. Οι ενισχύσεις που εμπίπτουν στα καθεστώτα αυτά χορηγούνται εντός τεσσάρων ετών από την επέλευση του γεγονότος.

4. Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που προκύπτουν από τη ζημία που προκλήθηκε ως άμεση συνέπεια της θεομηνίας, όπως εκτιμήθηκαν από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα, αναγνωρισμένο από την αρμόδια εθνική αρχή ή από ασφαλιστική επιχείρηση. Μεταξύ των ζημιών μπορεί να περιλαμβάνονται υλικές ζημιές στοιχείων ενεργητικού, όπως κτιρίων, εξοπλισμού, μηχανημάτων ή αποθεμάτων, και απώλεια εισοδήματος λόγω της πλήρους ή μερικής αναστολής της δραστηριότητας για μέγιστη περίοδο έξι μηνών από τη στιγμή που εκδηλώθηκε η θεομηνία. Ο υπολογισμός της υλικής ζημίας βασίζεται στο κόστος αποκατάστασης ή στην οικονομική αξία των πληγέντων στοιχείων ενεργητικού πριν από τη θεομηνία. Δεν υπερβαίνει το κόστος αποκατάστασης ή τη μείωση της πραγματικής εμπορικής αξίας λόγω της θεομηνίας, δηλαδή τη διαφορά μεταξύ της αξίας του περιουσιακού στοιχείου αμέσως πριν και αμέσως μετά τη θεομηνία. Η απώλεια εισοδήματος υπολογίζεται με βάση τα οικονομικά στοιχεία της πληγείσας επιχείρησης (κέρδη προ τόκων και φόρων — EBIT, κόστος απόσβεσης και κόστος εργασίας που συνδέονται αποκλειστικά με την επιχειρηματική εγκατάσταση που επλήγη από τη θεομηνία), συγκρίνοντας τα οικονομικά στοιχεία για τους έξι μήνες μετά την επέλευση της θεομηνίας με τον μέσο όρο τριών ετών που επιλέγονται μεταξύ των πέντε τελευταίων ετών πριν από την επέλευση της θεομηνίας (εξαιρώντας τα δύο έτη με το καλύτερο και το χειρότερο οικονομικό αποτέλεσμα), υπολογίζεται δε για την ίδια εξαμηνιαία περίοδο του έτους. Η ζημία υπολογίζεται σε επίπεδο κάθε δικαιούχου.

5. Η ενίσχυση και τυχόν άλλες πληρωμές που λαμβάνονται για την αποκατάσταση των ζημιών, συμπεριλαμβανομένων των πληρωμών στο πλαίσιο ασφαλιστηρίων συμβολαίων, δεν υπερβαίνουν το 100 % των επιλέξιμων δαπανών.

ΤΜΗΜΑ 9

Ενισχύσεις κοινωνικού χαρακτήρα για μεταφορά κατοίκων απομακρυσμένων περιοχών

Άρθρο 51

Ενισχύσεις κοινωνικού χαρακτήρα για μεταφορά κατοίκων απομακρυσμένων περιοχών

1. Οι ενισχύσεις για αεροπορικές και θαλάσσιες μεταφορές επιβατών συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 2 στοιχείο α) της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Ολόκληρη η ενίσχυση πρέπει να αποβαίνει προς όφελος των τελικών καταναλωτών που έχουν τη συνήθη κατοικία τους σε απομακρυσμένες περιοχές.
3. Οι ενισχύσεις χορηγούνται για τη μεταφορά επιβατών σε δρομολόγια που συνδέουν έναν αερολιμένα ή λιμένα απομακρυσμένης περιοχής με άλλον αερολιμένα ή λιμένα εντός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου.
4. Οι ενισχύσεις χορηγούνται χωρίς διάκριση όσον αφορά την ταυτότητα του μεταφορέα ή τον τύπο των παρεχόμενων υπηρεσιών και χωρίς περιορισμό όσον αφορά την ακριβή διαδρομή προς ή από την απομακρυσμένη περιοχή.
5. Επιλέξιμες δαπάνες είναι η τιμή εισιτηρίου μετ' επιστροφής από ή προς την απομακρυσμένη περιοχή, καθώς και όλοι οι φόροι και τα τέλη με τα οποία ο μεταφορέας επιβαρύνει τον καταναλωτή.
6. Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 100 % των επιλέξιμων δαπανών.

ΤΜΗΜΑ 10

Ενισχύσεις για υποδομές ευρυζωνικών δικτύων

Άρθρο 52

Ενισχύσεις για υποδομές ευρυζωνικών δικτύων

1. Οι ενισχύσεις για επενδύσεις με σκοπό την ανάπτυξη ευρυζωνικών δικτύων συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες δαπάνες:
 - α) οι επενδυτικές δαπάνες για την ανάπτυξη παθητικής ευρυζωνικής υποδομής·
 - β) οι επενδυτικές δαπάνες για έργα πολιτικού μηχανικού σχετικά με την ευρυζωνικότητα·
 - γ) οι επενδυτικές δαπάνες για την ανάπτυξη βασικών ευρυζωνικών δικτύων· και
 - δ) οι επενδυτικές δαπάνες για την ανάπτυξη των δικτύων πρόσβασης νέας γενιάς («NGA»).
3. Οι επενδύσεις πραγματοποιούνται σε περιοχές όπου δεν υπάρχουν υποδομές της ίδιας κατηγορίας (είτε βασικά ευρυζωνικά δίκτυα είτε δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς) και όπου οι υποδομές αυτές δεν είναι πιθανόν να αναπτυχθούν με εμπορικούς όρους εντός τριών ετών από τη στιγμή της δημοσίευσης του σχεδιαζόμενου μέτρου ενίσχυσης, προϋπόθεση η οποία πρέπει επίσης να επαληθεύεται μέσω ανοικτής δημόσιας διαβούλευσης.
4. Οι ενισχύσεις χορηγούνται βάσει ανοικτής, διαφανούς και άνευ διακρίσεων ανταγωνιστικής διαδικασίας επιλογής, τηρουμένης της αρχής της τεχνολογικής ουδετερότητας.
5. Ο φορέας εκμετάλλευσης του δικτύου παρέχει την ευρύτερη δυνατή ενεργητική και παθητική χονδρική πρόσβαση, σύμφωνα με το άρθρο 2 σημείο 139 του παρόντος κανονισμού, με δίκαιους όρους και άνευ διακρίσεων, συμπεριλαμβανομένης της υλικής αποδεσμοποίησης στην περίπτωση των δικτύων πρόσβασης νέας γενιάς. Η εν λόγω χονδρική πρόσβαση παρέχεται επί επτά τουλάχιστον έτη, ενώ το δικαίωμα πρόσβασης σε αγωγούς ή πυλώνες δεν περιορίζεται χρονικά. Σε περίπτωση ενισχύσεων για την κατασκευή αγωγών, οι αγωγοί αυτοί πρέπει να είναι αρκετά μεγάλοι, ώστε να εξυπηρετούν πολλά καλωδιακά δίκτυα και διαφορετικές τοπολογίες δικτύου.
6. Οι τιμές χονδρικής πρόσβασης βασίζονται στις αρχές τιμολόγησης που καθορίζει η εθνική ρυθμιστική αρχή και σε κριτήρια αναφοράς που επικρατούν σε άλλες συγκρίσιμες πιο ανταγωνιστικές περιοχές του ίδιου κράτους μέλους ή της Ένωσης, λαμβανομένων υπόψη των ενισχύσεων που έχει λάβει ο φορέας εκμετάλλευσης του δικτύου. Η εθνική ρυθμιστική αρχή διατυπώνει τη γνώμη της σχετικά με τους όρους πρόσβασης, συμπεριλαμβανομένων των τιμών, και σε περίπτωση διαφορών μεταξύ των αιτούντων πρόσβαση και του φορέα εκμετάλλευσης της επιδοτούμενης υποδομής.
7. Τα κράτη μέλη θέτουν σε εφαρμογή μηχανισμό παρακολούθησης και ανάκτησης, αν το ποσό της ενίσχυσης που χορηγείται στο έργο υπερβαίνει τα 10 εκατ. ευρώ.

ΤΜΗΜΑ 11

Ενισχύσεις για τον πολιτισμό και τη διατήρηση της κληρονομιάς

Άρθρο 53

Ενισχύσεις για τον πολιτισμό και τη διατήρηση της κληρονομιάς

1. Οι ενισχύσεις για τον πολιτισμό και τη διατήρηση της κληρονομιάς συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Οι ενισχύσεις χορηγούνται για τους ακόλουθους πολιτιστικούς σκοπούς και δραστηριότητες:
 - α) μουσεία, αρχαία, βιβλιοθήκες, καλλιτεχνικά και πολιτιστικά κέντρα ή χώροι, θέατρα, λυρικές σκηνές, αίθουσες συναυλιών, άλλοι οργανισμοί στον τομέα του ζωντανού θεάματος, ιδρύματα κινηματογραφικής κληρονομιάς και άλλες παρόμοιες καλλιτεχνικές και πολιτιστικές υποδομές, οργανώσεις και ιδρύματα·
 - β) υλική κληρονομιά, συμπεριλαμβανομένων όλων των μορφών της πολιτιστικής κληρονομιάς, κινητής ή ακίνητης, των αρχαιολογικών χώρων, των μνημείων, των ιστορικών χώρων και κτιρίων· φυσική κληρονομιά που συνδέεται με την πολιτιστική κληρονομιά ή αναγνωρίζεται επίσημα ως πολιτιστική ή φυσική κληρονομιά από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές κράτους μέλους·
 - γ) άυλη κληρονομιά οποιασδήποτε μορφής, συμπεριλαμβανομένων των εθίμων και της χειροτεχνίας της λαϊκής παράδοσης·
 - δ) καλλιτεχνικές ή πολιτιστικές εκδηλώσεις και παραστάσεις, φεστιβάλ, εκθέσεις και άλλες παρόμοιες πολιτιστικές δραστηριότητες·
 - ε) πολιτιστικές και καλλιτεχνικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες, καθώς και προώθηση της κατανόησης της σημασίας που έχει η προστασία και η προώθηση της πολυμορφίας της πολιτιστικής έκφρασης μέσω προγραμμάτων εκπαίδευσης και αυξημένης ευαισθητοποίησης του κοινού, μεταξύ άλλων με τη χρήση των νέων τεχνολογιών·
 - στ) σύνταξη ή σύνθεση, επεξεργασία, παραγωγή, διανομή, ψηφιοποίηση και έκδοση μουσικών και λογοτεχνικών έργων, συμπεριλαμβανομένων των μεταφράσεων.

3. Η ενίσχυση μπορεί να λάβει τη μορφή:
 - α) επενδυτικών ενισχύσεων, συμπεριλαμβανομένων των ενισχύσεων για την κατασκευή ή την αναβάθμιση της πολιτιστικής υποδομής·
 - β) ενισχύσεων λειτουργίας.
4. Για τις επενδυτικές ενισχύσεις, οι επιλέξιμες δαπάνες συνίστανται στο επενδυτικό κόστος σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται:
 - α) οι δαπάνες για την κατασκευή, την αναβάθμιση, την απόκτηση, τη συντήρηση ή τη βελτίωση των υποδομών, εφόσον χρησιμοποιούνται κατά το 80 % τουλάχιστον της δυναμικότητάς τους ετησίως, τόσο σε χρόνο όσο και σε χώρο, για πολιτιστικούς σκοπούς·
 - β) οι δαπάνες απόκτησης, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδοτικής μίσθωσης, μεταβίβασης ιδιοκτησίας ή υλικής μετεγκατάστασης της πολιτιστικής κληρονομιάς·
 - γ) οι δαπάνες για την προστασία, τη διατήρηση, την αποκατάσταση και την ανάπλαση της υλικής και άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, συμπεριλαμβανομένου του επιπλέον κόστους αποθήκευσης υπό κατάλληλες συνθήκες, ειδικών εργαλείων και υλικών, καθώς και οι δαπάνες για τεκμηρίωση, έρευνα, ψηφιοποίηση και δημοσίευση·
 - δ) οι δαπάνες για τη βελτίωση της δυνατότητας πρόσβασης του κοινού στην πολιτιστική κληρονομιά, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για ψηφιοποίηση και άλλες νέες τεχνολογίες, οι δαπάνες για τη βελτίωση της προσπελασιμότητας για τα άτομα με ειδικές ανάγκες (ιδίως, ράμπες και ανελκυστήρες για τα άτομα με αναπηρία, ενδείξεις σε γραφή Braille και διαδραστικές εκθέσεις σε μουσεία), και για την προαγωγή της πολιτιστικής πολυμορφίας όσον αφορά τις παραστάσεις, τα προγράμματα και τους επισκέπτες·
 - ε) οι δαπάνες για πολιτιστικά έργα και δραστηριότητες, για προγράμματα συνεργασίας και ανταλλαγών, καθώς και υποτροφίες, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για διαδικασίες επιλογής, των δαπανών προώθησης και των δαπανών που προκύπτουν άμεσα από το έργο.
5. Για τις ενισχύσεις λειτουργίας, επιλέξιμες είναι οι ακόλουθες δαπάνες:
 - α) οι δαπάνες των πολιτιστικών ιδρυμάτων ή του χώρου πολιτιστικής κληρονομιάς που συνδέονται με διαρκείς ή περιοδικές δραστηριότητες, στις οποίες περιλαμβάνονται εκθέσεις, παραστάσεις και εκδηλώσεις, καθώς και συναφείς πολιτιστικές δραστηριότητες που εντάσσονται στη συνήθη πορεία των εργασιών·
 - β) οι δαπάνες για πολιτιστικές και καλλιτεχνικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες, καθώς και για προώθηση της κατανόησης της σημασίας που έχει η προστασία και η προώθηση της πολυμορφίας της πολιτιστικής έκφρασης μέσω προγραμμάτων εκπαίδευσης και αυξημένης ευαισθητοποίησης του κοινού, μεταξύ άλλων με τη χρήση των νέων τεχνολογιών·
 - γ) οι δαπάνες για τη βελτίωση της πρόσβασης του κοινού στα πολιτιστικά ιδρύματα ή τους χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς και στις δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένου του κόστους της ψηφιοποίησης και της χρήσης νέων τεχνολογιών, καθώς και οι δαπάνες για τη βελτίωση της προσπελασιμότητας για τα άτομα με αναπηρία·
 - δ) οι δαπάνες λειτουργίας που συνδέονται άμεσα με το πολιτιστικό έργο ή δραστηριότητα, όπως η απλή ή χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων και χώρων πολιτιστικών εκδηλώσεων, τα έξοδα ταξιδίου, υλικά και προμήθειες που σχετίζονται άμεσα με το πολιτιστικό έργο ή τη δραστηριότητα, αρχιτεκτονικές δομές για εκθέσεις και θεατρικές σκηνές, δανεισμός, μίσθωση και απόσβεση εργαλείων, λογισμικού και εξοπλισμού, οι δαπάνες για τα δικαιώματα πρόσβασης σε έργα καλυπτόμενα από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και άλλα περιεχόμενα προστατευόμενα από δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, οι δαπάνες προώθησης και οι δαπάνες που προκύπτουν άμεσα από το έργο ή τη δραστηριότητα· αποσβέσεις και έξοδα χρηματοδότησης είναι επιλέξιμα μόνον εάν δεν έχουν καλυφθεί από επενδυτική ενίσχυση·
 - ε) οι δαπάνες για το προσωπικό που απασχολείται στο πολιτιστικό ίδρυμα, τον χώρο πολιτιστικής κληρονομιάς ή το έργο·
 - στ) οι δαπάνες για συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες που παρέχονται από εξωτερικούς συμβούλους και παρόχους υπηρεσιών, οι οποίες προκύπτουν άμεσα από το έργο.
6. Για τις επενδυτικές ενισχύσεις, το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων, ή μέσω μηχανισμού ανάκτησης. Ο φορέας εκμετάλλευσης της υποδομής επιτρέπεται να διατηρεί ένα εύλογο κέρδος κατά τη διάρκεια της αντίστοιχης περιόδου.
7. Για τις ενισχύσεις λειτουργίας, το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το ποσό που είναι απαραίτητο για την κάλυψη των ζημιών εκμετάλλευσης και ένα εύλογο κέρδος κατά τη σχετική περίοδο. Αυτό εξασφαλίζεται εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων, ή μέσω μηχανισμού ανάκτησης.
8. Για τις ενισχύσεις που δεν υπερβαίνουν το 1 εκατ. ευρώ, το μέγιστο ποσό της ενίσχυσης μπορεί να καθοριστεί, αντί με τη μέθοδο που αναφέρεται στις παραγράφους 6 και 7, στο 80 % των επιλέξιμων δαπανών.
9. Για την έκδοση μουσικών και λογοτεχνικών έργων, όπως ορίζονται στην παράγραφο 2 στοιχείο στ), το μέγιστο ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει είτε τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και των προεξοφλημένων εσόδων του έργου είτε το 70 % των επιλέξιμων δαπανών. Τα έσοδα αφαιρούνται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων ή με μηχανισμό ανάκτησης. Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες για την έκδοση μουσικών και λογοτεχνικών έργων, συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών των δημιουργών (έσοδα πνευματικών δικαιωμάτων), των αμοιβών των μεταφραστών, των λοιπών εκδοτικών δαπανών (αναθέωση, διόρθωση, επιμέλεια), των εξόδων σχεδιασμού και προεκτύπωσης και των εξόδων εκτύπωσης ή ηλεκτρονικής έκδοσης.

10. Οι ενισχύσεις προς τον Τύπο και τα περιοδικά, είτε εκδίδονται σε έντυπη είτε σε ηλεκτρονική μορφή, δεν είναι επιλέξιμες δυνάμει του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 54

Καθεστώτα ενισχύσεων για οπτικοακουστικά έργα

1. Τα καθεστώτα ενισχύσεων για τη συγγραφή σεναρίου, την ανάπτυξη, την παραγωγή, τη διανομή και την προώθηση οπτικοακουστικών έργων συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Οι ενισχύσεις στηρίζουν ένα πολιτιστικό προϊόν. Για την αποφυγή πρόδηλων σφαλμάτων στον χαρακτηρισμό ενός προϊόντος ως πολιτιστικού, κάθε κράτος μέλος θεσπίζει αποτελεσματικές διαδικασίες, όπως είναι η επιλογή των προτάσεων από ένα ή περισσότερα πρόσωπα επιφορτισμένα με την επιλογή ή την επαλήθευση βάσει προκαθορισμένου καταλόγου πολιτιστικών κριτηρίων.

3. Οι ενισχύσεις μπορούν να λάβουν τις ακόλουθες μορφές:

α) ενισχύσεις για την παραγωγή οπτικοακουστικών έργων·

β) ενισχύσεις για το στάδιο προ της παραγωγής· και

γ) ενισχύσεις διανομής.

4. Όταν σε ένα κράτος μέλος η χορήγηση ενίσχυσης υπόκειται σε υποχρεώσεις εδαφικότητας των δαπανών, τα καθεστώτα ενισχύσεων για την παραγωγή οπτικοακουστικών έργων μπορούν:

α) να απαιτούν έως το 160 % της ενίσχυσης που χορηγείται για την παραγωγή ενός οπτικοακουστικού έργου να δαπανάται στο έδαφος του κράτους μέλους που χορηγεί την ενίσχυση ή

β) να υπολογίζουν το ποσό της ενίσχυσης που χορηγείται για την παραγωγή δεδομένου οπτικοακουστικού έργου ως ποσοστό των δαπανών για τις δραστηριότητες παραγωγής που πραγματοποιούνται στο κράτος μέλος που χορηγεί την ενίσχυση, κατά κανόνα στην περίπτωση καθεστώτων ενισχύσεων υπό μορφή φορολογικών κινήτρων.

Σε αμφότερες τις περιπτώσεις, εάν ένα κράτος μέλος απαιτεί ένα ελάχιστο επίπεδο δραστηριότητας παραγωγής να πραγματοποιείται στην οικεία επικράτεια για να είναι ένα έργο επιλέξιμο προς ενίσχυση, το επίπεδο αυτό δεν υπερβαίνει το 50 % του συνολικού προϋπολογισμού παραγωγής. Επιπλέον, το ανώτατο ποσό των δαπανών που υπόκεινται σε υποχρεώσεις εδαφικότητας δεν υπερβαίνει σε καμία περίπτωση το 80 % του συνολικού προϋπολογισμού της παραγωγής.

5. Είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες δαπάνες:

α) για τις ενισχύσεις παραγωγής: το συνολικό κόστος της παραγωγής των οπτικοακουστικών έργων, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων που αφορούν τη βελτίωση της προσπελασιμότητας για τα άτομα με αναπηρία·

β) για τις ενισχύσεις προ-παραγωγής: οι δαπάνες για τη συγγραφή σεναρίου και την ανάπτυξη οπτικοακουστικών έργων·

γ) για τις ενισχύσεις διανομής: οι δαπάνες για τη διανομή και προώθηση οπτικοακουστικών έργων.

6. Η ένταση της ενίσχυσης για την παραγωγή οπτικοακουστικών έργων δεν υπερβαίνει το 50 % των επιλέξιμων δαπανών.

7. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί ως εξής:

α) σε 60 % των επιλέξιμων δαπανών για τις διασυνοριακές παραγωγές που χρηματοδοτούνται από περισσότερα του ενός κράτη μέλη και στις οποίες συμμετέχουν παραγωγοί από περισσότερα του ενός κράτη μέλη·

β) σε 100 % των επιλέξιμων δαπανών για τα δύσκολα οπτικοακουστικά έργα και τις συμπαραγωγές στις οποίες συμμετέχουν χώρες από τον κατάλογο της Επιτροπής Αναπτυξιακής Βοήθειας (EAB) του ΟΟΣΑ.

8. Η ένταση της ενίσχυσης για το στάδιο προ-παραγωγής δεν υπερβαίνει το 100 % των επιλέξιμων δαπανών. Εάν το σενάριο ή το σχέδιο καταλήγει σε οπτικοακουστικό έργο, όπως κινηματογραφική ταινία, οι δαπάνες προ-παραγωγής ενσωματώνονται στον συνολικό προϋπολογισμό και λαμβάνονται υπόψη στον υπολογισμό της έντασης της ενίσχυσης. Η ένταση της ενίσχυσης για το στάδιο διανομής είναι η ίδια με εκείνη του σταδίου παραγωγής.

9. Οι ενισχύσεις δεν προορίζονται αποκλειστικά για συγκεκριμένες δραστηριότητες παραγωγής ούτε για επιμέρους τμήματα της αξιακής αλυσίδας της παραγωγής. Οι ενισχύσεις για υποδομές κινηματογραφικών στούντιο δεν είναι επιλέξιμες δυνάμει του παρόντος άρθρου.

10. Οι ενισχύσεις δεν προορίζονται αποκλειστικά για τους υπηκόους του οικείου κράτους μέλους, και οι δικαιούχοι δεν υποχρεούνται να έχουν το καθεστώς επιχείρησης η οποία έχει συσταθεί βάσει του εθνικού εμπορικού δικαίου.

ΤΜΗΜΑ 12

Ενισχύσεις για αθλητικές υποδομές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές

Άρθρο 55

Ενισχύσεις για αθλητικές υποδομές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές

1. Οι ενισχύσεις για αθλητικές υποδομές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.

2. Οι αθλητικές υποδομές δεν χρησιμοποιούνται αποκλειστικά από έναν μόνο χρήστη στον τομέα του επαγγελματικού αθλητισμού. Η χρήση των αθλητικών υποδομών από άλλους χρήστες του επαγγελματικού ή μη αθλητισμού αντιπροσωπεύει ετησίως τουλάχιστον το 20 % του χρόνου χρήσης. Εάν οι υποδομές χρησιμοποιούνται από πολλούς χρήστες ταυτόχρονα, υπολογίζονται τα κλάσματα που αντιστοιχούν στον χρόνο χρήσης.

3. Οι πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές, με εξαίρεση τα πάρκα αναψυχής και τις ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις, αποτελούν εγκαταστάσεις ψυχαγωγίας πολυλειτουργικού χαρακτήρα και προσφέρουν, ιδίως, πολιτιστικές και ψυχαγωγικές υπηρεσίες.

4. Η πρόσβαση στις αθλητικές εγκαταστάσεις ή στις πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές είναι ανοικτή σε διάφορους χρήστες και παρέχεται με διαφάνεια και άνευ διακρίσεων. Οι επιχειρήσεις που έχουν χρηματοδοτήσει τουλάχιστον το 30 % των επενδυτικών δαπανών της υποδομής μπορούν να έχουν προτιμησιακή πρόσβαση με ευνοϊκότερους όρους, εφόσον οι όροι αυτοί δημοσιοποιούνται.

5. Εάν οι αθλητικές υποδομές χρησιμοποιούνται από επαγγελματικά αθλητικά σωματεία, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να δημοσιοποιούνται οι όροι τιμολόγησης για τη χρήση των υποδομών αυτών.

6. Κάθε παραχώρηση ή άλλη ανάθεση σε τρίτο μέρος για την κατασκευή, την αναβάθμιση και/ή τη λειτουργία της αθλητικής υποδομής ή της πολυλειτουργικής ψυχαγωγικής υποδομής γίνεται με ανοικτή διαδικασία, με διαφάνεια και άνευ διακρίσεων, λαμβανομένων δεόντως υπόψη των ισχυόντων κανόνων συναψης δημόσιων συμβάσεων.

7. Η ενίσχυση μπορεί να λάβει τη μορφή:

α) επενδυτικών ενισχύσεων, συμπεριλαμβανομένων των ενισχύσεων για την κατασκευή ή την αναβάθμιση αθλητικών υποδομών και πολυλειτουργικών ψυχαγωγικών υποδομών·

β) ενισχύσεων λειτουργίας για αθλητικές υποδομές·

8. Για τις επενδυτικές ενισχύσεις σε αθλητικές υποδομές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές, επιλέξιμες δαπάνες είναι οι επενδυτικές δαπάνες σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού.

9. Για τις ενισχύσεις λειτουργίας για αθλητικές υποδομές, επιλέξιμες δαπάνες είναι οι δαπάνες λειτουργίας για την παροχή υπηρεσιών από τη συγκεκριμένη υποδομή. Στις εν λόγω δαπάνες λειτουργίας περιλαμβάνονται οι δαπάνες προσωπικού, υλικών, υπηρεσιών που ανατίθενται σε τρίτους, επικοινωνίας, ενέργειας, συντήρησης, μισθωμάτων, διοίκησης κ.λπ., αλλά εξαιρούνται οι αποσβέσεις και τα έξοδα χρηματοδότησης, εάν αυτά έχουν καλυφθεί από επενδυτική ενίσχυση.

10. Για τις επενδυτικές ενισχύσεις για αθλητικές υποδομές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές, το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων, ή μέσω μηχανισμού ανάκτησης.

11. Για τις ενισχύσεις λειτουργίας για αθλητικές υποδομές, το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τις ζημίες εκμετάλλευσης κατά τη σχετική περίοδο. Αυτό εξασφαλίζεται εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων, ή μέσω μηχανισμού ανάκτησης.

12. Για τις ενισχύσεις που δεν υπερβαίνουν το 1 εκατ. ευρώ, το μέγιστο ποσό της ενίσχυσης μπορεί να καθοριστεί, αντί με τη μέθοδο που αναφέρεται στις παραγράφους 10 και 11, στο 80 % των επιλέξιμων δαπανών.

ΤΜΗΜΑ 13

Ενισχύσεις για τοπικές υποδομές

Άρθρο 56

Επενδυτικές ενισχύσεις για τοπικές υποδομές

1. Η χρηματοδότηση της κατασκευής ή της αναβάθμισης τοπικών υποδομών που αφορά υποδομές οι οποίες συμβάλλουν σε τοπικό επίπεδο στη βελτίωση του επιχειρηματικού και καταναλωτικού περιβάλλοντος, καθώς και στον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη της βιομηχανικής βάσης, συμβιβάζεται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσεται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και του κεφαλαίου I.
2. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται στις ενισχύσεις για υποδομές που καλύπτονται από άλλα τμήματα του κεφαλαίου III του παρόντος κανονισμού, με εξαίρεση το τμήμα 1 — Περιφερειακές ενισχύσεις. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται επίσης στις αερολιμενικές και τις λιμενικές υποδομές.
3. Οι υποδομές τίθενται στη διάθεση των ενδιαφερόμενων χρηστών ανοιχτά, με διαφάνεια και χωρίς διακρίσεις. Η τιμή που χρεώνεται για τη χρήση ή την πώληση της υποδομής αντιστοιχεί στην τιμή της αγοράς.
4. Οποιαδήποτε παραχώρηση ή άλλη ανάθεση σε τρίτο μέρος της λειτουργίας της υποδομής πραγματοποιείται με ανοικτή, διαφανή και χωρίς διακρίσεις διαδικασία, λαμβανομένων δεόντως υπόψη των ισχυόντων κανόνων σύναψης δημοσίων συμβάσεων.
5. Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι επενδυτικές δαπάνες σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού.
6. Το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των επιλέξιμων δαπανών και του κέρδους εκμετάλλευσης της επένδυσης. Το κέρδος εκμετάλλευσης αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες εκ των προτέρων, βάσει εύλογων προβλέψεων, ή μέσω μηχανισμού ανάκτησης.
7. Οι ειδικές υποδομές δεν τυγχάνουν απαλλαγής δυνάμει του παρόντος άρθρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 57

Κατάργηση

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 800/2008 καταργείται.

Άρθρο 58

Μεταβατικές διατάξεις

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στις μεμονωμένες ενισχύσεις που χορηγήθηκαν πριν από την έναρξη ισχύος του, εφόσον πληρούν όλες τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό, με εξαίρεση το άρθρο 9.
2. Οι ενισχύσεις που δεν απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης δυνάμει του παρόντος κανονισμού ή άλλων κανονισμών που θεσπίστηκαν σύμφωνα με το άρθρο 1 του προγενέστερα ισχύοντος κανονισμού 994/98 αξιολογούνται από την Επιτροπή με βάση τα σχετικά πλαίσια, κατευθυντήριες γραμμές, ανακοινώσεις και κοινοποιήσεις.

3. Μεμονωμένες ενισχύσεις που χορηγούνται πριν από την 1η Ιανουαρίου 2015 δυνάμει κανονισμών που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με το άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 994/98 και ισχύουν κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, με εξαίρεση τις περιφερειακές ενισχύσεις. Τα καθεστώτα ενισχύσεων υπό μορφή επιχειρηματικού κεφαλαίου υπέρ ΜΜΕ, τα οποία θεσπίστηκαν πριν από την 1η Ιουλίου 2014 και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 800/2008, εξακολουθούν να απαλλάσσονται και να συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά έως τη λήξη της συμφωνίας χρηματοδότησης, εφόσον τα δημόσια κεφάλαια που διατέθηκαν στο στηριζόμενο επενδυτικό ταμείο ιδιωτικών συμμετοχών βάσει της εν λόγω συμφωνίας δεσμεύθηκαν πριν από την 1η Ιανουαρίου 2015 και εξακολουθούν να πληρούνται οι λοιπές προϋποθέσεις απαλλαγής.

4. Κατά τη λήξη της περιόδου ισχύος του παρόντος κανονισμού, τα καθεστώτα ενισχύσεων που απαλλάσσονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού εξακολουθούν να τυγχάνουν απαλλαγής στη διάρκεια περιόδου προσαρμογής έξι μηνών, με εξαίρεση τα καθεστώτα περιφερειακών ενισχύσεων. Η απαλλαγή των καθεστώτων περιφερειακών ενισχύσεων λήγει την ημερομηνία λήξης ισχύος των εγκεκριμένων χαρτών περιφερειακών ενισχύσεων. Η απαλλαγή των ενισχύσεων χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου δυνάμει του άρθρου 21 παράγραφος 2 στοιχείο α) λήγει στο τέλος της περιόδου που προβλέπεται στη συμφωνία χρηματοδότησης, εφόσον τα δημόσια κεφάλαια που διατέθηκαν στο στηριζόμενο επενδυτικό ταμείο ιδιωτικών συμμετοχών δεσμεύθηκαν βάσει της εν λόγω συμφωνίας εντός εξαμήνου από τη λήξη της περιόδου ισχύος του παρόντος κανονισμού και εξακολουθούν να πληρούνται όλες οι άλλες προϋποθέσεις απαλλαγής.

Άρθρο 59

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την 1η Ιουλίου 2014.

Εφαρμόζεται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 17 Ιουνίου 2014.

Για την Επιτροπή
Joaquín ALMUNIA
Αντιπρόεδρος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΜΕ

Άρθρο 1

Επιχείρηση

Επιχείρηση θεωρείται κάθε οντότητα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα. Σε αυτές περιλαμβάνονται ειδικότερα αυταπασχολούμενα άτομα και οικογενειακές επιχειρήσεις που ασκούν βιοτεχνική ή άλλη δραστηριότητα, καθώς και προσωπικές εταιρείες ή ενώσεις προσώπων που ασκούν τακτικά μια οικονομική δραστηριότητα.

Άρθρο 2

Αριθμός απασχολούμενων και οικονομικά όρια προσδιορίζοντα τις κατηγορίες επιχειρήσεων

1. Η κατηγορία των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων («ΜΜΕ») αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατ. ευρώ και/ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατ. ευρώ.
2. Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών και/ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10 εκατ. ευρώ.
3. Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως πολύ μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 10 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών και/ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 2 εκατ. ευρώ.

Άρθρο 3

Τύποι επιχειρήσεων που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματικών ποσών

1. «Ανεξάρτητη επιχείρηση» είναι κάθε επιχείρηση που δεν χαρακτηρίζεται ως συνεργαζόμενη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 2 ή ως συνδεδεμένη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 3.
2. «Συνεργαζόμενες επιχειρήσεις» είναι όλες οι επιχειρήσεις που δεν χαρακτηρίζονται ως συνδεδεμένες κατά την έννοια της παραγράφου 3 και μεταξύ των οποίων υπάρχει η ακόλουθη σχέση: μια επιχείρηση (ανάντη επιχείρηση) κατέχει, μόνη ή από κοινού με μία ή περισσότερες συνδεδεμένες επιχειρήσεις κατά την έννοια της παραγράφου 3, το 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου μιας άλλης επιχείρησης (κατάντη επιχείρησης).

Ωστόσο, μια επιχείρηση μπορεί να χαρακτηριστεί ως ανεξάρτητη, μη έχουσα δηλαδή συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, ακόμη και εάν το όριο του 25 % καλύπτεται ή υπερκαλύπτεται, εφόσον το ποσοστό αυτό ελέγχεται από τις ακόλουθες κατηγορίες επενδυτών και υπό την προϋπόθεση ότι αυτοί δεν είναι, μεμονωμένα ή από κοινού, συνδεδεμένοι κατά την έννοια της παραγράφου 3 με την εν λόγω επιχείρηση:

- α) δημόσιες εταιρείες συμμετοχών, εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου, φυσικά πρόσωπα ή ομάδες φυσικών προσώπων που ασκούν συστηματικά δραστηριότητες σε επενδύσεις επιχειρηματικού κεφαλαίου και επενδύουν ίδια κεφάλαια σε μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο επιχειρήσεις (business angels), εφόσον το σύνολο της επένδυσης αυτής σε μία επιχείρηση δεν υπερβαίνει τα 1 250 000 ευρώ·
 - β) πανεπιστήμια ή ερευνητικά κέντρα μη κερδοσκοπικού σκοπού·
 - γ) θεσμικοί επενδυτές, συμπεριλαμβανομένων των ταμείων περιφερειακής ανάπτυξης·
 - δ) αυτόνομες τοπικές αρχές με ετήσιο προϋπολογισμό μικρότερο από 10 εκατ. ευρώ και με λιγότερους από 5 000 κατοίκους.
3. «Συνδεδεμένες επιχειρήσεις» είναι οι επιχειρήσεις που διατηρούν μεταξύ τους μία από τις ακόλουθες σχέσεις:
 - α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταιρών άλλης επιχείρησης·
 - β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης·

- γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί κυριαρχική επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού της τελευταίας·
- δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης.

Τεκμαίρεται ότι δεν υπάρχει κυριαρχική επιρροή, εφόσον οι επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο δεν υπεισέρχονται άμεσα ή έμμεσα στη διαχείριση της εξεταζόμενης επιχείρησης, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων που έχουν με την ιδιότητά τους ως μετόχων ή εταίρων.

Συνδεδεμένες θεωρούνται επίσης οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις σχέσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο μέσω μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων ή μέσω οποιουδήποτε από τους επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2.

Οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις εν λόγω σχέσεις μέσω φυσικού προσώπου ή ομάδας φυσικών προσώπων που ενεργούν από κοινού θεωρούνται επίσης συνδεδεμένες επιχειρήσεις, εφόσον ασκούν το σύνολο ή τμήμα των δραστηριοτήτων τους στην ίδια αγορά ή σε όμορες αγορές.

Ως «όμορη αγορά» νοείται η αγορά προϊόντος ή υπηρεσίας που βρίσκεται αμέσως ανάντη ή κατόντη της σχετικής αγοράς.

4. Εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο, μια επιχείρηση δεν μπορεί να θεωρηθεί ΜΜΕ εάν το 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου της ή των δικαιωμάτων ψήφου της ελέγχεται, άμεσα ή έμμεσα, από έναν ή περισσότερους δημόσιους φορείς, μεμονωμένα ή από κοινού.

5. Μια επιχείρηση μπορεί να υποβάλει δήλωση σχετικά με την ιδιότητά της ως ανεξάρτητης, συνεργαζόμενης ή συνδεδεμένης επιχείρησης, καθώς και σχετικά με τα στοιχεία που αφορούν τα αριθμητικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2. Η δήλωση αυτή μπορεί να υποβληθεί ακόμη και εάν η διασπορά κεφαλαίου δεν επιτρέπει να καθοριστεί επακριβώς ποιος το κατέχει, οπότε η επιχείρηση δηλώνει υπεύθυνα ότι μπορεί εύλογα να υποθέσει ότι δεν ανήκει, κατά ποσοστό 25 % ή περισσότερο, σε μια επιχείρηση ή, από κοινού, σε περισσότερες επιχειρήσεις που είναι συνδεδεμένες μεταξύ τους. Οι δηλώσεις αυτές πραγματοποιούνται με την επιφύλαξη των ελέγχων και εξακριβώσεων που προβλέπονται από τις εθνικές ή ενωσιακές διατάξεις.

Άρθρο 4

Στοιχεία για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματικών ποσών και περίοδος αναφοράς

1. Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματικών ποσών είναι εκείνα που αφορούν την τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση και υπολογίζονται σε ετήσια βάση. Λαμβάνονται υπόψη κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών. Το ύψος του κύκλου εργασιών υπολογίζεται χωρίς τον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) και χωρίς άλλους έμμεσους φόρους.
2. Όταν, κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών και σε ετήσια βάση, μια επιχείρηση βρίσκεται πάνω ή κάτω από τα όρια τα σχετικά με τον αριθμό απασχολούμενων ή τα χρηματικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2, η κατάσταση αυτή έχει ως αποτέλεσμα την απόκτηση ή την απώλεια της ιδιότητας της μεσαίας, μικρής ή πολύ μικρής επιχείρησης μόνον εάν η υπέρβαση των εν λόγω ορίων επαναληφθεί επί δύο διαδοχικά οικονομικά έτη.
3. Στην περίπτωση νεοσύστατων επιχειρήσεων, οι λογαριασμοί των οποίων δεν έχουν κλείσει ακόμη, τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη πρέπει να προκύπτουν από καλόπιστες εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.

Άρθρο 5

Ο αριθμός απασχολούμενων

Ο αριθμός απασχολούμενων ατόμων αντιστοιχεί στον αριθμό ετήσιων μονάδων εργασίας (ΕΜΕ), δηλαδή στον αριθμό εργαζομένων πλήρους απασχόλησης που εργάστηκαν στην εξεταζόμενη επιχείρηση ή για λογαριασμό αυτής επί ολόκληρο το υπόψη έτος. Τα άτομα που δεν εργάστηκαν ολόκληρο το έτος, οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης, ανεξάρτητα από τη διάρκεια, και οι εργαζόμενοι σε εποχική βάση αντιστοιχούν σε κλάσματα των ΕΜΕ. Στον αριθμό απασχολούμενων περιλαμβάνονται:

- α) οι μισθωτοί·
- β) τα άτομα που εργάζονται για την επιχείρηση, έχουν σχέση εξάρτησης προς αυτήν και εξομοιώνονται με μισθωτούς με βάση το εθνικό δίκαιο·

- γ) οι ιδιοκτήτες επιχειρηματίες·
- δ) οι εταίροι που ασκούν τακτική δραστηριότητα εντός της επιχείρησης και προσπορίζονται οικονομικά οφέλη από την επιχείρηση.

Οι μαθητευόμενοι ή οι σπουδαστές που βρίσκονται σε επαγγελματική κατάρτιση στο πλαίσιο σύμβασης μαθητείας ή επαγγελματικής κατάρτισης δεν συνυπολογίζονται στον αριθμό απασχολουμένων. Η διάρκεια των αδειών μητρότητας ή των γονικών αδειών δεν συνυπολογίζεται.

Άρθρο 6

Καθορισμός των στοιχείων της επιχείρησης

1. Στην περίπτωση ανεξάρτητης επιχείρησης, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολουμένων, πραγματοποιείται αποκλειστικά με βάση τους λογαριασμούς αυτής της επιχείρησης.
2. Στην περίπτωση επιχείρησης που συνεργάζεται ή συνδέεται με άλλες επιχειρήσεις, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολουμένων, γίνεται με βάση τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία της επιχείρησης, ή — εφόσον υπάρχουν— τους ενοποιημένους λογαριασμούς της επιχείρησης ή τους ενοποιημένους λογαριασμούς στους οποίους περιλαμβάνεται και η εξεταζόμενη επιχείρηση βάσει ενοποίησης.

Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο προστίθενται τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση, οι οποίες βρίσκονται αμέσως ανάντη ή κατάντη της εν λόγω επιχείρησης. Τα στοιχεία συγκεντρώνονται κατ' αναλογία προς το ποσοστό συμμετοχής στο κεφάλαιο ή στα δικαιώματα ψήφου (το υψηλότερο από τα δύο αυτά ποσοστά). Σε περίπτωση διασταυρωμένης συμμετοχής, λαμβάνεται υπόψη το υψηλότερο των ποσοστών αυτών.

Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο και το δεύτερο εδάφιο προστίθεται το 100 % των στοιχείων των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με την εξεταζόμενη επιχείρηση και τα οποία δεν περιλαμβάνονται ήδη στους λογαριασμούς βάσει ενοποίησης.

3. Για την εφαρμογή της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία τους, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν. Σε αυτά προστίθεται το 100 % των στοιχείων των επιχειρήσεων που συνδέονται με αυτές τις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, εκτός εάν τα στοιχεία τους περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης.

Για την εφαρμογή επίσης της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνδέονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία τους, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν. Στα στοιχεία αυτά προστίθενται κατ' αναλογία τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με τις συνδεδεμένες αυτές επιχειρήσεις, οι οποίες βρίσκονται αμέσως ανάντη ή κατάντη αυτών, εάν δεν περιλαμβάνονται ήδη στους ενοποιημένους λογαριασμούς σε αναλογία τουλάχιστον ισοδύναμη με το ποσοστό που ορίζεται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο.

4. Όταν ο αριθμός απασχολούμενων δεδομένης επιχείρησης δεν προκύπτει από τους ενοποιημένους λογαριασμούς, υπολογίζεται συγκεντρώνοντας κατ' αναλογία τα στοιχεία από τις επιχειρήσεις που συνεργάζονται με την εν λόγω επιχείρηση, και προσθέτοντας τα στοιχεία από τις επιχειρήσεις που συνδέονται μαζί της.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΠΑΛΛΑΣΣΟΝΤΑΙ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ

ΜΕΡΟΣ I

οι οποίες πρέπει να υποβάλλονται μέσω της καθιερωμένης ηλεκτρονικής εφαρμογής της Επιτροπής, όπως ορίζεται στο άρθρο 11

Στοιχεία αναφοράς της ενίσχυσης	(συμπληρώνεται από την Επιτροπή)	
Κράτος μέλος	
Αριθμός αναφοράς του κράτους μέλους	
Περιφέρεια	Όνομασία της περιφέρειας ή των περιφερειών (NUTS ⁽¹⁾)	Καθεστώς περιφερειακών ενισχύσεων ⁽²⁾

Χορηγούσα αρχή	Όνομασία
	Ταχυδρομική διεύθυνση
	Διαδικτυακή διεύθυνση
Τίτλος του μέτρου ενίσχυσης	
Εθνική νομική βάση (παραπομπή στη σχετική επίσημη εθνική δημοσίευση)	
Διαδικτυακός σύνδεσμος στο πλήρες κείμενο του μέτρου ενίσχυσης	
Τύπος μέτρου	☐ Καθεστώς	Όνομασία του δικαιούχου και του ομίλου ⁽³⁾ στον οποίο ανήκει
	☐ Ad hoc ενίσχυση	
Τροποποίηση υφιστάμενου καθεστώτος ενισχύσεων ή υφιστάμενης ad hoc ενίσχυσης	Στοιχεία αναφοράς της Επιτροπής για την ενίσχυση	
	☐ Παράταση
	☐ Τροποποίηση
Διάρκεια ⁽⁴⁾	☐ Καθεστώς	Από ηη/μμ/εεεε έως ηη/μμ/εεεε
Date of granting ⁽⁵⁾	☐ Ad hoc aid	ηη/μμ/εεεε
Σχετικός(-οί) οικονομικός(-οί) τομέας (-είς)	☐ Όλοι οι οικονομικοί τομείς που είναι επιλέξιμοι να λάβουν ενίσχυση
	☐ Περιορίζεται σε συγκεκριμένους τομείς: να διευκρινιστεί σε επίπεδο ομάδας NACE ⁽⁶⁾	

Κατηγορία δικαιούχου	☐ ΜΜΕ		
	☐ Μεγάλες επιχειρήσεις		
Προϋπολογισμός	Ετήσιο συνολικό ποσό του προβλεπόμενου προϋπολογισμού στο πλαίσιο του καθεστώτος ⁽⁷⁾	Εθνικό νόμισμα (σε ακέραιο ποσό)	
	Συνολικό ποσό της ad hoc ενίσχυσης που χορηγήθηκε στην επιχείρηση ⁽⁸⁾	Εθνικό νόμισμα (σε ακέραιο ποσό)	
	☐ Για εγγυήσεις ⁽⁹⁾	Εθνικό νόμισμα (σε ακέραιο ποσό)	
Μέσο ενίσχυσης	☐ Επιχορήγηση/Επιδότηση επιτοκίου		
	☐ Δάνειο/Επιστρεπτές προκαταβολές		
	☐ Εγγύηση (κατά περίπτωση, με παραπομπή στην απόφαση της Επιτροπής ⁽¹⁰⁾)		
	☐ Φορολογικό πλεονέκτημα ή φορολογική απαλλαγή		
	☐ Παροχή χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου		
	☐ Άλλα (να διευκρινιστούν) Να αναφερθεί η πλησιέστερη από τις κατωτέρω ευρείες κατηγορίες ως προς τα αποτελέσματα/τη λειτουργία της ενίσχυσης: ☐ Επιχορήγηση ☐ Δάνειο ☐ Εγγύηση ☐ Φορολογικό πλεονέκτημα ☐ Παροχή χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου		
☐ Σε περίπτωση συγχρηματοδότησης από ταμείο(-α) της ΕΕ	Όνομασία ταμείου(-ων) της ΕΕ:	Ποσό χρηματοδότησης (ανά ταμείο της ΕΕ)	Εθνικό νόμισμα (σε ακέραιο ποσό)

⁽¹⁾ NUTS — Ονοματολογία Εδαφικών Στατιστικών Μονάδων. Κατά κανόνα, η περιφέρεια κατατάσσεται στο επίπεδο 2.

⁽²⁾ Άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο α) της ΣΛΕΕ (καθεστώς «Α»), άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ (καθεστώς «Γ»), περιφέρειες στις οποίες δεν χορηγούνται ενισχύσεις, ήτοι περιφέρειες που δεν είναι επιλέξιμες για περιφερειακές ενισχύσεις (καθεστώς «Ν»).

⁽³⁾ Για τους σκοπούς των κανόνων ανταγωνισμού που ορίζονται στη Συνθήκη και του παρόντος κανονισμού, ως «επιχείρηση» νοείται κάθε οντότητα που ασκεί οικονομική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή και τον τρόπο χρηματοδότησής της. Το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι οι οντότητες που ελέγχονται (σε νομική βάση ή de facto) από την ίδια οντότητα θα πρέπει να θεωρούνται μία και μόνη επιχείρηση.

⁽⁴⁾ Περίοδος κατά την οποία η χορηγούσα αρχή έχει τη δυνατότητα να δεσμευθεί για τη χορήγηση της ενίσχυσης.

⁽⁵⁾ Καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 2 σημείο 27 του κανονισμού.

⁽⁶⁾ NACE αναθ. 2 — Στατιστική ταξινόμηση των οικονομικών δραστηριοτήτων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Κατά κανόνα, ο τομέας προσδιορίζεται σε επίπεδο ομάδας.

⁽⁷⁾ Εάν πρόκειται για καθεστώς ενισχύσεων: να αναφερθεί το ετήσιο συνολικό ποσό του προβλεπόμενου από το καθεστώς προϋπολογισμού ή η εκτιμώμενη ετήσια απώλεια φορολογικών εσόδων για όλα τα μέσα ενισχύσεων που προβλέπονται στο καθεστώς.

⁽⁸⁾ Εάν πρόκειται για χορήγηση ad hoc ενίσχυσης: να αναφερθεί το συνολικό ποσό της ενίσχυσης ή η συνολική απώλεια φορολογικών εσόδων.

⁽⁹⁾ Για τις εγγυήσεις, να αναφερθεί το (ανώτατο) ποσό των εγγυημένων δανείων.

⁽¹⁰⁾ Κατά περίπτωση, παραπομπή στην απόφαση της Επιτροπής με την οποία εγκρίνεται η μεθοδολογία υπολογισμού του ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης, σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 2 στοιχείο γ) του κανονισμού.

ΜΕΡΟΣ II

οι οποίες πρέπει να υποβάλλονται μέσω της καθιερωμένης ηλεκτρονικής εφαρμογής της Επιτροπής, όπως ορίζεται στο άρθρο 11

Να αναφερθεί η διάταξη του ΓΚΑΚ βάσει της οποίας εφαρμόζεται το μέτρο ενίσχυσης.

Πρωταρχικός στόχος — Γενικοί στόχοι (απαρίθμηση)	Στόχοι (απαρίθμηση)	Μέγιστη ένταση της ενίσχυσης σε % ή ανώτατο ετήσιο ποσό της ενίσχυσης σε εθνικό νόμισμα (σε ακέραιο ποσό)	MME — πριμοδοτήσεις σε %	
Περιφερειακές ενισχύσεις — επενδυτικές ενισχύσεις (1) (άρθρο 14)	☐ Καθεστώς % %	
	☐ Ad hoc ενίσχυση % %	
Περιφερειακές ενισχύσεις — ενισχύσεις λειτουργίας (άρθρο 15)	☐ Δαπάνες μεταφοράς εμπορευμάτων σε επιλέξιμες περιοχές (άρθρο 15 παράγραφος 2 στοιχείο α)) % %	
	☐ Επιπρόσθετες δαπάνες στις εξόχως απόκεντρες περιοχές (άρθρο 15 παράγραφος 2 στοιχείο β)) % %	
☐ Περιφερειακές ενισχύσεις για την αστική ανάπτυξη (άρθρο 16)	 εθνικό νόμισμα %	
☐ Ενισχύσεις προς MME (άρθρα 17 - 18 - 19 - 20)	 % %	
Ενισχύσεις προς MME — Πρόσβαση των MME σε χρηματοδότηση (άρθρα 21-22)	☐ Ενισχύσεις για τη χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου (άρθρο 21) εθνικό νόμισμα %	
	☐ Ενισχύσεις για νεοσύστατες επιχειρήσεις (άρθρο 22) εθνικό νόμισμα %	
☐ Ενισχύσεις προς MME – Ενισχύσεις για εναλλακτικές πλατφόρμες διαπραγμάτευσης που ειδικεύονται στις MME (άρθρο 23)	 %; στην περίπτωση που το μέτρο ενίσχυσης λαμβάνει τη μορφή ενίσχυσης για νεοσύστατες επιχειρήσεις; %	
☐ Ενισχύσεις προς MME – Ενισχύσεις για δαπάνες διερεύνησης (άρθρο 24)	 % %	
Ενισχύσεις για έρευνα, ανάπτυξη και καινοτομία (άρθρα 25-30)	Ενισχύσεις για έργα έρευνας και ανάπτυξης (άρθρο 25)	☐ Βασική έρευνα (άρθρο 25 παράγραφος 2 στοιχείο α)) % %
		☐ Βιομηχανική έρευνα (άρθρο 25 παράγραφος 2 στοιχείο β)) % %
		☐ Πειραματική ανάπτυξη (άρθρο 25 παράγραφος 2 στοιχείο γ)) % %
		☐ Μελέτες σκοπιμότητας (άρθρο 25 παράγραφος 2 στοιχείο δ)) % %
	☐ Επενδυτικές ενισχύσεις για ερευνητικές υποδομές (άρθρο 26) % %	
	☐ Ενισχύσεις για συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας (άρθρο 27) % %	
	☐ Ενισχύσεις καινοτομίας για MME (άρθρο 28) % %	

Πρωταρχικός στόχος — Γενικοί στόχοι (απαρίθμηση)	Στόχοι (απαρίθμηση)	Μέγιστη ένταση της ενίσχυσης σε % ή ανώτατο ετήσιο ποσό της ενίσχυσης σε εθνικό νόμισμα (σε ακέραιο ποσό)	ΜΜΕ — πριμοδοτήσεις σε %
	☐ Ενισχύσεις για διαδικαστική και οργανωτική καινοτομία (Άρθρο 29) % %
	☐ Ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη στον τομέα της αλιείας και υδατοκαλλιέργειας (άρθρο 30) % %
	☐ Ενισχύσεις για επαγγελματική κατάρτιση (άρθρο 31) % %
Ενισχύσεις για εργαζόμενους σε μειονεκτική θέση και για εργαζόμενους με αναπηρία (άρθρα 32-35)	☐ Ενισχύσεις για την πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση με τη μορφή επιδότησης μισθού (άρθρο 32) % %
	☐ Ενισχύσεις για την απασχόληση εργαζομένων με αναπηρία υπό μορφή επιδότησης μισθού (άρθρο 33) % %
	☐ Ενισχύσεις για την αντιστάθμιση των πρόσθετων δαπανών που συνεπάγεται η απασχόληση εργαζομένων με αναπηρία (άρθρο 34) % %
	☐ Ενισχύσεις για την αντιστάθμιση των δαπανών της υποστήριξης που παρέχεται σε εργαζομένους σε μειονεκτική θέση (άρθρο 35) % %
Ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος (άρθρα 36-49)	☐ Επενδυτικές ενισχύσεις προς επιχειρήσεις για την υπέρβαση ενωσιακών προτύπων προστασίας του περιβάλλοντος ή για την αύξηση της προστασίας του περιβάλλοντος ελλείψει ενωσιακών προτύπων (άρθρο 36) % %
	☐ Επενδυτικές ενισχύσεις για την πρόωρη προσαρμογή σε μελλοντικά ενωσιακά πρότυπα (άρθρο 37) % %
	☐ Επενδυτικές ενισχύσεις για μέτρα ενεργειακής απόδοσης (άρθρο 38) % %
	☐ Επενδυτικές ενισχύσεις για μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια (άρθρο 39) εθνικό νόμισμα %
	☐ Επενδυτικές ενισχύσεις για συμπαράγωγή υψηλής απόδοσης (άρθρο 40) % %
	☐ Επενδυτικές ενισχύσεις για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (άρθρο 41) % %
	☐ Ενισχύσεις λειτουργίας για την προώθηση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (άρθρο 42) % %
	☐ Ενισχύσεις λειτουργίας για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σε εγκαταστάσεις μικρής κλίμακας (άρθρο 43) % %
	☐ Ενισχύσεις υπό μορφή μειώσεων περιβαλλοντικών φόρων δυνάμει της οδηγίας 2003/96/EK (άρθρο 44) % %
	☐ Επενδυτικές ενισχύσεις για την αποκατάσταση μολυσμένων χώρων (άρθρο 45) % %
	☐ Επενδυτικές ενισχύσεις για ενεργειακά αποδοτικό σύστημα τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης (άρθρο 46) % %
	☐ Επενδυτικές ενισχύσεις για ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων (άρθρο 47) % %
	☐ Επενδυτικές ενισχύσεις για ενεργειακές υποδομές (άρθρο 48) % %
	☐ Ενισχύσεις για την εκπόνηση περιβαλλοντικών μελετών (άρθρο 49) % %

Πρωταρχικός στόχος — Γενικοί στόχοι (απαρίθμηση)	Στόχοι (απαρίθμηση)	Μέγιστη ένταση της ενίσχυσης σε % ή ανώτατο ετήσιο ποσό της ενίσχυσης σε εθνικό νόμισμα (σε ακέραιο ποσό)	ΜΜΕ — πριμοδοτήσεις σε %
☐ Καθεστώτα ενισχύσεων για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από ορισμένες θεομηνίες (άρθρο 50)	Μέγιστη ένταση της ενίσχυσης % %
	Τύπος θεομηνίας	☐ σεισμός ☐ χιονοστιβάδα ☐ κατολίσθηση ☐ πλημμύρα ☐ ανεμοστρόβιλος ☐ τυφώνας ☐ ηφαιστειακή έκρηξη ☐ ανεξέλεγκτη πυρκαγιά	
	Ημερομηνία εμφάνισης της θεομηνίας	Από ηη/μμ/εεεε έως ηη/μμ/εεεε	
☐ Ενισχύσεις κοινωνικού χαρακτήρα για τη μεταφορά κατοίκων απομακρυσμένων περιοχών (άρθρο 51)	 % %
☐ Ενισχύσεις για υποδομές ευρυζωνικών δικτύων (άρθρο 52)	 εθνικό νόμισμα %
☐ Ενισχύσεις για τον πολιτισμό και τη διατήρηση της κληρονομιάς (άρθρο 53)	 % %
☐ Καθεστώτα ενισχύσεων για οπτικοακουστικά έργα (άρθρο 54)			
	 % %
☐ Ενισχύσεις για αθλητικές υποδομές και πολυλειτουργικές ψυχαγωγικές υποδομές (άρθρο 55)	 % %
☐ Επενδυτικές ενισχύσεις για τοπικές υποδομές (άρθρο 56)	 % %
⁽¹⁾ Στην περίπτωση ad hoc περιφερειακής ενίσχυσης για τη συμπλήρωση ενίσχυσης που χορηγήθηκε στο πλαίσιο καθεστώτος(-ών) ενισχύσεων, να αναφέρεται τόσο η ένταση της ενίσχυσης που χορηγήθηκε στο πλαίσιο του καθεστώτος όσο και η ένταση της <i>ad hoc</i> ενίσχυσης.			

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

Διατάξεις σχετικά με τη δημοσίευση πληροφοριών όπως ορίζεται στο άρθρο 9 παράγραφος 1

Τα κράτη μέλη οργανώνουν τους εμπειστατωμένους δικτυακούς τόπους τους για τις κρατικές ενισχύσεις, στους οποίους δημοσιεύονται οι πληροφορίες που ορίζονται στο άρθρο 9 παράγραφος 1 κατά τρόπο που καθιστά δυνατή την εύκολη πρόσβαση σε αυτές. Οι πληροφορίες δημοσιεύονται σε μορφότυπο δεδομένων λογιστικού φύλλου που επιτρέπει την αναζήτηση, την εξαγωγή και την εύκολη δημοσίευση των πληροφοριών στο διαδίκτυο, για παράδειγμα σε μορφότυπο CSV ή XML. Η πρόσβαση στον δικτυακό τόπο επιτρέπεται σε κάθε ενδιαφερόμενο χωρίς περιορισμούς. Δεν απαιτείται προηγούμενη εγγραφή χρήστη για την πρόσβαση στον δικτυακό τόπο.

Δημοσιεύονται οι ακόλουθες πληροφορίες όσον αφορά μεμονωμένες χορηγήσεις ενισχύσεων, όπως ορίζεται στο άρθρο 9 παράγραφος 1 στοιχείο γ):

- Επωνυμία του δικαιούχου
- Αναγνωριστικό ταυτότητας δικαιούχου
- Είδος επιχείρησης (ΜΜΕ/μεγάλη) κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης
- Περιφέρεια στην οποία βρίσκεται ο δικαιούχος, σε επίπεδο NUTS II ⁽¹⁾
- Τομέας δραστηριότητας σε επίπεδο ομάδας NACE ⁽²⁾
- Στοιχείο ενίσχυσης, εκπεφρασμένο ως ακέραιο ποσό στο εθνικό νόμισμα ⁽³⁾
- Μέσο ενίσχυσης ⁽⁴⁾ [επιχορήγηση/επιδότηση επιτοκίου, δάνειο/επιστρεπτέες προκαταβολές/επιστρεπτέα επιχορήγηση, εγγύηση, φορολογικό πλεονέκτημα ή φορολογική απαλλαγή, χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου, άλλο (να διευκρινιστεί)]
- Ημερομηνία χορήγησης
- Στόχος της ενίσχυσης
- Χορηγούσα αρχή
- Για τα καθεστώτα των άρθρων 16 και 21, όνομα της εντεταλμένης οντότητας, καθώς και ονόματα των επιλεγμένων ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών
- Αριθμός αναφοράς του μέτρου ενίσχυσης ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ NUTS — Ονοματολογία Εδαφικών Στατιστικών Μονάδων. Κατά κανόνα, η περιφέρεια κατατάσσεται στο επίπεδο 2.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 3037/90 του Συμβουλίου, της 9ης Οκτωβρίου 1990, για τη στατιστική ονοματολογία των οικονομικών δραστηριοτήτων στην Κοινότητα (ΕΕ L 293 της 24.10.1990, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 761/93 της Επιτροπής της 24ης Μαρτίου 1993 (ΕΕ L 83 της 3.4.1993, σ. 1, και διορθωτικό στην ΕΕ L 159 της 11.7.1995, σ. 31).

⁽³⁾ Ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης ή, στην περίπτωση καθεστώτων χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, το ποσό της επένδυσης. Για ενισχύσεις λειτουργίας, μπορεί να παρέχεται το ετήσιο ποσό ενίσχυσης ανά δικαιούχο. Για τα φορολογικά καθεστώτα και για τα καθεστώτα που εμπίπτουν στα άρθρα 16 (Περιφερειακές ενισχύσεις για την αστική ανάπτυξη) και 21 (Ενισχύσεις για τη χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου), το ποσό αυτό μπορεί να παρέχεται με βάση τις κλίμακες που προβλέπονται στο άρθρο 9 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού.

⁽⁴⁾ Εάν η ενίσχυση χορηγείται με πολλά μέσα, το ποσό της ενίσχυσης παρέχεται ανά μέσο.

⁽⁵⁾ Παρέχεται από την Επιτροπή στο πλαίσιο της ηλεκτρονικής διαδικασίας που αναφέρεται στο άρθρο 11 του παρόντος κανονισμού.